הארץ

1 אג׳ שנה נ״ה יום ו׳ י״ד באדר א׳ תשל״ג 16 בפבר׳ 1973 V. 55/16,393/FEBRUARY, 16 1973

VOLVO
שכירות ורכישה
LEASING
בתנאים נוחים
מ.ב.ו.ל. רח׳ אבן גבירול פ׳ורים, טל. 222205

כועסים על גבתי

עובדי נשר הדלו להוציא מלט לשוק

מאת סופר „הארץ" בחיפה

עובדי בית־החרושת למלט נשר שליד חיפה הפסיקו אתמול ב־9 בבוקר את שיווק המלט לשוק כתוצרת במפעל הודיעו כי ימשיכו בסנקציות כל עוד לא יוזכו נציגיהם לפגישה עם שר הפיתוח מר חיים

(סוף בעמוד 2, טור 5)

בקרב מטוסים אתמול באזור הסואץ

מיג 21 אבד למצרים

מאת סופרו הצבאי של „הארץ"

במהלך הקרב האווירי שהתחולל אתמול בסואץ אבד מטוס מצרי מדגם מיג 21 במימי המפרץ.

המטוס המצרי ניסה להפריע למטוסים שסיירו באזור מפרץ סואץ ממערב לסיני. בקרב השתתפו מטוסים רבים.

הקרב האווירי התנהל ב־11 לפנה"צ בצפון מפרץ סואץ. מטוסי חיל האוויר הישראלי היו בטיסת־סיור. במהלך הטיסה הגניקו הבכורים מטוסים רבים שביקשו ליירט את מטוסינו. התפתח קרב אווירי קצר בגובה בינוני.

טייסינו דיווחו כי לא הבחינו שהטייס המצרי צנח מהמטוס שנפגע.

גירסת מצרים

קהיר, 15 (יופ"יא). דובר צבאי מצרי טען כי מטוס ישראלי והמטוס המצרי נפגעו בקרב אווירי שהתחולל ביום ה׳ בשמי מפרץ סואץ.

רדיו קהיר הפסיק את שידורו הרגיל כדי לשדר את הודעתו של דובר

(הסוף בעמוד 2, טור 2)

וואשינגטון, 15 (יופ"יא). שר החוץ האמריקאי ויליאם רוג'רס התם היום על הסכם אמריקאי־קובני לפיו יוטלו עונשים כבדים על חוטפי מטוסים.

מנהל סוכנות הידיעות הסינית בהונג־קונג ליאנג הי לין (משמאל) נפרד מפרופ׳ הנרי קיסינג׳ר לפני שעלה למטוס חיל האוויר האמריקאי בדרכו לפקינג. באמצע מושל הונג־קונג סיר מאריי מקלהאוז. (צילום רדיו של אי. פי.)

נשיא צרפת התקיימה אתמול בסאן־אנטוניו בין טרן חיל האוויר האמריקאי ג׳יימס ריי, אחד מ־20 השבויים המשוחררים הראשונים שהגיעו לארה"ב, לבין רעיתו. ריי נורה והופל על צפון וייטנאם ב־1966. (צילום רדיו של אי.פי.).

שר המשפטים רומז בתשובה על השאלה

בקרוב תחליט הממשלה להתיר ליהודים לרכוש קרקעות בגדה המערבית

מאת מתי גולן, סופרו הפרלמנטרי של „הארץ"

בממשלה מתגבשת החלטה פה אחד לפיה תותר רכישת קרקעות על ידי יהודים ביהודה ושומרון — מסתבר מדברים שאמר שלשום שר המשפטים מר יעקב שמשון שפירא בישיבת המליאה בכנסת בתשובה על שאלה של סגן שר התחבורה ח"כ גד יעקבי.

באופן וולונטרי

מר יעקבי שאל את מר שפירא מהי עמדת הממשלה לגבי זכותם של יהודים לרכוש קרקעות ביהודה ושומרון באופן וולונטרי. שר המשפטים השיב כי מתקיימות על כך התייעצויות בממשלה וההחלטה הסופית תתקבל לאחר שובה של ראש הממשלה מביקורה בארצות־הברית.

מר שפירא הוסיף כי נראה שהעמדה המתגבשת תתקבל פה אחד. לאחר מכן רמז מר שפירא באופן ברור כי עמדה זו תהיה חיובית, כלומר שיותר ליהודים לרכוש קרקעות ביהודה ושומרון.

כה אמר אלון

באותה ישיבה שאל ח"כ דוד קורן אם סגן ראש הממשלה מר יגאל אלון אמנם אמר את הדברים שיוחסו לו בעניין מתן מעמד אכסטריטוריאלי לירדן ברובע המוסלמי בעיר העתיקה בירושלים. ח"כ אברהם עופר העיר בקריאת־ביניים כי מר אלון הכחיש את הדברים. אולם מר קורן השיב: „כנראה שהיה לו מה להכחיש".

מר שפירא סירב להגיב והיפנה את השואל להכחשה שבאה מלשכת ראש הממשלה.

תגובת ירושלים

ישראל מרוצה מדברי רוג'רס

מאת סופרו המדיני של „הארץ"

אין בדברי רוג'רס דבר המנוגד לעמדה הישראלית — אמרו אמש מקורות בירושלים בתגובה ראשונה על הדברים שאמר שר החוץ האמריקאי אמש בוואשינגטון. היתה בדבריו הדגשה של שני יסודות חשובים — לא תהיה מגמה אמריקאית לכפות פתרון ומצרים נושאת באחריות לכך שטרם החל מו"מ ללא תנאים מוקדמים.

כן אמרו המשקיפים כי ישראל גורסת, כארצות־הברית, שסיכויי ההסדר החלקי עם מצרים טובים יותר מאשר האפשרות לבוא להסדר עם ירדן.

הדגש בדברי רוג'רס על נכונות אמריקאית ליוזמה מדינית לא הפתיע בתכנו — אמרו משקיפים — אם כי יתכן שהדברים מצביעים על כוונה לזרז את הצדדים להעלות הצעות חדשות בקצב גדול יותר מכפי ששיערו עד כה בישראל.

מקורות בירושלים אמרו אתמול כי לא ידוע להם אם בכוונת הנשיא ניכסון לשאול את ראש הממשלה גולדה מאיר מה הגבולות שתתבע ישראל לעצמה בהסכם שלום עם מצרים.

תקוע דוחה האשמות ירדן

מרכז האו"ם, 15 (עטס"א). שגריר ישראל באו"ם יוסף תקוע דחה אמש את האשמת ירדן לפיה ישראל אשמה בהתמוטטות קיר פנימי במסגד אל אקצה.

מזג האויר

(ע). מעונן חלקית עד בהיר. ירושלים 9 עד 19, תל־אביב 10 עד 20, חיפה 11 עד 20, אילת 12 עד 26, רמת הגולן 6 עד 14.

רוג'רס במסיבת עתונאים בוושינגטון

ארה"ב פועלת לפתיחת שיחות שלום במזה"ת אך לא תכפה תוכנית

וואשינגטון, 15 (ע"י). ארה"ב תעשה מאמצים לכונן פתיחת שיחות שלום מזרח־תיכוניות בין ישראל לערבים — הודיע היום שר החוץ האמריקאי ויליאם רוג'רס.

מר רוג'רס אמר במסיבת עתונאים שארה"ב קיימה מגעים עם מצרים בעיתונות שונים, והוסיף כי וואשינגטון תעשה ככל יכולתה כדי להביא את הצדדים לשולחן הדיונים.

רוג'רס אמר כי הוא מאמין שכדי לעלות על דרך השלום יש להתחיל בניהול שיחות לא רשמיות בין הצדדים הנוגעים בדבר. הוא הוסיף כי ארה"ב מתכוונת להגביר את מאמציה למען התחלת הדיונים.

שר החוץ האמריקאי לא הבהיר איזה תפקיד עומדת ארה"ב למלא במגעים זה. הוא נמנע מלתאר את

(הסוף בעמוד 2, טור 6)

רוג'רס

מקורות מוסמכים בוואשינגטון

נושא הסדר־הביניים יעמוד בראש השיחות של הגב׳ מאיר בארה"ב

מאת צ׳ארלס פאניזאבו, סופר „הארץ" בוואשינגטון

ואשינגטון, 15 (מיוחד ל„הארץ"). במוקד המעשי של שיחות ראש הממשלה הגב׳ גולדה מאיר עם מנהיגי ארה"ב בחודש הבא בוואשינגטון יעמוד הסדר־הביניים לפתיחת תעלת סואץ ולא הסדר כולל במזה"ת — כסברו מקורות דיפלומטיים מהימנים בבירה האמריקאית.

האמריקאים — כסברו המקורות משוכנעים שלא תהיה כל תועלת בהתייאשות שליחותו של ד"ר יארינג, או במתן תפקיד נרחב יותר לאו"ם במזה"ת. לעומת זאת סבורים מומחי המזה"ת בממשלת ארה"ב כי מצרים תחדש את השיחות על הסדר־הביניים בהקדם כאשר יותר ב־1973. יותר על כן,

בוואשינגטון מורגש אי־רצון ניכר לכונן קשר פורמלי בין שני הליכי הסדר במזה"ת, וכמה אישים במחלקת ארה"ב חוששים כי קישור כזה ידון לכישלון את שניהם גם יחד.

„הרוסים פאסיביים"

לפי סברה אין להזן על ארה"ב שימריץ את פעילותה הדיפלומטית בעניני המזה"ת. לדברי אחד האישים בסטייט דיפרטמנט, עמדת הרוסים היא עתה פאסיבית, והם

(הסוף בעמוד 2, טור 1)

מבקש ערובות לשיכונים

ספיר מבקש 415 מ. דולר סיוע מארה"ב

וואשינגטון, 15 (י"ד). שר האוצר פינחס ספיר דן אמש עם השלטונות האמריקאיים בבקשת ישראל לקבל סיוע אמריקאי בסך 415 מיליון דולר לשנת הכספים הבאה.

מקורות ישראליים אמרו כי הבקשה לסיוע חדש כוללת גם ערובות למילווה בסך 100 מיליון דולר לצרכי שיכון.

המקורות ציינו כי בקשת הסיוע כוללת 300 מיליון דולר כאשראי לרכישת נשק, 65 מיליון דולר עודפי מזון ו־50 מיליון דולר סיוע לכיסוי התקציב.

הבקשה החדשה מתייחסת לשנה העומדת להתחיל ב־1 ביולי.

מר ספיר המריא הלילה למיאמי כדי להשתתף בכנס מטעם מפעל איגרות החוב הישראליות. הוא עומד לשוב לוושינגטון בימים הקרובים כדי להפגש עם שר האוצר האמריקאי ג׳ורג׳ שולץ.

אתמול נועד מר ספיר עם פקידים בכירים של הממשל ומומחים פיננסיים כדי לדון בהשלכות הפיחות של הדולר על הכלכלה הישראלית.

בין היתר נועד עם סגן שר החוץ קנת ראש. דובר משרד החוץ אמר לאחר מכן כי הפגישה היתה חלק מ„המשך הדו־שיח עם ישראל".

פיחות גם בשוודיה, פינלנד (5%) ופורטוגל (3.5%)

הזהב — למחירי שיא

בזל, 15 (ע"ר, ע"צ יו. פי.). הזעזוע שנגרם על־ידי פיחות הדולר המשיכו להתפשט היום על אירופה: שלוש מדינות הודיעו גם על פיחות המטבע שלהן ו־

מחיר הזהב המשיך זה היום השני לעלות לשיאים חסרי־תקדים.

במשרדי התיירות ובבנקים בכל אירופה נראו אמריקאים המבקשים להחליף את הדולרים שלהם בפרנקים שוויצריים או במארקים גרמניים, בגלל הירידה הנמשכת והדרגתית בערכו הממשי של הדולר.

שוודיה, פינלנד ופורטוגל, הודיעו על פיחות המטבע; שוודיה ופינלנד בשעור 5%, ופורטוגל ב־3%.

יפאן, שהכריזה על ציוד הין, הניחה לו לנוע היום כלפי מעלה בבורסה. השווה למעשה ייסוף. הין עליה מתבטאת בשעור 16% בהשוואה לדולר. בבורסה של טוקיו הורגשה היום התאוששות והגעת קונים נמרצת.

על ייסוף המטבע נמסר היום מטהראן. נגיד הבנק המרכזי של איראן מסר כי הממשלה החליטה להשאיר ללא שינוי את ערכו של הריאל האירני בהשוואה לזהב, דבר המבטא למעשה ייסוף של 11.1%.

בלונדון הוזה עליה תלולה במחיר הזהב. המחיר הגיע לשיא חדש של 73.65 דולר לאונקיה. אמריקאים רבים המטיילים בעולם נאלצו לקצר את תכניותיהם בגלל הפיחות. חלקם החליט לחזור הביתה לפני המועד והיו אף שעברו לבתי־מלון זולים יותר.

מיניסטרי האוצר של השוק האירופי המשותף שיבחו אמש פיחות הדולר האמריקאי כתרומה לאיזון טוב יותר בתשלומים הבין־לאומיים. מיניסטרי האוצר של חברות השוק קיימו ישיבת חירום של חמש שעות בבריסל כדי לדון בהשלכות הפיחות.

כתב־העת „הנפט וגז הערביים", היוצא לאור בביירות, כתב היום כי פיחות הדולר והזעזועים המוניטריים יגרמו העלאה בלתי־נמנעת במחיר הנפט הגלמי הערבי, בהתאם להסכם ג׳נבה מ־20 בינואר 1972.

צ׳ארלס ריצ׳י, סופר „הארץ" בגרמניה, מוסר: שר הכספים של גרמניה המערבית הכריז היום כי 9 ארצות השוק הסכימו עקרונית שיתכן ניוד משותף של מטבעותיהן כלפי הדולר, אם המשבר המוניטרי האחרון יתחדש. הוא ציין שצרפת ובריטניה הצטרפו להסכמה זו.

ירדן לא תפחות הדינר

רבת־עמון, 15 (ע"צ). ממשלת ירדן החליטה לא לפחות את הדינר הירדני — נמסר הערב ממקור רשמי.

דעת מומחים בשווייץ

משבר הדלק ותלות ארה"ב מפתח למשברים המוניטריים

מאת אליהו כהן, סופר „הארץ" בשווייץ

ציריך, 15 (מיוחד ל„הארץ"). משבר הדלק והתלות הגוברת והולכת של ארה"ב בנפט הערבי הם מפתח למשברים מוניטריים בעתיד — סבורים מומחים שווייצים.

צריכת האנרגיה של ארה"ב היא שוות ערך כמעט לזו של אירופה המערבית, שתושביה מהווים 7% מאוכלוסיית העולם, צורכים 33% מכלל האנרגיה העולמית. משערים כי בשנה הבאה תצטרך ארה"ב לייבא 40% מצריכת הנפט שלה לעומת 25% לפני שלוש שנים. הכנסות הנפט לארצות המפיקות יגיעו על פי האומדן ל־20 מיליארד דולר בשנה בעתיד הקרוב ביותר, ובהכנסה זו מעניקה למדינות ערב יכולה ליצור על נקלה אנדרלמוסיה ביינלאומית באמצעות הנזילים שבידיהם.

אי־אפשר לתאר מה עלול לקרות אם סעודיה תחליט ביום מחיים לזרוק לכת בדרכיה המלחמתיות של לוב — אמר לי היום אחד מחשובי הבנקאים בשווייץ. הוא הביע דעתו כי ההשלכות ממשבר האנרגיה של ארצות־הברית יידונו בשיחות הנשיא ניכסון עם ראש הממשלה הגב׳ מאיר בביקורה בבית הלבן. נושא זה יעסיק גם את 20 שרי הכספים שיועדו בוואשינגטון ב־26 במארס.

כתב עת צרפתי לעניני נפט והמזה"ת

כספים מארצות ערביות הועברו לאישים גוליסטיים כתמיכה במסע הבחירות

מאת אליהו מאיסי, סופר „הארץ" בצרפת

פאריס, 15 (מיוחד ל„הארץ"). כספים ממדינות ערביות הועברו באחרונה לכמה אישים גוליסטיים כדי לעזור במסע הבחירות של מפלגת השלטון בצרפת ולהבטיח בכך את הדמות הפרו־ערבית של המדיניות — רומז כתב העת הצרפתי „עניני נפט המזה"ת" אוריינט פטרוליום העומד להופיע מחר

...ים ערביים מענף הנפט קיימו, כותב העת, מגעים מוצנעים עם נציגי הרוב הצרפתי, שהם מחוץ לתחום של הערבים. בדברים שבועון שכספים ערביים לכמה מועמדים של המפלגה ...טית.

הצינורות ידועים

...די מקורות מהימנים — מוסר ...העת — ידועים אפילו הצינורות שדרכם נמסרו כספים אלה, ובפאריס מדברים בקשר לכך על כמה אישים ממוסדות עסקים צרפתיים־ערביים וכמה פוליטיקאים.

לדברי השבועון, אפשרות הנצחון הנשקפת לשמאל בצרפת וכן אפשרות כניסתם של חוגי המרכז לממשלה כתוצאה מהבחירות, מדאיגה ממשלות ערביות. הערבים חוששים כי לקומוניסטים, אם יגיעו לשלטון, לא תהיה כל אהדה לארצות הנפט הערביות, ואילו הסוציאליסטים הם

(סוף בעמוד 2, טור 7)

הסובייטים חוששים מקנוניה

קיסינג׳ר מנהל שיחות בסין להידוק היחסים

פקינג, 15 (ע"ר, אי. פי. רוי.). יועצו של נשיא ארה"ב הפרופ׳ הנרי קיסינג׳ר הגיע היום לפקינג במסגרת שליחותו החבירית לסין ופתח מיד בשיחה ראשונה עם ראש הממשלה צ׳ו אן לאי.

בפגישה השתתפו מיניסטר החוץ הסיני ועוזרו. אל הפרופ׳ קיסינג׳ר נתלוה מומחה הסטייט דיפארטמנט לעניני אסיה, וכן אחד מאנשי מועצת הבטחון הלאומית.

(הסוף בעמוד 2, טור 7)

בגליון זה 28 עמודים בצרוף המוסף השבועי בן 64 עמודים

דו״ח סודי בביירות: הערבים לא מוכנים לקרב

שר המלחמה המצרי: צבאות הפדרציה ילחמו נגד ישראל לשיחרור השטחים

מאת סופר „הארץ" לעניינים ערביים

שר המלחמה המצרי הגנראל אחמד איסמאעיל הכריז אתמול בטכס סיום קורס קציני מילואים כי „מצרים, סוריה ולוב, גמרו אומר לשאת באחריות של שיחרור השטחים על ידי מלחמה בישראל". גם עמיתו שר החוץ זיאת אמר בנאום במועצת שרי השלום „כי רק הכוח הוא האמצעי היחיד לשמירת השלום במזרח התיכון".

השבועון הביירותי אל־ציאד מצטט דו״ח סודי הנמצא בידי „אחראי ערבי בכירים" לפיו לא יהיו צבאות ערב מסוגלים לפתוח במלחמה נגד ישראל לפני חלוף 3—5 שנים שבהן יקלטו סוגי נשק חדישים. לרבות מטוסי יגואר בריטיים, יבנו עדות תעופה וכתקנים צבאיים, וכן יאומנו כרבע מיליון חיילים במסגרות דוידיות מוספות בנוסף להקמת תעשייה צבאיה ערבית כולל מפעלים להרכבת מטוסים.

העתון מציין כי בהסתמך על ה־

(הסוף בעמוד 2, טור 3)

הנסיכה אן, בתה של מלכת בריטניה, בהסתכלות בפרי קותה בעיר גונדאר שבאתיופיה. מאחוריה שתי נערות אתיופיות בבגדים מסורתיים. (צילום רדיו של אי. פי.).

גורמים פוליטיים תובעים שובו לעמאן

חוסיין ביטל ביקורו בלונדון

לונדון, 15 (אי.פי.). חוסיין מלך ירדן ביטל ביקור קצר שעמד לערוך בלונדון בתום ביקורו בארה"ב, כיוון שגורמים פוליטיים, שזהותם אינה ידועה, תובעים את שובו המוקדם לרבת־עמון — מסרו היום מקורות דיפלומטיים.

לא ניתן שום הסבר לכוונות האירועים הדוחסים את נוכחותו המיידית של חוסיין בבירתו, אולם מקורות ירדניים אמרו כי אין הדבור במשבר בבית המלוכה.

בראשית החודש מסר מיניסטריון החוץ כי המלך יבקר בלונדון ... הנ״ם מכרת השגרירות הירדנית כי תכנית זו לא היתה קבועה באורח סופי והמלך יטוס ישירות מארה"ב לירדן.

רווחו ידיעות בלונדון ובמזרח התיכון שבעת שהותו בלונדון עמד חוסיין להיפגש עם יועצו הכיחוד של מאדאת האפז איסמעיל, העומד להגיע לבריטניה ב־19 בחודש.

העתון הלבנוני אל מוחרר מסר היום כי ייתכן שאיסמעיל ייפגש עם הפרופ׳ הנרי קיסינג׳ר בפאריס בתום ביקורו בלונדון, אך מקורות אמריקאיים הסבירו כי לא ידוע להם על תכנית של קיסינג׳ר לשהות בפאריס אחרי ביקורו בסין.

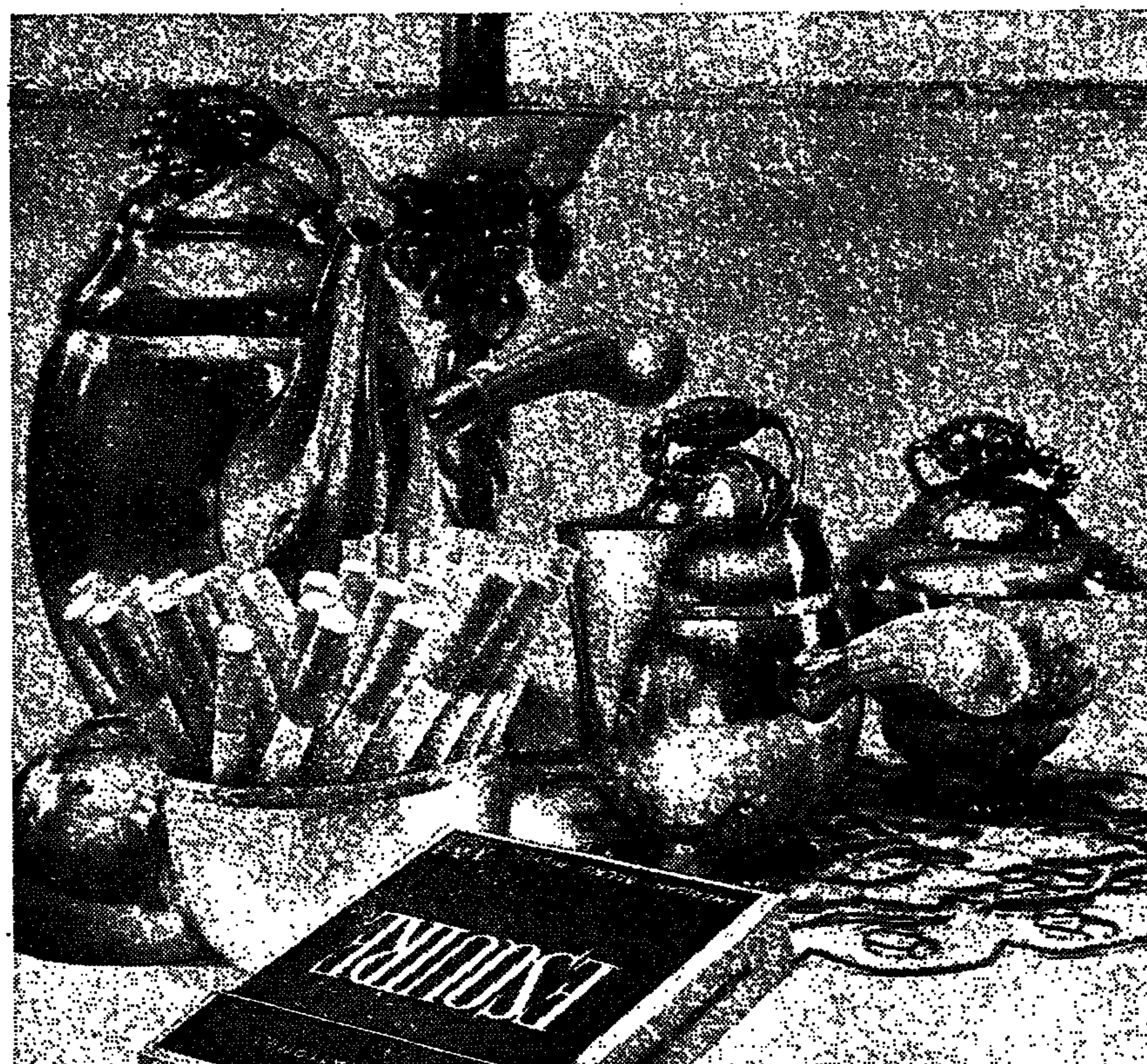
פרסום דוד יעקבסון
הסיגריה המעודנת למעשן המפונק · באריזה השטוחה האלגנטית... לראשונה בישראל
ESQUIRE
תערובת אמריקאית · פילטר · empire size · תוצרת דובק · ערבות לטיב

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

בניגוד לדרישת המפד"ל

הוחלט לפרסם מיכרז לבחירת רבנים ראשיים בתל־אביב

מאת סופרת „הארץ" בתל־אביב

בניגוד לדרישת המפד"ל לדחות את ההליכים לבחירה רבנים ראשיים בתל־אביב, החליטה אמש הוועדה המכינה את הבחירות ב־11 קולות המערך, גח"ל ואגודת ישראל, נגד 8 קולות המפד"ל ובנ"ע, להמשיך בהליכים ולפרסם מיכרז.

בפתח הישיבה הודיע יו"ר המועצה הדתית פינחס שינמן, המכהן גם כיו"ר הוועדה המכינה, כי הנהלת המפד"ל וסיעתה בכנסת החליטה להמליץ לפני סניף המפד"ל בתל־אביב לדחות את ההליכים. בהמשך הישיבה הביעו חברי הוועדה מורת רוח „מגיוון בלתי־מוסרי" של המפד"ל לשבש את הבחירות בשל אינטרסים מפלגתיים צרים על־ידי הטלת תכתיב על חברי הוועדה המכינה. מר שינמן ועמיתיו מהסניף התל־אביבי ידועים בהתנגדותם להחלטת הנהלת המפד"ל, אך קיבלו את התכתיב והצביעו בעד דחיית ההליכים.

עפ"י עצת הפרקליט

הוועדה המכינה החליטה לפרסם מכרז לבחירת רב ראשי בניגוד ל־חוות דעת משפטית של עוזר העיריה מרדכי וירשובסקי, לפיה רק הגוף הבוחר רשאי להחליט על כך. מאחר שהגוף הבוחר עדיין לא כונס, החליטה בכל זאת הוועדה המכינה לפרסם מכרז לרב ראשי ולאפשר בחירת שני רבנים כאשר יוחלט על כך בגוף הבוחר. המכרז יפורסם תוך ששה שבועות, אבל חברי הוועדה המכינה העלה חשש כי בתקנות החדשות לבחירת רבנים, הכוללת סעיף המקנה לשר הדתות את הזכות להחליט אם יש צורך בבחירת רב ראשי לעיר, עלולים להשתמש מתנגדי הבחירות לסיכול עריכתם.

לעומת זאת יש הגורסים כי ההליכים שהוחל בהם בטרם פורסמו התקנות יימשכו בהתאם לתקנות הישנות ומבחינה משפטית שר הדתות לא יוכל לכפות עליהם את התקנות החדשות. בעקבות תוצאות ההצבעה אמש בוועדה המכינה ייתכן כי הנהלת המפד"ל תפעיל לחצים על הבוחר כדי שזה יעכב בכל זאת את הליכי הבחירה. פעולה זו נועדה בעיקרה למנוע את בחירתו של יצחק ידידיה פרנקל, רב השכונות, לכהונת רב ראשי אשכנזי בתל־אביב.

נושא הסדר־הביניים

(סוף מעמוד 1)

מתרכזים עתה בעיקר בשיפור יחסים הדו־צדדיים עם מדינות ערביות.

גם השפעת המעצמות האירופיות על מדיניות המזה"ת של ארה"ב איננה מורגשת כאן, וסבורים כי ארצות מערב אירופה מסתפקות בהשלום מס־שפתיים לעניין הערבי. כמו כן אין מורגש כאן לחץ ערבי חזק.

מצרים עדיין לא התאוששה מאי־היענותה של ארה"ב לגירוש אנשי הצבא הסובייטים בקיץ שעבר; ו־מפילות הדיפלומטית של קהיר בוואשינגטון מצטמצמת במציאות אוזן קשבת בבית הלבן, אצל היועץ קיסינג'ר או אצל הנשיא ניכסון עצמו.

המצרים ממתינים

הדיפלומטים מצריים מסבירים כאן שארצם כמתינה. עד שארה"ב תירגע מהתפתחויות בווייטנאם ועד שתתחיל לחוש במלוא העוצמה את תלותה בנפט הערבי.

מכל האמור לעיל מסתבר שמקור ההשפעה הפוטנציאלי בעל הסיכויים על מדיניות ארה"ב הוא בעת ממשלת ישראל. ואם לדון על פי באי־כוח שנשאו אישים מישראל בביקוריהם כאן, כגון מר יגאל אלון, עשויה ירושלים להעניק העידוד ל־הביטחון הנוהגים לגיבוש החלטה אמריקאית לשוב ליוזמות מרחיקות לכת ברוח התקופה שבין 1968 ל־1971.

המטוס המצרי

(סוף מעמוד 1)

הצבא: „מבנה של מטוסי מלחמה ישראליים מורכב מ־6 מטוסים ניסה להדוף למרחב האווירי שלנו באיזור תעלת סואץ היום בבוקר ב־10.30. מטוסי הקרב שלנו הוזנקו לקראתם ונכנסו בקרב עם הפולשים. בהתנגשות שהתפתחה בין שני הצדדים נפגע אחד ממטוסינו ואחד ממטוסי האויב".

ארה"ב מתענינת

סופרו המדיני של „הארץ" מוסר: יש להניח כי ארצות־הברית מבקשת לברר בצינורות הדיפלומטיים את נסיבות התקרית הצבאית אתמול, שגרמה להפלת המיג המצרי במפרץ סואץ. ארה"ב מעונינת ביותר בהמשך הפסקת־האש באזור זה. מקורות מערביים אינם מוציאים מכלל אפשרות שמצרים גילתה פעלתנות צבאית־אווירית על רקע אי־השקט הפנימי התוסס באוניברסיטאות.

המפלגה הליברלית
פעולות
ראה עמוד 28

למכירה
חנות
במרכז המסחרי של
רמת־אשכול
ירושלים
שטח 165 מטרים מרובעים
4
חזיתות
לפנות בכתב לת.ד. 248 בני־ברק
עבור „סילביה"

חדש בירושלים
JOHANN SEBASTIAN BAR b. q.
מאכלים עשה בגריל
עין־כרם, ירושלים
פתוח כל יום — כולל שישי ושבת
בין השעות 12.00—16.00, 19.30—01.00, טל. 61880

מוסד כלכלי
מחפש
חדרי משרד
(או דירה שניתנת להתאמה למשרדים)
באזור מגדל שלום בלבד
הצעות בפורשות לת. ד. 36698 תל־אביב

למכירה
2 קומבינים
במצב טוב
(פרגוסון 510 — גוזון דיר 730)
לפנות לקיבוץ הזרים 2253—057.

בר־לב למשלחת השוק: ישראל זכאית לקבל מהמערב סיוע כלכלי מירבי

משלחת השוק המשותף בישיבתה אתמול בירושלים (צילום: ישראל־סאן)

(ל.צ.). דיוני הוועדה המעורבת לישראל ולשוק האירופי המשותף החלו הבוקר במשכן הכנסת בירושלים. מנכ"ל משרד האוצר, מר א. אגמון, העומד בראש המשלחת הישראלית, בירך את משלחת השוק שבאה לראשונה לפגישה בירושלים כאן נחתם ההסכם עם השוק האירופי לפני כשנתיים.

מר אגמון ציין, כי סך הכל יצוא הסחורות ל־9 מדינות השוק ב־1972 הגיע ל־420 מיליון דולר, שהם כ־37% מסך היצוא הישראלי לעולם. בעוד שהייבוא מהשוק באותה שנה הגיע ל־54% מסך כל יבוא הסחורות והסתכם ביותר מביליארד דולר.

מנכ"ל האוצר ציין כי 75% מהגרעון במאזן המסחרי של ישראל ב־1972 נבע מהסחר עם 9 מדינות השוק.

ישראל זכאית לדרוש ולקבל סיוע מירבי מהעולם המערבי בשל סיבות פוליטיות, אנושיות וכלכליות — אמר שר המסחר והתעשיה מר חיים בר־לב, בארוחת ערב חגיגית שערך אמש בתיאטרון ירושלים לכבוד חברי משלחת השוק המשותף.

דברי יו"ר המשלחת

יו"ר המשלחת של השוק מנכ"ל השוק האירופי לעניני יחסי חוץ, מר הלמוט זיגריסט, התייחס לנתונים שהביאה המשלחת הישראלית והדגיש, כי התפתחות זו תהווה משקל נוסף בדיונים העתידים על ההסכם החדש.

שתי המשלחות ישובו ויתכנסו ביום א' הקרוב לדיון על ביצוע פרוטוקול המעבר.

7 יהודים במוסקבה באו למטה הק"ג"ב בענין רצונם לעלות

מוסקבה, 15 (אי.פי.). שבעה יהודים, שהגישו לפני זמן רב בקשות עליה לישראל, באו היום למטה הק"ג"ב במוסקבה וביקשו להיפגש עם פקיד בכיר בטענה שהק"ג"ב מעמיד מכשולים בלתי־חוקיים בדרכם לעליה.

השבעה — מיכאיל בבלין, משה בלפור, אליה קירצ'נר, ואלרי קריפסק, מארק נשוויץ, ליאוניד ציפין, ובוריס ציסליאוטק, כי אף אחד מהשבעה אינו מדען או עובד בכיר שלגביו יכולים השלטונות לטעון שיציאתו מבריה"מ תזיק לבטחון המדינה.

השבעה הביאו עמם מכתב, שאותו ביקשו להעביר לשלטונות. הם סיפרו כי פנו למשרד האשרות, לסובייט העליון ולמזכירות המפלגה הקומוניסטית בעניינם, אך לשוא. לדבריהם לא מוסדות אלה מחליטים על גורל היהודים המבקשים לעלות לישראל, אלא הק"ג"ב.

עובדי נשר

(סוף מעמוד 1)

גבתי כדי להעביר לשר עבודת עובדי המפעל בקשר לנושא הכריה בפארק הכרמל. עד שעות הערב אתמול לא נתקבלה אצל עובדי נשר פניה מהשר.

נשר משווק כ־3,000 טונות מלט ביום, מזה כ־2,000 בצובר והיתר בשקים. הסנקציות של העובדים נתבטאו בכך שהפסיקו להעמיס את החומר למשאיות.

מזכיר מפ"ית מר א. מולק ביקש מהעובדים לחזור לעבודה סדירה, אולם הם לא נענו לו. נציגי העובדים הודיעו כי מזה זמן רב שהם מבקשים להפגש עם שר הפיתוח, אולם פניתם לא אושרה רק לפני יציאתו של השר לאפריקה הובטח להם כי עם שובו יקבלם לשיחה.

ההבטחה לא מולאה ואתמול בשעות הבוקר, לאחר שקראו העובדים בעתונים את דבריו של השר בדיון בכנסת בענין נשר, הוחש כי העניינים יקבעו מבלי שתנתן להם האפשרות אפילו להביע דעתם. זו הסיבה, מסרו, שהחליטו לפתוח בסנקציות.

גם עובדי נשר ברמלה עשו סנקציות אתמול משך שעתיים.

בעקבות חוות הדעת של היועץ המשפטי

וועדת גבתי החזירה המנדט לשרים הכלכליים

מאת סופר „הארץ"

ועדת השרים שמונתה כדי להכריע בפרשת הקצאת שטח נוסף בפארק הכרמל לבית־חרושת נשר בחיפה החליטה אתמול שאין לה סמכות לדון בעניין והחזירה את המנדט שלה לוועדת השרים לענייני כלכלה.

הוועדה התכנסה אתמול אחרי הצהריים לישיבה בתל־אביב. בישיבה השתתפו ארבעה מחמישה חברי הוועדה: השרים חיים גבתי (יו"ר הוועדה), ויקטור שם טוב, חיים בר־לב ויוסף בורג. השר שמעון פרס נמצא בחו"ל.

בפתיחת הישיבה הביא מר גבתי לידיעת חברי הוועדה את חוות דעתו של היועץ המשפטי לממשלה, שקבע כי אין זה בסמכותה של הוועדה להכריע בעניין. ועדת השרים הכלכליים תקיים דיון נוסף, אך לאור אותה חוות דעת של היועץ המשפטי תחליט גם היא שלא לטפל בעניין.

בסופו של דבר יועבר עניין זה להכרעתה של המועצה הארצית לתכנון ובנין ערים.

דמשק: חדרו לשטחנו

הסורים ירו בגולן טילים נגד טנקים

מאת סופרו הצבאי של „הארץ"

הסורים ירו אתמול לפתע, בלא שקדמה לכך התגרות כלשהי מצד כוחותינו, כמה טילים נגד טנקים לעבר שטחנו באזור תל גולן. לא היו נפגעים לכוחות צה"ל שהשיבו באש.

התקרית אירעה ב־12.30 בצהרים מזרחית לתל גולן.

טילי הנ.ט. שנורו הם מהסוג הרוסי, מדגם „סאגר" — טיל המונחה בעזרת כבל וטווחו יותר משני ק"מ. בתקרית הגדולה שאירעה ברמת־הגולן בתחילת ינואר ירו הסורים טילים כאלה לעבר טנקים ישראלים, אך לא פגעו.

גירסת סוריה

דמשק, 15 (ע"ר, ע"צ). דובר צבאי סורי הודיע ביום ה' כי דחפור ושני טנקים ישראלים הושמדו בתקרית־גבול שאירעה בעת שיחידה של חיל ההנדסה הישראלי עברה את קו הפסקת־האש באיזור רמת הגולן.

הדובר אמר כי היחידה חדרה לשטח הסורי בסיוע שריון והחלה לסלול כביש באיזור המפורז. כוחות סוריים יצאו לפעולה נגד היחידה הישראלית ובהתנגשות הושמדו שני טנקים ודחפור. הדובר אמר כי לכוחות הסוריים לא היו כל אבידות.

לדברי ההודעה הסורית אירעה התקרית ביום ד' בלילה חצי שעה לאחר חצות, בגיזרה הדרומית של קו הפסקת־האש.

ביירות: ספינות ישראליות

ביירות, 15 (ע"צ). שלוש ספינות ישראליות נראו בלילה שעבר במרחק כ־15 ק"מ מחוף לבנון, באיזור צור — מסר היום העתון הלבנוני אל נהאר. הספינות שהו כמה שעות בסביבה וירו פגזי תאורה — הוסיף העתון.

נבדקת האפשרות להוריד מכסים על חומרי בניין

(ל.ע.מ.). נבדקת האפשרות להוריד מכסים על חומרי בניין ואבזרי בנייה המיובאים מחו"ל לדירות הציבוריות בישראל במגמה למנוע עליית מחירים עקב שינוי שער המטבע של הדולר והעלאות המחירים הצפויות במחירי גלם באירופה — סוכם אמש בין שר השיכון, המסחר והתעשיה ונציגי האוצר.

שר בריטי לאבן

אין שינוי במדיניות לונדון במכירת נשק לארצות ערב

מאת א. שרמן

סופר „הארץ" בלונדון

לונדון, 15 (מיוחד ל„הארץ") — מר אבא אבן, המבקר בלונדון בביקור פרטי כאורח המגבית, הוזמן לצהרים ביום חמישי אצל לורד בלגיאל, שר במשרד החוץ וממלא מקומו של סיר אלק השוהה בבר־גריה.

לורד בלגיאל הבהיר כי אין שינוי במדיניות מכירות נשק של הבריטים למצרים ויתר ארצות ערב. המדיניות הנוכחית משביעה את רצונם של הישראלים.

בשיחה גם נדונו בעיות הכרוכות בכניסת בריטניה לשוק. לורד בלגיאל הדגיש כי הבריטים תומכים לקראת הסדר שיאפשר לישראל המשך גישה לשוק הבריטי, אך הוא לא קבע אם המדיניות הבריטית תהיה בעד הסדר הגלובלי אם לאו.

ישראל בטוחה

ישראל בטוחה עתה מתבוסה צבאית, ומנקודת ראות הביטחון אין להעלות על הדעת אופציה צבאית בתפוגים, אמר ההבר המסתכל המזרח־תיכוני — אמר שר החוץ מר אבא אבן בסעודה שנערכה כאן מטעם המגבית המאוחדת לציון החגיגות לרגל 25 שנות קיום המדינה.

שר המלחמה המצרי

(סוף מעמוד 1)

דל'ה אין להצהרות המלחמה כפי המנהיגים הערביים כל יסוד משום שהמלחמה רחוקה ואילו פתרון השלום הוא בלתי־אפשרי.

הודעה לבנונית־מצרית

נשיא לבנון סלימאן פרנג'יה חזר אתמול לארצו לאחר תום הביקור הרשמי במצרים. בהודעה משותפת שפורסמה לאחר סיום השיחות עם הנשיא סאדאת נאמר כי מנהיגי מצרים ולבנון החליטו לחזק את קשרי האחוה עם המדינות הערביות ולגייס את כל המשאבים כדי לעמוד מול „האויב" הישראלי, המאיים על האומה הערבית כולה. פרנג'יה הזמין את סאדאת לבקר בלבנון. מועד הביקור לא נקבע עדיין.

כתב אל־נהאר הביירותי פואד מטר מוסר כי המשלחת הלבנונית, שליוותה את הנשיא פרנג'יה בשיחותיו עם סאדאת, קיבלה את הרושם שלא נמצא על הפרק עתה שום פתרון מדיני לבעיות האיזור וכי לא קיימת כל יוזמה אמריקאית חדשה.

יפגעו באינטרסים אמריקאיים

אל־נהאר מגלה כי שגרירות ארה"ב בביירות העמידה את האזרחים הלבנוניים על מידע לפיו צפויות פעולות פיגוע באינטרסים האמריקאיים בלבנון ובכמה ארצות ערביות.

העתון הביירותי אל־מחרר כתב אתמול כי יועץ הנשיא סאדאת לענייני בטחון לאומי חאפז' איסמאעיל עשוי להיפגש עם יועץ הנשיא ניכסון מר קיסינג'ר עוד החודש בפאריס. לדעת העתון אם תתקיים הפגישה היא עשויה ליצור אוירה נוחה לצעדים שמגמתם להביא להסדר באיזור. איסמאעיל עומד לצאת לשיחות רשמיות בלונדון ובפאריס.

הסטודנטים עייפים

מקהיר נמסר אתמול כי ההתנגשויות בין הסטודנטים וכוחות המשטרה נחלשו אתמול. כתבים זרים מביעים את הסברה כי ראשי הסטודנטים זכו לויתורים מצד הממשלה, כולל אפשרות של שיחרור חלק מהעצורים והענות לדרישות אחרות של הסטודנטים. כן נמסר כי הוקמה ועדה משותפת לסטודנטים ולמפלגת השלטון במטרה להביא לסיום התסיסה בקמפוסים.

הכתבים מציינים עוד כי עתוני קהיר, שהתעלמו בימים האחרונים מההתנגשויות, החלו אתמול לפרסם חלק מתביעות הסטודנטים בענין החופש בקמפוסים, ביטול האיסור על תליית עתוני קיר ושיחרור העצורים. פירסומים אלה מחזקים את הסברה כי פני הממשלה המצרית לויתורים.

צפויות עוד הדחות

ועדת המשמעת של מפלגת השלטון עומדת להתכנס מחר כדי לדון בהדחתם של „סוטים" נוספים משורות המפלגה. אל־נהאר מוסר כי מוחמד חסנין הייכל ביקש מהעתונאים המודחים שעבדו בבית־ההוצאה של אל־אהראם להמשיך בעבודתם „ולהתייחס לאל־אהראם כאל ביתם".

על אף האיסור

הערבים ששוחררו באיטליה יצאו מרומא בהסכמת השלטונות

מאת תולידה ליברנובה,
כתבת „הארץ" באיטליה

פירנצה, 15 (מיוחד ל„הארץ"). אף כי השופט החוקר האיטלקי אסר על שני המחבלים הערביים ששוחררו שלשום לצאת מאיטליה עד תום ההליכים המשפטיים נגדם, מתברר כי על השניים לא חלה חובת התייצבות במשטרה, וברומא נמסר כי השניים כבר יצאו מאיטליה בהסכמת השלטונות.

כך נמסר כי שלטונות איטליה [illegible] לזאר בתחדרה רשמקול־הגפן למטוס אל על [illegible] נות חששו ממעשה־תגלה ערבי כ־אנבעי־להן לשיחרור השניים.

השופטת סרבה לשחרר

השופט החוקר הראשי הוא שהורה לשחרר את השניים — אחמד העיר הירדני ועלי האסם העיראקי — אחרי שהשופטת החוקרת סילואנה ז'אקופינו, שטיפלה בתיק, סרבה לעשות זאת.

בניגוד לפירסום הקודם, החוקר, ואף מעלה את הזה דעה המוכחים שמכהם אל־על לא היה מתפוצץ גם אילו הוכמן הרשמקול בתא הנוסעים, ולא בתא המטען המשוריין; וזאת בשל כמות הנפץ הכוצעה ומשום שהפיצוץ תוכנן לגובה רב יתר מזה שבו התפוצץ המכוה לכוס.

אשר לכוונותיהם של השניים, שהאשמו בנסיון לרצח המוני, טוען השופט החוקר, כי השניים הם מבצעים חסרי־השכלה ולא מתכננים, וכאן נכשל המבצע הם בצעצוע לא התעניין בהם איש. כמידיהם של השניים, פסק השופט, היו כל פרשיים מוצעים שביצעו את הוראותיו של הנאשם הנפקד עטבאר מאזואק.

תגובת ירושלים

סופרו המדיני של „הארץ" מוסר: בירושלים השמיעו אתמול חוגים מדיניים הביקורת על החלטת בית־משפט איטלקי לשחרר את שני הערבים. ישראל מקוה כי ה־רוכאי הן בירושלים.

קורדון בעמאן

רבת־עמון, 15 (ע"צ). מיניסטר החוץ הירדני סאלח אבו זייד קיבל ביום ה' לשיחה את לורד קארדון.

זכו בפיס

בהגרלת מפעל הפיס מס' 7/73 התקיימה ביום 15.2.73 זכו הכרטיסים הבאים:

בסך — 150,000 ל"י זכו המספרים: 280786; 449018.

בסך — 50,000 ל"י זכה המספר: 135415.

בסך — 12,500 ל"י זכו המספרים: 026797; 288585.

בסך — 6,250 ל"י זכו המספרים: 062500; 242511; 652616; 709447.

בסך — 1,250 ל"י זכו הכרטיסים הבאים: 022363; 059606; 123424; 131085; 150281; 152056; 167330; 323601; 377008; 420547; 436437; 588969; 594338; 610691; 659758; 661811; 670057; 686761; 693532; 058935; 713389.

בסך — 600 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 17165; 24811; 45724; 49821; 50822; 54482; 62609; 71655; 50062; 91940.

בסך — 250 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 01627; 06502; 08961; 12734; 11464; 12297; 14098; 22982; 24650; 26821; 28109; 31835; 32049; 32597; 39240; 43219; 52244; 57738; 59181; 67350; 74660; 84181; 86412; 89350; 97540.

בסך — 100 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 0259; 0693; 2223; 3643; 4719; 7868; 8274.

בסך — 50 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 0348; 0435; 0728; 0963; 1370; 1423; 1431; 1612; 1858; 2006; 2039; 2287; 2471; 2713; 2873; 2960; 3414; 3492; 3733; 4419; 4574; 4684; 5199; 5349; 5676; 6740; 7114; 7131; 7157; 7349; 8184; 9608; 8729; 8969; 9461; 9535; 9569; 9732; 9791.

בסך — 4 ל"י זכו כל הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־9.

ארה"ב פועלת לפתיחת

(סוף מעמוד 1)

מאמציה של ארה"ב כיוזמה אמריקאית חדשה בעיינו כי היאור כעין זה עלול ליצור את הרושם שוואשינגטון רוצה לכפות תוכנית משלה על הצדדים: „לכך אין אנו מתכוונים כלל וכלל" — אמר.

(ע"צ). רוג'רס ביקש להבהיר כי ארה"ב לא תכין תוכנית חדשה ולא תנסה להגיש לצדדים פתרון משלה, אך היא תחתור להגיע לצעדי־ביניים שיהוו צעד ראשון לקראת פתרון סופי. עוד אמר שר החוץ האמריקאי כי יותר קל למצוא פתרון חלקי לבעיית המזרח התיכון בין מצרים לישראל מאשר בין ישראל לירדן.

צעד ראשון להסדר

מר רוג'רס חזר הטעים כי הובניתו להסדר ביניים לפתיחתה מחדש של תעלת סואץ אינה תוכנית לישוב הסיכסוך אלא צעד ראשון להסדר כולל, שיהיה מושתת על הפעלת החלטה מס' 242 של מועצת הבטחון.

בהקשר זה הזכיר שר החוץ האמריקאי כי רעיון של גישה מהתעלה היה פרי מחשבתו של הנשיא סאדאת.

הוא הצביע על העובדה שמאז 1967 לא חלו שינויים במזרח התיכון שעה שהיו שינויים בשאר חלקי העולם. עוד אמר שר החוץ האמריקאי כי ניסה להעביר את „המחשבות האמריקאיות" למצרים.

דיווח למוסקבה

בהשיבו לשאלה, אמר רוג'רס כי וואשינגטון תקדם בברכה ביקור אישיות רמת־דרג מצרית. הוא הבהיר שארה"ב העבירה את דעותיה בענין פתרון חלקי במזרח התיכון לא בלבד לצדדים הנוגעים אלא גם לברית המועצות.

„הגיעה השעה לשינוי המצב במזרח התיכון" — אמר שר החוץ האמריקאי.

ארה"ב — מקשרת

רוג'רס הודה כי מצרים לא גילתה כל עניין בשיחות בלתי־ישירות עם ישראל, שנועדו להיערך כשארה"ב משמשת כמקשרת בין הצדדים. הוא הטעים כי ארה"ב ניסתה להביא לידי מצרים בצינורות שונים את דעתה כי מו"מ הוא הדרך היחידה המבטיחה התקדמות לקראת השגת שלום במזרח התיכון.

בציינו כי ארה"ב תקדם ביקורים בוואשינגטון של נציגים רמי דרג ממצרים, הוסיף מר רוג'רס שאם יערכו ביקורים מעין אלה, תשלח גם ארה"ב משלחת נציגים רמי־דרג למצרים.

חוסיין גילה גמישות

כשנשאל אם הוא עשוי לשקול הסדר בין ירדן לישראל כצעד ראשון לקראת שלום, אמר רוג'רס כי זו בהחלט אפשרות וכי המלך חוסיין גילה גמישות. הוא העלה את האפשרות שצעד מעין זה יכול להיערך במקביל לתהליך ביחסים בין ישראל למצרים.

בדברו על הסדר ביניים, שיביא לפתיחת תעלת סואץ לשייט הבינלאומי, אמר מר רוג'רס שהערבים חוששים כי אם תיפתח התעלה לשיט לא תחול התקדמות נוספת.

על משבר הדלק

כשנשאל אם המשבר בדלק בארה"ב ישפיע על מדיניותה של וואשינגטון כלפי המזרח התיכון, שעתודות הנפט שלו חיוניות לכלכלת אמריקה, אמר רוג'רס שוואשינגטון לא תשנה את עמדתה ואת דרך מחשבתה בגלל משבר אנרגיה.

הוא הבהיר כי ארה"ב מייחסת חשיבות לקיום יחסים טובים עם מדינות ערב וזאת בגלל סיבות רבות.

דיון בלשכת מפלגת העבודה

בעד ונגד סגירת „אות"

מאת סופר „הארץ" לעניני מפלגות

עתידו של שבועון אות, בטאון מפלגת העבודה, היה אמש שוב נושא לדיון בלשכת המפלגה. לאחר שבאחד הישיבה הקודמת דרש סגן מזכיר המפלגה (מטעם רפ"י) מר מרדכי סורקיס לסגור את השבועון, לאחר שלדבריו, אינו מבטא את הקו המפלגתי ודעותיו של עורכו בגדות את עמדות המפלגה.

הישיבה אתמול היתה השלישית שהוקדשה לדיון זה, בסיומה הודיע המזכ"ל מר אברהם גיבלבר כי הדיון יסתיים בישיבה נוספת. גם בעבר הותקף אות בישיבות הלשכה בעקבות פירסומים שונים, בין היתר בפרשת נתיבי נפט ובפרשה רפיח.

בישיבה אתמול הביעו את דעותיהם חברי מערכת השבועון שהיו חלוקים בדעות לפי ההשתייכות הסיעתית. ה"ה נתן רענן, נתן גבו והלל דנציג, תמכו במדיניות העתון ובדרכו. מר אהוד זמורה הד"ר מיכאל בר־זהר מתח ביקורת על השבועון.

מר נתן רענן אמר כי הויכוחים שהתפרסמו באות היו מקבילים לויכוחים במפלגה, ואם היתה בשבועון ביקורת על שליחי המפלגה, הרי אותם השליחים שדורשים להעמיד את אות לביקורת חייבים להיות נכונים לעמוד לביקורת בעצמם.

מר דנציג אמר כי אין לפסול עורך רק בגלל שדעותיו אינן מקובלות על חלק מחברי המפלגה, וכי הוא מבטא את עמדות הרוב המכריע במפלגת העבודה. ד"ר בר־זהר חזר על הדרישה לסגור את השבועון או לבחור עורך אחר.

דבר העורך

עורך אות מר דוד שחם אמר כי דעותיו היו ידועות כאשר הלשכה בחרה בו לתפקיד העורך ולמרות זאת הוא נבחר ברוב של 16 בהתנגדות של 2 ובהמנעות של 5 חברי הלשכה. זה סימן כי הרוב היה סבור כי דעותיו לא נוגדות את עמדת המפלגה, אמר. העתון צריך להזדהות עם דרך המפלגה ומטרותיה, אך לא עם קו המפלגה כפי שנקבע מפעם לפעם.

מר שחם אמר כי בארצות רבות המנהיגות של תנועות הפועלים קוטלה את העתונות שלה כאשר היא תובעת ממנה אמירת אמן הגגה על עמדות ההנהגה. עתונים כאלה נדונים ליחס של בוז מהציבור. רק עתונות שיש כלפיה יראה יש כלפיה גם כבוד — אמר עורך אות.

בון לא תגדיל תרומתה במימון הטסת עולים לישראל

בון, 15 (מיוחד ל„הארץ") גרמניה המערבית הודיעה היום סופית כי לא תגדיל את תרומתה לוועדה הבין־ממשלתית להגירה אירופית, איק"ם, כחלקה במימון הטסת עולים מוינה לישראל.

ננעל מושב הועד הפועל הציוני

(ע). בקריאה לאומות העולם לפעול למען הצלת יהודי ארצות ערב, לתמוך בשאיפת יהדות בריה"מ לעלות לישראל ולהיאבק נגד הטירור בעולם, יצא אמש הועד הפועל הציוני במושב הנעילה שנערך בבנייני האומה בירושלים בתום חמישה ימי דיונים. בהחלטות שנתקבלו מביע הועד הפועל הציוני תמיכה במאבקה של ישראל להבטיח השלום על ידי מו"מ ישיר ברוח יישוב בדרכי שלום של סכסוכים בין־לאומיים.

הועד הפועל הציוני קרא לממשלת גרמניה המזרחית ליטול על עצמה ההתחייבות האחריות על פשעים שבוצעו בתקופה השלטון הנאצי על ידי תשלום פיצויים לקרבנות שלטון זה.

(ראה ידיעה בעמוד אחרון).

כספים מארצות

(סוף מעמוד 1)

רדיקלים נחשבים בעיניהם פרו־ישראליים.

האפשרות הגרועה ביותר בעיני הערבים היא שתקום בצרפת ממשלה חדשה של הגוליסטים בשותפות עם חוגי המרכז (הנמצאים כעת באופוזיציה), הנוטים להחזיר את האיזון במדיניות החוץ הצרפתית במזה"ת.

קיסינג'ר

(סוף מעמוד 1)

שיחות על וייטנאם

ביקורו של קיסינג'ר בסין יימשך חמישה ימים. בשערים שהנושא העיקרי יהיה עתיד וייטנאם, ונושאים אחרים הם שאלת פורמוזה ויחסי סין ארה"ב. דיפלומאטים בפאקינג סבורים כי הביקור יביא להרחבה ניכרת של הקשרים בין שתי המדינות, אחרי שבא הקץ למלחמת וייטנאם, המכשול העיקרי להתפתחות זו.

קיסינג'ר הגיע לפאקינג במטוס הבואינג של נשיא ארה"ב ומיד נסע לבית־האורחים הממלכתי ומשם ל„אולם העם הגדול" שם נערכות השיחות הרשמיות. לפני שבא לסין נפגש קיסינג'ר עם מנהיגי צפון וייטנאם, תאילאנד ולאוס.

תגובה קומוניסטית

סופר יונייטד פרס בלונדון קארל טאלר מוסר היום כי לדברי דיפלומאטים קומוניסטים בלונדון מודאגים שליטי הקרמלין מביקורו של קיסינג'ר בסין. הם חוששים שהביקור עלול להביא לקנוניה אמריקאית־סינית שתגביר את בידודה של בריה"מ. סימן לחשש סובייטי זה בא לביטוי בדברים שהתפרסמו השבוע בבטאון „השבועון הסובייטי", היוצא לאור בלונדון מטעם ממשלת בריה"מ, שטען כי נעשות הכנות לכינונה של ברית אמריקאית־סינית.

במשחקו האחרון בגביע אירופה בכדורסל

מכבי ת"א נוצח על־ידי ריאל מאדריד 75:87

מאדריד, 15 (מיוחד ל„הארץ"). כדורסלני תל־אביב סיימו כאן הערב את סידרת הופעותיהם בגביע אירופה בהפסד נוסף לריאל מאדריד, הפעם בשיעור של 75:87, בדיוק שבוע לאחר שנוצחו על ידי האלוף הספרדי ביד־אליהו בהפרש נקודה אחת בלבד (87:88).

ההתמודדות נשאה אופי ידידותי והיתה בעלת ערך פורמאלי בלבד, אחרי ששתי הקבוצות איבדו כבר קודם לכן כל סיכוי להעפיל לשלב חצי הגמר האירופי. הן נאבקו רק על המקום השלישי בבית, ויד הספרדים היתה על העליונה גם הפעם.

היה זה הפסדו הרביעי של מכבי בסידרה של ששה משחקי רבע גמר, שבהם הציג מצהוביה ניצחונות ביתיים דווקא על הכוכב האדום בלגראד ומבסאל מילאנו — שתי הקבוצות שעלו לשלב הבכירים של המש[חקים].

המשחק עורר ענין מועט, [...] פחות מ־3.000 צופים, [...] בתחרות של ישראלים, שעודדה קולנית את שחקני מכבי. [...] דקות אחרי הפתיחה עדיין [...] של יתרון 13:15, אך לקראת [...] כיפרו הספרדים את איכותם וסיכלו את המחצית [...] בהפרש 9 נקודות לזכותם [...]

[...] בשלב מסויים של המחצית נדמה היה לרגע כי יתול [...] אשר עלה בידי מכבי לצמצם [...] פער לנקודה יחידה (54:53) [...] דורסלני ריאל לא שכחו [...] ולקראת הסיום הגיעו ליתר[ון] נקודות (75:87), כשנצחונם [...] כל בספק.

הכוכב האמריקאי של [...] ווין בראבנדר, שוב היה ה[...] בגרים וקלע 31 נקודות. הי[...] על ידי סים (19), רולאן [...] גואה (16) וראמוס (4).

על ברודי היה הפעיל [...] בים, כשלזכותו 16 נקודו[ת] [...] הצטיין ביקי ברקוביץ הצ[...] 14 נקודות. מנקין קלע 10, 10, שורץ 9, לזיה 9 [...] דאנלופ — במשחק הפרידה [...] מכבי לפני שובו לארה"ב — [...] דות. השופטים היו משוויץ [...]

כדורסלני מכבי תל־אביב [...] לשוב לישראל ביום ו' [...]

מעצרים בגדה

(ע). כוחות הבטחון עצרו בימים האחרונים 7 אנשים [...] כערבית בעקבות הטלת חו[מר נפץ] [...] רה לעבר סניף בנק לאומי בשכם ביום ב' השבוע.

הגיע תיאודורקיס

(ע). המלחין היווני הנודע תיאודורקיס הגיע אמש [...] על כשהוא מלווה תזמורת נגנים לסיבוב הופעות שני[ם] יחד עם מר תיאודורקיס הזמרת מריה פראנטוריס.

ביגון ובצער אנו מודיעים על מותו הפתאומי של חברנו

חיים כפרי ז"ל

הלויה תתקיים היום, יום ששי, 16.2.73 בשעה 1.00 אחה"צ ביד מרדכי.

בית יד מרז

רבקה (ריבה) זיגר

אינגה

הלויה תצא היום, יום ששי, י"ד אדר א' תשל"ג 16.2.73 בשעה 11.00 לפנה"צ מבית משפחת דרבינסקי, רח' רבוצק רעננה, לבית העלמין ברעננה.

אוטובוס יצא בשעה 10.00 מבית המנוחה, רח' סוקולוב תל־אביב.

המתאבלים:

משפחות דרבינסקי, נוסבא[ום]

בצער רב אנו מודיעים על פטירת אחתי, אמנו, אחותנו וסבתנו היקרה

חנה אמתי

הלויה תצא היום, יום ששי, י"ד אדר א' תשל"ג 73. בשעה 12.30 בצהרים מבית ההלויות העירוני, רח' דפנה תל־אביב לבית העלמין בחולון.

אוטובוס מיוחד יצא בשעה 11.45 מבית אבות ברמת [...] רח' פיכמן 8 ת"א.

המשפחה המתאבלת

בצער רב אנו מודיעים על פטירת בעלי, אבינו וסבנו [...]

קלמן הוניגמן

הלויה תצא היום, יום ששי, י"ד אדר א' תשל"ג 73. בשעה 11.00 לפנה"צ מבית ההלויות העירוני רח' דפנה תל־אביב לבית העלמין בחולון.

המשפחה המת[אבלת]

משתתפים בצער המשפחה

על מותו בטרם עת של

יוסף גרייבר ז"ל

[Am]erican Association of Tour
[Op]erators to Israel

במלאות שלושים לפטירת יקירנו

ישראל אהרון מרגלית ז"ל

תערך אזכרה וגילוי מצבה ביום ראשון כ"ז אדר א' תשל"ג 18.2.73 בשעה 3.00 אחה"צ בבית העלמין בחולון.

נפגשים בשער החדש של בית העלמין

אוטובוס מיוחד יצא בשעה 2.30 מרח' אחד העם 114 תל אביב.

תודתנו העמוקה נתונה למנחמינו בכתב ובעל־פה

איטה מרגלית והמשפחה

קוטג'ים ברעננה
בשלבי בניה

* 6 חדרים
* 2½ חדרי אמבטיה
* 2 מפלסים בקומה העליונה
מפלס אחד בקומה התחתונה
* שטח בניה 400 מ"ר (ברוטו)
* שטח גגו 230 מ"ר
* גינה
* בצוע גמר מעולה
לפנות אל:
אנגלו סכסון סוכנות לנכסים בע"מ
רעננה, רח' אחוזה 153 טל. 921342

הארץ

יום ששי, י"ד באדר א' תשל"ג
16 בפברואר 1973

בתל־אביב: המערכת וההנהלה מזא"ה 56, ת. ד. 233, טלפון 623311. מח' המודעות רח' מזא"ה 56, ת. ד. 233, טלפון 611576, 623311. מח' הפצה ומנויים מזא"ה 75, טל' 623311 ת. ד. 233. מס' מיקוד: 61000.

ירושלים: רח' החבצלת 2 טל' 224245-6, ת. ד. 273
חיפה: רחוב טרומפלדור 20 טלפון 661166-8, ת. ד. 5259

המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ. דפוס הארץ מזא"ה 56 ת"א
העורך: גרשום שוקן. האחראי: גדעון סאמט.
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי־יד.
HAAREETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel-P.O.B. 233, Tel. 623311

רעיונות חדשים אינם מיותרים

הויכוחים על מדיניות ישראל באזור נעשים שוב אינטנסיביים יותר בכל יום המקרב אותנו לפגישת ראש הממשלה עם נשיא ארה"ב בוואשינגטון. סיעת המפד"ל מצטיינת על־ידי יוזמה המבקשת לחזק את הממשלה להתחייב [illegible] להרחבת ההתנחלות היהודית והכפרית „בכל שטחי ארץ־ישראל". גברת מאיר מבינה בב כי דריכה זו צפויה — אף נועדת — לקבוע מסמרות לגבי דר עם ירדן, והיא מנסה לפתור את הבעיה הזאת על־ידי הסכנה, חייבת להיות אפשרות ליהודים להתיישב בכל חלקי הארץ, מבלי שיושבותם תמנע בהכרח החזרת שטחים שישבו, לשלטון ירדני. זה אלא פתרון דחוק, וסיעת המפד"ל אינה מסבירה כיצד דריסת התנחלות הבלתי־מוגבלת תלכה בקנה אחד עם ההדגשה הנוספת שראל צריכה להיות מוכנה לנהל משא־ומתן „ללא תנאים קודמים".

עם זאת יש מקום לסברה, כי בעיית ההסדר עם ירדן אינה תופסת את המקום הראשון בסדר העדיפויות. כל הסימנים עדיין מצביעים אל הכיוון המצרי כאל הזירה בה אפשרויות של הסדר נראות קרובות יותר. זאת טוענים יודעי דבר אמריקאים אי עלא נתמיך ההזדמנויות בקשר לקהיר, אם אמנם יוזמנו כאלה. יש מקום להשערה שמא שיחות קירבה — אם המצרים בסוף ימו ליטול בהן חלק — יכשלו כאשר יתחדש הוויכוח על אותן לות שמן הנמנע היה למצוא להן תשובות לפני שנה וחצי, מן ני שהממשלה תחפש הצעות שיוכלו להפוך את ההסדר החלקי ך יותר בשביל מצרים מההצעות שאי־אפשר היה למצוא לשון ותפת עם קהיר לגביהן בשנת 1971.

הטענה כי אין צורך ברעיונות חדשים כיוון שהרעיונות הישנים איבדו את ערכם, תספיק אולי כדי להדוף לחץ, ביחוד אם אמת ההשערה, כי ההנהגה האמריקאית תקפיד שלא לדבר אתנו און תקיפה כדי. אך אם ישראל מעוניינת להגיע לידי מגעים אמיתי עם מצרים, שפירושו יהיה התרחקות ממצב של לוחמה קירבות אל מצב של דו־קיום ללא מתיחות, כדאי יהיה שנתאמץ את את „התבשיל" של הסדר חלקי, או הסדר־ביניים, או הסדר מי, טעים יותר בשביל המצרים.

הקפאון הנוכחי איננו בחינת אידיאל, ואם כי נוכל להתמיד זה מאד רצוי שנגיע להפשרתו בעתיד הנראה לעין. אמת הרגלנו לחוסר תזוזה כאל מצב נורמאלי כביכול, אך תמורת „שאליות" זו הננו משלמים במחיר של היותנו רתוקים לבעיותיה מערכת הבטחון מבלי שנוכל להקדיש מחשבה ומשאבים בשיעור מספיק כדי לפתור את הבעיות הפנימיות שלנו; וישנן לה בשפע. אפשר שארה"ב תוכל להשלים עם הסטאטוס־קוו ורתנו; אך בשבילנו הוא מלווה, על אף היותו מרגיע ביותר זוית הבטחון, במגרעות חמורות המסתכמות בהתאבנות בכל נוגע לנושאים של חברה, כלכלה, תרבות ומשטר. צריך שאפשר יה להגיע למצב שירשה לנו לטפל בגליי התאבנות הזאת, מבלי זוית שוב חשופים לסכנות מבחוץ.

שמא בכל זאת תנסה ראש הממשלה להצטייד לקראת ביקורה וושינגטון בכמה „רעיונות חדשים"?

שבח מסוייג

משני טעמים אמור — ומן הסתם, צריך — לשבח את הצעתו של שר המסחר והתעשיה, לערוך הפחתת־בזק במכסים. הטעם האחד הוא עקרוני וכללי: המכסים בישראל הם גבוהים באופן בלתי־סביר ל קיצוץ בהם, ינומק כפי שינומק, רצוי. הטעם השני מקומי באותה יחה: ההצעה באה לצנן את האווירה האינפלציונית שנשתררה בקהל בעקבות פיחות הלירה.

אך מן הראוי לסייג — לפחות במידת־מה — את החיוב המוכר ל. הנחת המכס איננה מבחינה בין סחורות יבוא שמחירן עלה קב הפיחות ובין אלה שמחיריהן לא השתנו (הכוונה ליבוא המש־ בדולרים); ומבחינה הכוללת, שבעטיה נהנים ממנה דווקא ... יבוא שתועלתם מוטלת בספק — שערי היבוא החיובי בלאו־ משוחרר ממכס. הדעת נותנת שאפשר היה, לוא טרח מישהו ... על הנושא באופן שיטתי, להציע הקלות מיסוי שלא יעלו כסף לאוצר אך השפעתן המבלמת עליית מחירים גם שוות גם בעלת תוחלת רציונלית יותר.

אך נדמה שהליקוי העיקרי בהצעה הוא בהתאמתו המופלאה ... עדיות הכלכלית הרואה יעד לאומי ראשון במעלה בהאטת האינפלציה מ־13 ל־12 אחוז לשנה. מר בר־לב לא הגה את המדיניות ..., אך הוא נבחר לייצג אותה. העובדה כי עם התאמת השערים הבינלאומית, שגם שער הלירה הישראלית מושפע ממנה, נפתחת ... להאיט במשהו את אכילת רזרבות המטבע הישראליות במחיר כבד מדי, איננה נוגעת לו. היא נוגעת למי שעוסקים בעיצוב ... ות כלכלית — ואליהם יש להפנות את הביקורת על הזדמנות ... ים חיוביים, שתחמוק, כפי הנראה.

יחסי סין בריה"מ

ישנה אירוניה היסטורית בכך שהד"ר קיסינג'ר, נציגו של הנשיא ן, מבקר עתה בפקינג, בדיוק ביום השנה ה־23 לחתימת חוזה ה הידידות בין סין לבריה"מ. אויב מספר אחד של סין הקומו־ ... ית הוא ברית המועצות הקומוניסטית ולא ארה"ב הקפיטליס־ ... תמורה דרמאטית זאת שינתה באופן מכריע את פני היחסים ... לאומיים בעולם.

אין זה מקרה שהביקור בפקינג, הבא בעקבות הפסקת אש ... וסטאם ושיחות קיסינג'ר בהאנוי, מלווה ידיעות על החרפה ניכרת ... ין סין לבריה"מ. ראשית, התקרבות לארה"ב מאפשרת ... לעמוד ביתר תוקף על עמדותיה הפוליטיות ותביעותיה הטרי־ ... טוריאליות, המהוות מוקד לסיכסוך בינה לבין הסובייטים. חיסול ... רבות האמריקאית במלחמה בוייטנאם היה תנאי חשוב להתקר־ ... בות כזאת.

שנית, סיום „המלחמה הגדולה" בוייטנאם יוצר באסיה זירת ... ת סובייטית—סינית חדשה וההזדמנות נוחה יותר לסין לעמוד ... ות זה. ההנחה הכללית היא שמוסקבה תרצה לנצל את סיום ... מה למתקפה מדינית לרכישת עמדות חדשות בדרום־מזרח ..., דבר שוודאי אינו לרוחה של פקינג. צפון וייטנאם עשויה ... זירה הטובה במאבק זה.

אך, עם שוך הקרבות, פחתה חשיבות הסיוע הצבאי הסובייטי ... לא יורד משקלה של מוסקבה בהאנוי. נותרה שאלת הסיוע ... לי לשיקום צפון וייטנאם. וכאן, שוב, „מקלקלים" האמריקאים ... האפשרויות של בריה"מ: עזרה גדולה מארה"ב, עליה דיבר ... גר בהאנוי, מפחיתה מאד את חשיבות הסיוע הכלכלי הסובייטי ... ה כמוסקבה כמכשיר נוסף של ביצור עמדותיה.

ידיעות מלונדון מוסרות כי פקינג כבר מתרגמת את ההידרדרות ... ים המדיניים לשפת אבטחה צבאית: הסינים הציבו את כל ... אי שלהם (הלא גדול) של טילים לטווח בינוני באזור סינקיאנג. ... הם יכולים להגיע עד מוסקבה ועד ולדיווסטוק. זאת מעין ... סת ביטוח סינית נגד התקפת פתע סובייטית, שהפחד מפניה ... בגלם מלבב המנהיגות בפקינג. גם נודע כי הסינים רוצים עתה ... מטוסי קרב מבריטניה — דבר המרמז שפקינג החליטה לעבור ... עגות על טכנולוגיה צבאית מערבית במקום הטכנולוגיה הסו־ ... ית שלא תעמוד עוד לרשותה.

התכלית שבפיחות הלירה

מאת א. שווייצר

דרוש מעשה נמרץ למנוע בהלת קניות וגידול הכנסות

ישראל קונה כשני שליש מיבואה בארצות שפיחות הלירה מייקרת את סחורותיהן ב־10% או יותר; גם יצואה כחולק בשיעור דומה. השאלה הראשונה המתעוררת לגבי הצפוי מפיחות הדולר (שהוא גם פיחות הלירה), היא כיצד ישפיע הדבר על הסחר החיצוני ודרכו על מאזן התשלומים.

השפעת הפיחות על המשק המקומי תלויה בהשפעתו על סחר החוץ, אך מתערבבים כאן גורמים נוספים, פסיכולוגיים ואחרים. מן הראוי לעמוד גם על אלה, מתוך בחינת התוצאות לגבי הפעילות הכללית והאינפלציה. הסיכום לא נותן תמונה ברורה, אך נדמה שהוא מצביע על צורך בפעולות ממשלתיות מרסנות בשוק המקומי.

*

שיקולים עיוניים מורים על שיפור בכושר סחורה של הארץ המתפתחת ביחס לארצות אחרות. הנה נראית ישראל נוהגת לפי שיטת איפכא מסתברא, כפי שיוצא מנתוני סחר החוץ הישראלי ב־1972. בזכור פיחות ישראל (יחד עם ארה"ב) בדצמבר 1971 ביחס לאירופה ויפן — אך ב־9 חודשי 1972, שלגביהם פורסמו נתונים מלאים, גדל חלק היבוא מאותן ארצות ששער המטבע שלהן עלה (כלומר שהיבוא מהן התייקר) מ־64% ל־68%. כנגד זה היבוא מארצות־הברית שהחל יחסית ירד מ־27% ל־23%. והוא הדין ביצוא, שחלקו האירופי (שצריך היה להיות המועדף על פי שיקולים עיוניים) ירד מ־53 ל־51%; ואילו חלק היצוא לארה"ב נשאר כפי שהיה.

אין ודאות שהמשק הישראלי ינהג אחרת אחרי הפיחות הנוסף. העובדה את אירופה ואת יפן עוד פחות מוכרים כשווקי־קניה ועוד יותר מושכים כשווקי יצוא. ועל כל פנים, כמעט ודאי הוא שעליית המחירים באירופה ויפן לא תגרום לירידה בשיעור דומה ביבוא משם. אך אולי לא יהיה מוגזם לשער כי היבוא ממקורות אלה יקטן בסדר גודל של עד 80 מיליון דולר והיצוא יגדל ב־20—30 מיליון דולר. קיצורו של דבר, אפשר אולי לחשוב מן הפיחות הנוכחי שיפור סביב 100 מיליון דולר במאזנה המסחרי של ישראל, סכום השווה לחצי מליארד לירות.

צריך לזכור כאן, שזה אומדן אופטימי למדי, שהרי הוא מתעלם מן האיפכא מסתברא הישראלי. הוא גם מתעלם מכמה שעלול להתרחש בשוקי אירופה ויפן, שבהם עלולה הפחתת לגבור באופן מתוני כתוצאה מהאטת פעילות במשקים המקומיים, ובשל התעוררות יצואנים שארצותיהם נשארו צמודות לדולר. ועוד יש הד־עלמות מגורם ספקולטיבי: יבואן ישראלי הקשור עם גרמניה או צרפת, עלול להקדים את הזמנותיו בארצות אלה (על אף הייסוף שבתוקף בהן) מתוך חשש שתוך חודשים אחדים ייערך בהן ייסוף נוסף.

התוצאה הפרדוכסית היא שסחורות שיגיעו במרוצת 1973 יהיו יותר „אירופיים" על אף הכדאיות לכאורה הירודה. כתוצאה מכל אלה ייתכן בהחלט, שאומדן השיפור במאזן המסחרי בסך 500 מיליון לי' יתגלה כמוגזם. אך מאחר כי המספר הוא אינדיקאטור שמיש לסדר גודל של הטבה סבירה — ובכל מקום הוא יעד שלפיו יכולה הממשלה לכוון את צעדיה.

*

בישראל מתנהלת עתה מלחמת גוג ומגוג: מכאן הממשלה האומרת שלא קרה כלום, ומכאן כל היתר, יבואנים, קבלני־בניין וסתם צמך, אשר לא רק שעשו כבר את חשבון ההתייקרות הסבירה, אלא שמגזימים בהערכת עליית המחירים. כיוון שאמינותו של הממשל בכל הנוגע לעניינים כלכליים איננה מן הגבוהות, עלולה דעת המגזימים להסביר את המתרחש במשק. לדוגמא ובניגוד לכתוב בספרי לימוד, עלולים ספקים להעלות את מחיריהם בשיעור גבוה מן הדרוש על־פי המחיר סמך: הבריות עלולות להגביר את קצב קניותיהם על אף ההתייקרות הבלתי נמנעת, ולהדרש הסבות שכבר כדי למכן אותן — ובקיצור עלולה להיות בר בהלת קניות, מלווה בהעלאה בלתי מבוקרת של מחירים ההכנסות.

למותר לומר, שאם כך יהיה, לא זו בלבד שלא תפק תועלת מן הפיחות, אלא שמאזן המסחרי יורע עוד יותר. מן החזוי בתצפיות הרשמיות, ועל־כן נדרשת פעולה ממשלתית הקימה, להבדיל מהצהרות בלתי מבוססות על אף צלילן המקדשי, כמו זו של שר המסחר והתעשיה למשל. יבואן לא עשה את חשבונו על פי השיפור בכלכלה שנתן לו ביום ב' מר בר־לב, ושלפיו אין סיבה לייקור סחורתו כל עוד לא מכר את המלאי שנרכש במחיר הישן. זה הלך־מחשבתם של פקידי ממשלה ושל מוכרי הסתדרות, לא של אנשים שפרנסתם באה להם מקניה ומכירה של סחורות ושירותים.

מה שדרוש עתה, הוא לא המשך ותיגבור של הרבית הממשלתית, אלא מעשה נמרץ הראוותני שימנע בהלת קניות, וגם ינצל את ההזדמנות ליצור הפיחות הבלתי צפוי לשיפור המאזן המסחרי. בעוד שהספיגות למעיניהן שבהן דובר עד כה, לא היו נגבות באינפלציה אך פוגעות בפעילות, הרי עתה נוצר סיכוי להאיט באמצעותן את הפעילות עבור השוק המקומי ולהעביר משאבים ליצור, ליצוא ותחליפי יבוא. כל זה הדחה לשיפור בלתי מבוטל בכושר התחרות שחל בעקב הפיחות. במתחים מחושבים, מדובר בהקטנת הביקוש המקומי האפקטיבי בהיקף מיליארד לירות נוסף, שתושג או במיסוי המור על המחיר הכופי של הסחורות או על ההכנסה הנומינלית — ועדיף צירוף של שניהם. אם ייעשה הדבר, צפויה ההשפעה האינפלציונית של הפיחות להישאר בגבולות התחשביים הבלתי נמנעים, ועם זה ישוחררו משאבים ריאליים לניצול השיפור שחל בעקב הפיחות בכושר התחרות הישראלית.

אך כדי שמהלך מעין המוצע ייעשה ויצליח, דרושה פעולה מהירה ותקיפה. כיוון שכך, מצער הוא ששר האוצר לא נמצא בישראל, ושאין, עד כמה שהדברים ידועים, תוכניות מוכנות מראש, שאפשר להפעילן לעת מצוא. ואם אמנם יש, הסליחה עם אלה שבראייתן את המלך הגולל ספק, ובקשה שיפעילו את התוכנית ללא דיחוי.

אך אם אין, ואם מר ספיר ירגיש שהוא כפות לעיסוקיו בארה"ב, ואם כלה תתרצה עם שליטינו שהזדמנות התוכנית לא תנוצל, לפעות משאלה אחת שתחזה לפניהם — והיא שיחדלו מדיבורים על מניעת התייקרות שאין עצם הכליה. לכל הפחות, אפשר לצפות מהם שימנעו מהדרכת סותרים לגבי דרכי ההתנהגות הסבירה, או מעריכת חישובי התייקרות עד לספרה מאחורי הפסיק. דברי הרגעה שיש עמם זלזול לאינטליגנציה מובטח שישיגו אפקט הפוך מן המתוכנן: זה הלקח המתבקש מן הנסיון הישראלי הבינלאומי כאחד.

הצלחה הצומחת מכשלון

מאת שבתי טבת

היום אין עוד ספק, כי הגב' גולדה מאיר הניעה את מועמדותה לראשות הממשלה בבחירות הקרובות. הממסד האמריקאי והממסד היהודי בארצות־הברית יערכו לה קבלת־פנים המיועדת לגיבורים. אם סייעה הגב' מאיר, באמצעות השגריר רבין, לנצחונו של ניכסון בבחירות לנשיאות, על־ידי נטילת קולות היהודים מהמחנה הדמוקרטי, הרי יש לשער שהנשיא ניכסון יכיר לה תודה ואף יעשה ככל הניתן לו כדי לסייע לה לנצח בבחירות בישראל. כלומר, הגב' מאיר לא תחסר בביקורה בארה"ב אותות כבוד ויקר. היא יכולה להיות סמוכה ובטוחה, כי תחזור לישראל מביקורה בארה"ב מעוטפת על כנפי התהילה. מבחינה זו נסיעתה לארצות־הברית היא גם מסע ההכתרה כראש־הממשלה הבאה של ישראל.

אולם אף אם תתבדה נבואה זו, והגב' מאיר תגשים את הבטחתה לפרוש מכהונת ראש־הממשלה, כבר לא יהיה בכך כדי למעט מהנזק שגרמה למוסד הדמוקרטיה הישראלי. שכן הספק המתמשך שהחדירה לדעת־הקהל, תפרוש לא תפרוש, הביא לאותם עיכוב־זריקה ואי־התחדשות במפלגתה, לא פחות מאשר התוצאה, במקרה שלא תפרוש.

הגב' מאיר לוקה בשני חסרונות המצדיקים את המשאלה שתחדל מכהונתה כראש־הממשלה. האחד הוא חוסר יכולתה המובהק להתמודד עם בעיות איכות החיים בישראל אשר זה מכבר תובעות תשומת־לב וטיפול נמרצים. השני, הוא היותה הדבק המחזיק קואליציה סיעתית במפלגתה שקיומה מונצח באי־התחדשות ומקנה כוח־הכרעה מופלג לעסקני מפא"י לשעבר. עובדה זו יש בה כדי לעוות את רצון־הבוחר.

*

לכאורה היה כעין יוצא מן הכלל למצב של אי־ההתחדשות שמשתרר במפלגת העבודה, והוא כניסתם לחיים המדיניים של אלופי צה"ל (מיל.). למראית־עין ירעננו אלה בשמותיהם ובהופעתם את רשימות המועמדים לכנסת של מפלגת העבודה והמפלגות אחרות. אבל לאמיתו של דבר „הצבענה" האלופים היא הביטוי החותך ביותר להתאבנותם של החיים המפלגתיים.

דומה, כי אפשר לקבל כמוסכמה שכל גוף מדיני מתרענן ומתקדם על־ידי דיון פנימי המעורבים מחלוקי דעות. הנה רוב, אם לא כל האלופים הגיעו לצמרת המפלגות. במועל ומכוח, עוד בטרם השתתפו בדיון כלשהו. ואף בטרם נהיו לציבור לאיזו דעה הם נוטים. בעצם נוצרה תופעה מעציבה שאלופי צה"ל המבצעים לחיים המדיניים מהיים עצמם עם החזק המסוגל לתת להם את המינוי הנכסף. כך ראינו באחרונה אלוף (מיל.) המנהל משא־ומתן בו־זמני עם מפלגת העבודה ועם גח"ל ובסוף הכריע שיצטרף לאותה מפלגה שהבטיחה לו את התפקיד הציבורי בעל־היוקרה הרבה יותר. ראינו, בתערובת והאדרת, הפוכי של אותו מטבע, שאם האלוף מיל. מתמרד כנגד האיש החזק שבכוחו היה להעניק לו את המינוי, הריהו נענש על כך בחומרה.

בהכללה נכון לומר שהאלופים מיל. לא העשירו את הדיון המדיני בישראל, לא התבלטו בו ולא תרמו דבר להחייאתו. אדרבא, בשלב הראשון להצטרפותם למפלגה הם בחינת קישוט ותו לא. מעין עדי שתפקידו לשפר את התדמית של האיש החזק שנתן להם את המינוי. כך, למשל, פנחס ספיר. בתצלום קבוצתי עם אי־אלו אלופי מיל., ייראה כאישיות רבת־היקף ובטוחה, שאפשר לסמוך עליה אף בשאלות חוץ ובטחון.

שתי המגמות המשלימות, הקפאת הצמרת למספר השנים הרב ביותר וההתרעננות כחזותה על־ידי צירוף אנשי צבא, הן שתמכו יחד לסייע בכוח לגורמים אחרים המרחיקים את הבריות מהמגרה ציבורי אחרים מהחיים המפלגתיים. הסיכוי לקידום במפלגת העבודה, למשל, למי שאינו בא מהצבא, הוא אפסי. אי־ההתרעננות של הצמרת ומילוי המקומות העמוסים שמתפנים על־ידי אנשי הצבא והביאו לעיכוב כמעט מוחלט של זרימה שהיתה מילא איפיה. אם כך כדוע יצטרפו לעבודה ולמפלגות המוקות אותה מרצון או מאונס. אנשים ונשים מנוגי הכלכלה, התעשיה, התרבות, האוניברסיטה והמשפטים? רק כדי להיות אחורי הן למעגנן העסקים ומנהיגותם? ללא סיכוי לפתח להשפעה כלשהי, אם לא לקידום? ואכן, דעמה שבשנים האחרונות לא רק שאין נהירה למפלגות הגדולות, אלא להיפך, התפתחה כעין רתיעה מהחיים המפלגתיים בכלל.

אם נתבונן בהיערכות המפלגות לבחירות הקרובות לא נצטרך להתאמץ כדי להבחין בתוצאותיו השליליות של המצב הנוכחי: פרט לאנשי הצבא לשעבר אין פנים חדשות ברשימות המועמדים כפי שהן מצטיירות עתה. וזה דווקא בעת שבעיות איכות החיים בישראל מחמירות והולכות, בעת שנתבעת מבית המחוקקים הבנה טובה ומעמיקה להלכי־הרוח האזרחיים.

אופייני הוא שה„גוש" במפלגת העבודה — המציין בעצם את עסקני מפא"י לשעבר — הפציר בגב' מאיר שלא תפרוש מכהונתה בנימוק שעל־ידי כך תמיט אסון „על המפלגה". כלומר, הנימוק המשכנע ביותר היה השלילי. ולא החיובי האומר שהיא, הגב' מאיר, האישיות המסוגלת לטפל היטב בבעיות. ה„גוש" נוהג, למשל, בשאלת עתיד השטחים אשר מנהיגו הבלתי־מעורער פנחס ספיר, העומד במקוטב בשאלות חוץ ובטחון לגב' מאיר. וכך, מהטעם של יצר הקיום של מפא"י לשעבר מוכנים עסקני ה„גוש" להסכים לעמדותיה הנוקשה יותר של הגב' מאיר בשאלה כה חיונית ובלבד שלא יתערער מעמדו המיוחד במפלגה.

ה„גוש" אינו מעוניין בשום שינוי, ובמידה וזה בלתי־נמנע הוא מבקש לדחותו או להשהותו ככל האפשר. ראינו, איפוא, תופעה שהיתה צריכה להיות מוזרה, ללא הרגלנו אליה, ביזנטינית לתפארת. הגב' מאיר הודיעה ששוב לא „תרוץ" לכנסת ולא תכהן כראש־ממשלה לאחר הבחירות ב־1973. לכאורה היתה הודעה כזאת צריכה להוליך תנועה בתוך המפלגה, התמודדות בין מועמדים ותוכניות. אבל ההיפך אירע, מתוך הרצון למנוע את פרישתה של הגב' מאיר, הודיע ספיר, המועמד החזק ביותר אחרי הגב' מאיר, שאף הוא פורש מהממשלה ושאין ברצונו לשמש כלל כראש ממשלה. כיוון שכך לא יצא המטימרים הנמצאים להיות מדינת קוסמים בראש הרחיקו עצמם ככל האפשר מהתחרות על הכס הנעני, כביכול, וכך, מה שבנהוג שבעולם הוא הגורם הדריף ביותר להתמודדות, היה בישראל למעצור ולכריח לשמירת הקיים. אם בארצות אחרות הכסא הנאמייש דוחה תחרות. בישראל מצליח לעשות את אף הכסא הנראה פנוי.

לכאורה, על־ידי שמירת הקיים ועיי שלילה מראש של כל התרעננות והתמודדות פנימית, מבטא ה„גוש" המפא"י כוח ויציבות. כלומר, אפשר לומר עליו שאין הוא חדשני, שאין הוא מרקיע שחקים במוות הרעיוני שלו, שהוא מורכב מעסקנים אפרורים, אבל אי־אפשר לומר עליו שהוא עצמו חלש וחילי־אוש. דומה, כי אכן גם זו מראית־עין בלבד.

*

ה„גוש" הוסה שריין בהילה של מפא"י, המפלגה הגדולה של שנות ה־30, וה־40 ובמידה רבה גם של שנות ה־50. מפלגה שהשכילה למזג משא של רעיונות גדולים עם חוש לכושרו וליכולתו של הישוב בארץ והעם היהודי בגולה. הגלה של מפא"י עבר, כבמירוץ שליחים, מיד ליד, מבן־גוריון, לשרת ולאשכול ובזיווג לבריכה, ומהם לגב' מאיר, תיבדל לחיים ארוכים. אישים אלה, על אף העימותים בניהם, היו שליחים נאמנים של מפא"י הגדולה. אולם, דומה כי פנחס ספיר, אם יקבל על עצמו את ראשות הממשלה ב־1973 או אחר־כך, יהיה האחרון בשורת האנשים המוכרים כמבטאי מפא"י. דעת־הקהל עשויה לראות גם בו אחד ממקבלי הלפיד. אבל אין ספק שהוא יהיה האחרון שבהם. יהושע רבינוביץ, ראש ה„גוש", עם כל מעלותיו, אינו מזוהה בדעת־הציבור כמבטאה של מפא"י, הן משום שלא היה בקבוצה שעבדה עם בן־גוריון לפני ואחרי קום המדינה (כמו אשכול, שרת, מאיר וספיר) הן משום שהצטבע ולא כבש לו מקום בדעת הציבור על־ידי מאבק ובשורה מדיניים. וכך, אחרי ספיר תיעלם כליל מפא"י כפי שהכרנו אותה בשנות גדולתה ובשנים האחרונות. יותר ה„גוש" כקיבוץ עסקנים ותו לא, בלא ההילה ההיסטורית ובלא הכושר האישי־מנהיגותי, וספק אם כוחו יהיה רב כפי שנודע היום.

ההגיון הדמוקרטי אומר שדוקא ה„גוש" היה צריך להיות מעונין בהתחדשות, בפתיחת המפלגה לכוחות חדשים, וכי דוקא הוא היה חייב לחזור לקראת המורדות ולהצטרף למשאלה שאכן תהיה זו כהונתה האחרונה של הגב' מאיר כראש ממשלה. אולם ההיפך נעשה. הציון הקיום העצמי לטווח־קצר מביא את ה„גוש" לדחיית כל שינוי.

עם זאת ייתכן שקיצו של ה„גוש" אינו כה ברור, וזאת מחמת נטייתן של רוב המפלגות להידבק ממפא"י לשעבר וללקות במחלותיה. אולי זה מזלה העיקרי של מפא"י־לשעבר. אם נדמה לה סכנה כלשהי בבחירות ב־1973 מצד גח"ל, הנה באה ועידת חרות והוכיחה שהיא זכאית להתפאר בכל ליקויי־מפא"י־לשעבר, וגם היא מפלגה סגורה ומסוגרת הדוחקת מכבה הלאה כל התחדשות.

מצב הגורם להעמקת האכזבה של הציבור מהמפלגות, מובהר. בארצות־הברית היה בנצחונו של הנשיא קנדי משום בשורה של התחדשות כללית, במידה מסוימת הביא אף נצחונו של הנשיא ניכסון תמורה ושידוד מערכות. בישראל מבשר נצחונה הצפוי של הגב' מאיר כשלון מתוך של המערך המפלגתי בישראל.

גויים, ממזרים וכיוצא באלה

מאת אמנון רובינשטיין

פס"ד מפלה של הרב גורן

הציבור החילוני קיבל, ברובו הגדול, באנחת־רווחה ובהכרת־תודה את מבצע הבזק של הרב הראשי שלמה גורן, ששיחרר את האח והאחות ממסורותם ואיפשר להם להינשא בשעה טובה ומוצלחת ובמעמד שר הבטחון משה דיין לבחירי לבבם. בקרב המפלגות החילוניות גרם מבצע זה להתרגשות והוסת הרב גורן הפך לגיבורם של ימין ושמאל. הכל עמו על מבצע זה כאות ומופת לכך שחל מפנה ביחסי דת ומדינה בישראל. אנשים אשר בעבר דגלו במתן זכות לנישואין אזרחיים חוזרים בהם מדעתם ומכוונתם; כולם עלו: אנשי מפא"י לשעבר, אחדות העבודה לשעבר, רפ"י לשעבר, הבי־קיבוצים לשעבר, ליברלים לשעבר, וגם סתם בני־אדם.

ואכן, כל עוד לא פורסם פסק הדין, ניתן היה לעצום עין ולהתבונן בכך שמאחורי הפרוצדורה המהירה קיימת כוונה טובה. שהליכיה הוגנת רצויה. מניעיו של הרב הראשי היו מובנים, אך כיוונו לשוחרם קרובה ומובנת, הטובה ביותר אשר־ית להוליד מגלמת. עתה, משפורסם פסק הדין בתוצאה מתוזרת של הרכבות הראשית, הסתבר כי אכן באה לשלם מגלצת משפטית: כל מי שקורא את המסמך ללא דעה קדומה יתבונן למקרא הדברים הכתובים בו.

פסק הדין של הרב גורן אינו שוגה מהחריגה בהלכה המסורית. לא זאת בו המחך לומר כי מוסד זה — שאנשים חושששים וגם הרבה דתיים אינם יכולים לקבלו — עבר זמנו ובטלו קרבנותיו החופים משעש. להיפך, הרב הראשי מתייחס אל המסורות הלכה כל מוסד ממזרי מחייב, מכיוון שעל־פי חוק המדינה, ההלכה היא משפט תובלה של יהודי ישראל, צריך לזכור כי לאחר מפסק־דין זה, אישר בעורה סופי כי בנשאה השופים מכירת המדינה בשותאים של ממזרים ובאיסור שהוטל עליהם להינשא ליהודים כשרים, וכי לצורך זה מותר לבדוק ולפשפש בעברם ובמוצאם.

המסמך של הרב גורן מבוסס אך ורק על כך שבמסגרת דיני הממזרות הקיימים, האח והאחות אינם ממזרים. מסקנתו מבוססת על שלושה נימוקים:

* הדין העברי קובע, כנודע, כי ממזר הוא בן ל„אשת איש" דהיינו אשתו של איש שילדה לאיש אחר בלי שקיבלה גט פיטורין מהראשון. אך בגלל יחסה המיוחד של ההלכה לגויים, לא חל כלל זה על אשה שהיתה נשואה לגוי ולאחר מכן ילדה ילד מאב אחר. בקיצור: כשהבעל הוא גוי, אין איש, ואם אין איש אין „אשת איש" ואין ממזרים.

* הרב הראשי מוצא כי גיורו של בורוקובסקי, בעלה הראשון של אם האח והאחות, לא היה כדין וכי בורוקובסקי היה ונשאר גוי בהתנהגותו. מסכת העובדות שמונה הרב הראשי יש בה כמה פירכות וסתירות, אך המשעשע והעצוב שבפרשה זו הוא בעצם התוסס בחיי הפרטיים של הורשב ואורח ישראל.

המצב הוא כי נעשה כאן עוול משפטי חמור למר בורוקובסקי וכי לבגיו „פסק הדין" אינו משפט אלא כמפת. המשעשע הוא, כמובן, לראות כיצד מגיבה כל האצולה הישראלית — שרים, פקידים בכירים, עסקני מפלגות — למשמע הידיעה המרעישה כי מר בורוקובסקי „לא שמר כלל על מצוות, היה אוכל טרף חזיר ואוכל ביום הכיפורים".

אני שומע אותם, את אנשי שלומנו, מקפנים פיהם בין בנת שרימפס לבין „רגל" חזיר ממולאה בגבינה מוהבת ומהללים כאן את הרב הראשי על כך שניקה את מחננו מגויים והכשיר את הממזרים.

* לכל המימצאים האלה אודות מר בורוקובסקי — המצטרפים יחד לפגיעה חמורה בו, בשמו הטוב, ובכבודו — מגיע הרב הראשי בלי טירחה אפילו להזמין את קרבנו ובלי שישמע את טענותיו. הוא פוגע בו, מכפיש את שמו, קובע כי הטביל את בנו בכנסיה וכיוצא באלה מצטים, בלי שישמע את דבריו ובלי שיאפשר לו לסתור את הטענות שהועלו נגדו. אך גם לכך יש לרב הראשי הסבר: מכיוון שהוכלים כי בורוקובסקי הוא גוי מותר לקבל עדות שלא בפניו. כך, לטענתו, פסקה ההלכה. אך הוא מוסיף ומחדש הלכה וקובע כי הכלל על פיו מותר לדון גוי שלא בפניו חל — כבוח הגיון מותר — גם על השאלה אם נתגייר הגוי כדין אם לאו. מספיק להטיל חשד באדם שאינו יהודי, כדי להוציאו מכללי הצדק המשפטי.

קשה לעבור בשתיקה למשמע פסק דין מסוג זה כי החובה לשפוט בצדק אינה חלה על גויים ואפילו על גרים שמוטל ספק בגיורם. הרעיון כי יש לשמוע אדם לפני שחורצים את גורלו הוא רעיון אוניברסאלי, והקביעה כי חובה זו לא חלה על כת מסוימת של גויים היא פגיעה בזכויות אזרח בסיסיות.

אמת הדבר: יש ביהדות זרם אנטי־גויי ויש בהלכה דעות וקביעות שאין אנו יכולים לקבלן. בצד האנטישמיות, התפתחה גם אצל היהודים הנרדפים נטיה טבעית אנטי־גויית. אך צריך לזכור כי ההלכה האנטי־גויית קמה, בחלקה הגדול, כתגובה לרדיפות היהודים. ההבדל בינינו לבינם היה הזמני: הגויים הרשו את האנטישמיות בבשרם של היהודים; היהודים הרשו את האנטי־גויות שלהם על פני הנייר.

הציונות ומדינת ישראל קמו כדי לשחרר את העם היהודי לא רק מהזהות מיעוט נרדף; אלא גם על מנת להוציאו למשמעה האמתית. היא קמה, בין השאר, כדי להחזירנו למעמד של בני־אדם נורמליים שאינם נרדפים על־ידי אחרים ואינם רודפים את אחרים. מי שמחייה היום את ההלכות האנטי־גויות במדינת ישראל, כופר למעשה באחד מעיקרי הציונות.

כאשר אני קורא בהלכה כי „אין מילדים את העכו"ם כוכבים בשבת ואפילו בשכר" או כי אין להציל גוי הנמצא בסכנת טביעה משום שנאמר „לא תעמוד על דם רעך" וגוי אינו בגדר „רע", צריך להתייחס לכך כאל פרק היסטורי ביהדות ולא כאל משפט מחייב היום. הרב גורן הוציא מגניזתה הלכה אנטי־גויית, ניתקה מנסיבותיה ההיסטוריות ומרקעה החברתי המיוחד, והפעיל אותה בקיצוניות לגבי אדם שהוא תושב ואזרח ישראלי, בימים בהם יש שלטון ישראלי עצמאי.

פסק־דין של הרב גורן מעמיד באור חדש את כל השיפוט הרבני הכפוי בישראל; אין זו עוד שאלה של פסולי חיתון בלבד; זו שאלה של טיבו המהותי של המשפט הישראלי: האם יהיה זה משפט שווה לכל, או שמא יהיה זה משפט של אפליה בו נתחבות זכויותיו של אדם, בניגוד לאמור בהכרזת העצמאות וההכרזות האוניברסלית בדבר זכויות האדם, על פי מוצאו וגזעו.

*

אך הרב גורן עשה עוול לא רק למשפטה של מדינת ישראל, אלא גם לדין העברי אותו מתיימר הוא להחיל. פנים רבות להלכה ורבים מיקרותיה ניתנים לפירושים שונים — מרחיבים ומצמצמים, ליבראלים ונוקשים. פרופ' ש.ה. ברגמן, במאמרו „הרחבה וצימצום באתיקה היהודית" מביא דוגמאות רבות למגמות השונות ביהדות כלפי גויים. הוא מסביר כיצד ניתן לפרש אותם פסוקים עצמם באורח אנושי וליבראלי ומסתמך על דבריו של פרופ' ח.י. רות, על־פיהם מוכן ספר ישעיהו לקבל באחרית הימים כהנים ולויים גם מקרב הגויים. דבריהם של שני מלומדים אלה, נכתבו מתוך אמונה דתית עמוקה המשולבת בערכים אוניברסליים של אהבת אדם. הם עומדים בניגוד קטבי לשוביניזם הכוסה של הרב גורן.

הרב הראשי אינו מנסה לצמצם ולהגביל את ההלכה הקובעת כי ניתן לשמוע גוי שלא בפניו. להיפך: הוא מרחיבה ומאדירה, ונותן לה תוחלה רחבה מתורת הקיום. ביסוסו ההלכתי אף הוא לקוי. חובת שמיעתו של אדם מעוגנת בהלכות סנהדרין פרק כ"א, ו', כאמור: „אסור לדיין לשמוע דברי אחד מבעלי דינין קודם שיבוא חברו או שלא בפני חברו ואפילו דבר אחד אסור, שנאמר שמוע בין אחיכם". בפירושי הרדב"ז להלכה זו מובא כמקור הפסוק „מדבר שקר תרחק". ובתשובת הרמ"א, סי' ק"ח, מוסבר כי חובת שמיעת בעלי הדין היא עניין בסיסי ואוניברסלי:

„אי אפשר לדון בדבר בלי שמיעת טענת הנתבע, כי התורה אמרה: שמוע בין אחיכם. ואף כי זה דבר פשוט, נוכל ללמוד מדרכי השם יתברך, כי כל דרכיו משפט והוכיח דרכי נועם ונתיבותיו שלום, התחיל באדם (הראשון) לשאול: כי הגיד לך כי עירום אתה? וכן בקין אמר: אי הבל אחיך? כדי לשמוע טענותיו".

במילים אחרות: חובת שמיעת הצד השני חלה כבר כלפי אדם הראשון ואפילו על הקדוש ברוך הוא. אדם הראשון אינו יהודי. הוא נחשב לבן־נח, דהיינו לחלק מן העולם הלא־יהודי, עליו חלות שבע מצוות אוניברסליות: שבע מצוות אלה גלגול מצוות שנאמרו לאדם הראשון (אנציקלופדיה תלמודית, כרך ב', ע' שמים, מבוסס על סנהדרין נ"ח ב).

משאלות ותשובות של פוסקים אחרונים — המהרש"ל (סימן ל"ג), הרדב"ז (סימן ר') הרמ"ה — מתברר כי הפסול שהוטל בגויים מקורו רציונאלי ותועלתני, דהיינו, קיים חשש שתחת שלטון נכרי ישחדו הגוים היהודים לתת עדות נגד הגוי. רק בגלל החשש מהותי זה לעיוות דין, הותר לדון בעניינו של גוי שלא בפניו. לקחת הלכה מסוג זה — שבסיסה הוא קיומו של שלטון נכרי עוין — ולהחילה במדינת ישראל, תחת שלטון יהודי, הרי זה מעשה שקשה להגדירו במילים פרלמנטריות.

אך לא כבוד הרב הראשי מכוונים דברי. סובלנותי מגעת עד כדי כך שאני מוכן גם לשמוע אי־סובלנות, עד לגבול מסוים, מאחרים. דברי מכוונים נגד ממשלת ישראל ובית המחוקקים שלה. סימלה של מדינתי מתנוסס בראש המסמך המפלה, השולל צדק מאדם שנחשד ב„גויות". נגד עובדה זו אני מתקומם. נגד מתן סמכות־שיפוט חילונית לרבנים אני מתריס. סימלה של מדינת ישראל אינו הסמל הפרטי של הרב גורן. זה סמל של מדינה שיש בה גם לא־יהודים ושהבטיחה במפורש שיוויון זכויות לכל.

מי שמטביע סמל זה על מסמך השולל זכויות אדם בשל המוצא הדתי, מחלל את שם מדינתנו ומוציא דיבתה. סימלה של מדינת ישראל שייך גם למר בורוקובסקי; אמנם מצוי הוא בשולי החברה הישראלית אינו מתכתב עם שרים ומשום כך אינו נחשב. אך יש בו שתי תכונות בסיסיות — הוא נברא בצלם והוא ישראלי. הדברים אלה נכונים גם אם אין הם משרתים את הערכים הרגעיים של ראש הממשלה, של שר הבטחון ושל מפלגתם.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

אנרכיה ברשות השידור (ט')

רכוש יקר מופקר

מאת יאיר קוטלר

ניהול רשלן ובזבזני של ציוד הטלוויזיה

בנין הטלוויזיה בירושלים על ציודו היקר החדש מנוהל באווירת רשלנות. בחמש שנות קיומה של הטלוויזיה הושקעו בבנין ובציוד כ־11 מיליון ל"י. בזה כ־4.5 מיליון ל"י ברכישת הבנין עצמו. המהנדס הראשי של רשות השידור שלמה גל (39) מכנה את הבנין „אנדרוגינוס". על אף סלידתו מן הבנין („זה החלק מן הבניה שלנו" — גל) מוסיפים להשקיע במיבנה הלא־מוצלח. אמנם מתכננים את הקמת „בית השידור הישראלי" לרדיו ולטלוויזיה, אך עד שיעמוד הבית החדש על תילו יבלעו בניני הטלוויזיה תוספת עוד מיליוני ל"י לשיפוצים.

בינתיים רכשה רשות השידור 24 דונם (תמורת כ־2.5 מיליון ל"י), שהיו שייכים למפעל חוטי־ירושלים, כדי להקים על השטח הגדול את ביתה הקבוע. מומחי אר־סי־אי כבר לומדים את הפרוגרמות. לפני מספר שבועות הגיעו מומחים מן החברה האמריקאית לעריכת סקר, שיעלה לרשות השידור 113 אלף דולר.

* * *

מי אחראי ל„קשיים לא מתוכננים" בציוד? מה קורה בבנין הטלוויזיה? הצגתי בנושאים אלה שאלות לאיש האחראי — חבר הנהלת רשות השידור והמהנדס הראשי שלמה גל.

שאלה: מדוע אתם מצמידים מצלמות טלוויזיה יקרות לכל צלם, הנוטל את הציוד לביתו ועושה באמצעותו גם הלטורות?

גל: התלבטנו בין שתי גישות — מצלמה אישית לכל צלם ו„פול". אנו מעדיפים הצמדת המצלמה לצלם, אך אין לנו די. רכשנו השנה שלוש מצלמות פילם, שמחיר כל אחת 50—60 אלף ל"י. יש לנו 13 מצלמות־פילם מדגם בי־אל ו־24 צלמים. עושים הלטורות כי אין פיקוח.

— האם אתם מפקחים על הפילם שנוטלים הצלמים?

גל: יש היזון חוזר לגבי כל רגל פילם שמפתחים במעבדה, אך לא נוצר המקום בעולם שישמור על עובדים שגונבים. אנו בודקים אם בסך הכל נשמר יחס גם של 1 ל־4 לעומת הצילום בשדה (כלומר: על כל דקה מוקרנת יש לצלם 4 דקות בשטח — י.ק.).

העובדות: אין בדיקה בכלל. כל רגל פילם חומר גלם עולה 31 אגורות. כל דקת צילום מצריכה 37 רגל. המבקש לגנוב — הפירצה תמיד קורצת לגנב — יכול להתעשר מהר.

* * *

שאלה: מדוע אין ניצול מירבי של ניידות השידור (בלועזית: או. בי., כלומר: אוטסייד ברודקאסטינג)?

גל: ניידת השידור הגדולה מנוצלת פעמיים, שלוש או ארבע פעמים בחודש. הסיבה: אין לנו די כוח אדם. ניידת השידור הקטנה מיועדת בעיקר לשידורי חדשות. יש לנו אמנם ציוד הקלטה ו.טי.אר. (וידיאו טייפ רקורדר) לניידת הקטנה אבל אנו מפעילים אותה רק לשידורים חיים, אך לא להקלטות. ציוד ההקלטה עולה 55 אלף דולר. ניידת השידור הקטנה הגיעה רק לפני מספר חודשים. היא עלתה, כולל המכס, 200 אלף ל"י לעומת 600 אלף דולר (בלי מכס) ניידת השידור הגדולה...

העובדות: צוות התקנה רכש ניידת שידור תוצרת בריטית. היו בה חמש מצלמות אלקטרוניות. באמצעותה שודר מצעד צה"ל בירושלים אחרי מלחמת ששת־הימים. אחרי אירוע זה פורקה הניידת רק באורח חלקי. ביוני 1969 הגיעה מארה"ב ניידת חדשה וגם בה חמש מצלמות. או.בי. זאת מופעלת רק אחת לשלושה שבועות בממוצע במקום שתופעל — על פי הצרכים של הטלוויזיה — כמספר פעמים בשבוע. לא דאגו לאייש את הניידת החדשה בכוח אדם מתאים ומאומן.

כאשר הגיעה ניידת השידור מארצות־הברית הוחל בפירוק ה„או.בי. הישנה" (הבריטית). מצלמה אלקטרונית אחת ניטלה ממנה. היא נשלחה חזרה לבריטניה כדי להכשירה לצילומי לילה בתאורה נמוכה. הותקן בה המיכשור החדיש, אך כעבור זמן נתברר, כי התוצאות המתקבלות אינן מניחות את הדעת, וההשקעה שנעשתה בוזבזה לריק. המצלמה יצאה מכלל שימוש. כעבור זמן פירקו מצלמה שניה מאותו או.בי. בריטי בשביל מערכת החדשות בתל־אביב. עד לפני מספר שבועות אי־אפשר היה לשדר שידורים חיים מאולפן הטלוויזיה בת"א בגלל אי־ביצוע התקנה דרושה. מצב זה, על אף מחאות מחלקת החדשות של הטלוויזיה, נמשך יותר משנה.

יש גם או.בי. שלישית, המכונה קטנה, ובה מצלמה אלקטרונית אחת. ניידת זאת הגיעה מגרמניה לפני מספר חודשים, בעיקר לשידורי חדשות. מר גל הודה, כי בגלל העדר מכשיר הקלטה אי־אפשר לנצל גם את הניידת הקטנה ניצול מירבי. אך אין זה הכל. המרכב של האו.בי. הקטנה, תוצרת פולקסואגן, אינו מתאים. העומס על הגלגלים האחוריים עובר על המותר. התוצאה: ניידת השידור הקטנה אינה מסוגלת לרדת מכביש, לנוע בחופשיות. הרכישה נעשתה ללא התייעצות עם מומחים. זאת ועוד: במצלמה האלקטרונית היחידה המצויה באו.בי. הקטנה הותקנה עדשה לא מתאימה, המגבילה את יכולת ניצולה.

* * *

אחרי תלאות של שנה כבר אפשר לשדר שידור חי מהאולפן בתל־אביב, אך רק מהחדר של ראש המערכת. אין מעבדת פיתוח לפילם בתל־אביב ואי־אפשר לפתח פילם אלא בירושלים. המצלמה האלקטרונית יכולה לשדר ללא פילם. לוא היתה מעבדה בת"א אפשר היה לשדר מן העיר בתנאי שציוד מתאים שנמצא בירושלים ללא שימוש (טלסינימה) יועבר לת"א. כדי שאפשר יהיה לשדר במבט לחדשות אירועים שצולמו בתל־אביב, או במקומות אחרים בארץ (להוציא את ירושלים), על הפילם המצולם להגיע לאולפנים בירושלים שעות לפני תחילת השידור.

רק שלוש מצלמות גדולות ואחת קטנה מצויות בתל־אביב. ציוד זה מנוצל על־ידי שלושה עד ארבעה צוותים. אם מתקלקלת מצלמה — מושבת הצוות. בגלל האפליה הקיימת בין ירושלים לתל־אביב מקופח גוש דן על כמיליון תושביו בהבאת אירועי חדשות מובהקים בשידורי הטלוויזיה. לא רק בתחום דיווח חדשות מיידיות ופרשנות גובר הרדיו בכל יום על הטלוויזיה.

שאלה למר גל: טוביה סער, ראש מערכת החדשות בתל־אביב, רואה ביחסכם לאולפני הטלוויזיה בעיר מחדל חמור.

גל: נכון שאי־אפשר לפתח פילם בתל־אביב או לשדרו לירושלים. נרכשה מכונה לשידורי פילם (טלסינה). היא הגיעה לירושלים לפני מספר שבועות כדי שישתמשו בה, אך קבענו אותה בראש וראשונה לשידורי חירום. יתכן שנציב אותה בתל־אביב, ואז פירוש הדבר כי בתל־אביב יצלמו,

שלמה גל

יפתחו, יערכו וישדרו תמונות־פילם לירושלים, ישר למבט לחדשות. השיקולים מאד מורכבים בעד ונגד. המקום בתל־אביב קטן מדי להכיל פרוייקט כזה. האולפן בתל־אביב מאולתר. צריך להכריע בעד ונגד שני מרכזי חדשות אוטונומיים. היום משמשת תל־אביב מרכז חדשות המופעל מירושלים... אנו נמצאים עם הטלוויזיה הלימודית. אנו מבקשים לשדר את החדשות מתל־אביב באמצעות תחנה זאת.

— רשות השידור רכשה ארבע מכוניות שידור — שתים גדולות ושתים קטנות. האם נכון כי רוב הזמן מושבתות הגדולות?

גל: השקענו כ־400 אלף ל"י בכל אחת מן הגדולות, וביחד — כ־800 אלף ל"י. הקטנות עלו כל אחת 50 אלף ל"י. מנצלים את המכוניות פעם בשבוע, בעיקר להפקות גדולות של הדרמה. מי קובע שהן צריכות לנסוע בכל יום?

— האם נכון כי רכשתם בשביל הטלוויזיה מעבדה לצילומי סטיל ב־120 אלף ל"י, אך כבר שנתיים שאינה בשימוש?

גל: המעבדה הזאת בהקרנת שיקופיות אחרי שהיתה שנה מושבתת. היה עובד שהפעילה, ואחרי שחדל לעבוד לא נמצא לו מחליף.

— האם נכון כי רכשתם והקמתם פראס להפקת תפאורות לטלוויזיה והמיתקן כבר שנתיים ארוז במחסנים ללא ניצול? האם נכון שציוד זה הוזמן בטעות ונמצא לא מתאים? האם נכון כי הציוד, שנשאר בחוץ חשוף לשמש ולגשם, עלה כ־10,000 דולר?

גל: הציוד נרכש על־ידי עובד שחשב, כי הוא נזקק לו. איש זה חדל לעבוד אצלנו. הרכישה אינה אבסורדית. זה ענין לשיטת עבודה. לרוכש היתה „קונספציה" מסויימת — הפקת תפאורות מפלאסטיק בלחיצת ואקום. הציוד נרכש באירופה ושם עובדים כך, אך לא בישראל. יש מועמדים המבקשים לרכוש את הציוד. נקבל יותר משוויו. נכון כי הציוד עומד בחוץ, תחת סככה, אך כשהחל לרדת גשם החלטנו להכניסו פנימה. אנו מטפלים בסידור החוק כדי שנוכל למכור את הציוד.

— איך בכל זאת נרכש ציוד ללא אישור אלא רק על פי החלטת עובד מסויים?

גל: הרוכש היה מספר 2 בטלוויזיה. עיכבתי את ההזמנה שמונה חודשים. זה מקרה יחיד של רכישת ציוד בטעות ובלא אישור, או על פי נהלים קיימים. לא היה כאן ענין של מוזה.

העובדות: ראובן מורגן, שהיה מנהל שירותי ההפקה, רכש את הואקום פראס על דעת עצמו. מנהל אולפני הרצליה מר יצחק קול, המבקש לרכוש את הציוד, מספר כי מכונת התפאורה האיטלקית עלתה, עם המכס, כ־150 אלף ל"י. היא מסוגלת להפיק — כדבריו — גג שלם עשוי מפלאסטיק...

* * *

שאלה: האם נכון כי שלוש מצלמות אלקטרוניות ו־30 מצלמות־פילם מאוחסנות ללא שימוש?

גל: שלוש המצלמות האלקטרוניות מצויות באולפן הקטן שהקים אר־סי־אי. הציוד ישן (רק לפני חמש שנים נרכש — י.ק.) ואין אפשרות לנצלו.

— כמה עלו המצלמות?

גל: כל אחת עלתה 10,000 דולר. אר־סי־אי מוכן לקנות אותן מאתנו, אך רק תמורת 1000 דולר האחת. לא נמכור.

העובדות: האולפן הקטן — אולפן ב' — עומד ריק כבר שלוש שנים. גנבו ממנו חלקים לא מעטים. כל המערכת הפנימית פורקה כדי ל„שפצה". לפני כשנה הוחל בשידור חדשות מאולפן ב', אך אחרי שבוע הודח, כי התמונה שהתקבלה על המסך היתה מעוותת. אנשי החדשות המרודים — חזרו לאולפן ב', הקטן. זה אינו מתאים לשידורי החדשות. מימדי האולפן זעירים ואין אפשרות לערוך בו דיונים, לראיין כמה אישים בעת ובעונה אחת, להקרין שיקופיות במימדים מלאים על מסך שלם. התוצאה: אולפן חדשות אידיאלי כאולפן ג', כולל ציוד יקר, מושבת כבר שלוש שנים.

* * *

שאלה למר גל: האם נכון כי צלמים מחבלים בציוד כדי לנקום בממונים?

גל: זאת אחת הבעיות היותר קשות אצלנו — היחסים השוררים בין קבוצות עובדים. יש ליצור אווירה יותר טובה. בינתיים אין שיתוף פעולה. זאת בעייה קשה מאד.

שאלה: האם נכון כי ביל סקופילד, האחראי על הבדק האלקטרוני בטלוויזיה, פורש בגלל יחסים מתוחים עם הממונים עליו?

גל: ביל הוא אחד העובדים היותר טובים שלנו. היו קשיים עצומים בקליטתו. הוא אינו יהודי. הוא רצה לעזור, אך הפריעו לו. בשנה האחרונה הוא סוף סוף נקלט. אך בצער רב שמעתי שבדעתו לעזוב. כנראה הבעייה היא אישית־משפחתית.

העובדות: ביל סקופילד סיים את עבודתו בטלוויזיה ב־31 בינואר. הוא עמד להינשא לישראלית ומתכונן לחזור לארצו, קנדה, ב־14 בחודש. היה מבאי סגולה. הובטחו לו הבטחות רבות, כמו התייעצות עמו בכל הקשור בהקמת הבית החדש של רשות השידור (חוטי ירושלים), אך לא מימשו אותן. לחבריו אמר סקופילד: כל המבקש ללמוד בעולם איך אין להקים טלוויזיה יבוא נא לישראל... ציוד יקר, שלהרבה תחנות טלוויזיה בעולם אינו בנמצא, מנוצל ברשלנות... ביל סקופילד קיבל מכתב מחמיא מטלוויזיה בקנדה המודיעה לו, כי מחכים לו בקוצר רוח ומאפשרים לו, כאות הערכה לבקיאותו במקצוע, לקבוע לעצמו את שכרו... המקום שנתפנה טרם אויש בטלוויזיה שלנו.

שאלה: האם נכון כי אין בטלוויזיה רישום מלאי המצוי במחסן הטכני ושוויו שנים עד שלושה מיליונים ל"י?

גל: אנו עושים מאמץ עצום לרישום המלאי. הוחל בו כאן בבואי לכאן לפני ארבע וחצי שנים. היתה קיימת אנומליה לגבי חלק מציוד אר־סי־אי. התחלנו לספוג גם אותו ברישומים. רוב הציוד של אר־סי־אי אינו בשימוש. השקענו ברכישתו כחצי מיליון ל"י... שווי המלאי הרשום במחסן ארבעה עד חמישה מיליונים ל"י.

— אבל יש הרבה ציוד שאינו רשום במלאי. והיכן הוא נמצא?

גל: הציוד הלא רשום מפוזר באולפנים...

העובדות: המחסן מנוהל בצורה רשלנית. אין רישום מה יש בו, מה נלקח ממנו, מה נקלט ומה מוחזר. יש הדואגים לא לסיים את הרישום, שהוחל בו רק לפני שנה וחצי. מחסן התפאורה מצוי בחוץ, מכוסה בסככה בלבד. את המקלט הפכו, בניגוד לחוק הג"א, למחסן בשביל סרטי וידיאו. המחסן לסרטי הפילם כבר מזמן עבר על גדותיו. התוצאה: מאוחסנים סרטים יקרים בחצר. ציוד אלקטרוני כבד ויקר, בגלל קילקול המיזוג של המעלית (אחת וצרה מאד), נגרר במדרגות.

* * *

שאלה: למה כל כך הרבה תקלות טכניות בשידורי הטלוויזיה? לא צפינו בשידור שיעבור ללא תקלה. תרגום עברי לסרטים לועזיים לרוב לא קריא, גדוש שגיאות, מסתתר מוחלק בתחתית המסך.

גל: נכון כי יש הרבה תקלות טכניות. יש שלושה סוגי תקלות: א) ציוד מתקלקל באופן פתאומי; ב) תקלות תפעוליות. אלה קשורות בארגון עבודה ומשמעת. כאן יש לנו הרבה מה לשפר. כאשר נשדר תכניות מוקלטות בלבד לא יהיו תקלות, אך מתח השידור החי יוצר תקלות... יש להרגיל את העובדים שלנו למשטר עבודה. מכונת התירגום המכנית אינה מסוגלת לעבוד בעומס. אנו עושים מאמצים לרכוש מכונה אלקטרונית...

— עורך ומפיק „יום השישי" יעקב בן־הרצל אמר לי, כי לעבוד באולפני הרצליה זה תענוג לעומת העבודה בבנין הטלוויזיה. למה כך?

גל: כאשר מפיק או במאי נעדר מנהיגות — ויש לנו כאלה — מולכים בו הטכנאים ויש קשיים בהשגת מרות מן הצוות.

— האם ייתכן שצלמים, אחרי אולטימטום שהגישו לכם, זכו בתואר של מרשי בימוי?

גל: אני מכיר את הבעיה. צלמים לא רוצים להיות מבויימים על־ידי כתבים זוטרים. גם זה קורה אצלנו, אך הבעיות נפתרות... גם בבי־בי־סי כך.

שאלה: אנשי הספורט קובלים על שהנכם מקפחים את הצופים בטענה, כי אין באפשרותכם לצלם במגרש בלומפילד באמצעות ניידת השידור הגדולה.

גל: יש אפשרות לשדר מבלומפילד, אך רק כמבצע חד־פעמי. יש בעיות של עומק שדה. אנו זקוקים להתקין תאורה נוספת. אמנם אפשר לשדר בתנאים הקיימים, אך לא ברמה נאותה.

העובדות: אין צורך להיות מהנדס כדי להיווכח שהתמונה המתקבלת על המסך מבלומפילד, כאשר משדרים באמצעות ניידת השידור, היא

יצחק קול

טובה לאין שעור מצילומי־פילם. מחלקת ההנדסה לא בדקה את בלומפילד (לדברי אנשי הספורט) כבר שלוש שנים. תאורנים בריטים, שביקרו בישראל, מסרו כי אפשר בהחלט לשדר מבלומפילד בתאורה הקיימת, אפילו גם במתכונת התאורה המצויה. זאת ועוד: מהנדסי רשות השידור האמינו, כי באמצעות מצלמה מיוחדת, מדגם איסיקון, יצליחו בשידורים מבלומפילד. מבלי לבדוק בחו"ל אם אכן תענה המצלמה על הדרישות של צילום משחק כדורגל, מיהרו לרכוש אותה. כאשר הגיעה המצלמה ולאחר שנוסתה באיצטדיון התברר, כי אינה מתאימה לצרכים הדרושים.

(המאמר הבא ביום שלישי)

פשע מאורגן בישראל: הקשר החיפאי (ד')

תעלומה במולן רוז'

מאת אבי ולנטין

דוד (סוינגה) רומי היה ידוע כבר ב־1965 בעגבי העולם התחתון בחיפה כאיש בעל זרוע. שנת זו היתה רבת חשיבות בדרך חייו והיתה עשויה להביא לחיסול הקריירה שלו כדמות מפתח בעולם התחתון בחיפה. אלא שלא כך היו פני הדברים.

בשעות הערב המאוחרות של ה־13 בספטמבר 1965 הגיע סוינגה יחד עם עוד שנים מחבריו לבית הקפה מולן רוז' ברחוב הנביאים בחיפה. אותה שעה היו במקום גם אלי ארפי (24), ימאי שחזר מהפלגה יומיים קודם, אחותו סוזי ארפי ועוד שני ימאים איטלקים מצוות אוניתו של ארפי. סוזי היתה משך שנים נערתו של סוינגה, עברה בחנותו ואף עברה לגור עמו. כשבועיים לפני ערב זה התקררו היחסים בין השנים עד כדי כך שסוזי עזבה את ביתו של סוינגה. כל אחד מהם המיט ברשתו את האשמה בניתוק היחסים.

כשהסתיימה התכנית במועדון הלילה שבקומת המרתף של בית הקפה, פנה סוינגה לאלי ארפי והזמין אותו לשיחה מחוץ לאולם. סוינגה ביקש מארפי שיפעל כדי שאחותו תחזיר לו את בגדיו, שלפי טענתו לקחה עמה כשעזבה את ביתו. סוזי הבחינה עד מהרה כי אחיה יצא לשוחח עם סוינגה והיא יצאה אחריהם. היא התערבה בשיחה ואמרה שלא תיתן את הבגדים. סוינגה סטר לסוזי למרות נסיונו של אלי למנוע ממנו לעשות כן. אלי וסוזי החזירו לסוינגה מכה בכתפו. סוינגה לא נשאר חייב והפיל את שניהם לריצפה.

קרב במועדון

סוינגה לא הסתפק בכך. הוא שבר כוס ובשבר הזכוכית הקף את אלי ופגע בו בצווארו. סוזי, שראתה כיצד סוינגה שבר את הכוס ופגע באחיה, התאוששה ראשונה וברחה לרחוב כדי להזעיק עזרה.

אחריה יצא אחיה ובעקבותיהם הגיע גם סוינגה אחרי ששפכו קוניאק על ידו שנפצעה משבירת הכוס. אלי ארפי עוד הספיק לרוץ לקרוא לניידת משטרה שהיתה בסביבה. כשהשוטרים הגיעו המתינו במקום סוזי וסוינגה.

סוזי צעקה: „תראה איך שהוא היכה את אחי" סוינגה צעק: „תראה מה שהוא עשה לי" (הוא התכוון לכך שאלי פצע את ידו — א. ו.). סוינגה הוסיף ואמר כי אלי גנב ממנו סחורות. לפי העדויות במשפט, תפס למשמע דברים אלה אלי את ראשו וצעק: „מה, אני גנבתי?" מיד לאחר מכן נפל ארצה. השוטרים לא התייחסו בהתחלה ברצינות לנפילתו. הוא הוכנס לניידת והובא לבית החולים שם נקבע מותו.

מדוע לא הוגשה עדותה של סוזי ארפי לביהמ"ש

סוזי ארפי היתה המומה. היא אבדה תוך זמן קצר חבר (את סוינגה) ועתה אח, עוד לפני שנודע לה כי אחיה מת, היא מסרה עדות לסנ"צ חיים פרנקל (אז רב־פקד). בה סיפרה את כל פרטי המקרה.

סוינגה נעצר בחשד רצח אלי ארפי. אחרי מעצרו הוחל, בעזרת חבריו, בפעולה נמרצת. הוא וחבריו הבינו את חשיבות עדותה של סוזי בבית המשפט. היא היתה היחידה שראתה ויכלה לספר כיצד שבר סוינגה את הכוס בה תקף את אחיה. עתה ריכזו סוינגה וחבריו את מאמציהם לשכנע את סוזי לשנות את עדותה.

שבורה ממות אחיה החליטה סוזי לעבור לעבוד בתל־אביב. שם היא מצאה עבודה כמלצרית בביסטרו פורטוריקו של יוסף (יוזי) לריאה ברחוב דיזנגוף בתל־אביב. שמו של לריאה הוזכר בקשר לחקירת רצח אילן אשרוב ובימים אלה נידון לחמש שנות מאסר באשמת סחיטת כספים מהתעשיין היהודי־בריטי ד"ר בוריס קישון.

שליחיו של סוינגה מצאו את סוזי גם בתל־אביב, בבאר שם עבדה. הם איימו שיפגעו בה אם לא תבקר אצל סוינגה בבית הסוהר ותשתף עמו פעולה בעת המשפט.

סוזי השתכנעה ונסעה לבקר את סוינגה בכלא. אולם בביקור זה וכן בביקור שני שערכה בכלא סירבה סוזי לעזור לסוינגה. נימוקה: גם אם תעיד לטובתו לא תחזיר את אחיה.

אולם הידידים של סוינגה לא ידעו מנוח. הוא הפעיל אותם כאשר ביקרו אצלו בבית הסוהר והם המשיכו בלחצם. סוזי עמדה להעיד בבית המשפט כשמונה חודשים לאחר המקרה. שבוע לפני עדותה ביקרה שוב אצל סוינגה בכלא, בביקור זה הבטיח לה סוינגה הרים וגבעות. לפי אחת הגירסות הבטיח לה שישא אותה לאשה אחרי שחרורו מבית הסוהר. אולם סוזי הזהה וסירבה לעזור לו במשפט. הוא הדגיש כי כל רצונו ממנה שלא תספר בבית המשפט כי ראתה כיצד שבר את הכוס בה תקף את אלי ארפי. כאשר ראה שסוזי עומדת בסירובה, שינה את סיגנונו. עתה איים עליה כי יחסל אותה אם לא תשתף עמו פעולה. חבריו חיזקו את איומיו בלחצים נוספים משלהם.

סוזי היתה נפחדת. פחדה היה עז יותר מסוינגה ומחבריו מאשר ממתן עדות שקר בבית המשפט שעלולה לעזור למי שגרם למות אחיה.

היא עשתה את חשבון הרווח וההפסד ובהיפתח המשפט נרגע סוינגה לשמוע כי לא סיפרה את כל האמת. בקשר לשבירת כוס הזכוכית אמרה: „כאשר אחי והנאשם התכתשו בפרוזדור לא היה שום דבר בידו של הנאשם... בזמן הקטטה לא ראיתי אם היה משהו ביד אחי, לא ראיתי בכלל באותו ליל המקרה אם היתה כוס על שולחנו של הזמרת, אני רק שמעתי שמשהו מזכוכית נשבר ולא ראיתי מי שבר... למטה (הכוונה לפרוזדור שם התנהלו חילופי המכות — א.ו.), לא ראיתי איך שאחי נפצע... לא ראיתי איך הנאשם נפצע בידיו".

הנשיא התורן של בית המשפט המחוזי בחיפה, השופט שלום קסאן, והשופטים כספי הדורי, קבעו בפסק דינם בקשר לעדותה של סוזי: „הרושם שעשתה העדה עלי הוא רושם של אדם המגלה טפח ומכסה טפחיים. הבחורה נקרעת בין הרצון לספר את האמת, אולם אין היא רוצה לתאר אמת זו בצבעים קודרים, כדי לא להזיק לנאשם יותר על המידה. הרושם שלי הוא כי אותו חלק מעדותה בו היא מוסרת נגד הנאשם דבריה נכונים הם, מה גם

אלי ארפי

שחלק נכבד מעדותה מתאשר על ידי עדויות אחרות שאין ספק בנכונותן".

אולם הסיפור המלא של מאורעות הלילה שבין ה־13 ל־14 בספטמבר 1965 היה מפורט בהודעה שמסרה סוזי לסנ"צ חיים פרנקל מיד לאחר המקרה. עדות זו צריכה היתה לכאורה להימצא בתיק הפרקליטות שהוכן על סמך החומר שנאסף על ידי המשטרה. העובדה המפתיעה היא שעדות זו לא הוגשה לבית המשפט.

התובע במשפט זה היה סגן פרקליט מחוז חיפה, עו"ד יצחק קרפ, שהורשע לפני שנתיים בפרשת שוחד האהבה. שאלה שלא הובהרה די צורכה עד היום: מדוע לא ביקש התובע מבית המשפט להכריז על סוזי כעדה עוינת. אם מבוקשו היה ניתן יכול היה עו"ד קרפ להגיש את עדותה לבית המשפט, לחקור אותה על סמך הודעה זו ולהוכיח כי היא, מסיבות שונות, אינה מגלה את כל הפרטים הידועים לה. אולם צעד כזה לא נעשה. עו"ד יצחק קרפ הסתפק בגינוי העובדה כי סוזי לא סיפרה את כל הידוע לה, וכי קשריה עם הנאשם הם הדוקים עדיין מכדי שתספר דברים העשויים לפגוע בו, על אף העובדה שמדובר בקרבן שהוא אחיה.

הפרשה בה היה מעורב עו"ד קרפ ושבגללה הורשע בביהמ"ש, קשורה לתיק שוד שעובר תנובה בחדרה. אשתו של אחד החשודים בשוד, פהימה יצחק, רצתה לשחרר מכונית שהיתה שייכת לבעלה ואשר הוחזקה על ידי המשטרה בגלל החשד כי בה ביצעו השודדים את השוד. היא נפגשה עם עו"ד קרפ וניהלה עמו דברים כשמטרתה לשחרר את המכונית. היא הבינה מדבריו כי עליה לספק לו בחורות כדי שתקבל את מכוניתה.

פרשת עו"ד קרפ

וכך היה. פהימה שלחה לעו"ד קרפ את בלה קליינר ואת נעמי ג'ומעה. הראשונה רק ביקרה במשרדו של הפרקליט בחיפה. עם השניה — נעמי ג'ומעה — בילה עו"ד קרפ בדירה בטבעון.

עו"ד קרפ נידון לששה חודשי מאסר בפועל. הוא ערער בפני בית המשפט העליון, אך ערעורו נדחה. בינתיים סיים כבר תקופת המאסר.

עובדה נוספת שלא היתה ידועה אז ושהתבררה לי לאחרונה: בעלה של פהימה יצחק, נעים, משכונת התקווה בתל־אביב, שהיה חשוד בביצוע השוד בחדרה, היה מקורב לסוינגה: לשניהם היו עסקים משותפים. לפי גירסה אחת בחוגי העולם התחתון, הקשר שנוצר בין אשתו של נעים יצחק לבין עו"ד יצחק קרפ ראשיתו בעצה שנתן סוינגה.

ביקשתי ממי שהיה עד לאחרונה דובר המטה הארצי של המשטרה, נצ"מ מרדכי תבור, וכן מהדובר הנוכחי נצ"מ מיכאל בוכנר, לעיין בתיק החקירה של המשטרה בענין רצח אלי ארפי כדי לראות אם עדותה של סוזי, המגלה את האמת על ליל המקרה, עדיין נמצאת בתיק. מבוקשי נדחה. לא יכולתי לקבל מסמך זה בפרקליטות כיוון שהחומר שמקבלת הפרקליטות מהמשטרה מועבר בחזרה למשטרה אחרי סיום ההליכים המשפטיים. החומר שנשאר בפרקליטות הוא התיק של הפרקליט שניהל את המשפט ושם לא יכולתי למצוא את עדותה החשובה של סוזי, אשר כאמור לא הוגשה לבית המשפט.

חוות־דעת מנוגדות

בבית המשפט התנהל דיון ארוך ומסובך בקשר לנסיבות מותו של אלי ארפי. ד"ר ה. קרפלוס, מנהל המכון לרפואה משפטית, קבע כי ארפי מת מחנק שנגרם עקב שאיפה עמוקה אל דרכי הנשימה של תוכן הקיבה. בבית המשפט התעוררה מחלוקת סביב שלוש חוות הדעת של הד"ר קרפלוס, השונות במקצת זו מזו.

בראשונה ציין כי „אין לקבוע קשר סיבתי בין המוות והריב"..., בשניה תיקן וקבע כי „...יתכן שההתרגזות וההתגבלות שהיה נתון בהן הביאו להקאה זמן קצר אחרי הפסקת הריב. אין לשלול לכן קשר סיבתי בלתי ישיר בין הריב לבין מותו של אלי ארפי".

חוות דעת זו נשלחה אחרי שסנ"צ חיים פרנקל שלח לד"ר קרפלוס ב־1 באוקטובר 1965 מכתב ובו תיאור מפורט של ההתכתשות בין הנאשם למנוח. שאלה שלא הובהרה: מדוע לא סופקו פרטים אלה לד"ר קרפלוס על ידי המשטרה לפני כן. לצורך תשובה על שאלה זו ביקשתי לעיין בתיק החקירה של המשטרה, אולם כאמור מבוקשי נדחה על ידי דובר המשטרה.

בחוות הדעת השלישית, שניתנה על פי בקשתו של עו"ד ... על סמך נתונים חדשים, קבע ד"ר קרפלוס כי „יש מקום לספק אם קיים קשר סיבתי בין הקטטה לבין מותו של אלי ארפי".

העובדה כי שלוש חוות דעת שונות ניתנו ע"י מומחה אחד עזרה להגנה. היה בכך כדי לערער את חזקה של חוות הדעת ...

סוזי ארפי הקשתה גם היא על הוכחת הקשר הישיר שבין ... למות אחיה, בכך שאמרה בבית המשפט כי „אחי היה קצת ... אחי היה לא חלש ולא בריא, בינוני... תמיד לא הרגיש טוב, הרגיש את עצמו עייף". זאת עזרה נוספת לנאשם. לדעת כל ... היה אחיה בריא, אם כי ... כמחוקו של הנאשם.

השופטים קבעו כי התביעה הצליחה להוכיח את הקשר ... שבין המכות לבין המוות. הם קבעו כי לא הוכח שהנאשם שגרם את מותו של אלי ארפי ... הרשיעו את סוינגה בהריגה. בית המשפט גזר עליו שנה מאסר על ... סוינגה השתחרר ביום ... הדין — ה־13 בספטמבר ...6 כיוון ששנת המאסר היתה לתקופה בה התנהל המשפט.

סיפור מוזר היה בפיו של ... אחרי שהשתחרר ממעצר על ... שגרם את מותו של אלי ארפי. ... סיפר כי כאשר הביאו את אלי לבית החולים היה עדיין חי, אולם בטעות, הכניסו אותו לתא קירור גופות מת וכך נפח את נשמתו.

אמו של אלי ארפי לא מצאה מנוח לאבלה ולסיבלה. ... למעשה הפרנס העיקרי של המשפחה. האם, שהתאלמנה לפני ... פנתה לעו"ד ברוך שיפמן כדי ... יתבע את סוינגה בתביעה ... לתשלום פיצויים.

התביעה הוגשה לבית המשפט. עו"ד שיפמן צירף אליה חוות דעת של פאתולוגית שקבעה כי יש ... סיבתי בין המכות לבין המוות. ... סוזי לוחצה על אמה לבטל את התביעה שהגישה. סוינגה ... עליה לחצים כדי שלא יאלץ ... סכומי כסף גדולים במשפט. בגלל לחצים אלה שהסכימה ... אמו של אלי לקבל את הצעת סוינגה: תשלום חד־פעמי של ... ל"י. הפשרה נעשתה בלשכת השופט, אולם עד היום לא ... האם את הכסף.

העובדה שהצליח להשתחרר ... שנה מאשמה חמורה כל כך ... את האשראי של סוינגה בעולם התחתון. הוא המשיך ב... בהצלחה גוברת. הנסיבות ב... העדויות במשפט כפי שנמסרו ... בהן הצליח סוינגה לקיים את ... שה בצורה קלה יחסית, עדיין ... העובדה כל צרכו. כמו שהתקשרה הפרשה בפרוטרוט, התקשר סיפור זה בקריירה של דוד (סוינגה) רומי להתמנות הכלולית הרשמית ... סימני שאלה מטרידים.

מחכים לדיין

ע"מ יהיו מוכנים להצטרף לממשלה אם מפלגת העבודה תרצה בהם

מאת רן כסלו

ועידת ע"מ שתיערך ביום ב' הקרוב בירושלים, תהיה מיוחדת במינה מבחינה אחרת. נוסף לעובדה שזו הוועידה הראשונה של המפלגה שהצליחה כבר בבחירות הקודמות להעביר לכנסת ארבעה מנציגיה (ולעומת זאת לא הצליחה עד היום להתארגן כמפלגה של ממש), יהיה סדר יומה של הועידה הפוך מהמקובל. הועידה תימשך יום אחד והישיבה החגיגית לא תהיה ישיבת הפתיחה אלא ישיבת הסיום. זאת ועוד: הישיבה החגיגית תהיה כנראה החשובה ביותר בכל הועידה. נוסף לכ־500 צירים לועידה ישתתפו בה כ־200 אורחים, והרכב אורחיה של ועידת ע"מ חשוב לא פחות — ואולי אף יותר — מהרכב ציריה.

האורח המכובד ביותר באותו כנס חגיגי יהיה כמובן דוד בן־גוריון, עליו ממשיכים להצביע ראשי ע"מ כעל האיש שאת דרכו הם ממשיכים. אך מבחינה מעשית האורח החשוב לא פחות יהיה שר הבטחון מר משה דיין, שהוזמן לא כנציג הממשלה, אלא כאורח אישי.

ושוב — למרות חשיבותו של דיין מבחינה אישית כאורח ועידת ע"מ, חשוב לא פחות שהוא לא יהיה היחיד מסוגו. מבין כ־200 אורחים שהוזמנו לישיבה זו כ־100 הם חברי רפ"י־לשעבר חברים פעילים פחות או יותר במפלגת העבודה — ביניהם כל הצמרת של חטיבת רפ"י במפלגה השלטת.

ח"כ זלמן שובל שסיפר לי על ההכנות לועידה, סיפר גם על התופעה שבה נתקלו מארגניה: פניות רבות של אותם חברי רפ"י בעבר — חברי העבודה היום — שראו את עצמם ממש מקופחים כיוון שלא קיבלו הזמנות לועידה זו.

הצלחה בלתי־צפויה

נראה גם כי האורחים לא יהיו שונים בהרבה מהצירים עצמם. 500 הצירים נבחרו מתוך כ־5000 איש שנרשמו כתומכי הרשימה הממלכתית במפקד שנערך בשבועות האחרונים. חשוב לדעת איך נערך המפקד. לדברי מר שובל נמצאים ברשותם של ראשי ע"מ רשימות מלאות של חברי רפ"י המקורית — מלפני האיחוד החוזר. המפקד נערך לפי הרשימות האלה — להוציא רק אותם חברי

ח"כ זלמן שובל

רפ"י שיש להם תפקידים רשמיים במוסדות מפלגת העבודה.

הצורה בה נערך המפקד, יחד עם המספר הגדול יחסית של הנפקדים שהכריזו על עצמם כחברי ע"מ, יכול להפתיע את אלה שחשבו את הרשימה הממלכתית לגוף מת. מבחינה אובייקטיבית חצי רבבת חברים הם מעט מאוד למפלגה שמנה הצביעו יותר מ־30 אלף בוחרים. אך זה מספר גדול מאוד לגוף שנחשב — ובמידה רבה של צדק — עד לזמן האחרון לקבוצת „גנרלים ללא חיילים". הסיעה שמאחוריה לא עמד כל כוח.

מה סוד ההצלחה הפתאומית הזאת? קשה להניח, כי היתה זאת תוצאה של אירגון טוב — בתנועה שאין בה (או לפחות — לא היה בה) כל אירגון. מה שנקרא „הרחוב" לא הרגיש למעשה בקיומה של ע"מ משך כל השנים מאז הבחירות הקודמות. גם הסיעה בכנסת לא היתה מבריקה במיוחד ונעשתה מבריקה פחות לאחר שח"כ מאיר אביזוהר הכריז על יציאתו מהרשימה ופתח במשא־ומתן על הצטרפותו — יחד עם חבריו — למפלגת העבודה.

נראה כי סוד ההצלחה טמון לא בע"מ, אלא דווקא במפלגת העבודה. מסתבר שההתפטרות ההפגנתית של ח"כ מרדכי בן־פורת מתפקיד סגן מזכיר במפלגת העבודה לא היתה כל כך תופעה אישית, כפי שרצו לראות בצמרת המפלגה הגדולה. נראה כי מאחורי התפטרות זו והתמרמרויות רבות של נציגי רפ"י אחרים במפלגה קיים רקע של תיסכול חברי רפ"י מן השורה שבזמנו הצטרפו למפלגה המאוחדת, אך קיבלו הרבה פחות מהקבוצה הקטנה של אנשי הצמרת — מדיין ועד גד יעקובי, או אפילו מדיין ועד למרדכי סורקיס.

אלא שגם התיסכול הפרסונאלי אינו מסביר את הכל. מתקבל מאוד על הדעת שהסוד העיקרי של הצלחת ע"מ הוא אותו דיון עקרוני בעניין השטחים המתנהל עתה במזכירות מפלגת העבודה.

למרות שבעבודה לא מוכנים להודות בכך, חותך דיון זה את המפלגה הגדולה במפורש לפי הגבול שבין החטיבות. למרות כל הניגודים שהתגלו כבר בין יצחק בן־אהרון ומשה כרמל ולמרות כל הניגודים העלולים עוד להתגלות בין גולדה מאיר לפנחס ספיר בגישתם לנושא השטחים — נראה שאין זאת מחלוקת עקרונית. יחד עם כל הניגודים קיים קונצנזוס: יש לוותר על חלק ניכר של השטחים גם בגלל הצורך להתפשר בבוא השלום וגם בגלל האינטרסים הפנימיים של המדינה — הסכנה שבצירוף מיעוט גדול של ערבים והפיכה הדרגתית של מדינת ישראל למדינה דו־לאומית.

המחלוקת העקרונית עוברת לפי הגבול שמצידו האחד נמצאת מפא"י ואחדות העבודה (להוציא קבוצה שולית של תומכי ארץ־ישראל השלימה) ומצד שני — רפ"י. מה עוד — ברור כבר לחלוטין מאיזה צד של קו ההפרדה נמצא הרוב המכריע. אין כל ספק כי הרוב הזה יהיה במחנה המשותף של גולדה מאיר, פנחס ספיר, יגאל אלון ויצחק בן־אהרון ולא במחנה של משה דיין, שמעון פרס וגד יעקובי.

„בשביל דיין"

„אנחנו לא תנועה של משה דיין. אנחנו תנועה בשביל משה דיין", אמר לי ח"כ שובל. אגב — היתה זאת תשובתו לשאלה אותה שאלתי כאשר דקות לפני שעה: האם ע"מ ממשיכה לחכות לדיין. ממש באותו רגע נכנס שר הבטחון לאותו בית־קפה שבו ניהלנו את השיחה. צירוף המקרים היה כה מפתיע שהח"כ השקול וקר־הרוח קיבל אותו כמעט כסימן מהשמים.

לאחר שהתאושש מהפתעתו חזר למציאות, והסביר מר שובל מה הכוונה של „בשביל דיין". דובר קודם כל בהזדהות של ע"מ עם הקו המדיני של דיין בעניין העקרוני: עתיד השטחים והגבולות. אמנם קיים בעניין זה קושי מסויים: דיין עדיין לא אמר את דבריו בדיון המתנהל במזכירות העבודה וכידוע — דיין הוא איש ההפתעות. אך אם הפעם לא יהיו הפתעות אפשר ללמוד כבר היום את הקו הזה גם מביטוייו של שר הבטחון בהזדמנויות שונות וגם מדבריהם של מקורביו, שהספיקו כבר להשתתף בדיון.

העקרונות של ע"מ — ההולמים לדעתו של מר שובל את אלה של משה דיין — הן: יהודה ושומרון הם חלקים בלתי־נפרדים של ארץ־ישראל. אזור זה לא יוחזר לריבונות ערבית — ולא חשוב אם תהיה זאת ריבונות ירדנית או פלשתינאית נפרדת. למרות עקרון זה אין לשאוף לסיפוח מיידי של שטחים אלה. יש לפעול לשילוב כלכלי מכסימלי של השטחים עם המדינה, להשקעות הון לפיתוח מקומי של יהודה ושומרון ויחד עם זאת — להבטיח זכות מלאה להתיישבות יהודית בכל מקום.

תוך חיים משותפים יתגבשו עובדות שיכתיבו את העתיד. תושבי השטחים יחליטו בעצמם אם ירצו להיות אזרחים ישראליים או לאו. לאלה שלא ירצו — יש להבטיח את הזיקה האלקטורלית לפרלמנט הירדני.

זו תוכנית של סיפוח לטווח ארוך, סיפוח ללא ההכרזות הרשמיות — ולפחות ללא הכרזות רשמיות מיידיות. אלא שההבדל בין סיפוח מסוג זה לבין הסיפוח החוקי הוא טכני בלבד — ובכך מודה גם ח"כ שובל (שלא כמו חברי רפ"י במפלגת העבודה שאינם מדברים על כך). אין צורך להכריז על הסיפוח ולקומם בכך את ערביי השטחים ואת העולם גם יחד. הזמן יעשה את שלו.

לגבי שטחים אחרים הקו ברור וחיוני לא פחות: רצועת עזה היא חלק אינטגרלי של ישראל. סיני הוא שטח חיוני לבטחונה של ישראל והגבול שיעבור בו ייקבע לפי שיקולים אסטרטגיים במשא־ומתן עם המצרים.

מוחמד יבוא להר

למרות המתיחות ההולכת וגוברת במפלגת העבודה בין רפ"י לחלקיה האחרים של המפלגה השלטת נראה כי בע"מ לא מאמינים עתה עוד בפילוג עליו חלמו בעבר (עוד לפני שנה טענו בע"מ שהם מחזיקים מקום בשביל דיין ויתר חברי רפ"י ברגע שיחליטו לפרוש) אפשרי בעתיד הנראה לעין. אם כך — הם עומדים כנראה לנהוג לפי מינהגו של מוחמד שבסוף בא להר — לאחר שההר לא בא אליו.

זו כנראה משמעות ההחלטה העומדת להתקבל בועידה הקרובה: לבטל את ההחלטה הקודמת שלא להצטרף לממשלה שבראשה עומד המערך. הם לא יהיו מוכנים להצטרף למערך עצמו, אך יצטרפו לממשלה — במקרה שמפלגת העבודה תרצה בהם.

קניית טלוויזיה אינה הימור!

כאשר אתה קונה טלוויזיה **אלקטרה**
אתה בטוח כי קנית מקלט מצוין מבית טוב!

* חלקי חילוף תואם ל־3 שנים (במסגרת שרות אלקטרה)
* פיקוד אלקטרוני
* בקרה ע"י מכוונים זחלנים (SLIDE POTENTIOMETER)
* מנורת רקע למניעת סינוור * נקודת חיבור לרמקול נוסף חיצוני

אלקטרה שרות נאמן שעמד במבחן

שיפרין - נט

הערבים לא מאמינים לאיומיהם

מאת אליהו סלפטר

האיום להשתמש בנפט הערבי כנ־שק במלחמה נגד ישראל — אינו חדש.

הרעיון לאיים בהפסקת זרימת ה־נפט למערב — או לפחות בהלאמת חברות הנפט המערביות הפועלות ב־שטחן — כדי לאלץ את המערב לנ־קוט עמדה אנטי־ישראלית, הועלה עוד לפני הקמת המדינה. הוא לא הוצא אל הפועל ב־1948; הוא הופעל רק על־ידי חלק קטן של מדינות ערב ורק נגד חלק מהמערב ב־1956 וב־1967 וגם "חרם" חלקי זה נמשך רק שבוע ימים.

בעובדה שדבר לא קרה בעבר, אין כדי הוכחה שזה לא יקרה בעתיד. אך נסיון העבר, בתוספת הערכה כי נסיבות העבר לא השתנו כל כך מן הקצה אל הקצה, יש בו כדי ליטול הרבה מאימת האיומים הערביים.

הספתה לכל שימוש יעיל בנשק הנפט (להבדיל משימוש בהכנסות מיבוא הנפט) הוא בקיום ושבירה על חזית ערבית אחידה ומושלמת כלפי המערב. גם במקרה זה אין זה אב־צע־פלא, שיכול להכשיל "ניצחון על ישראל" ואף לא אמצעי ישיר נגדה שכן ישראל עצמה לא תלויה בנפט ערבי.

ההלות הגוברת של המערב בנפט מהמזרח אמנם מגדילה את משקלו של נשק זה ואת הפיתוי להשתמש בו, אך לא מבטלת את ניגודי האינ־טרסים בקרב מדינות ערב. אם כי אין, כמובן, לזלזל, בהתקדמות־מה שחלה בסולידריות הערבית, היא מוצאה ביטויה המוגבל בעיקר נגד ישראל ולא כאשר מדובר במטרה פחות רגשית ומאחדת.

מול התקדמות אפשרית בסולידא־ריות יש לקחת בחשבון כמה עובדות המחלישות את משקל האיום בהפסקת זרימת הנפט הערבי.

עובדות המחלישות משקל האיום בהפסקת זרימת הנפט

* ההלאמות והסכמי ההשתתפ־ות של השנים האחרונות, המעניקים למדינות ערב שליטה מלאה או חל־קית על הפקת הנפט בארצן, יוצרות גם אינטרס כספי חזק יותר מבעבר בהמשך זרימת הנפט ולמערב — ושל זרימת התקבולים מהמערב.

* השפעות הגוברות של ישראל על תכניות ארה"ב מפחיתה את ערכו של לחץ ערבי ישיר על מדינות מע־רב־אירופה, התלויות בנפט הערבי; את צרכי יבוא הנפט של ארה"ב ה־מצומצמים יותר, תוכל לספק איראן בכל עת, בעתיד הנראה לעין.

* לפחות כל עוד קיים משטר מלוכני בערב הסעודית, החשובה ב־מדינות הנפט הערביות, ילך ויגדל העניין החיוני שיש למשטר בהבטחת נוכחות והגנה אמריקאית, וקשה לה־נית שיסכנו זאת ע"י פעולה נגד ארה"ב.

* פרשת הלאמת חלק מזכויות המערביים בעירק הוכיחה לבגדד (ו־למדינות נפט אחרות) כי ברכות סו־בייטיות להלאמה אין פרושן גם נכו־נות סובייטית לקלוט את כל כמויות הנפט אשר אי־אפשר, לפתע, לשווק במערב.

* הלאמת חברות בריטיות בלוב, כ"עונש" על שבריטניה לא מנעה מ־איראן סיפוח שלושה איים בפתח ה־מפרץ הפרסי, הפגינה שוב למערב את שרירותיות השימוש הערבי בנ־שק הנפט, גם ללא כל קשר עם ה־סיכסוך הישראלי.

* רמי ההפתעות מעניינת: כ־כל שגבר הענין המערבי בנפט ער־בי, ירדה החשיבות היחסית של רוו־חי חברות הנפט ואתה גם משקלן של חברות הנפט בקביעת מדיניות ה־חוץ.

לראיה הערבית של "נשק ה־נפט" אופייני הרבה מאותו חו־סר עקיבות והגיון הנקוט בי־דיהם כלפי הסיכסוך עם יש־ראל. התוצאה היא שבשיטה אחת הם גם מתבססים מכוחו הכל־יכול של הנפט וגם מסבי־רים לעצמם למה אי־אפשר בע־צם להשתמש בכוח זה.

סקר סודי

"אלאהראם" הביירותי פירסם בסוף ינואר פרטים מתוך "סקר סודי" של מזכירות הליגה הערבית, על תפקיד הנפט במלחמה נגד ישראל. הסקירה מהווה עדות לא רק למחשבות על ה־נושא עצמו אלא גם להבדל המפ־ריד בין המנטאליות הערבית לבין החשיבה לפי הגיון מערבי.

לפי הסקירה, הועלו בדיוני הליגה שתי הצעות: הלאמת מניות החברות המערביות המפיקות נפט או הפסקת שאיבת הנפט.

אשר להלאמה, נאמר בסקירה, כי היא "תשפיע בראש וראשונה על מדינות מערב אירופה ויפן, שהן מדינות לא עויינות לערבים. כמו־כן יגרם למדינות אלה בחודשים הרא־שונים שיתוק שארה"ב(!) לא תוכל לעמוד בפניו ...מכאן שמדיניות ה־הלאמה בליווי הפסקת יצוא הנפט היא גורם ההרתעה המדיני שבידי ה־ערבים ותהיה לה השפעה חיובית ו־מרכזית לטובת בעיית פלסטין".

אולם מיד אחרי קביעה אופטימית זאת מביאה הסקירה אזהרה:

"אם יהיה בשקף איום לחיים הכלכליים והביאולוגיים(?) של המדינות־המערב, עקב הפסקת הנפט, הרי הן יהלמו באותו כוח כהגנה עצמית, היינו קיי־מת אפשרות כי תבצענה פעו־לה מלחמתית להבטחת המשכת זרימת הנפט".

בהמשך נידונה הלאמה ללא הפ־סקת זרימת הנפט, כלומר כנשק בעל השפעה פיננסית. אולם "זהו השפעה כבירה אך לא מכרעת, שכן הרווחים מתבטאים בפחות מרבע ה־אחוז של התפוקה הלאומית הכל־לית של מדינות המערביות הנוג־עות בדבר". יתר על כן, "עלולה מדיניות הלאמה להעביר את ה־מדינות הידידותיות או הנייטרא־ליות כיום (שיפגעו גם הן) לקטי־גוריה של המדינות העוינות".

"כן קיימת אפשרות, שהערבים תביאה בחשבון ...שמדינות המערב יכולות להקפיא יתרות אלה (של הערבים בבנקים באירופה) ולהפ־סיק גזילות המניות והשקעות, בעק־בה של ההלאמה".

צעדי־נקם

בדיוני הליגה הערבית הוצע להפ־סיק "היבוא ממדינות המערב אם ינקטו בצעדים הנ"ל, אולם התברר כי למדינות המערב לא ייגרם נזק רב...".

"בכך הוברר לשרי הכלכלה הערביים כי הלאמה בלבד תי־גרום להליכים כלכליים כבי־רים נגדיים שאין בכוחן של מדינות ערב לעמוד בפניהם. כמו כן הלאמה תוך הפסקת ה־יצוא תגרור צעדים צבאיים כבירים, נוסף לצעדי־נקם כל־כליים".

הרצלה לדיון נושא ההלאמה וה־קית — כלומר של מניות החברות "המסתייכות למדינה התומכת ב־ישראל". מדובר, לפי הסקירה, בב־ריטניה ובארה"ב. אכן הוברר כי "כתוצאה מכך יהיה בידי מדינות ערב כוח־לחץ אדיר ומשאבים פיננ־סיים כבירים". אך, שוב, הלאמה בלי הפסקת זרימת הנפט "לא תביא ל־לחץ ממשי עליהן... שכן שתי המדי־נות הוכלנה לספוג את הזעזוע הכס־פי".

מאידך, אם יתלווה להלאמה גם ני־תוק זרימת הנפט "שתי המדינות יגי־בו במישור הצבאי באורח ישיר או באורח בלתי ישיר, או בשניהם יחד".

הגיון סוריאליסטי

אחרי הדגשה חוזרת זאת של סכ־נת ההתערבות הצבאית במקרה שה־ערבים יפגעו באספקת הנפט למערב, נאמר בהגיון משונה מאד כי נותר איפוא נושא "מניעת הנפט הערבי ממדינות התומכות בישראל, ובראש מן אמריקה ובריטניה, נוסף לגרמ־ניה המערבית והולנד". אך, שוב, "הוברר מסקר שנערך בנושא זה כי ארה"ב תיפגע פחות מיתר המדינות משום "שהיא מייבאת מהעולם הער־בי רק 2% מכל צריכת הנפט שלה".

ולבסוף, בהגיון סוריאליסטי לאור האזהרות הקודמות, באה המסקנה כי "מדיניות זו (של מניעת נפט מה־מדינות התומכות בישראל) לא תעו־רר את רגשי האיבה של המערב, מ־שום שהסירוב לקיים קשרי־סחר עם מדינה כלשהי הוא שאלה כלכלית צרופה...".

מובן שיש גבול גם לחוסר ההגיון — והגבול עשוי להיות כשהמדובר בצעדים מעשיים. ובענין זה יש חילוקי־דעים כרסיבה בין אלה ש־יש להם נפט, בין אם הם "מהפכ־ניים" או שמרניים: המלך פייצל הזהיר לאחרונה כי הערבים יוכלו להתחמש בנשק הנפט "לא לפני שנת 1983". ואפילו קדאפי מדבר על הצורך בשיקולים כלכליים שכן "אנו יודעים כי השימוש בנפט כנשק מדי־ני יביא לנזקים גדולים. זוהי נקודה עדינה, והמדינות הנוגעות בדבר יכולות להתרחק ממנה או להתקרב אליה...".

(מאמר שביעי בסידרה: ישראל בצל משבר הנפט העולמי).

מנהיג הקומוניסטים בצרפת בראיון ל"הארץ":

השמאל לוחם באנטישמיות

מאת אליהו מאייסי
סופר "הארץ" בצרפת

התקדמות בדרך לשלום תשפר יחסי ישראל–צרפת

פאריס

בתחילת החודש הבא יתקיי־מו בצרפת הבחירות הכלליות. לקראת מועד זה התחזק מעמדו של הגוש הסוציאליסטי־קומו־ניסטי בהנהגתו של הסוציא־ליסט פרנסוא מיטראן. עם שותפו לגוש ז'ורז' מארשה, מנהיג המפלגה הקומוניסטית הצרפתית, קיימתי השבוע ראיון מיוחד. להלן נוסחו המלא.

*

שאלה: יהודים סובייטיים באים לישראל במספר ניכר למדי. זהוי הו־כחה שהממשלה הסובייטית מכירה בזכותם לחיות את חייהם הלאומיים בארץ שבה הם בוחרים. מה תשובת המפלגה הקומוניסטית הצרפתית על שאלה זו?

תשובה: הרצון שחשים יהודים ...יים, בברית המועצות כמו במ־קומות אחרים, לחיות בישראל, נובע בהתאם למקרים האינדיבידואליים מסיבות משפחתיות, משיקולים ...יים, או מקבלת האידיאולוגיה הצ־יונית הגורמת להם לנתק את קש־ריהם הלאומיים. בדרך זו בוחר רק חלק זעיר מאד כן האוכלוסיה היהו־דית. אכן, בכל ארץ מהווה אוכלוסיה זו חלק בל־ייפרד של הקהילה הל־אומית, אשר לה היא שותפה בהיס־טוריה, באינטרסים, בחיים הכלכליים, ...רבות, בפטריוטיות. זאת מסיבות ...ייקטיביות שאפשר לזהותן בכל ...ם ושנתאשרו במשך מאות הש־נים.

...עירתם של יהודים סובייטיים ל־ישראל משתבכת כיום בתנאים הב־...דים שנולדו מתוך הסכסוך של ...י 1967: ישראל מחזיקה מאז ב־שטחים ערבים שכבשה, ואין יחסים דיפלומטיים בין ישראל לברית־המו־עצות. בכל זאת היתה בשנים אח־רונות אלה למספר מכויים, אפשרות ...וא לישראל. אגב, חלק מאלה סבו־רים כיום כי טעו, ומבקשים לשוב ל־ברית המועצות. על כל פנים ברור ...יגנו של שלום צודק ובר־קיימא ...מזרח התיכון יאפשר את פתרונן ...בעיות אינדיבידואליות וקולקטי־ביות הנובעות מן המצב הנוכחי. אני ...יף שכשהמדובר ב"זכות לחיות ...חייו הלאומיים", סבורים אנו ...כל העמים צריכים לכבדה. על ...יש להכיר זכות זו — ולהבטיח ...השימוש החופשי בה — לעם ה־ערבי של ארץ ישראל, אשר מדינות ...ין להשלים עמה מפיצה אותו, מה־...ה אותו בתנאי קיום מרגיזים ומו־נעת אותו מלהיות במקום שהוא בי־תו.

על האנטישמיות

ש: כל המשקיפים המוסמכים הד־בים עתה רוב של השמאל לדבר ...שורי. רבים הצרפתים הרוצים (ו־עוד יותר מזה רוצים בכך הישרא־לים) להכיר לרגל הבחירות לרשות המחוקקת, את השקפותיך על גילויי אנטישמיות.

ת: בצרפת נחשבים היהודים על־פי החוק, מאז מהפכת 1789, לאזרחים ...ולאים. לכוחות הדמוקרטיה והפרו־גרס ...ים מסורת ארוכה ומתמדת של מא־בק נגד האנטישמיות המטופחת על־ידי הריאקציה.

מלחמה בכל גילוי של אנטישמיות היא לגבי המפלגה הקומוניסטית ה־צרפתית עקרון יסודי ונהג מתמיד. ...כן תורת אידיאולוגיה פשעת זו (האנטישמיות) לפלג את הפועלים, ...לשבור את הליכוד הלאומי והאפשי ...ל המציאות הסוציאליסטית. לגבינו ...אין קו הפרדה בחברה נקבע על־פי הבדלי המוצא או האמונה, אלא על־ידי יחסי הייצור. מצד אחד יש המונופולים הקפיטליסטיים השודדים את האוצרות הלאומיים, ומצד אחר מעמד הפועלים ובעלי בריתו, כלו־מר כלל השכבות הלא־מונופוליס־טיות. שום דבר אינו יוצר ואינו צריך ליצור ניגוד בין העובדים (פועלי כפיים ואינטלקטואלים), גם אם הם בעלי מוצא או אמונה שונה; לעומת זה יש ניגוד אינטרסים רדי־קאלי בין המנצלים למנוצלים, גם אם הם בני אותו מוצא או אותה אמונה.

כל ההיסטוריה של מפלגתנו מד־גימה את הסולידריות העמוקה שלה עם הנרדפים, יהיו אשר יהיו. היא היתה תמיד בשורה הראשונה של המאבק נגד כל צורות הגזענות, נגד כל המעשים האנטי־יהודיים או אנטי־ערביים. היא היתה בשורה הראשונה של המחתרת נגד הפאשיזם, נגד ה־כובש הנאצי. פעילים בכל מוצא מו־צאים בתוך מפלגתנו את האושר ואת האחווה של מאבק משותף למען ה־צדק החופשי.

בשנה זו, ערב הבחירות, משתפ־כת מפלגות הימין בהתחנפות כלפי היהודים. אך יחד עם זה הן קוראות לליכוד כל היסודות הריאקציוניים: נשיא הרפובליקה, לאחר שהעניק חנינה לאיש המיליציה טוביה, רוצה אנשי כוהדת היהודים, מטיף בא־שור או.ד.ר. (המפלגה הגוליסטית) ה"בלתי־תלויים" וה"רפורמאטורים", באופן גלוי לשיכות הפשעים הנא־צים.

יש איפוא לסמוך על השמאל, כ־יום כמו בעבר, כדי להילחם ללא לאות בריתות הרעים של האנטיש־מיות, כדי לכונן משטר דמוקרטי אמיתי שיבטיח לכל־אחד את כיבודו וזכויותיו ואת כבודו. התכנית המ־שותפת שנתקבלה על־ידי המפלגה הקומוניסטית, המפלגה הסוציאליסטית ותנועת הרדיקאלים של השמאל, נותנת לכך את הערובה הרשמית. באופן מיוחד קובעת היא: "האפליות הגזעניות והאנטישמיות, והבימוין, יהיו אסורות והנוכאים על־ידי ה־חוק".

אנו הקומוניסטים אומרים לפעול שאכן האיסור ברוח זו כל תעמולה גזענית, תהיה אשר תהיה.

יכול אני לומר, שעל אף הבלבו־לים שלתוכם היתה רוצה לגרור או־תם הריאקציה הצרפתית וזהרה, נו־אה שהחלק הגדול ביותר של האוכ־לוסים הצרפתים היהודים שותף להק־וות אשר אוחד השמאל עודד אותן בכל החוגים השואפים למצב טוב יותר ולקידמה.

ז'ורז' מארשה

מאז וכתמיד רואים הפועלים ה־יהודים במפלגתנו את מגינם הטוב ביותר. אין כל ספק שבשעת הבחי־רות הם יתנו לנו תמיכה גדולה עוד יותר.

ש: איזו מדיניות תנהל ממשלה צרפתית של השמאל כלפי ישראל? ובמיוחד, הסבור אתה שעל אף חילו־קי הדעות העשויים להיות קיימים בין צרפת לישראל, טוב ובריא הוא שיקויימו בין שתי הארצות יחסים הדוקים, מבוססים על מגעים אישיים באמצעות ביקורים הדדיים כמו עם ארצות אחרות, וזאת כדי לדון ב־בעיות ולבקש את האפשרויות בשביל צרפת למלא תפקיד של שלום?

ת: רצוני לומר קודם כל שהמאבק למען השלום, למען הסדר פוליטי ל־סכסוכים בכל מקום בעולם, הוא ל־גבי מפלגתנו קו קבוע של פעולות. יחד עם זה סבורים אנו — וההיס־טוריה מצדיקה אותנו — שאין שלום בר־קיימא אם אין מכבדים את זכות העמים.

אלה שני העקרונות המכתיבים את עמדתנו כלפי בעיית המזרח התיכון, אשר בו נשאר, אחרי הפסקת־האש בוייטנאם, מוקד המלחמה המסוכן ביותר.

ברוח זו קבענו בתכנית המשותפת עם המפלגה הסוציאליסטית ועם תנועת הרדיקלים של השמאל, ש־ממשלה של השמאל "תתאמץ לתרום למען החזרת השלום והבטחון למזרח התיכון, תוך כיבוד זכות הקיום וה־ריבונות של כל מדינות האיזור, במ־יוחד מדינת ישראל, וכן הזכויות ה־לאומיות של העם הערבי של ארץ־ישראל. היא תשתית את פעולתה ב־רוח זו על החלטת מועצת הבטחון מ־22 בנובמבר 1967".

מכאן משתמעת השתתפות פעילה של צרפת בכל המאמצים להגיע ל־שלום על בסיס זה, ואפילו ביוזמות הנועדות לקדם מאמצים כאלה. אגב, זה אחד הנושאים — ויש מהם אח־רים — שבהם תוכל אוריינטציה שו־חרת־שלום באופן נמרץ ובלתי־תלויה של המדיניות הצרפתית, לתרום ל־שיפור האווירה הבין־לאומית.

היעוררו מאמציה של ממשלה צר־פתית של השמאל — שהקומוניסטים ישותפו בה — הד חיובי בישראל? אנו רוצים בכך. אגב, אנו מצפ־רים, שאנשים וקבוצות רבים יותר ויותר בארצך מביעים את דעתם בעד מדיניות חדשה, מיוסדת על ביצוע החלטות האו"ם ועל כיבוד ה־זכויות הלאומיות של העם הערבי של ארץ־ישראל. כל המאורעות ה־בין־לאומיים של התקופה האחרונה מראים זאת יפה. רוח זמננו איננה מדיניות של שליטה, של סיפוח, של שלילת זכויות לאומיות ודמוקרטיות מעמים. מדיניות זו נידונה לכך הוד־בה. יש לפלות תוך החלטה נמרצת על דרך השלום, הבטחון הקולקטיבי, כיבוד הזכויות הלאומיות והחירויות הדמוקרטיות של העמים, הריבונות והשלמות הטריטוריאלית של המדי־נות.

כך רואים אנו מצידנו את פני ה־דברים. ואני משוכנע שאוריינטציה זו עונה בצורה הטובה ביותר על ה־אינטרסים של הפועלים, של העם הישראלי.

מובן, כל התקדמות אמתית בדרך זו, במיוחד במזרח התיכון, תקדם את שיפור היחסים בין צרפת לישראל, את החילופים בכל התחומים שאנו מאחלים כי יתפתחו בין המדינות, בין העמים.

ש: ההיית אי־פעם בישראל ו־ההיית רוצה לבקר שם?

ת: עוד לא היתה לי מעולם הז־דמנות לבקר בישראל. אבקר שם, בבוא העת, אם אחשוב שיש בכך כדי לקדם את האוריינטציה שזה עתה הסברתי לך ושרוב הצרפתים תומכים בה.

"הניחו את הנשק!"

מאת רוברט וואלטש

לונדון

רבים גורסים כי קץ המלחמה ב־וייטנאם הוא תוצאת הלחץ שהופעל על ממשלת ארה"ב על־ידי דעת ה־קהל העולמי, לרבות חלק גדול של הציבור האמריקאי עצמו, וביחוד ה־...ר השמאלני. ההופעות שבוצעו ב־...הנודדים במלחמה כמושכת ד־...עית־זו, עוררו מחאה בין־לאו־מית ...בוכות והיוזה הנרסים של ...מלחמה המצולמת ביותר". כלח־... ויטנאם הפכה למעין סמל של ...קשות־לב פוליטי ואנושי. התע־מולה האנטי־מלחמתית היתה מכוונת ...צד אחד בלבד, כמוב שהדעה ...המקובלת היתה כי האחריות מוט־לת תמיד על החוק, על מעצמה המ־...ינה בעניין.

אין להתעלם מן העובדה, כי ה־...פעולה נגד הפעולה האמריקאית לא ...היתה רק מחאה נגד המלחמה, אלא ...גם פליסית אידיאולוגיות מהסוג ...אינדוקטרינציה הקומוניסטית ה־...יה הצליחה לכפות על מיליוני ...דים בני כל האומות.

...יש להודות שבתנועת המחאה ש־...משטח בעולם המערבי היה גם ...רגש אנושי: ההתנגדות למלחמה ב־...פעולה מבריאה. רגש זה הו־...בסיסמה — הילדותית במקצת — "עשו אהבה, לא מלחמה". בדור ...הצעירים המודרניים הרגש הוא ...חופש האהבה המינית. אולם מ־...היסטוריה ידועה תנועה של סובב־...ים שהטיפו לאהבה, הן בעצמו ...וית לאהבה כביכול, והמכוו ל־...מים לא פחות אכזריים למען ...אלים אלה. אפילו ברמה הגבוהה ...מגע בין־לאומי בצמו נסיונות ל־...ם חיי בני־אדם על שלום, אולם ...אוו הוא זל. המין האנושי כע־...להתהלך בשפת התהום, הוכא־...יא אם בכלל אפשר לשכנע או־...על־ידי טיעונים וכרוזים, כש־...ד אי־אמון בין עם לעם.

...ימים אלה התפרסמה בלונדון ...ביוגרפיה קצרה 1) על אשה ש־...ה היה קשור ברעיון השלום ב־...ך עשרות שנים בסוף המאה ה־...ועתה בימינו נשכחה. היא היתה בארתה פון סוטנר, מחברת הספר "הניחו את הנשק" שהופיע ב־1889 ...יבה, ותורגם לאנגלית ב־...2). הספר נדפס מחדש הרבה ...ים. ב־1906 דובר על ארבעים ...עותקים וב־1914 על 210 אלף. ...זו היתה תקופה בה האמינו כי ...אנשים עשויים לשנות את פני החברה. הדוגמה הקלאסית היא ה־ספר "אוהלו של הדוד טום", מאת האריאט ביצ'ר־סטו (1852), שהש־פיע הרבה על עמדת הציבור ל־בעיית הכושים באמריקה. בארטה סוטנר לא היתה סופרת גדולה או הוגת־דעות. אולם ברומאן שלה היא הצליחה לתת מושג כוזנע של הצד האנושי של מלחמה, על יסורי היי־חיד המבודד הנמצא בשדה־הקרב פצוע או גוסס ללא עזרה. גיבורת הרומן מארתה פון טרילינג, מספ־רת את חוויותיה במלחמות האוס־טריות בשנים 1859, 1864, 1866, ו־במצור על פאריס ב־1871, כשבע־לה של מארתה נתפס על־ידי המון הוצא להורג בגלל חשד ריגול.

בארתה פון סוטנר

היא איננה מוכנת בתיאוריה וזוגות. כמספר, למו"ל היו פיקפוקים. או־לם כשהופיע הספר הוא יצר סנ־סאציה אירופית. בארתה סוטנר ב־אה במגע עם אישים ואירגונים פא־ציפיסטיים והשתתפה באגודות וב־ועדות למען השלום, והרבתה להק־מת אירגונים פאציפיסטיים בבקו־רות שונות.

אגודות אלה וגם התכונות שנוס־דה על־ידי יוזמי התנועה, ניסו ל־דון לא רק על אידיאות כלליות אלא על השאלה אילו צעדים עשויים ל־הביא הוצאות כעשייה. אחד הש־רפים הנאבקים על גבי סוטנר ב־אוסטריה היה היהודי אלפרד פריד, שעבר לברלין והקים שם את האגו־דה הגרמנית למען השלום.

ב־25 באוקטובר 1898, פרסם צר הרוסי, הרזון בוראביאב, ב־לורידעת מטעם הצאר, שהציע קונ־גרס בין־לאומי למען השלום. זו הי־תה ההכנה לקונגרס שנתכנס בהאג ב־1899. שם אמנם נקבעו כמה כל־לי התנהגות בשעת מלחמה, שהיו המעט מועיל להחוקת הצלב האדום. בתוך התנועה היו חילוקי־דעות. משום שבשביל נושאי־הדגל של בי־טול כל מלחמות היה זה העיקר, ו־לא פרטים בודדים שלכשעצמם לא שי־נו דבר. רוב הדיפלומטים הרשמיים היו ציניים והמליצו על השתתפות רק "מתוך נימוס כלפי הצאר". בא־רטה פון סוטנר הופיעה בכל האס־פות וקבלות־הפנים. היא אירגנה טרקלין סוציאלי בהאג, והדיפלומ־טים האריסטוקרטיים ראו בה צאצא של הרוזן קינסקי. רק המשלחת הג־רמנית זילזלה בה, משום שהגרמ־נים התנגדו בכל תוקף לרעיון פי־רוק הנשק.

אולם מבחינה סוציאלית היתה ל־בארטה הצלחה, ודבר זה נתן לה סיפוק־נפשי. היתה לה נטיה סנו־ביסטית, היתה לה גם אהבה לה־זיר לחוגי האינטליגנציה. היא יש־בה בבתי־הקפה בהם נאספו סופ־רים, עתונאים, ציירים ואמנים ו־שמעה מה מתרחש בחוגים אלה. א־חד האישים שנהגה לפוקדה מיזוזות היה תיאודור הרצל. הרצל פנה כ־נראה לגבי סוטנר ב־1903, בשאלה אם יש לה די השפעה בחצר הצאר, אחרי שתמכה בו בקונגרס בהאג, האם תוכל להמליץ שהצאר יקבל את הרצל לראיון. אם יש משהו נכון בידיעה זו, הכותבת, ככל הביוגרא־פיה, על יכולת של סוטנר, עלתה השתדלנות בתוהו. הרצל לא התקבל על־ידי הצאר, אבל היו לו שיחות עם המיניסטרים פלא־בא וויטא. סוטנר התייחסה באהדה לתכנית הרצל. בחוגי האינטלקטו־אלים היהודים, התיחסו אליה כבי־נוס מבאהידית. היא איננה כמחיידה את באותה על יוזמיה העברותיים, רושמת את השמות המפורסמים של אישים או נשים שפגשה. על ארתור שניצלר (המסופר) היא אומרת ש־הוא ליצן, הרי הוא אמר לה כי הוא מסכים למסורתיה, אולם הגשמתו תימשך מאה אלף שנה.

ב־1912 היתה בארטה באמריקה ו־נתנה שם שורת הרצאות. בנאומה ב־סאן פראנציסקו ב־1912 אמרה כי ארה"ב היא במצב טוב לעצות שאר המעצמות, משום שאין לה מסורת מיליטאריסטית, ועליה "לצעוד בראש התהלוכה לטובת השלום העולמי".

בארטה פון סוטנר מתה ב־21 ב־יוני 1914. קונגרס שלום אמור היה להיערך בוינה בקיץ 1914. אולם רק שבוע אחד אחרי מותה נורו ב־סאראייבו היריות שבעקבותן פרצה מלחמת העולם, שגבי סוטנר השתד־לה בכוחה החלש למנוע. האורות דעכו בכל אירופה, כפי שאמר סר אדוארד גריי, שר־החוץ הבריטי.

ייתכן כי צדק ידידה אלפרד נובל, התעשיין הנדבן הידוע, אבי פרס הנובל, כשאמר לה: "בתי החרושת שלי עשויים להביא קץ מהיר למל־חמות יותר מאשר הקונגרסים שלך. בו ביום ששתי דיוויזיות צבאיות עויינות יגלו שהן מוכשרות להשמ־מיד כליל אחת את השניה בדקה אחת, כל האומות התרבותיות יפר־קו את הנשק". נובל לא חי עד ל־עידן הגרעיני והאטומי, אולם ייתכן כי בהערכתו יש איזו תקוה לדורות הבאים.

1) Suffragette for Peace. The Life of Bertha von Suttner. By Beatrix Kempf. Oswald Wo... London 1972. 200 pp. £ 2,...
2) Die Waffen nieder! "Lay down your Arms".

מה אתה יודע

על תרומתה של היהדות לאנושות?
על עם ישראל? על עצמך?

מה אתה יודע על הרב קוק?
על חלקם של יהודים במשטר האמריקאי?
על תרומתו של אלברט אינשטיין לעולם כולו?
מה אתה יודע על חוקי היהדות,
על 60 היהודים שזכו בפרס נובל?

האם חשבת פעם שמקומה של האנציקלופדיה יודאיקה הוא גם בביתך?
16 הכרכים (בשפה האנגלית) מקפלים בתוכם 4000 שנות יהדות ותרומתה לאנושות, לרפואה, למשפט, לבנין, לאדריכלות, למדע ולתרבות. תרומה לכל שטחי החיים בעבר ובהווה.
2500 מבחירי העם היהודי עמלו שנים כדי להוציא לאור את האנציקלופדיה.
יש בה עשרות אלפי ערכים בכל נושא ונושא ביהדות, בעם היהודי ובנושאים הקשורים ביהדות, הסטוריה, מדע, ארכיאולוגיה, תנ"ך, תיאטרון, שירה, ספרות, מוסיקה, תקומת ישראל.

באנציקלופדיה יודאיקה 25 אלף פרקים ו-8000 אילוסטרציות, מודפסים בצבע בהדור רב, בהוצאה מרשימה.
האנציקלופדיה יודאיקה נועדה לאלה הגאים בעמם והמעוניינים שבניהם יקראו בה וישאבו ממנה את אהבת ישראל, גאוות העם היהודי ומורשת התרבות שלו.

הצטרף גם אתה לאלפי האנשים שכבר רכשו לביתם את האנציקלופדיה יודאיקה — סידרת הכבוד בספרייה של כל בית יהודי נאור.

שלח את התלוש הרצ"ב להנהלת המכירות של היודאיקה, כדי שנמסור לך פרטים נוספים על מפעל גדול זה שעליו נאמר: "הספר החשוב ביותר בתולדות עם ישראל במאה ה-20".

האנציקלופדיה יודאיקה — מתנה המעידה על נותנה
לא אחת אתה מעוניין להעניק מתנה שתהיה יותר משימת לב, מתנה שתעיד על מחשבה, על תרבות ועל יחס כבוד למקבלה.
האנציקלופדיה יודאיקה היא יותר ממתנה שגרתית.
כאשר אתה מעוניין במתנה לאיש עסקים, לסוכן או לקוח, בארץ או בחו"ל — רכוש עבורו את "היודאיקה". אנו נשלח אותה בשמך לכל מקום ברחבי תבל. אם רצונך באינפורמציה נוספת בקשר לרכישת האנציקלופדיה כמתנה לעמיתך (או לעצמך!), אנא התקשר עמנו באמצעות תלוש זה.

אנציקלופדיה יודאיקה
ENCYCLOPAEDIA JUDAICA

לכבוד אנציקלופדיה יודאיקה
ת.ד. 7145, ירושלים
כן. אני מעוניין בפרטים נוספים על האנציקלופדיה יודאיקה (ללא כל התחייבות מצדי).
השם ______ הכתובת ______
טלפון ______ חתימה ______

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

סטודנטים מיליטנטיים במצרים

קיצוניות ביחס לסכסוך עם ישראל ✱ תובעים "לשמוע את האמת"

מאת הנרי טאנר
מיוחד ל„הארץ"
מ„ניו־יורק טיימס"

קהיר

הסטודנטים המתמרדים במצרים, כמו אלה בארצות הברית ובמערב אירופה, מדברים בקולות רבים; דו־בריהם מייצגים נטיות שונות, מה־שמאל הדוקטרינרי עד לימין הפורע בהשראה דתית.

ב־4 בפברואר חזרו סטודנטים ל־קמפוסים באוניברסיטת קהיר ובאו־ניברסיטת עין־שאמס בפרברי הליו־פוליס לאחר חופשה מאולצת בת אר־בעה שבועות, שאחת מסיבותיה היו ההתנגשויות בין הסטודנטים של אוניברסיטת קהיר למשטרה ב־3 בי־נואר.

בשיחות שקיימתי עם סטודנטים ב־ארבעת השבועות האחרונים, עלו מס־פר נושאים עיקריים.

הסטודנטים הם נצים בשאלת הי־חסים עם ישראל — אם ישנם יו־נים כלשהם, איש לא ראה ולא שמע אותם — זאת ההכללה היחידה שאפ־שר לעשות ללא היסוס.

הרעיון לוותר על חלק כלשהו של טריטוריה מצרית, אפילו שטח כה קטן כשארם א־שייך בקצהו הדרומי של חצי־האי סיני, הוא דבר שאין להעלות על הדעת.

אין אהבה לאמריקאים

למיליטנטים ברובם אין אהבה ל־אמריקאים, או לפחות לא לתפקידה של אמריקה בעולם. אך הם אוהבים סרטים אמריקאים ולבוש בלתי־רש־מי, ומשום כך מתובלים לעתים ב־צער דבריהם על אמריקה כ„אויב ה־אמתי".

צעיר נמרץ ונלהב אחד ביטא את השקפותיו במלים אלה: „מלחמתה והאימפריאליסטית של אמריקה נגד הערבים היא ממשית וקטלנית באו־תה מידה כמלחמתה נגד הוייטנא־מים. ההבדל היחיד הוא שבמזרח ה־תיכון האמריקאים אינם עושים את המלאכה בעצמם, והמלחמה מתנה־לת בשבילם על ידי הישראלים".

הצעיר, שדיבר אנגלית ללא דופי, היה בחוץ לארץ והוא את עצמו שמאלני. לדבריו, אין עמדתו הפו־ליטית משקפת כל כך דוקטרינות חברתיות, כמו הזדהות עם הוייטנא־מים הקובאים, ש„קמו נגד האימפ־ריאליזם האמריקאי ואינם מפחדים להילחם".

סטודנטים מוחים בקהיר, שלא כמו בארצות הברית ובאירופה בשנות ה־60 המאוחרות, אינם דורשים כל כך את הזכות להשמע כמו את הזכות לשמוע את מה שלדעתם היא האמת.

החופש לקבל מידע הוא, לדבריהם, חשוב כרגע אפילו יותר מאשר החו־פש להתבטא.

צעיר אחר אמר: „שיאמרו לנו את האמת. למצרים שיקרו במשך דורות. אנו עייפים מכך. איננו יודעים מתי הממשלה משקרת ומתי היא אומרת את האמת. הרוסים גורשו ללא הס־בר מתקבל על הדעת, ואז הם הוח־זרו ללא הסבר מתקבל על הדעת".

כאשר התערב מבקר ואמר שהרו־סים בעצם לא חזרו, ענה הצעיר ב־כעס: „כיצד אני יכול לדעת? אני אינני אתה. אני איני קורא את ה־עתונים הזרים".

עתוני קהיר מהווים לעתים קרו־בות מטרה לחצי הביקורת. העתונים „משקרים כל הזמן", אמר סטודנט. „המיניסטרים שלנו אומרים שלא קיימת צנזורה מלבד בעניינים צב־איים, אך מדוע לא הופיעה בעתונים שורה אחת עלינו, עד שיצאנו לרחו־בות והכל ראו אותנו? מדוע עלינו להאזין ל„בי.בי.סי." ל„קול אמרי־קה" ואפילו לרדיו מוסקבה?"

החינוך במצרים הוא חינם בכל שלביו, והנו עדיין המפתח היחיד לקידום, למשכורות גבוהות יותר ול־עוצמה. למעלה מ־200 אלף סטודנ־טים לומדים בשש האוניברסיטות של מצרים. 60 אלף מהם באוניברסיטת קהיר.

התקפה על העתונים

רבים מהסטודנטים המעורבים ב־פוליטיקה הם בניהם ובנותיהם של העשירים ולעתים בניהם של אנשי השלטון שעלו לגדולה ב־20 השנים מאז המהפכה ב־1952. בניהם של ה־עניים ושל משפחות הפאשות העתי־קות או אנשים שתפסו עמדות גבו־הות בימים שלפני המהפכה, נראים בדרך כלל מעוניינים פחות בפוליטי־קה.

„אל תאמר לנו שאנו מיעוט", אמר צעיר בטוח בעצמו ואתלטי. „מובן שאנו המיעוט. אך אנו אלו שמקבלים השכלה. אלה שיהיה עליהם לדאוג למדינה. משום כך אנו חייבים לד־עת את האמת עליה".

סטודנט אחר אמר על המלחמה בין ישראל לערבים: „לאחר 1967 כת־בו הפרשנים המפורסמים ביותר מא־מרים שטענו כי הובסנו משום שלא עמדנו באמרה האמה. אך אין אומרים לנו את האמת גם כעת. כלום עומדים אנו לחזור על אותן שגיאות? ומ־דוע לא מרימים פרשנינו המפורס־מים את קולם במחאה?

הם מדברים ללא הרף על המער־כה, המערכה, המערכה, המסכנה. ועל כך שאנו מוכנים לקראתה. אך אם אנו מוכנים, מדוע איננו נלחמים? האם כמעט שאיננו מוכנים די?"

אשה צעירה וידידתה נראו מופ־תעות כאשר נשאלו אם אינן מודעות לעובדה שבקבלן השכלה אוניברסי־טאית, תיפול עליהן בהדרגה מעמסת השלטון במצרים.

„הלוואי היתה לי המוטיבציה ש־יש לצעירים שיצאו לרחובות ונא־סרו בהתנקשויות ה־3 בינואר", אמ־רה האשה.

הסטודנטים המיליטנטים הם ה־פטריוטים, האנשים שאכפת להם, האנשים היחידים המקומיים. האחרים הם אלו שאינם פוצים את פיהם, ש־מצרים אינה חשובה להם, שמדברים אנגלית וצרפתית ויהגרו מיד לאחר שיקבלו את תאריהם. לא הייתי יכו־לה לחיות ללא תקווה".

אנטומיה של פיחות

מאת ג'ון אלן
מיוחד מ„ניו־יורק טיימס"

ניו־יורק

הסערה הבין־לאומית לגבי שערי מטבע מציבה מחדש מספר שאלות. שאלה: מהו פיחות?

תשובה: שער המטבע של מדינה מוזל ביחס לשערי מטבע של מדינות אחרות. במקרה של הדולר האמרי־קאי, הפחתת ערכו פירושה שאמרי־קאי המחזיק דולרים במטבע של מדינה אחרת, יקבל פחות תמורת כספו, ושאמריקאים ישלמו יותר תמורת סחורות זרות.

ש. מה קורה כשמניידים שער מט־בע?

ת. מניידים מטבע בשוקי סחר ה־חליפין בעולם, כדי שימצא את שיעורו בהשוואה לשערי מטבעות אחרים. יפן מניידת את היאן, ד־מצפים שערכו יעלה. כתוצאה מכך, מחיריהן של סחורות יפניות המי־באות לארצות הברית יעלו יותר מאשר מחיריהן של סחורות המיובאות ממדינות אחרות.

ש. מדוע עושה ארץ פיחות?

ת. הסיבה העיקרית היא לשים קץ לזרם מכירת המטבע שלה. למשל ב־8 וב־9 בפברואר מכרו ספסרים 3.5 מיליארד דולר וקנו מארקים מערב־גרמניים.

מטרתו לטווח ארוך של פיחות היא לאזן את הסחר הבין־לאומי. בשנה שעברה רשמה ארצות הברית את גרעון הסחר השנתי הגדול ביותר בתולדותיה — 6.5 מיליארד דולר.

ש. מה השפעותיו של פיחות?

ת. מבחינה תיאורטית, מיועד פי־חות לעשות את סחורותיה של ארץ זולות יותר בסחר עם ארצות אח־רות, וכך עולה יכולת התחרות שלה. הפיחות אף מייקר סחורות זרות מיו־באות, וכך הוא פועל נגד קניות מחוץ־לארץ.

שיא בגרעון הסחר

עם זאת, לא כל כך בטוח שהפי־חות פועל למעשה בצורה מדוייקת וברורה. החלטתו של הנשיא ניכסון ב־15 באוגוסט 1971 — כמעט לפני 18 חודשים — לנייד את הדולר היוה, למעשה, פיחות, וההסכם ה־סמית'סוניאני מה־18 בדצמבר 1971 אישר את הפיחות. עם זאת, גרעון הסחר של ארצות הברית ב־1972 הגיע לשיא של 6.5 מיליארד דולר.

ש. מה תהיה משמעותו של פיחות הדולר לגבי מחירים בארה"ב?

ת. הכל תלוי בשאלה באיזו מידה עשוי מוצר ממרכיבים זרים. אם מב־רך עשוי אך ורק מחומרי הגלם של ארצות הברית, לא חייב לחול כל שינוי במחירו בארצות הברית. אם הוא מכיל כמה מרכיבים זרים, כגון נפט זר, עשוי מחירו לעלות.

ש. האם הירידה בערך הדולר טו־בה או רעה?

ת. ברור שאין היא טובה לתייר האמריקאי המטייל בחו"ל והחייב ל־שלם יותר תמורת המטבע המקו־מית.

הירידה עלולה להאיט את קצב העסקים של מוכר מכוניות המנסה למכור מכוניות מיובאות בארצות ה־ברית.

לעומת זה, פיחות הדולר טוב, ל־פחות בתיאוריה, לשיפור הסיכויים לטווח ארוך של מאזן התשלומים ה־אמריקאי, והוא מועיל ליציבות ה־כלכלית הכללית של העולם.

מאזן התשלומים והאזרח

ש. מדוע חייב האמריקאי הממו־צע לדאוג למאזן התשלומים?

ת. בעיקר כיוון שגרעון ממושך מהווה הוכחה שארצות אחרות מבצ־רות את ארצות הברית בתחרות ב־שוק העולמי. פירוש הדבר שלמערב גרמנים או ליפנים יהיו מקומות עבו־דה, ולאמריקאים לא יהיו. אם הגר־עון הממושך זה זמן רב לא יחוסל, או לפחות יצומצם במידה רבה, עלול לבוא יום שזרים יסרבו לקבל דול־רים. אז יהיו היבואן והתייר בתנאים בצורה רציניות.

ש. מה הקשר בין פיחות לזהב?

ת. מ־1934 עד אפריל 1972 כאשר הכריז הנשיא ניכסון רשמית על פי־חות הדולר, היתה ארצות הברית מו־כנה לקנות ולמכור זהב בשיעור של 35 דולר לאונקיה. הפיחות האחרון העלה את המחיר ל־38 דולר, והצעד של ליל ה־12 בפברואר, אם יבוצע על ידי הקונגרס, יעלה את המחיר מחדש, הפעם ל־42.22 דולר לאונ־קיה.

לגבי אי נכונותה של ארה"ב ל־המשיך ולתת כיסוי בזהב לדולרים, שינויים אלו הם ברובם מהות פולי־טית. מחירו של הזהב בשוק החופ־שי, לגבי מוצרים כסתימות לשיניים או עגילים או ציוד לחלליות, עלה בערך בכפליים בהשוואה למחיר ה־רשמי הישן.

ש. האם יעלו מחירי כל מוצרי היבוא?

ת. לא, כמה ארצות יפחיתו את שער המטבע שלהן עם הפחתת ה־דולר.

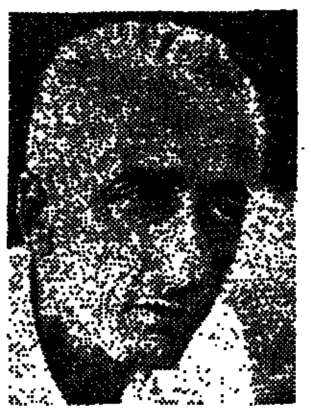

ז'אק קוסטו

איזון אנטרקטי עדין

מאת סנדרה בלייקסלי
מיוחד ל„הארץ"
מ„ניו־יורק טיימס"

ז'אק קוסטו, חוקר הימים הצרפתי הנודע, מבקש לברר את מידת הנזק שמחולל האדם למימי האוקינוס האטלנטי

חוקר הימים הצרפתי הנודע ז'אק קוסטו משוטט במימי האנטרקטיקה ומבקש לברר בעזרת טכנולוגיה של עידן החלל כיצד מצליחים מי־האוק־יינוס לעמוד בנזקים שמחולל האדם.

ספינת המחקר של קוסטו — „קליפ־סו" — שארכה 47 מ' ושהפליגה ב־6 בנובמבר 1972, קולטת בקביעות נתו־נים שמשדר לוויין על מזג־האוויר ומצב הקרח. באופן זה עלה בידו להינצל מסערות קשות והוזהר מראש היכן אורבים לו גושי־קרח מסוכנים.

על סיפונה של קליפסו מצויים צוללת קטנה, כדור פורח המופעל באוויר חם ומסוק.

קוסטו שוחח בראיון אלחוטי סי־מולטני עם עתונאים בארה"ב והיאר את מצבי המחקר הנוכחים שלו באנטרקטיקה, הכוללים את השתתפו־תו בניסוי עם מרכז המחקר באיימס שבמדינת … המסונף למינהל האוירונאוטיקה והחלל הלאומי.

באיימס משווים את הידיעות המת־קבלות מקוסטו עם הנתונים המתקב־לים משלושת הלוויינים המסובבים את כדור הארץ. מטרת הניסוי היא לל־מוד כיצד לעקוב מן החלל אחר התמורות הביולוגיות של האוקיינו־סים.

הבדיקה הראשונה נפלה על מי הוולקאני דיסאפשן, בים … המיכשור על סיפונה של קליפסו. כמות הכלורופיל בים — אמרה — מגלה עובדות חשובות כגון פוטנ־ציאל יצירת־המזון של הים.

כמות מסויימת של כלורופיל נחו־צה לפוריות גבוהה, אמרה. כמות רבה מדי של כלורופיל במים עלולה להע־יד על זיהום. לכלורופיל ולטמפרטורת־המים גם יחד זיקה הדוקה לכמות הפלאנקטון. הפלאנקטון נמצא בתחתית שרשרת המזון לכל הדגה באוקיינוס.

חיסול הדגים

עד כה — הוסיפה — נמצאו כמו־יות כלורופיל גבוהות סביב האי דיסאפשן, בים האנטרקטי.

הליקופטר חג מעל „האי המלאכותי" של ז'אק קוסטו, במפרץ וילפרט.

האנטארקטיקה ושל זרם־האמבולט מול חופי אמריקה הדרומית, משום שהם מהפוריים בעולם.

זו פעם הראשונה שנערכה השוואה ישירה בין תצפית מלוויינים לבין התנאים הממשיים השוררים על־פני המים באזור.

השוואות נתונים

מטרתו הסופית של המחקר היא לשגר לוויין שהוכנן במיוחד למעקב של האוקיינוסים. „אם נוכל לערוך מיפוי של הפלאנקטון (החי והצמחיה הזעירים המשמשים מזון לחלק גדול מיצורי־הים)", אמר המדען ארווינג, מאיימס, „נוכל לקבל תמונה של אזורי הים הפוריים, וזה יאפשר לנו לכלכל כראוי את מקורות־הדייג ב־אוקיינוסים".

ד"ר אלן ויבאר, שהוא פרופסור לביולוגיה באוניברסיטת המדינה של קליפורניה בסאן חוזה, התקינה את

„רבים סבורים, שאין גבול למקו־רות־הדייג באוקיינוסים", אמרה. „אך לפי הערכות שונות מסתבר שההיפך הוא נכון: אנו מוציאים מהים יותר כמות של דגה מאשר הים מסוגל לייצר. האמת היא שבעצם אין אנו יודעים את פוטנציאל המזון הכולל של הים".

קוסטו יצא למסעו הראשון באוק־יינוס האנטרקטי גם מסיבות אחרות. מטרתו העיקרית — אמר — היא לדווח לציבור על־ידי סרטים מצו־למים וכתבות מה משמעותה של האנטרקטיקה לאנושות.

„כבר הספקנו להוכיח, בפעם הרא־שונה, שיש באנטרקטיקה שפע של להקות־דיונונים", אמר קוסטו. „רבים מבעלי החיים, שאותם אנו מצלמים ב„צלחת־הצלילה" שלנו, הם כנראה חדשים למדע, לפחות מבחינת הת־נהגותם ומבנהם החברתיים".

לדבריו התרשם כי קרקעית האוק־יינוס האנטרקטי שוקקת חיים — יותר מאשר באוקיינוסים אחרים — אך מעטים הם סוגי החיים שבה.

קוסטו אומר שהויתם הנוכחי של האוקיינוס האנטרקטי איננו תמור.

לדבריו גילה כי אוכלוסיית הלוויי־תנים הצטמקה לכדי 6% ממה שהי־תה. „בעלי־חיים פחות מעניינים, כגון כוכבי־הים, באים לאחור כדי להתפ־רנס מאספקת המזון של הלוויתנים — סוג מסויים של הסילונים הזעי־רים".

קוסטו הביע דאגה ממיעוטם של כלבי־הים באנטרקטיקה. כלבי־הים לא התאוששו מהקציר המסחרי שנער־ך בהם בשנה שעברה — אמר.

„החיים באנטרקטיקה שבירים ב־יותר", אמר קוסטו. „עלינו לנקוט באמצעי זהירות מופלגים, שאם לא כן נהרוס את האיזון הדק השורר כאן".

רפי

עמ הרשימה הממלכתית עמ

הועידה הראשונה

ועידת רפי - הרשימה הממלכתית
תתקיים ביום שלישי,
י"ח באדר א' תשל"ג, (20.2.1973)

בבנייני האומה
בירושלים

*

נותרו עוד 4 ימים לועידה

סדרי התחבורה לצירי הועידה
האוטובוסים יוצאים:
מתל־אביב, בשעה 7.30 בבוקר, מרחבת היכל התרבות
מחיפה, בשעה 6.00 בבוקר, ליד בנין עירית חיפה
מטבעון, בשעה 5.30 בבוקר, ממרכז טבעון
מראש־העין, בשעה 7.00 בבוקר, מכיכר אלי כהן
מעפולה, בשעה 7.00 בבוקר, ליד קולנוע „קול־רון"
מאור־יהודה, בשעה 7.00 בבוקר, ליד האנדרטה, רח' ההגנה 84
מחולון, בשעה 7.30 בבוקר, מרח' מקוה ישראל 32
מכרמיאל, בשעה 5.30 בבוקר, ליד המועצה במרכז
מעכו, בשעה 6.00 בבוקר, ליד בי"ס „התומר"

הועדה לאנרגיה אטומית
המרכז למחקר גרעיני, נחל שורק

מודיע על קיום
„מחנה נוער למדע הגרעין" 1973

אשר יתקיים במרכז למחקר גרעיני נחל שורק בתאריכים 20 — 8 ליולי ש.ז.
יתקבלו בוגרי י"א במגמות ריאליות אשר יעמדו בתנאי הקבלה.
מספר המשתתפים מוגבל ל־30 תלמיד.
שאלונים אפשר להשיג עפ"י הכתובת:
הממונה על האירות / המרכז למחקר גרעיני נחל שורק, דאר יבנה.
ההרשמה תסתיים ב־20.3.73.

קנה דירתך בדירות
גינדי
רח' הרצל 59 ראשון־לציון טל. 946180
בראשון־לציון אין לנו מתחרים!

בשרות:	במחיר:	במבחר:
צוות מקצועי יסיע אתכם לאתרי הבניה השונים ועל כוס קפה יעזור לכם לתכנן את דירתכם.	3 ח' מ־68.000 ל"י 3½ ח' מ־80.000 ל"י 4 ח' מ־90.000 ל"י	כ־300 דירות בכל העיר

למכירה
3 סקרייפרים
TOURNAPULL
לאחר שימוש מועט, במצב טוב.
כל מכונה עם סכין נוסף.
מחיר חיסול: $16,000
Thommen + Co.
CH—4303 Kaiseraugst,
SWITZERLAND
Telex ch-62 521.

וילונות מפלסטיק
לחדרי אמבטיה, מטבח
תוצרת חוץ
מפות טריקו
מכסים שטיחים
גפנר, תל־אביב, מינסקר 29
פ. טרומפלדור טל. 288770

„מלדן" הסמל של המתוק, הנאמן
אגודת הלותופים לנכי דלא לדיפי בישראל

עבור פרית הרצאות שיתקיימו בארצות רבות בעולם
דרוש
חומר המתייחס לתרומת העם היהודי לציביליזציה האנושית במשך 20 מאות השנים האחרונות.
נא לשלוח את החומר לידי משה קלאורה ת.ד. 29760 ת"א, או לנ"ל בלשכת בני ברית „יהודה הלוי" רח' קפלן 10 ת"א, או למשרד הקליטה, מגדל שלום רח' אחד העם 9 ק.ב. תל־אביב.
הטקסט יכול להיות בשפות עב־רית, אנגלית, צרפתית, ספרדית, טורקית, איטלקית, פורטוגזית.

מומחה לייצור אחד החומרים הבסיסיים לבניה
מחפש בעלי הון לצורך הקמת מפעל
השקעה גבוהה עם רווחיות גבוהה מאד!
בהצעות רציניות לפנות לת. ד. 1075 רחובות.

למכירה
בית מלאכה לעבוד שבבי
באזור הדרום.
המעונינים יפנו בכתב לת. ד. 649 דימונה עבור י. ל.

מועצה אזורית מרחבים
צומת מרחבים, ד. נ. נגב, טל. 93014, 93051—057
מכרז מס' 60/180
הקמת מגרש ספורט בישובים גיר־משה ומבלול

1. המועצה האזורית מרחבים מזמינה בזה הצעות מקבלנים.
2. תוכניות ומפרט טכני אפשר לקבל כל יום בשעות העבודה הרג־לות במחלקה הטכנית במשרדי המועצה תמורת 35.— ל"י אשר לא יוחזרו.
3. תנאי התשלום: 60% במזומנים בשלבי העבודה ו־40% בגב־יית כל עבודה בשטרות למשך 10 חודשים ללא ריבית.
4. הצעת המחירים תבוסס ליום 1.3.73.
5. את ההצעות יש להגיש לא יאוחר מיום 11.3.73 בשעה 2.00
6. להצעות יש לצרף 10% ערבות בנקאית למשך 3 חודשים להבטחת קיום המכרז. אישור המוכיח כי המשתתף קבלן מורשה על ידי המוסד.
7. הפרויקט הנ"ל חייב להסתיים תוך 90 יום מיום חתימת החוזה.
8. המועצה אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או הצעה כל שהיא.

חביב שרבף, יו"ר המועצה

אוניברסיטת חיפה
הצבור מוזמן להרצאתו של
פרופסור רובר מנדרו
פרופסור להסטוריה מודרנית באוניברסיטת ננטר
על הנושא:
ההרבות העממית בצרפת במאות ה־17 וה־18
ההרצאה, בשפה הצרפתית, תתקיים ביום ראשון, י"ז אדר א' תשל"ג (18.2.73) בשעה 18.00, בחדר 324 באוניברסיטה.

הופיע!
שנתון סטטיסטי לישראל 1972
כולל מידע על האוכלוסיה, החברה והמשק בישראל ובשטחים, הכוללת מפקד האוכלוסין והחקלאות, התי־ירות האוכלוסיה, קליטת עולים, ועוד.
המחיר — 15.— ל"י.
להשיג בכל חנויות הספרים.
להזמנה בדואר — גזור ושלח!
לכבוד שרות ההפצה של פרסומי הממשלה
רח' בי 29, הקריה, ת"א
נא שלחו לי ___ עותקים של שנתון סטטיסטי לישראל מס' 23, 1972, רצ"ב צ'ק ע"ס 15.70 (כולל דמי משלוח) עבור כל שנתון.
שם מלא ______
כתובת ______ חתימה ______

בכל יום ו'
במוסף השבועי
של הארץ

קרן פרופ' מוניו גתאי־וינרוב ז"ל
הפקולטה לארכיטקטורה ובינוי ערים — הטכניון, מכון טכנולוגי לישראל
מכריזים בזאת על
הענקת פרסים ע"ש פרופ' מוניו גתאי ז"ל
ומזמינים את הסטודנטים בלימודי הסמכה המוסמכים וכן את בוגרי המוסד משנת תשל"ב ואילך, להגיש עבודות שנעשו במסגרת לימודיהם בפקולטה.
העבודות יכולות להיות פרויקט, פרויקט תזה או תזה עיונית העוסקת באספקטים הקשורים בנושאים הבאים: —
1. טכנולוגיה ותעוש של הבניה
מסירת העבודות עד ה־1.8.73 — חלוקת הפרס ב־1.11.73
2. אספקטים חברתיים בתכנון
מסירת העבודות עד ה־1.2.74 — חלוקת הפרס ביום הולדתו של פרופ' גתאי המנוח ב־16.3.74
נובה כל פרס 1.500.— ל"י
בדבר פרטים נא לפנות לפקולטה לארכיטקטורה ובינוי ערים.

סוחרי נעליים
יבוא בלעדי	GALLARATE
של נעליים	GRECO
מאיכות עולמית	VELOZ
לגברים וילדים	SELLO DE ORO

הצעות ותנאים להזמנה ראשונה
אודוג - אקסאימפורט בע"מ
אולם לתצוגה ומכירות רחוב אבן־גבירול 188, תל־אביב
להזמנות ציגנו לטלפון: 243224 מ־8—13 ומ־16—19

פרויד ובנו „בונים בע"מ" 229508, 268627
הדירה לכל החיים
דירות פאר בכל הגדלים
חנויות ומשרדים ברחובי תל־אביב.
הצעות מכירה חדשיות:
1) דירות בנות 3 חדרים ברח' נהלל 12.	2) דירות מפוארות ברחוב רופין 22.	3) מבחר דירות וחנויות ב־דיזנגוף 279
פרסום אמיר 269760

הידעת כי
עובדי משרד הבטחון
נהנים מהנחה ניכרת
מדמי המנוי
ראה מודעה בעמוד 21
הארץ

קיבוץ מחפש לרכוש
מפעל תעשיתי
גדול וממוכן
הצעות בכתב, משרד עו"ד פ. אמיר
אבן־גבירול 68 תל־אביב
סודיות מובטחת

אתרים נאבקת ברשויות תיכנון

מאת יהודית וינקלר

תוכנית בינויה של ריביירה מסחרית מותנית בייבוש רצועת חוף ממלון דן דרומה – ואישור הייבוש מתעכב

הקטע המרכזי של חוף תל־אביב, המצוק עליו נבנה מלון הילטון ועד גבולה הדרומי של מנשיה, באזור יפו, שנה במהירות את צורתו.

חברת „אתרים" המשותפת לעיריית תל־אביב ולממשלת ישראל מגישה את תוכנית בינויה של ריביארה מסחרית בדשת מלונות, שכוזי־מסחר, מגרדסירות, חופי־רחצה כשרים ופארק חדש, שיכיל מיתקני ספורט ותיירות. צמד השדרה של תכנית הבינוי רבת־ההיקף הוא אוטוסטרדה שהקמתה מותנית בייבוש רצועת חוף כמלון דן דרומה. רשויות התיכנון מעכבות אישורים לביצוע הייבוש, מחשש כי התחזיות לגבי הצלחתו לא יעמדו במבחן המציאות.

בכך נוצר צוואר בקבוק לתוכנית כולה, המשבש כבר עתה את לוח הזמנים של הפרוייקט ומעורר שאלות רבות ביחס למידת התיאום בין „אתרים" לבין רשויות התיכנון. כחלק מתוכנית הבינוי לאורך החוף התל־אביבי, ההולכת גם פתרונות התחבורתיים לתנועה הצפופה ההולכת וגואה מצפון לדרום. כדי להוריד את הכביש של רחוב הירקון לזה של רציף סמואל, בין מלון קוסמופוליטן לבין מלון לרום, והפיכתו לאוטוסטרדה בעלת שישה מסלולים, יש צורך לייבש רצועת חוף ברוחב 60—80 מטר על־ידי הצבת שובר גלים מול מלון דן. „אתרים" גורסת כי שובר הגלים יגרום להצטברות חול בשיעור בקטעים הצפוניים יותר.

הסתייגות הגיאולוגים

אנשי המחלקה לגיאולוגיה ימית במשרד הפיתוח מסתייגים מקביעה חד־משמעית זו. בסקר נרחב על הוכנו „אתרים" קבעו היה דוד ניב, ... ניר ונתן בקלר כי: „...נראה שסידורת המבנים הקיימת בחוף תל־אביב (רידינג, הילטון, גורדון) משמשת מלכודת יעילה לחולות הנודדים מצפון לדרום. הצטברות החול לא תאפשר לכמויות ניכרות של חול לנוע דרומה (מחוף גורדון לעבר מנשיה) ולהצטבר שם. לכן יתכן שביצוע התוכנית במלואה (בניית המבנים הימיים) לא יביא להגשמת מטרתה העיקרית — הרחבת רצועת החוף בכדי 60—80 מטרים. יתכן לפיכך שיהיה הצורך לערוך מחדש את התוכנית ולהשתיתה על בסיס שונה, מבוססת מקור אספקת חומר המילוי... הן מבוססות תכנוניות אחרות כגון הצורך בשוברי גלים, שיטת העבודה על בסיס המלונות, רוחב רצועת החוף, סוג מתקני החוף, גודלם וכמותם)..."

„אתרים", לעומת זאת, מתבססת על חוות דעתם של המומחים י.ב. סחיוך ד"ר נ.א. טאגיי שקבעו אחרי בדיקה ממצה: „...יש לצפות שהבניה המוצעת תיצור בדרך־כלל את ההשפעות הרצויות בהתחשב עם החוף הטיילת (ולביסוסו הכביש)". עם זאת המליצו המומחים האלה כי „...תוספת הכרחית לתיכנון הסופי המפורט של הפרוייקט המוצע לאזור המרכזי של החוף, אולם לא קשור לסבירות ולאפשרות הביצוע של הפרוייקט, היא עריכת מודל שתעשה במעבדה ההידראולית של הטכניון בחיפה..."

בדיקת המודל הימי מצירה, כי הצטברות החול בקטע הדרומי שלאורכו מתכננים סלילת אוטוסטרדה, מרצסה בהשוואה להצטברות החול בקטעים הצפוניים. בחודש דצמבר 1972, שיגרה הוועדה למימי החופין שליד המועצה הארצית לתיכנון ולבניה מכתב אל הוועדה המחוזית לתיכנון ובניה במחוז תל־אביב בו קבעה כי: „לאור גודל הפרוייקט והיותו הראשון מסוגו בארץ, התייעצה הוועדה למימי חופין במספר רב של מומחים וקיבלה דו"ח של המודל בטכניון. מתוך כל ההתייעצויות שלעיל קיימים חששות שתחזיותיהם של המתכננים עלולות שלא להתגשם במלואן, ובמקרה זה תהיה הוועדה הוצאות כספיות כבדות על חב' „אתרים" בביצוע התוכנית. הוועדה ממליצה בפני הוועדה המחוזית לתיכנון ולבניה שלא לאשר את הכביש החופי, בטרם אישרה הוועדה למימי חופין את כל הפרוייקט הימי, וממליצה שלא לאשר את המלונות על החוף בבת אחת אלא אך ורק מול שוברי הגלים שנבנו...

הוועדה מחליטה לדון בבניית שובר גלים מס' 3 (מול מלון דן — י.ו.) רק לאחר תקופת זמן שבה ניתן יהיה לעמוד על התהליכים הקורים בשובר גלים מס' 2 (הסמוך לבריכת גורדון — י.ו.)".

„כמתי מתערבת הוועדה למימי חופין בשיקוליה המסחריים של „אתרים" — שואל מנכ"ל החברה משה עמיר, קצין בכיר שבא במקומו של אורי בר־רצון כדי לעמוד בראש „אתרים". הוועדה נוטלת על עצמה לדבריו, אחריות להפסד של מאות אלפי לירות על־ידי השהיית האישורים הדרושים להמשך הבנייה של הפרוייקט. „אם יהיה צורך למלא את

העירייה איכה מצליחה לסלק את צריף המציל בחוף הדרום (למעלה); בריכת החוף גורדון — קומות בעוּגבה בלב שטח הבינוי של אתרים (באמצע); מועדון השייטים החדש — מאכלס כבר 160 סירות (למטה).

החוף בחול, נביא חול מהרצועה, נביא חול מכל מקום כדי לבצע את הייבוש" — גורס מר עמיר. אצה לה הדרך לחברת „אתרים", קרי ליהושע רבינוביץ, ויש הגורסים כי המירוץ עם גורמי התיכנון הממשלתיים איננו מנותק לחלוטין משנת הבחירות.

„אתרים מבקשת להתחיל בהקמת שובר הגלים מול מלון דן בחודשים אפריל מאי, ולהוריד את הכביש ממפלס רחוב הירקון למפלס רציף סמואל בחודש אוקטובר ועל־ידי זה לשחרר את הלחץ התחבורתי על קטע זה של רחוב הירקון.

„החברה השקיעה עד עכשיו קרוב למיליון לירות בעריכת מחקרים וסקרים", גורס מר עמיר הרואה את מדיניות „ההשהייה" של הוועדה למימי חופין. השאלה המרכזית הנשאלת, היא כיצד ניגשה „אתרים" מלכתחילה לביצוע הפרוייקט העצום, הכרוך בהשקעה של עשרות מיליוני לירות, מבלי שהצטיידה תחילה באישור כולל לפרוייקט הימי. למשה עמיר, החדש בתפקיד מנכ"ל „אתרים" אין תשובה חד־משמעית לכך. הוא קיבל מצב קיים. עליו לקדם את הפרוייקט לשביעות רצונה של העירייה והממשלה, וממילא מתעורר קונפליקט גלוי בין אינטרסים של חברה ציבורית בבעלות העירייה והממשלה לבין גורמי תיכנון ממשלתיים, הגורסים בדיקה יסודית של המשטר הימי מול חוף תל־אביב, בטרם יוצאו אישורים חד־משמעיים לתוכנית הבינוי.

בינתיים מתקדמות עבודות הבינוי במהירות. לקראת יום העצמאות ייצא הטיפון העליון של כיכר אתרים. לקראת מוצאי אפריל מתכוונים לסיים את סלילת הכביש העובר מתחת למבנה, ולהתחיל בהקמת הרמפה האמורה להעביר את שדרות קרן־קיימת לכיכר אתרים. באוגוסט ייפתחו התנועות. „אתרים" מבקשת להקים חברת־אחזקה לפרוייקט, אך רשות החברות הממשלתיות מתנגדת לכך למורת־רוחו של משה עמיר, החושש כי אחזקה לקויה עלולה להביא להידרדרות הפרוייקט כולו, כפי שקרה במספר מקומות בתל־אביב.

מתוך 4,000 ממ"ר שטחי מסחר בכיכר אתרים, 70% נמכרו למשקיעים פרטיים ואין לדעת אם השקעתם איננה ספקולטיבית ברובה, דבר העלול לעכב את פתיחת החנויות עם השלמת המבנה. לאחרונה רכש משקיע מארצות הברית את המגדל המתרומם במרכז המבנה בסכום של 3.14 מיליון ל"י. „אתרים" מתחבטת קשות בשאלה כיצד לשלב את בריכת גורדון המוגנת בפרוייקט החדש.

בריכה במנשיה

בעלי הבריכה הגישו בקשה לבניה הכוללת קבנות, והעירייה דוחה את התוכנית. עתה הגישו תוכנית נוספת הנמצאת בדיון. משה עמיר חד־משמעי: „לא ניתן לבריכת גורדון להשאר במצב הנוכחי, הייתי מעדיף לקנות מהם את השטח, אך מסתפקני אם הבעלים מוכנים לעיסקה". בינתיים הופעל חלקית מעגן הסירות ובצידו שטח פתוח לאחסון המכיל 160 סירות קלות. בעלי הסירות משלמים 360 ל"י בשנה. ומתכננים את הקמתו של מבנה שירותים מיוחד למועדון השייטים.

בפארק הדרומי במנשיה, המבנה בתרומת צ'ארלס קלור (1.5 מיליון תרומה — 2 מיליון „אתרים") תיבנה קרוב לודאי בריכת־שחיה בנוי שירותים נלווים, כדי לשרת את אוכלוסיית יפו הדרום. כן מתכננים הקמת מסוף לאוטובוסים המובילים תיירים.

בצד הקטע הדרומי של החוף הוא בצד תוכניות. מתבצעות עבודות חדשות בקטע הצפוני המכונה „חוף הדרים", ומכל חופי הרחצה בתל־אביב זה היחיד הנמצא בשליטה הבלעדית של „אתרים". מבנה השירותים המשולב נמסר השנה בקונצסיה למר בנימין תמרי העושה עתה יחד עם „אתרים" להכשרת המבנה לקראת עונת הקיץ, אף כי חוף הדרים פתוח לקהל המתרחצים גם עתה. במרכז החוף התבצר מציל המקבל את משכורתו מהעירייה, הקים מבנה ומשכיר סירות. מאמצי „אתרים" לסלקו עלו בתוהו. המבנה מסתיר את החוף. העירייה מתקשה להרחיק את הפולש. נראה כי לבסוף תשלם מכספי הציבור כדי להרחיק מחוף ציבורי שכיר שעשה דין לעצמו.

במקביל לחוף הדרים הולכת ונסללת טיילת והאמורה בעתיד להגיע דרך פארק קלור עד יפו. המשך סלילתה של הטיילת מתעכב בין היתר גם בשל חילוקי הדעות בין „אתרים" לבין בעלי בריכת „גורדון". כקודמו אורי בר רצון, גורס גם מר עמיר כי תוכנית בינוי החוף תתן לתל־אביבים ולתיירים חוף משופר יותר, עם שירותים ברמה גבוהה ואפשרויות תנועה וחניה. החניה תהיה בתשלום, ולדעתו אין דרך אחרת במציאות התל־אביבית. אף שמעבדים העירייה ומומחי התחבורה הכינו עוד בשלבי התיכנון המוקדמים חשש מפני מחסור חמור במקומות חניה, גורס מר עמיר כי כ־1,000 מקומות חניה בנוסף לאלה שיתווספו למלונות, יענו על הצרכים.

על־פי בדיקת משרד התיירות, בשיא העונה מגיעים כ־15 אלף איש לחוף המרכזי. היכן יחנו בעלי־הרכב ההולכים ומתרבים? תקוות „אתרים" היא כי כאשר חוף תל־אביב ישופר, יתפזרו המתרחצים לכל אורכו משחורת ועד יפו, ועל־ידי כך יקטן הלחץ על מקומות החניה בקטע המרכזי.

במציאות נוצר איפוא מצב בו חופה המרכזי של תל־אביב „נגאל" בזכות השקעות־עתק במלונאות ומסחר. ההכרעה איננה עוד בין מצדדי חוף טבעי לבין חוף בנוי, כי אם על מידת הרווחה והנוחות של אלפי הישראלים והתיירים שיבואו אליו, ועל רמת השירותים שיותנו בכל ימות השבוע באמצעות העירייה או בסיועה, גם אם תושתת הקואליציה העירונית הבאה על הסיעות הדתיות.

כך נולד מחוז הצפון של „העבודה"

מאת נחמן פביאן

עסקני העבודה בצפון הארץ התלכדו במשך שנים סביב התביעה כלפי מרכז מפלגתם, להתיר להם לכונן מסגרת ארגונית מוכרת משלהם. עתה, כאשר משאלתם נתמלאה, מעכבים סכסוכים אישיים את לידת המסגרת המיוחלת.

על הקמת מחוז הצפון של מפלגת העבודה הוכרז בועידה האחרונה של המפלגה. היוזמים היו עסקנים מהצפון, שטענתם העיקרית היתה כי חמשת המחוזות הקיימים של העבודה — ירושלים, תל־אביב, חיפה, המושבים והקיבוצים — נהנים מעמדת כח בעלת עדיפות במפלגה. בידם הכלים הארגוניים המאפשרים להם להפעיל לחצים למען יצוג הולם של חבריהם במוסדות המפלגה, בהסתדרות ובכנסת.

טענת אנשי הצפון, ובראשם מר צבי אלדרוטי ראש מועצת מגדל העמק וכיום גם מנכ"ל עמידר ומר מרדכי אלון, ראש מועצת נצרת עלית, שלוו בלא מעט לחצים, זכו להבנה מצד ראשי המפלגה. השר פנחס ספיר המקיים קשר הדוק עם ערי הפיתוח בצפון, תמך ברעיון. כנראה, ראה הזדמנות נאותה לסייע לכמה ממקורביו מבין ראשי ערי פיתוח אלה, להתקרב למטבח המפלגתי.

ועידת המפלגה עמדה אז בסימן של דמוקרטיזציה. באחת ההחלטות נקבע כי „סניפי המפלגה בישובים באזורי הארץ יאורגנו במחוזות לפי מפה ארגונית שתיקבע בידי לשכת המפלגה. גדלו של המחוז ייקבע לפי מספר החברים בתחומו ולפי שיקולים סביבתיים נוספים...". נקבע גם כי „סניף שמספר חבריו עולה על 15 אלף ולו סניף־כשנה יכול להיקרא מחוז...".

לשכת המפלגה החליטה כי הסניפים בית־שאן, חצור, טבריה, יבניאל, יסוד־המעלה, יקנעם, כרמיאל, מגדל המושבה, מגדל־העמק, מטולה, מנחמיה, מעלות, נהריה, נצרת־עלית, עכו, עפולה, צפת, קרית־שמונה, ראש־פינה ושלומי, יאורגנו את המסגרת של המחוז הצפוני ומחוז זה יהיה נסיון להתארגנות מפלגתית בשיטה חדשה ודמוקרטית יותר. בתחומי הגבולות של המחוז רשומים 100 אלף בעלי זכות בחירה. לפי נתוני המפקד האחרון בעבודה, יש בתוכם 21 אלף ומאה חברי מפלגה רשומים.

כאשר החלטות המפלגה באמתחתם, נותר לעסקני המחוז להרכיב את המוסדות: מועצת מחוז, המזכירות המורחבת והמזכירות המצומצמת ובשלב סופי בחירת מושב ראש.

בין העסקנים רווחת הדעה כי מי שייבחר יו"ר, יחשב מטבע הדברים איש מספר אחד של המפלגה בצפון וירוץ מטעמה במקום ראלי לכנסת הבאה. מר צבי אלדרוטי חוזר ואומר: „זה שנים שקופחנו במוסדות המפלגה בהסתדרות ובכנסת. למעלה מ־21 אלף חברים מיוצגים במרכז המפלגה בידי 22 חברי מרכז ושני חברי מזכירות בלבד".

ארבעה אנשים ראו עצמם מתאימים לתפקיד היו"ר: מר רפי אדרי ראש מועצת חצור הגלילית, מר אהרון נחמיאס מזכיר מועצת פועלי צפת, מר מרדכי אלון ראש מועצת נצרת־עלית ומר צבי אלדרוטי.

הוקמה מועצה, מזכירות מורחבת בת 64 חברים, מזכירות מצומצמת של 29 חברים. אולם בחירת היו"ר נכשלה.

מר רפי אדרי ראה עצמו נציג הגליל העליון והצעירים; מר אהרון נחמיאס — כמייצג את בני עדות המזרח הפעילים רבע מחולש בין חברי המפלגה בצפון. מר מרדכי אלון טען לתפקיד בשל היותו יו"ר ועדת ראשי ערי הפיתוח ליד מרכז השלטון המקומי וכיום יו"ר המחלקה הערבית במפלגת העבודה. מר צבי אלדרוטי ביקש לזכות בתפקיד בזכות פעילותו בפיתוח מגדל העמק, השכלתו הגבוהה וכשרו הארגוני הרב. כל אחד מהמועמדים ערך מסע בסניפים.

בשלב ראשון של הבחירות נפלה מועמדותם של מר אדרי ומר נחמיאס. שעה שעמד מר אלדרוטי להיבחר, בפגישה שנערכה בטבריה, קמו מהומות קולניות. הבחירה נדחתה הוקמה ועדת־שמונה ובה נציגים מכל הפלגים שמטרתה היתה לפייס בין הצדדים.

מר ישראל גרנית יו"ר מחלקת הארגון של העבודה התערב במשולות הפיוס, בראותו כי גורל המחוז הצפוני מוטל על כף המאזנים ובחששו שכשלון נסיון זה ימוטט את הרהורתיו לבני ארגון חדש של מוסדות המפלגה במסגרת אזורית. מר ידלין אף הוא קרא להידברות. ועדת השמונה נתכנסה.

בוועדת ראש עיריית טבריה מר משה צחר הציע לחלק את הכיבודים כלקמן: מר אהרון נחמיאס ייבחר מזכיר המחוז, לנציגי טבריה נצרת־עלית, נהריה ועכו, הנחשבות ל„הערים הגדולות בצפון", יימסרו תפקידי יו"ר ועדה.

הכל פרט למר מרדכי אלון הסכימו להצעתו של מר צחר. מר מרדכי אלון הודיע שעליו להתייעץ עם הסניף שלו, מאחר שלדבריו יש לברר ליקויים מכביים שהיו בבחירות למוסדות והאחרים שנערכו בטבריה. מקורביו של מר אלון סיפרו לי כי הוא קבל על כי ההצבעה לא היתה לפי כל הכללים, ושבנשות הזבלט מעמדו של מר צבי אלדרוטי מול מעמדו של מרדכי אלון.

ותשובתו של סניף נצרת־עלית לא הגיעה. יש אומרים כי הסניף נאלץ לטפל בסערה שנגרמה בשל תוצאת הבחירות על ידי המועצה המקומית שבה לא הוכרה מועצת הפועלים ועל כן לא יכלו האנשים להתפנות לענייני המחוז. היום אומרים להתכנס חברי מזכירות המחוז כדי לבחור ביו"ר.

מר צבי אלדרוטי מקווה שהפעם ייבחר בהסכמת הכל. הוא אומר: „אנו מתלבטים בבעיה דמוגרפית קשה וקיום גוף עצמאי. להשפעה חיונית מבחינה פוליטית. גוף כזה יכול להבטיח יותר פיתוח, יותר תעשיה ויותר שירותים. בשלוש השנים האחרונות נקלטו אצלנו תשעת אלפים עולים מתוך 134 אלף שבאו. השפעה של מרכז המפלגה תשמש לנו מנוף לקליטה נוספת.

תקוותו של מר צבי אלדרוטי ודרוזה. השאלה היא אם המסגרת המחוזית החדשה לא תגרום לעסקנים כאבי־ראש נוספים בשל מלחמתם על כסאות. שיפינו מהם את הרצון להקדיש את זמנם לפיתוח ולמילוי תפקידיהם הציבוריים. יש להניח שהמריבות ישותקו זמנית, אך בחודשים הקרובים יש סכנה שיתעורר מחדש.

הסנה
חברה ישראלית לביטוח בע"מ
הראשונה בישראל
בגודלה, מהימנותה ותכניותיה

בואו למזנון יום ראשון
המפורסם של מלון שרתון

תהנו מסעודת כיד המלך במזנון המלא כל טוב, ומיד לאחר מכן — ובמחיר כולל — תבלו במרבד הקסמים, שם יופיעו:

* רבקה זהר
* דודו אלהרר
כוכב „בוסתן ספרדי"
* תזמורת „שרתון"
בניצוחו של ניקו הריס

מחיר כולל 39.00 ל"י (כולל מיסים)

מלון שרתון-תל אביב
Sheraton-Tel Aviv Hotel
SHERATON HOTELS AND MOTOR INNS, A WORLDWIDE SERVICE OF ITT

כל יום רביעי בשעה 5 אחה"צ תצוגת אופנה מעולה והתוכנית מרבד הקסמים המלאה. כל יום שבת בשעה 5 תה מנחה, ריקודים והתכנית המלאה של מרבד הקסמים. 12.50 ל"י לאיש (כולל מיסים)

למכירה
מכונת הנהלת חשבונות
נשיונל, דגם 33 מ-1969
לפנות רח' י. ל. פרץ 32 חיפה,
בנק כרמל למשכנתאות והשקעות בע"מ, טל' 664489

הידעת כי
עובדי התעשיה
האוירית
נהנים מהנחה ניכרת
מדמי המנוי
פנה עוד היום
לשרות אשראי לעובד
הארץ

משרד הבריאות שרותי אספקה
ת. ד. 7094, תל־אביב
מכרז מס' 55/841/72
נותנת בזה הודעה לצבור כי שרותי אספקה מבקשים הצעות ל:
כותנות יונקים מטריקו
פרטים אפשר להשיג במזכירות שרותי האספקה, רח' גולה יצחק 15, תל אביב, טלפון 253202 בשעות הרגילות.
את ההצעות יש להגיש כ־3 העתקים במעטפה שאפשר להשיג בשרותי האספקה.
מועד אחרון להגשת ההצעות הוא 4.3.73 בשעה 12.00
לפי הכתובת: ועדת הרכישות המרכזית, משרד הבריאות ירושלים, סן־סימון, ת. ד. 1176 רח' תבאי 2.
על המציע לצרף ערבות בנקאית של 10% מערך הצעתו כערבון לקיום תנאי ההצעה באם תתקבל.
אין שרותי האספקה מתחייבים לקבל את ההצעה הזולה ביותר או איזה הצעה שהיא או להזמין את כל הכמות ממציע אחד.
מ. ראיגרודסקי, מנהל שרותי אספקה.

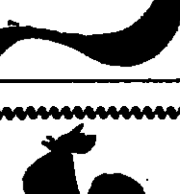

תרנגול הזהב
EL GALLO DE ORO
תל־אביב אבן גבירול 22, טל: 269573
המסעדה לאניני טעם
* הבשילים והמטעמים דרום אמריקאים
* ארוחות עסקיות
טעמו את הפיצה המקורית שלנו שכמוה טרם אכלתם.
* בימי ששי ומוצאי ארוחות מלוות להקה בשעשועות ארוחות משפחתיות

בית חינוך תיכון
ע"ש ברל כצנלסון בכפר־סבא
יערוך במוצאי השנה של חודש יוני 1973
כנס בוגרים
לרגל מלאות 30 שנה להקמת בית החינוך,
סיום 25 מחזורים ו־70 שנה ליסוד כפר־סבא.
כל בוגרי המוסד מתבקשים להמציא לבית הספר פרטיהם האישיים: שם משפחה, שם משפחה קודם, שם פרטי, שנת סיום המחזור, עיסוק או משלח יד וכתובת מגורים.

הנהלת הסוכנות היהודית לא"י
קרן החינוך לישראל
מיסודה של המגבית היהודית המאוחדת
מכרז בניה ק/146
לבניית המכללה למורים לחינוך גופני במכון וינגייט
1. הנהלת הסוכנות היהודית לא"י (להלן הסוכנות) מזמינה בזאת הצעות מקבלני בנין לבנית המכללה לחינוך גופני במכון וינגייט.
2. הבנין המתוכנן הוא כ־2300 מ"ר.
3. את תנאי המכרז והחומר הקשור בו אפשר לקבל החל מיום ג' 20.2.73 בבנין הסוכנות, רחוב קפלן 17, תל־אביב, בחדר מס' 206 בשעות העבודה, תמורת תשלום של 400 ל"י אשר לא תוחזרנה.
4. סיור קבלנים יתקיים ביום ד' 28.2.1973. המגישה ליד המזכירות במכון וינגייט, בשעה 10.00.
5. את ההצעות יש להכניס לתיבת המכרזים במשרדי הסוכנות בכתובת המצוינת בסעיף 3 לעיל עד ליום ד' 21.3.1973 שעה 12.00.
6. תנאי התשלום במזומנים כפי שיקבע בחוזה שייחתם.
7. ההשתתפות במכרז זה פתוחה אך ורק לקבלנים רשומים בהתאם לחוק רשום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות תשכ"ט, והרשאים בהתאם לחוק לבצע את העבודה המוצעת בהתחשב עם היקפה הכספי ומהותה.
8. אין הסוכנות מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

בכל יום ו'
במוסף המבוגר
של הארץ

מתפנה
מנהל מכירות
עם קשרי מסחר רחבים,
עם השקעה 200,000 ל"י.
טלי 445353 בבוקר, ובערב — 772563

מיכלי כרמל תעשית קרטון גלי בע"מ
מציע למכירה:
מכונית נוסעים טריומף 1500
מודל 1970
את הרכב ניתן לראות בחצר מפעלנו בימים 18 — 21.2.73 בכביש המקשר את כביש חיפה תל־אביב הישן עם הכביש החדש.
את ההצעות יש להגיש עד ליום 28.2.73.
אין אנו מתחייבים לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

תרבות וספרות

ש"י עגנון

הצדיק הנסתר

אותו הנסתר כי היה? עד שאספר מעשיו אספר היאך נתגלה ועל ידי מי נתגלה.

גאון אחד היה חש בראשו ולא היה יכול לעסוק בתורה. משמש במעשיו ולא מצא אלא עוון העלמת עין מתקנת ועד ארבע הארצות, שלא יתמנה אדם לשום מינוי של קדושה בכסף ואפילו הוא חכם וראוי לאותו דבר, שקראו הכתוב אלהי כסף וגו', כלומר שופט הנעשה בשביל כסף והרי אחד מבית דינו נתמנה בכסף, שנתן חמיו כסף לקהל שיעשוהו דיין. וידע הגאון שלא באו עליו יסורים של ביטול תורה אלא בגלל זה. התחיל הגאון מרחקו ונותן בו דין אלהי כסף, שמצוה לזלזל בו. וחמיו של זה מוכסן עשיר ובעל זרוע היה שרוב בני העיר כפופים לו, תבע עלבונו של חתנו והיה מצער את הגאון. היה הגאון נתון בין שתי צרות שלא כלאו זו מפני זו.

היה לו לגאון קרוב בעירנו מגדולי עירנו ר' נחמן דוד, מבני בניהם של הרב ר' נחמן שומר החותם הרב ר' דוד פרגיר ראש מדינה, ששתי המשפחות המיוחסות נתחתנו זו בזו ויצא מהן ר' נחמן דוד, שכגודל יחוסו כך טוב לבו וכגודל שניהם כך אהבת התורה ואהבת הבריות שנטעו בו אבותיו. יום אחד נזדמן ר' נחמן דוד למקומו של קרובו הגאון. הלך לבקרו.

מצאו שוכב על מטה רעועה בבית שפל ומי שופכין נמשכים להם דרך ביב פתוח לפני חלונו, שריחיים של מים היו לו למוכסן, עשה לו המוכסן בין מוכני לגלגל את הריחיים, סותם מקום יציאת המים והיא מתמלאת על כל גדותיה מים עד שהמים עולים וצפים ומקבצים אליהם כל לכלוך, אחר כך פותחין הסתימה ויוצאים המים עם הלכלוך, כלומר מוליך ומביא את המים הסובבים לבית הריחיים ומגלגלים את הריחיים ושופך את המים הרעים. והיכן שופך אותם, לפני חלונו של בית הגאון. זאת ועוד אחרת, אף מנעו ממנו את סיפוקו שהיה מקבל מקופת הקהל, ולא מצאו אנשי ביתו ידיהם כדי לבשל תבשיל.

אמר לו ר' נחמן דוד לקרובו הגאון, רבי, בית הניחו לי אבותי ואני הוספתי עליו חדר, שאם יבוא אורח לביתי לא אומר צר לי המקום שאלין אותו, ואשתי בת תלמיד חכם בעל צדקה למודה בהכנסת אורחים, בוא עמי לעירי ותדור עמנו. לא נטריחך בדברים יתרים ולא נכביד עליך בשום דבר קל או כבד.

נסתכל הגאון בדברי קרובו ולא אמר לא הן ולא לאו. אבל היה מהרהר והולך קשה היא המחלוקת, בין שאנצח אני בין שינצחו אנשי ריבי, לעסוק בתורה מתוך צלילות הדעת לא אוכל. אלא שאם אני כאן מקצת מבני העיר מתביישים ממני ואינם משתחווים לאלהי כסף. באה מחשבה אחרת ואמרה, כל הימים שאני דר כאן לא נזדמן לכאן שום קרוב מקרובי, ועכשיו שנזדמן לכאן אולי לטובתי נזדמן, אלא כלום רשאי אני להניח את קהל עדתי בשביל טובתי.

ר' נחמן דוד סוחר ובן תורה היה ושיחתו נאה. בכל פעם שבא אצל הגאון היה הגאון מאיר לו פנים ונותן דעתו לשמוע כל מה שסיפר לו, אם על אבותיהם המפוארים פארי המדינה, ואם על ביטשאטש וחכמיה. וביציאתו שוהה קמעה עם קרוביו אנשי בית הגאון ומספר להם על תכונת העיר ביטשאטש, שמוקפת יערות הרים ומים חיים יוצאים מן ההרים ורוח צחה מנשבת מבין האילנות ומביאה מרפא, ושר העיר נוטה חסד ליהודים, ואנשי העיר שקטים, נושאים ונותנים באמונה ומתרחקים מן המחלוקת. ולענין אנשי ביתו, אשתו מעשי אבותיה בידיה, אוהבת את קרוביה ומכבדת את הבריות, והבנים והבנות הולכים אחר האם.

אחר ימים אמר לו ר' נחמן דוד לקרובו, בין היום למחר מגמר אני כל עסקי כאן ואם ירצה השם למילוי הלבנה אני חוזר לביתי. אם רבי מסכים לנסוע עמי אכין לו מושב בעגלה.

אותו היום ראה הגאון שכל אוהביו דואגים. שאל אותם, על מה אתם דואגים? סיפרו לו שהטעינו עליו דברים לפני שר העיר, ושר העיר גזי קשה ויכול לשום עליו עלילות דברים שלא יצא מהם חס ושלום. נתיירא הגאון שמא מרוב הצרות יקלל את שונאיו. אמר, מוטב שאצא מכאן ואל אקלל אדם מישראל. ועוד אמר, אם אשב בעירי ברי שאבוא לידי ביטול תורה ואם אסע אצל קרובי אפשר שלא אתבטל כל כך. מכל מקום צריך אני לילך מכאן כדי להציל עצמי מן הרודף.

בא לו לביטשאטש ונתן לו ר' נחמן דוד חדר ומטה ושולחן ומנורה ולא היה חסר עמו אפילו ש"ס שלם ורב אלפס חולק רמב"ם וארבעה טורים דברים שאין כל עיר יכולה להשתבח ולומר לא חסרתי כל אלה. ובני ביתו של ר' נחמן דוד משמשים את הרב ואינם מבטלים אותו מתלמודו.

מניח אני את הגאון וחוזר לאותו הנסתר. אחר כך אני מביאם כאחד. ככתוב, חסד ואמת נפגשו, צדק ושלום נשקו. חסד אלו הצדיקים הנסתרים שמגבירים חסדי השם בעולם, אמת אלו תלמידי חכמים האמיתיים שתורתם תורת אמת, צדק אלו הצדיקים הנסתרים שצדקתם עומדת לו לעולם שיתקיים, שלום אלו תלמידי חכמים שעליהם נאמר שמרבים שלום בעולם.

עד כאן לדרשה, מכאן ואילך סיפור המעשה.

אומן היה בעירנו, קובע תנורים היה. עושה חדשים ומתקן ישנים. לבוש היה כבעלי האומנויות הפשוטות, מכנסים אשכנזיים ובגד של ציציות, ועליו כמין מעיל קצר, ומצנפתו נמשכת ממעילו לכיסוי הראש, ומנעלים של לכש היו ברגליו, ושק היה טעון, ובו כלי תשמישו וחצאי לבנים וטיט וחומר. דירתו היתה בקצה העיר בדרך לכפר שמאחורי היער סמוך לסטריפא בבית חומר עדומה לאדמה ושפל כאדמה. ממעט היה בדיבור ולא הוציא מלה מפיו שלא להכרח גדול. בכניסתו לעשות מלאכה היה אומר השם תושיעה.

וביציאתו האיר פנים דרך ברכה. אלו קצות דרכיו.

באותם הימים שבא הגאון לבית קרוביו קבעו שם תנור חדש, אף על פי שתקופת תמוז היתה שאינה צריכה לתנור, שכן דרך הגבירים שמתקינים צרכי קיץ בחורף וצרכי חורף בקיץ.

שמע הגאון קול פטיש. נכנס וראה שעושים תנור. אמר הגאון, הלכות הרבה נשנו בתנור, אקיים בי טוב מראה עינים. עמד ונסתכל במעשי האומן והיה משתומם. ולא על מעשי האומן בלבד היה משתומם אלא אף עליו היה משתומם, שהנעת ידיו וכן כל תנועותיו כולן לפי מסכת דרך ארץ עשויות.

הרהר הגאון בלבו, כל ימי גדלתי בין החכמים ולא זכיתי שאראה אחד מהם שמדקדק כל כך שלא יוציא שום תנועה לבטלה, ואומן זה אדם פשוט זה כל תנועה ותנועה שלו כולן במחשבה עשויות, והרי שמעתי שעם הארץ הוא ולא עם הארץ חסיד.

חסו עליו מן השמים ואמרו לו, מתוך שאתה יגע לסגל לך כל מדה טובה רואה אותה במעשי האומן מהרהורי לבך, ולעולם אין כאן לא חכמה ולא צל חכמה.

התחיל הגאון מפשפש בעצמו, מאיזה עוון מטעין אותו. חסו עליו מן השמים ואמרו לו, דרך אומן לו לאומן. מה פירוש דרך אומן לו, מעשי בעלי אומנויות בידו. בזמן שלמד אצל רבו למד ממעשיו, כיוצא בו רבו, כיוצא בו רבו של רבו עד לבעלי אומנויות הראשונים שהיו בהם תנאים ואמוראים, אלא שהתנאים והאמוראים כל מעשיהם לשם שמים היו ואילו האומנים שבימינו כמצות אנשים מלומדה עושים.

היה הגאון שמח שנזדמן לו אדם שניתן לראות בו בבואה של התנאים והאמוראים. היה הוא מחזר אחר האומן וזה משתמט ממנו. אמר הגאון שכיר יום הוא חושש הוא משום ביטול מלאכה שלא יקפח את בעל מלאכתו. המתין לו עד לערב שדרכם של בעלי אומנויות שמניחין מלאכתם בערב ונפטרים לבתיהם. כיון שהגיע ערב והניח האומן את מלאכתו נטפל לו הגאון והתחיל מדבר עמו. השיבו האומן בשפה רפויה, וקודם שהשיבו הרחיש בשפתיו מלים בלשון ארמי. ראה הגאון שאפילו אותה תשובה רפויה יש בה חכמה שלימה וראה כמה זהיר הוא האומן, שאינו מוציא מלה מפיו אלא אם כן מתקין את לשונו תחילה. ובמה מתקינה, בלשון תרגום שהיא ממוצעת בין לשון קודש ללשון חול. היה הגאון מצטער והולך שהגיע למקומו של צדיק זה והוא משתמט ממנו.

מחמת מיחושי הראש היה הגאון לבוש מצנפת קלה. יום אחד גברו עליו מיחושיו. הגביה את מצנפתו למעלה ממצחו. יצא אור גדול ממצחו והיה מאיר והולך כמצוות האנשים שמימיהם לא הסיחו משתפילין בראשם. ראה האומן וצחק.

שאל אותו הגאון, למה צחקת? השיב לו, מתוך קורת רוח צחקתי. אמר לו, קורת רוח מה עושה כאן? אמר לו, ראיתי במצחו שמקיים מצות תפילין כהלכתה ושמחתי. אמר לו, במה ראה מר? אמר לו. אמר לו, אני איני רואה ואתם רואים, משמע שניתן לכם לראות מה שאין כל עין רואה, משמע שמראים לכם מה שאין מראים אלא ליחידים שבדור. כבר הכרתי מי אתם. שוב אי אתם יכולים להסתיר עצמכם ממני.

שתק האומן ולא השיב לו.

חזר הגאון ואמר, יודע אני שצדיק גדול אתם. שמא מלמדי ו"ו צדיקים אתם, שעליהם העולם עומד, ועכשיו שראיתי אתכם איני מניחכם עד שאתם מגלים לי מאיזו מעשים טובים זכיתם לכך.

ענה האומן ואמר לו, מה עשיתי לכם שאתם מדברים דברים שכאלה. אם ישמעו האנשים אהיה לצחוק וללעג.

אמר לו הגאון, יכולני לפקוד עליכם בכוח התורה לציית לי ולענות על שאלתי. אלא מה תורתו של אדם שכמותי כנגד ענוה שכזו שיש בכם. ירשני מעלתו שאלווהו לו עד לביתו.

השפיל האומן עיניו ואמר, והארץ נתן לבני האדם. כל הארץ כולה הכל שווים בה. אם אתם רוצים לילך עמי נלך יחד.

הלכו שניהם כאחד ולא דיברו דבר. זה לא דיבר, מפני סופו של אותו הפסוק שתחילתו השמים שמים לה', וזה לא דיבר, מפני תחילת הפסוק שסופו והארץ נתן לבני אדם, שמתחסד הוא יתברך עם בריותיו ונותן לכל חי להתהלך בארץ תחת שמי השם.

הלכו שניהם יחדיו ושתקו. שתיקתם בלבד אמרה את צדקות ה'.

הגיעו לסופה של העיר סמוך לסטריפא, למקום שהיום אתה מוצא שם את הגשר הארוך. מעבר מזה בצבצו שנים שלושה בתי חומר ומעבר מזה רעה רועה את עדרו. וקול דממה דקה עלה מלמטה למעלה וחוזר ויורד מלמעלה למטה ונתלווה לשיח השדה ולקול מימי הסטריפא.

שלוש שנים לפטירת ש"י עגנון

הגיעו אצל תל עפר. פשט האומן את ידו ואמר, כאן אני דר. מאחר שלא היה שם בית הבין הגאון שבתוך התל הצדיק יושב. תלה עיניו בו ואמר, אם אתם נותנים לי רשות ליכנס אכנס עמכם. ענה האומן ואמר לו, אם אתם רוצים לבוא בואו. אבל אין בביתי כסא לשבת עליו. אמר לו, ועל מה אתם יושבים? הראה לו בידו על הקרקע.

שחה האומן והרתיע אבן ואמר לו לגאון, אל יקפיד מעלתו על שאני הולך לפניו, כדי להראותו את הדרך אני הולך.

שמע הגאון ונשתומם, כמה יודע הצדיק להסתיר את מעשיו, כדי להראותו את הדרך אני הולך לפניו, הוא אומר והרי גמרא היא, ובעל הבית נכנס תחילה.

בכניסתו הניח בעל הבית פיו על המזוזה ונשקה, ובזה הלשון אמר לו, עשוי אדם לאהוב את ביתו שנותן לו מחסה מזרם וממטר, וסימן לבית מזוזה.

יצא אור ונתגלה לו לגאון כמה עניינים בהלכות מזוזה. הגביה הגאון שתי ידיו דרך הודיה ואמר, ברוך המקום ברוך הוא שהביאני לכאן. ואמר לו לאומן, הגידו לי מהיכן זכיתם לאורה זו.

נתאנח האומן מלבו ואמר, איכדין איתבליש האי גברא, איתגליין מטמורוהי. איך זה נחשף אדם זה נגלו מסתריו.

חזר הגאון ואמר, איני מניחכם עד שתאמרו לי במה זכיתם לאורה שכזו.

השפיל האומן עיניו והשיב לו, אם יש בי זכות הרי היא משום שאני עושה תנורים.

קרא הגאון בתמיהה, משום שהוא עושה תנורים?

אמר לו, משום שאני מתקן תנורים ישנים.

חזר הגאון ושאל, וכי בשביל זה בלבד?

הוסיף האומן ואמר, ומשום שאני בונה תנורים חדשים.

אמר הגאון, והרי הרבה עושי תנורים יש ולא זכו למה שזכיתם אתם.

אמר לו, בשביל שכל תנור שאני עושה מדקדק אני לעשותו יפה יפה ובאים ומתחממים לאורו ואינם באים לידי תרעומת על הבריאה.

אמר לו, וכי בשביל זה בלבד זכיתם?

אמר לו, כשאין לבריות תרעומת הרי הם נוחים זה לזה, וכשנוחים הם הבריות זה לזה אף מידת הדין נוחה להם ומהפכת רוגז לרחמים.

חזר הגאון ושאל, אם כן על שום מה נתאנחתם תחילה? אמר לו, ימות החורף ממשמשים ובאים וצינה עזה באה לעולם ותנורים הרבה שבורים, ותנורים הרבה רצוצים, ותנורים הרבה סתומים, ובתים הרבה עדיין עומדים בלא תנורים.

אמר לו הגאון, אם כן יתקן מר מה שצריך תיקון ויעשה מר מה שצריך ליעשות.

אמר לו, כבר הגיע קצי ואיני יכול להאריך חיי.

אמר לו, יבקש מר על עצמו. אמר לו, איני יכול. אמר לו, למה? אמר מפני שניטל כחי, מפני שנתפרסמתי. אמר לו, חוץ ממני אין אדם מכיר טיבו של מר. אמר לו, אחד מפורסם לרבים ואחד מפורסם ליחיד פרסום הוא. אמר לו, יתפלל מר על עצמו ויאריכו לו את חייו. אמר לו, לא כדאי. אמר לו, למה לא כדאי? אמר לו מאחר שנתפרסמתי שוב אין חיי כדאים בעיני. נתאנח הגאון. אמר לו, על שום מה נתאנח מר? אמר לו על צדיק גדול שעומד להסתלק מן העולם. אמר לו, אין העולם צריך לי, כבר נתמלא החסרון על ידי אחר.

בכה הגאון ואמר, אוי לי שבעוונותי מסתלק צדיק מן העולם. אמר לו, לא בעוון אחרים אלא בעווני אני, בשביל שנהניתי מכר מצוה שראיתי מצחו מאיר ונהניתי. אמר לו, עד כדי כך. אמר לו, לא ניתנו מצוות אלא כדי לעשות נחת רוח ליוצרנו. אמר לו. ומה יעשה אדם שכמותי שאם עשה מצוה כתיקנה הרי הוא שמח, ומה יעשו שאר העם שמרגישים בעול מצוות ואין להם שמחת מצוה. ספק האומן בידיו מתוך שמחה ואמר בנעימה, בני ישראל אני כפרתם, עייפי הגלות, הדחופים מן הגויים, רצוצים מן הצרות, רצים לבקש טרף לביתם ופושטים צוארם לעול מצוות השם לפי שכך ציוותה התורה, מי ידמה להם ומי ישווה להם.

ישב הגאון כשעה אחת כמשתומם. אחר כך אמר לו לאומן, ירשני מר לישב במחיצתו. נענע לו האומן ראשו ואמר, מצוה לשמוע דברי חכמים, כל זמן שלא באים ליטול את נשמתי ישב עמי, אחר כך ישוב לבית דירתו ואני אכין לי את הדרך.

ישב הגאון עם האומן שלושה ימים ושלושה לילות ולמדו כאחד ולא הפסיקו אלא לקריאת שמע ולתפילה. יש אומרים מאליהם הפסיקו ויש אומרים מן השמים הודיעו להם זמן תפילה, לפי שהקדוש ברוך הוא מתאווה לתפילתם של צדיקים ואפילו יש בה משום ביטול תורה. מקצת מקצתם של הסודות הנוראים שגילה הנסתר דרך לימודם אני יודע. מכוח כבוד אלקים הסתר דבר אני כובשם בלבי.

וכבר היו אנשי בית ר' נחמן דוד חרדים לשלום קרובם הגאון שנתעלם. נזכרו שראו אותו באחרונה עם עושה התנורים. הלכו אצלו לשאול אותו. הלכו כל אנשי בית ר' נחמן דוד ועמהם חצי העיר. לא הגיעו לקצה העיר עד שנטפלו להם שאר אנשי העיר.

באו אצל בית האומן. כימיהם לא היו שם ולא ידעו שבית דירה הוא, שיען שפל היה הבית כאדמה. כשהגיעו לשם אמרו כולם, כאן דירתו של עושה התנורים. וזה אחד הפלאים שמספרים, שלא ניכר צורת בית ואף על פי כן הכירו שהוא בית האומן. לדעתי אני אין זה פלא. כל שצריך להתגלות מתגלה.

שמעו קול יוצא מן הבית, פעמים קול שואל ופעמים קול משיב. עמד אחד כבן ארבע, בן בתו של ר' נחמן דוד, שנגרר אחר אמו אמר ששמע קול ציפור מן השמים. מאחר שלא ראו שום ציפור ולא שמעו קול ציפור השגיחו בדברי הילד, אבל הכו אזניהם לשמוע את הקולות היוצאים מן הבית וכל שעמד קרוב לבית הציץ לתוך הבית.

ראו את הגאון שהוא יושב לפני האומן על הקרקע, זה שואל וזה משיב, והשאלות והתשובות בעניינים גבוהים ונוראים הן שאין כל כח סובלן. ...שהאומן מלא חכמה ודעת אלוקים, שהרי אין דרכו של הגאון לילך ד' אמות בלא תורה, ועכשיו שראוהו יושב לפני האומן כתלמיד לפני רבו הבינו שמצא פי שניים ברוחו. עמדו חרדים ושמעו. מי שזכה זכה והגיעו לאזניו מלה או שתי מלים, ומי שזכה יותר הגיעו לאזניו צירופי מלים. אבל יחידי יחידים שמעו שמפרש לו האומן לגאון אותם שני קוצים שבין יוד לפין של אב... מפחד ה' ומהדר גאונו עמדו כאלמים. הם הם אבות אבותיהם של ... בביטשאטש שמלאים תורה ויראה ועושים עצמם אלמים.

נגער מי שנגער ואמר, אם כן מסבב שהרב יושב כאן אצל עושה התנורים.

שמע ר' נחמן דוד ואמר, צריכים ליכנס.

הלך ורחץ תחילה אצל הסטריפא ושהה ורחץ ידיו במים חוזר ורחץ במים. כך עשה חמש שש פעמים חוזר ואמר, אם כן צריכים ליכנס.

הביט לארבע רוחותיו וראה את בן בתו כשהוא אוחז בסינר אמו. התינוק שהזכרתי, שאמר ששמע הוא קול ציפור.

אמר לו ר' נחמן דוד לתינוק, בני בוא עמי. ולא ידע איש בביטשאטש באותו היום ולא כל השנים שהיה חי, שזה הקטן הוא הקדוש שנבחר בעדת בקהל הצדיקים הנסתרים, במקומו של עושה התנורים, שכבר יצאה השכ... מרום קדושה לקבל את נשמתו. הוא ששמע התינוק כקול ציפור בשמ... שנשמע מבין כנפי השכינה. אם יעזרני השם אספר עוד את מעשה התינ... נכנסו שניהם ר' נחמן דוד ובן בתו ועמהם עוד אחד.

עמד האומן מן הקרקע ולחש, קרב קצי והגיע זמני. סמך ידו על ר... התינוק ואמר, אלקים יחנך בני. עמד הגאון ויצא.

הקיפוהו כל אנשי העיר וקראו בחרדה, רבי רבי מי הוא אומן זה שרב... עשה עמו שלושה ימים ושלושה לילות רצופים.

נתאנח הגאון ואמר, אוי לי על כל הימים שלא עשיתי עמו. ואתם? ... ודעי ההדרו ואל תגביהו קולכם ואל תבטלו אותו בשעה שהשכינה ב... אצלו. ויותר לא אמר הגאון, לפי שנסתתמו דבריו ונפתחו מעיינות ע... וגעה בבכייה.

הלכו קרובי הגאון ללוות את הגאון לבית ר' נחמן דוד ומקצת מ... העיר לא זזו ועמדו לפני פתח בית האומן.

פתח האומן דלת ואמר, שמעו נא אנשי ביטשאטש לכו לבתיכם של... ואחר כך מי שירצה יבוא וילווני לבית עולמי.

לאחר שהלכו כולם יצא וירד לנהר וטבל וחזר לביתו. לקח עמו את ... ולקח אלומת קש חדשה ועלה לבית החיים ובא לתוך האוהל שמטהרים ב... את המתים, כדי שלא יטרחו עליו נושאי המטה יותר מדי כשיבואו לטל... אותו לקבר. משם שלח לאנשי החבורה הקדושה.

באו כל אנשי החבורה, המרחצים המטהרים מוציאי המת ונושאי המ... השמשים והקברנים ובראשם האלופים והגבאים שומרי מחברת המת והחי... הרכינו כולם ראשם מחמת האור הגדול שהיה דולק על פניו. ואף הוא הר... ראשו מפני כבוד ישראל קדושים העוסקים עם מתי ישראל להביאם לק... ישראל. עמדו עליו בשורה והמתינו עד שיפתח תחילה.

אמר להם, ברוכים אתם לשם גומלי חסד של אמת, אל תתרעמו ע... שהטרחתי אתכם. מימי לא הטרחתי אדם ולא ביקשתי טובה מבשר ודם, א... אין שלטון ביום המות. עכשיו שאני מת מבקש אני מכם, עשו עמי חסד וקב... אותי בחלקה שקוברים את הנפלים ואל תעמידו מצבה על קברי.

אמרו לו, רבינו למה יעשה לנו כדבר הזה ולמה לא נעמיד מצבה ... קברו. כמה בעלי יסורים יש, כמה צריכי רחמים יש, ואם יראו מצבת קב... קבורתו יבואו על קברו ויתפללו על עצמם. אמר להם, בעל הרחמים יח... על רחומו ואל ישעו לגוש עפר. ואתם גומלי חסד עשו עמי החסד ה... תעמידו מצבה על קברי, שלא יבואו וידרכו על קברי הנפלים. אמרו לו, ... פקחנו בשמור ולא נעשה דבר שלא כרצונו.

זקף עצמו מן הקרקע והגביה שתי ידיו ובירך אותם ואת העיר. אחר... אמר, טוב לשבת בתוך עם השם, ישראל עם קדושים, אלא שהגיעה שע... לפרוש מכם.

אחר שהלכו לבש את תכריכיו, אחר כך קרא שמע ישראל, אחר... האיר פניו לארבע רוחות העולם, אחר כך עצם עיניו ובסר נשמתו לב... הנשמות.

זה בקירוב מעשה הנסתר שזכה למה שזכה על שהיה מתקן תנו... ישנים ועושה תנורים חדשים כדי שיתחממו ישראל לאורם ומשום ש... עשיותיו בשלימות עשה זכה למה שזכה.

*) מתוך הספר „עיר ומלואה" העומד לצאת לאור בהוצאת שוקן.

חיים נגיד

סיפוריו הקצרים של י. המאירי

סיפוריו הקצרים של ישראל ה־מאירי, שקובצו בספרו הראשון „פראות"*, אינם יוצאי־דופן במוד־כנתם ובמשמעותם, ובכל־זאת הם מעוררים עניין. ניכר שמחברם הוא בעל כשרון סיפורי המושה לשון, ויודע להעמיד במבנם — מצב, הרגשה, מערך־יחסים. אבל גיבורי פרוזה אלה ראויים לתשומת־לב גם מפני שהם כמין עדות לראשיתו של דור־סופרים חדש בספרות העברית — „דור מלחמת־ההתשה", אם אפ־שר לומר כך.

בין בקיעי סנטימנטאליות מכאן (למשל, הסיפור „בן־דודי אפרים בא לתל־אביב") ובין כתיבה בנא־לית מכאן („צורות"), אפשר למצוא גם תיאורים כגון זה: „יושבי שפ־לה גבוהים, מסופפי גגות, סוב־לים בפרדסים, חשוכים כבר להזר־מין כמעט, חולפים בעברי. אילו פתחתי את שמשות המכונית, הדאי הייתי חש בריח משכר של פתיו מאוחר. אדמה כפולות, חציר שהר־קיב ברפתות. אבל אף שהם בתוך לבדי, נוח לי יותר בשמשות סגו־רות. באויר המהביק שבמכונית ה־קטנה, הרווי עשן הבקטרה שלי. אני מדליק ומכבה מייד את הרדיו. או: „ הדשות..."; או כגון זה: „ ־כים הבימים של כותקה, של דבר דביק, סבוך כפקעת, הטרוי ללא הרף, ללא רגע של הרף, בחזה, בגרון, של מערבולת היהודים כב־קהות, של אפלולית מהעבה הול־כת".

זהו מין סגנון אלמנטארי, חף כארובים, מ„רבדי־מסכמיות", כ־התיימרות אירוניות הנצרכות ל־עייפה, כאילו לא היתה כלל מסו־רת של כפרות „מודרנית" „וספרות עברית בהדרניות". אבל ישראל ה־מאירי, כפי שידוע לרבים, אינו ראשון ל„פורקי הסד העגנוני", ואת־כא בפגיזות אם איחס לכתיבתו השלכות כה נרחבות. סיפוריו, אחרי ככלות הכול, אינם מעמידים עדיין עולם מגובש. גיבור סיפוריו עוסק בעיקר בהתבוננות חוץ, והאינטנסי־ביות הפנימית, שהוא קובע מול ההתרחשות החיצונית, קלושה מכדי שתעניק למראות אלה מוחשיות סי־פורית בעלת משמעות.

אולי משום כך נזקק המאירי כמעט תמיד למיפנה עלילתי בסיום סיפו־ריו, אבל כוחו בעיקר בתיאור, ולפי־כך נראים רוב הסיומים מאולצים, מופרזים. כך, למשל, עוזת הסיפור „המגור הקטן" בתיאור החוי של עבודה המסוקיפה אל מגור קטן, אי־קם, נמשך בתאוה, הגוי אולי, של כוזת גדירים היוצאת אל הלילה, ומשתהים בקרב קצר שבו נופל חברו של המספר. ומול הישג תיאו־רי כגון זה: „בהנעה זעירה הפ־שיל הנזיר את הלוטוס מעל ראו־שו. באויר הצלול, הכהה, מעל לגלימה השחורה, צפה גולגלת. הק־טנה של הנזיר, המכוסה שער משי לבן וארוך. הוא הניע אט־אט ב־ראשו פעם, ופעם שנייה, וכל השר־ערות הלבנות, כאילו היו נוצות מכר שנפרם, פרחו חרש מעל ראו־שו, התפזרו, שקופות, בוללי הלי־לה". מול תיאור זה, מאכזב הסיום: „אמנון הניח למקלע וכרע על חב־רו. הוא היה שרוע בפישוק אברים, ידו נאחזת באמיר השקים, פרושת אצבעות, פיו מתוף דם ועיניו קרועות לרווחה אל השמים השחורים".

כאן, ובסיפורים אחרים (כגון „ש־ריקה" או „קיץ של נאהה"), מכשי־לה אולי את המאירי אותה תמימות של מספרים חדשים, שאינה מניחה להם לתת אמון בתבונתו של הקו־רא, והסיפורים מסתיימים באקורד רועם. אותה רגישות לניואנסים, ה־ניכרת בתיאורים, אינה עומדת לו בריקמת עלילות הסיפורים.

דומה, י. המאירי הוא בעל כשרון סיפורי שעדיין לא הגיע לידי עיצוב ומלאות, ואין איפוא, אלא לצפות במבלגות להתפתחותו בעתיד.

* ישראל המאירי: „פראות". הוצ־את הקיבוץ המאוחד, תל־אביב, תשל"ב.

טוביה כרמל

הסופרים ומבקריהם

מכתב מפאריס

אם ישנו דבר, שלגביו תמימי־דעים הסופרים בעולם כולו, הרי זו הדעה שאסור למבקר־ספרות לגשת לכתיבת ביקורת על ספרו, אם לא קרא אותו עד הסוף. ברם, מנקודת־ראותם של המבקרים, דבר זה אינו כה פשוט כפי שהוא נראה ממבט ראשון. יש ספרים המגיעים אלפי דפים, ולמבקר, המקבל את שכרו לפי אורך הרשימה שכתב ולא לפי עובי הספר שקרא, אין כל אפשרות להשקיעו בקריאה זמן רב כל־כך. אבל בנוסף לקושי „טכני" זה, יש גם שיקול עקרוני.

אם זוכה המבקר, מקריאת הפר־קים הראשונים, שהספר נעדר־ערך, לא יראה שום טעם והגיון להמשיך בקריאה, והעדיף להקדיש את זמנו ליצירות בעלות ערך רב יותר. וטע־נה נוספת בפי המבקרים: אם חברי צוותי־השופטים להענקת פר־סים ספרותיים, שהם על־פי רוב סופרים בעצמם, פוסלים ספר מבלי לקראו עד הסוף; מדוע אין מבק־רי־ספרות רשאים לעשות זאת?

ויכוח על נושא זה פרץ לאחר־רונה בפאריס בין סופר למבקר, והוא ממחיש את הקושי במציאת פת־רון לבעיה זו.

פול גיס הוא עתה אחד הסופ־רים הנודעים ביותר בצרפת. יש לו גם זיקה חזקה להיסטוריה, ובנוסף לרומאנים רבים, פירסם גם כמה חיבורים בתחום ההיסטוריה הצר־פתית. באחרונה הקדיש 4 שנות עבודה לכתיבת ספר גדול על מאי־זארן — המדינאי האיטלקי, שהש־תקע בצרפת במאה הי"ז ומילא תפ־קידים ראשונים־במעלה במימשל.

לעתון „פיגארו־ליטרר" יש מב־קר־ספרות ידוע, בשם דומיניק ז'אמה, והוא קיבל לביקורת את הספר הזה. לכרבה הצער, לא מצא הספר חן בעיניו. מבקרים רבים מעדיפים היו במקרה כזה, שלא לכתוב את הביקורת כלל. אולם לגבי ספר של סופר כה ידוע אי אפשר היה להשתמט מכך.

דומיניק ז'אמה כתב, איפוא, בי־קורת שלילית. בין יתר טיעוניו נגד הספר, כתב שפול גיס רואה במאי־זארן רק תכונות טובות. הסופר, לדעתו, הפך את האישיות ההיסטו־רית ל„מתוקה" כדי, והדבר זה אינו יכול להיות נכון, שהרי אין מלאכים בין בני־האדם, ואפילו לא בין המדינאים.

בתגובה על ביקורת זו, שיגר הסופר מכתב למערכת „פיגארו־ליטרר" ובו ציין לפחות 10 כב־רצות שמנה ספרו באופיו של מאזארן: רשע, קמצן, וכו'... לדע־תו, כתב המבקר דבר זה משום שהרומאנים שלו כתובים בדרך־כלל ברוח „אופטימית". פול גיס גורס שיש בספר מספיק של סופרים „שחורים", הרואים רק דברים שלי־ליים באדם ובחברה, ולכן הסיבוי החליט להכניס קצת צבע ורוד. ברם, זאת ברומאנים בלבד — בחיבור היסטורי חייב, לדעתו, המחבר לתאר את הדברים כהווייתם. „יכול־תי לתבוע אותך למשפט על קטי־לת ספר שאפילו לא קראת אותו בשלמותו", כתב פול גיס במכתב־בו. כי הוא משוכנע שלמבקר לא היה זמן לקרוא את ספרו, וכתב מה שכתב על סמך מה שקרא בעבר.

הוויכוח לא נסתיים בכך כי דו־מיניק ז'אמה נטל שוב את עטו, כדי להשיב לסופר. על טענתו של גיס שהוא מנה במאזארן גם תכו־נות שליליות ושהמבקר לא קרא את הספר בשלמותו — לא ענה כלל. שתיקה כהודיה. ברם הוא שופך אש וגפרית על הסופרים הרוצים לקרוא תמיד רק ביקורות חיוביות על ספריהם; דבר המזכיר לו כמה טיפוסים ממחזותיו של מולייר, הרו־אים תמיד רק טוב בחרוזים שהם עצמם כתבו. בכעסו, הוא גולש ל־מישור האישי, וכותב שפול גיס שלח לו את הספר עם „הקדשה חמה", בתקווה לזכות בביקורת חיו־בית. הקורא מקבל את הרושם ש־פול גיס באמת ניסה לשחד את מבקר־הספרות ב„חלקת־לשון". אולם דבר זה אינו נכון בהכרח, כי כל הוצאה בצרפת נוהגת לשלוח ... עותקים של כל ספר חדש לכל ... רי־הספרות, גם בעתונים של ... שהם נידחות, ומבקשת מן הכ... לבוא לבית ההוצאה, כדי לה... הקדשה לכל אחד. וכיוון שה... תלוי בהוצאה הוא נאלץ לה... לבקשתה — והדבר כבר ה... מסורת בחיי התרבות של צ... ייתכן שבנקודה זו צודק המב... הקדשות החיובה הללו מעמידות ... הו במצב לא־נוח וייתכן שכדאי ... לוותר עליהן, אולם מי שיודע ... רבה החשיבות שמייחסת כל ה... לביקורת חיובית בעתון, לא ... שמסורת זו תתבטל בקרוב.

ובכן, מי צודק: המבקר, ... רוצה, ואינו יכול, לקרוא ספר ... המשעמם אותו, או הסופר ... שמוטב, במקרה זה, להימנע ... בת הביקורת, ואפילו נשלח ... למבקר עם הקדשה, שהיא רבו... שהוא מתבקש לכתוב עליו ביקו...

נסים אלוני

אברהם גרשון בינ...

...הוא היה איש גבוה, חורפי ... הורף כבד ומגבעת אפורה ... תו בירושלים. אף־על־פי ... ביו, היה מהלך בצעד ... גדולות, רכות, וראשו ... אם משום שערבית ... נבוכים ממנו, ואם ... עצמו — בהבאיז — ... איזו פורענות, מי ידע ... שלופים יום, כת. ... שישים.

כדרך יהודים, נתג... ארץ לארץ, מעיר ל... למלאכה. נמלט מאירו... רץ־ישראל באוניה, ... עשה מה שעשה עד ... עיל כבד ופתח באלרי... רחוב המלך דוד בי... שני ציורים ממלון ה... אחת הכניס אותי תח... והביא אותי אל אכסד... תות איתו תה. שהי... עוגיות והוא לא הסי... וסיפר לי שהורות ג... ארץ־ישראל כשצייר ... תבובה: ארוחת־בוקר ... גרוש הזה.

איך יהודי שהמי־מ... ציורים? אבל איש איש ... שלו. בעיר־הולדתו ל... ריטים, בירושלים הי... נותרעו, ונופף של ... את מעשי־ידיו. כשנב... לצייר הרבה, כאבו י... פורענות. איש איש ... שיש אנשים שמהותם ... בשר זולתם חידודים־... כמין אפוטרופוס, הרך ... ביש מעיל עליון כבד, ... ריה. והאי כמין מצוה.

באמת, נשמתו צרורה בצרו... החיים.

יורם ברונובסקי

מולייר — בין קומדיה לטראגדיה

משפט באיזה ספר־ביקורת, שעיכב אותי בשעתו לכמה רג־עי הרהורים — „...כיום נחשב לרומאן רק מה שאיננו רו־מאן" — חוזר עתה אלי כשאני חושב על דבר שונה לחלוטין, על מה שקרוי בלשון היובלות הרמה „נצחיותה של יצירת מולייר", ומה שבלשון עובדתית יותר ניתן להביע בתמיהה על שהקומדיות הללו, שנכתבו לפני למעלה משלוש מאות שנה — הן עדיין מצחיקות היום.

והרי אין דבר שמתיישן מהר יותר מן ההומור. לדור אחד קשה להבין את עוקצן של הבדיחות שהצחיקו את הדור הקודם והקורא המעיין עכשיו ב„ספר הבדיחה והחידוד" של דרויאנוב, למשל, עשוי להבחין לעתים קרובות, מה במעשיות אלה, כנראות תפלות לכדי, יכול היה להצחיק. אולי יותר מכל „סוג ספרותי" אחר נזקקת הבדיחה אל־תוך עולם מסוים — קונבנציות מסויימות — והיא מובנת רק מתוך היכרות עם העולם הזה ומודעות לקונבנציות אלו. בדיחה היא בדרך־כלל שבר, קריאת־תיגר על הכללים המקובלים — וכאשר אלה שוב אינם קיימים וידועים, בטל כל כוחה. הקומדיות של מולייר מספקות לנו חומר די והותר גם להוכחת תיזה זו — למשל, המאמץ העצום שהשקיע בהשמצתם ללעג של הרופאים והרפואה כבר אינו מדבר אלינו ורק לאחר הסברים על נוהגי הרופאים של אז או על יחסיו המיוחדים של מולייר, שהיה איש חולני, עם נבין אותו בכלל — ואוי לבדיחה הטעונה הסבר. מכאן ההיפותיזה שלי והדורשת מן־הסתם בדיקה מד־קדקת יותר מכאשר אוכל להקדיש לה כאן: „מה שהוא בגדר בדיחה בת־קיימא — בדיחה נצחית — הוא רק מה שאיננו בדיחה".

אינני מחדש הרבה בטענה, שהמעולות בין הקומדיות המולייריות עשויות להתפרש כטראגדיות. הן קרבות אל הת־הום שבו הופך הצחוק לבכי וההיפך קופא לעווית. שני השיאים של מולייר — ה„מיזאנתרופ" ו„טארטיף" — מייצגים, כל אחד לפי דרכו, את הקצר הזה, שבו הסתבכה הקומדיה עם היפוכה. הבנה בזיקת־הפכים זו בכלל איננה דבר חדש: אפשר למצוא אותה עוד באחד מדברי הסיום של „המשתה" האפלטוני, במקום שבו אומר סוקראטס כי אמנות כתיבת הטראגדיה זהה עם אמנות כתיבת הקומדיה. אך הפראקטיקה התיאטרונית עתידה היתה להפריד את האבחנה העמוקה הזאת ולהעמיד את הקומדיה והטראגדיה כ„ניגודים" קוטביים. ביחוד אמור הדבר בתיאטרון שקדם למולייר ושממנו הוא שאב הרבה („אני לוקח את מה שמגיע לי בכל מקום שאני מוצא אותו" — ענה לפי המסורת למי שהאשימו בגניבה ספרותית).

כנגד אחד עבדה הפארסה — מיבוא איטלקי נוסח הקומדיה דל ארטה או מן המסורת העממית הצרפתית (ה„jeu" הבי־ניימי — שתפקידה להצחיק בלבד והמשתמשת לשם כך בתחב־ולות המבטיחות מראש הצלחה: להכות מישהו במקל, לרמוז על פעולת־מעיים או להציג אשה צעירה המצמיחה קרניים לבעלה הזקן — סביב למוטיבים אלה סובבת לא רק הדראמה העממית בכל גלגוליה אלא גם חלק נכבד של הדראמה המול־יירית. בדרך־כלל מחזות אלה מתגלים רק בתוך „כל כתבי" — הרפרטואר המולייירי המקובל פוסח על „בעל הקרניים המדומה" או על „קנאתו של בארבואי" — וזהו סוג של מחזות שמולייר כתב במשך כל חייו, בצד המחזות הגדולים (כמובן, את הגבו־לות הללו עשו רק אחריו) פשוט בשביל לבדר את קהלו. היה צריך להיענות לתביעה פתאומית של „מלך שעשועי" ולהמ־ציא מחזה תוך כמה ימים.

מצד שני עמדה הטראגדיה, שאת עיקר סגולותיה ינק קורניי הגדול אשר הודו היה פרוש של התיאוריה הדרמתית בתקופת מולייר. זו היתה טראגדיה הרואית — לפי כל הכל־לים הקלאסיים, כולל הכלל האריסטוטלי שגיבורי הטראגדיה חייבים להיות „אצילים". מולייר הופיע בתפקידים טראגיים רבים וההצגה הראשונה שהעלה עם להקתו לפני המלך, עם שובו מסיורי הנעורים במחוזות השונים של צרפת, היתה „ניקומד" של קורניי כשהוא משחק את התפקיד הראשי. דו־מה שמולייר בכלל אהב את הטראגדיה ואת התפקידים ההרו־איים — הוא גם נמשך בעצמו לכתיבתם, אך המחזה ההרואי היחיד שלו „דון גארסיה דה נבארה" נחל כשלון מהוץ הכי־ריתו את מחברו לשוב לשדה הקומדיה, שם שיחקה לו ההצ־לחה תמיד. הקהל התרגל למולייר־מצחיק, וכל שחקן יודע איזו גזירה קשה היא מה שקרוי type-casting אך מולייר הנ־כגע אל הטראגדיה. (צריך להיזהר מלקשור בגעגועים אלה עם הימצאותם של יסודות טראגיים בקומדיה המולירית; דומני שהימצאותם של יסודות אלה היתה מאוד בלתי־מודעת, אך על כך להלן).

ב„מיזאנתרופ" — שהוא גדול אולי אף מ„טארטיף" — הטראגדיה מציצה מתוך כל סצנה. אפילו הסיום אינו משתדל להיות „טוב" — כדרישתו של התקן הקומי היסודי. בעולם־ההבל המקיף את אלססט אין מקום לכמותו — הוא מוכרח לברוח המדברה. אפשר להגדיר את הקונפליקט שלו עם החברה כטראגי ואפשר למצוא בו את הקווים של הגיבור הטראגי: הגאווה העל־אנושית כמעט, ואולי גם ה„המארטיה", הפגם הטראגי. „אפטר" — אך מובן שאסור להגזים בכך: מולייר כותב קומדיה והוא יודע להציג את האלמנטים הטראגיים בדמו־תו של שונא־האדם כקומיים: הגאווה שלו היא לאו דווקא מפחידה, לאו דווקא גורמת ל„טיהור הרגשות", אלא מגחיקה ומרגיזה. אף שהמונוגראפים של מולייר יודעים לספר שב„מיזאנתרופ" שזר המחזאי קווים אוטוביוגראפיים ברורים, שכל עלילת האהבה אלססט־סלימן היא העתק של פרשת הנישואין האומללה למדי של מולייר וארמנד בז'אר, הצעירה ממנו בשנים רבות, ולבסוף, שמגרונו של אלססט מדבר מולייר עצמו — הוא עושה את הדמות הזאת נלעגת במקצת, עם כל הפאתוס והמידות התרוממות שלה. כנגד הצגת דמותו של המיזאנתרופ באור כזה היו בוודאי רבות המפורסמת שבהן היא זו של ז'אן ז'אק רוסו, שתבע ממולייר את עלבונו של אלססט ב„מכתב על ההצגות":

„איש אציל הוא (אלססט), שאינו יכול לשאת את מנהגי תקופתו ואת רעתם של בני־זמננו... אין הוא אוהב את בני־האדם, אלא שונא הוא את רעתם... אלמלא היו בעולם נבלים וחנפנים, היה אוהב את המין האנושי... כל אדם ישר הוא מיזאנתרופ במובן זה..."

רוסו מעמיד אינטרפרטאציה „גבוהה" של המיזאנתרופ המולייירי — ויש באינטרפרטאציה זו קווים של טראגיות. את התגבשו גם שתי גישות מסורתיות להצגתו של המיזאנתרופ: באחת, אלססט הוא רגזן מגוחך, ובשניה — איש מלנ־כולי, נאה ואציל. המסורת יודעת לספר שמולייר שיחק את אלססט לפי הגישה הראשונה, ואילו השחקן ששיחק את התפ־קיד אחריו בלהקתו — בארון הצעיר — טבע את הצגם השני.

לא פחות שקופה היא הטראגיות שב„טארטיף". היוצר רוצה להישמר מללכת שבי אחר הקבלות מפתיעות, אך מבחינה עמוקה ויסודית מאוד — „טארטיף" הוא „המלך ליר" של מולייר. כמו הטראגדיה השקספירית כך גם קומדיה זו היא דראמה־של־עיוורון, בראש־וראשונה עיוורון להנופה. על ביתו של אורגון, התפוס במלכודת הצביעות של טארטיף, עוברת טראגדיה קלא־סית כמעט. הסיום „הטוב" של המחזה — הצלתו של בית אורגון על־ידי התערבותו של הנסיך — נראה „תפור" ולא אורגאני; אולי כתב אותו מולייר מתוך כוונה להתניף ללואי הארבעה־עשר, כוונה שהכתיבה את דרכו לעתים קרובות מאוד. בין כך ובין כך, אורגון הוא דמות טראגית פאר־אכסלאנס. ואם וילסון נייט — ויאן קוט אחריו — מצאו ב„מלך ליר" יסודות קומיים או גרוטסקיים, הרי זיקת־ההפכים המתקמת בטראגדיה זו אופ־יינית גם לקומדיה „טארטיף". הדברים מענינים, כמובן, עיון מעמיק יותר, אולם יקצר כאן המצע, ואף ברמז בלבד אוכל להזכיר את היסודות הטראגיים במחזות אחרים, כמו „דון ז'ואן" (על הזיקות בינו ובין „טארטיף" עומד מנחם דורמן במבוא המקיף שלו לשלושת כרכי המחזות של מולייר בתרגומו של אלתרמן, שזה עתה יצא לאור בהוצאת הקיבוץ המאוחד*).

לגלות בקומדיה המולייריית פנים טראגיות פירושו בראש־וראשונה לעשותה „בת־ימינו", למצוא בה קווים המפרידים על היתינוה הבודהית במקביל לדרכו של יאן קוט להציג את „שקספיר בן־זמננו". בגישה כזאת יש סכנות רבות — של משמעות, של זיוף וכו' — המבקרים החריפים של ספרו של קוט (כמו פראנק קארמוד) עמדו עליהן בחריפות — אך אי אפשר לומר שהחזון להצעות איננו חיוני ונובע מצרכים אותנטיים. הקלאסיקה נבאת היש כהר על קהל־הקוראים „בפנותו" של בית־הספר, המוזיאון, של כל מנגנון האפותיאוזה הממלכתית, כעל יעילותו יכולים אנו לעמוד מתוך עיקוב אחר יחס הקור־אים של ביאליק במשך כמה עשרות שנים. ברנארד שו אסר על הכנסת מכטטים שלו לתוכניות־הלימודים (לא שהאיסור קיים), כיון שלא רצה שגודלו יהיה כגודל כחוות שקספיר: מכרה לשנאה נסתרה. בקריאה חדשה כזאת, הערכה את הקלא־סיקאים המתים (והמצוצים למדי) ל„בני־ימינו", כמחזרים על „האמת" של היוצר" לטובת „האמת של הטכסט". קרוב לוודאי שבמקום שאנו מבקשים למצוא גרוטסקה טראגית — מולייר ביקש רק בידור קל להנאת הקהל הנהבזי שלו. והגישה הבסיסית הבובנין של רנה בראי „מולייר, איש התיאטרון" היא של־מולייר היתה תכלית אמת ויחידה — להצחיק את קהלו. או מה? עלינו להיות נאמנים קודם־כול לעצמנו; באמנות למולייר (או לשקספיר) — אם היא אפשרית בכלל — לא תועיל להם כהוא־זה ולנו אף כעט. כל אחד חייב להגדיר לעצמו את „המיזאנת־רופ" שלו ובבואי צריך להכיר כארטיפים מודרניים — שסיכר היום נכהכלו אך כהיום לא נשתנתה — אם הוא רוצה להצ־לות הבנה שיש לה מובן חיוני לבן הזמן הזה.

אולי אין הטראגדיה והקומדיה ב„מצבן המותר" אפשריות עוד בימינו? אולי לא רק הטראגדיה מתה — כטענתו של ג'ורג' סטיינר — אלא גם הקומדיה, זו שתכליתה ואותה להצ־חיק, שוב אין לה קיום? אולי בימינו יכול להיחשב לקומדיה רק מה שאיננו קומדיה? הטשטוש בין מבטי־היסוד האנושיים שיצרו את הטראגדיה ואת הקומדיה הוא בימינו כה ברור (עד־כמו ביתר!) עד שאי אפשר להתייחס עוד כאל דבר־מה חי לטכסט שבו לא מיטשטשים השניים? גדולתו של מולייר — כמו של שקספיר — ניכרת בכך שהם מאירו „טכסטים פתו־חים", שאת הנבציות שלהם כבשיה כשרים להשתנות לפי צרכי הזמן.

* מנחם דורמן: „מולייר — על חייו ויצירותיו". הוצאת הקיבוץ המאוחד. תשל"ב, 53 עמ'.

העורך: אברהם יבין

אמנון ברזל

פיקאסומאכיה

יצירתו הגראפית של פיקאסו במוזיאון ישראל, ירושלים

את תחריטו הראשון, El Zurdo,
צר פיקאסו בשנת 1899, כשהוא
והם, עדיין, רואיז־פיקאסו. באותה
נה, בציצומה של פרשת דרייפוס,
צייר סזאן את דיוקנו של אמבר
ואז וולאר, שמאוחר יותר נעשה
זכבו של פיקאסו ושעל שמו נקראת
סידרה בת מאה ההדפסים, ש־
וצרה בין השנים 1930—1937. כב־
ם ש הוספנו: הסידרה, שהיא אחד
שיאי יצירתו של פיקאסו. אך לכ־
ב על פיקאסו בסופרלאטיבים, נר־
ה באנאלי ולא פחות משעמם מן
קביעה שהצייר מת. וולאר הוא
החל לסחור בתחריטי „הליצנים"
ל פיקאסו, שנעשו בתקופה הורד־
ה (1905) ב־ Bateau Lavoir
בפורסם.

אוסף יצירתו הגראפית של פיקא־
ו, שהגיע עתה למוזיאון ישראל
דבן הרוזה בעילום שמו, עשוי לס־
וק את צרכן־האמנות הישראלי ל־
בר אותה פיקאסומאכיה המקרינה
ן הדפים המוצגים. הנדבן האלמוני,
ובישותו מצויים (היו) כל דפי ה־
ראפיקה של פיקאסו, להוציא אר־
עה בלבד, תרם למוזיאון כחמישית
אוסף בן כאלפיים ההדפסים (פי־
אוסמאכיה מדהימה!).

התחריט המוקדם שבתערוכה הוא
שנת 1910, בסגנון קוביסטי, וה־
אחר שבהדפסים, שעוד יוצגו, נע־
ה באוקטובר 1968, ונושאו הוא ה־
מן והדוגמנית. נושא זה, העסיק
ת פיקאסו כבר למעלה מארבעים
נה — ועליו הוא חוזר בוואריא־
ות סארקאסטיות, חושניות ואח־
ת — נעשה לראשונה בשנת 1927
ופיע כאיור ל„יצירת־מופת עלו־
מה" לבלזאק. בתערוכה, מוד־
ו נושא זה בטכניקות התחריט, ב־
וטינטה, ליטוגראפיה וחיתוך לי־
לום. המוקדם שבהדפסים אלה
א הדפס־אבן משנת 1930, שנכלל
ופרו של אוג'יניו דאור „פאבלו
קאסו".

„הצייר עובר מצבים של מילוי ו־
יקה, זה כל סודה של האמנות.
א מצייר כדי להריק עצמו מהתר־
ות ומראות", אמר פיקאסו. אם
־, כראה האמן והדוגמנית טען את
צבריו עשרות שנים. לאחר הדפס
ב, לא עסק פיקאסו בליטוגראפיה
משך חמש־עשרה שנה ורק לאחר
לחמת־העולם השניה, בנובמבר
19, הוא מסתער על לוחות האבן
דנה המפורסמת של המדפיס מור־
ו בפאריס. במשך ארבעה חדשים
א מבצע עשרות ליטוגראפיות ש־
דה את המיתוס פיקאסו־מורלו;
ת מהן, שנעשתה ביום הראשון
לב זה (בשניים בנובמבר) מוצ־
ת בתערוכה: ראש אשה, רקע ש־
ה. זאת, הליטוגראפיה הראשונה
יצר ב־1919 כברטיס־הזמנה ל־
ערוכתו בגלריה פול רוזנברג ב־
אריס (שם הציג רישומים ואקוא־
לים).

הקודים המגוונים של פיקאסו הו־
צים את הטכניקות המגוונות שב־
הן עסק: לעטיפת הקטלוג של תע־
רוכתו אצל רוזנברג הכין ליטוגרא־
פיה של „אשה ליד החלון", הקרובה
בסגנונה לתחריט „איטלקיה" משנת
1918—19, המוצג כאן ושנכלל ב־
„כובע תלת־הקרן, אלבום הבאלט
הרוסי". הדפסים אלה מבשרים את
תקופתו ה„קלאסית" של פיקאסו ו־
נראים כהמשך לציורי־הדיוקן של
אולגה משנות 1917—18 (הדמות הי־
יושבת בהטיית ראש, קפלי הלבוש).
בו־בזמן המשיך פיקאסו בסגנון קו־
ביסטי מאוחר, שטוח יותר, כבציור
„הליצן עם הגיטרה", 1918. מעניין,
שעוד באביב 1914, בציצומה של
תקופתו הקוביסטית, הוא מראה ל־
קהנוויילר סוכנו־ידידו ובעל אחת ה־
גלריות החשובות של המאה, שני
רישומים של אדם יושב, העשויים
בסגנון קלאסי ולא קוביסטי. כבר
אז, בשנה שבה נוצרו התחריטים
„האיש במגבעת" ו„האיש עם הגי־
טרה" המוצגים בתערוכה התעוררו
בו ניצני החזרה לסגנון הקלאסי, ש־
הגיע למלוא ביטויו בציורי־השמן
משנת 1920.

פיקאסו טען שהיצירה בסגנון קו־
ביסטי יכולה היתה להעשות רק ב־
מסגרת של קבוצה, של צוות; ויי־
תכן שהיפרדות הקבוצה בתקופת
מלחמת־העולם הראשונה הביאה או־
תו לתפנית מן הקוביזם לעבר אותו
סגנון קלאסי, שראשיתו באותם שני
רישומים משנת 1914.

שליטתו של פיקאסו בטכניקות ה־
גראפיות וחידושיו בתחום זה, תוך
חיפוש אחר צורות־ביטוי חדשות,
הפליאו אף את מורלו הגדול. בש־
נת 1958 הוא החל חותך בלינולאום
פורטרט של אשה לפי קראנאך (לי־
טוגראפיה של ונוס וקופידון, בעק־
בות קראנאך, הוא עשה עוד ב־
1949, הדפס זה מוצג בתערוכה ב־
מוזיאון), אך במקום לעשות לוחות
נפרדים לכל צבע, הוא הדפיס ב־
12 צבעים מאותו לוח עצמו.

אם נתייחס כעובדה לסיפורו של
קהנוויילר, הרי פיקאסו התחיל לע־
בוד בלינולאום בגלל סיבות של נו־
חות פיסית: „ב־1945 החל פיקאסו
מבקר בסדנת הליטוגראפיה של מו־
רלו, משום שהוא העדיף לעבוד ב־
מקום מוסק היטב. בזמן שפיקאסו
עבד בדרום, בוואלורי, לא היתה לו
אפשרות לבדוק מייד את הדפסי
לוחות האבן והתחריט, משום שהיה
עליו לשלחם לפאריס ולקבל אבנו־
נות מכל מצב. זה שיעמם אותו.
לגבי הלינולאום הוא מצא בוואלורי
מדפיס צעיר (הכוונה לארנרה —
א.ב.), שהיה מביא לו הדפס מן ה־
לוח תוך שעות ספורות ופיקאסו היה
מעוניין לקבל את התוצאה במהי־
רות".

לידידו בראסאי (Picasso & Co.)
מזכירה צבעוניות הדפסי הלינול־
אום מאותן שנים את מיגזרות־ה־
נייר של מאטיס, אך למעשה מצויה
צבעוניות זו בסדרת ציורי „הנשים
באלג'יר" מן השנים 33—1932.

הדפס־אבן המוצג בתערוכה (אשה
במהודרת, 1947) מראה את קרבתו
של פיקאסו למאטיס, והערכתו אליו
הרגשה, כשנבחן פיקאסו, בתקופת
מלחמת העולם השניה, במבחירה
פומבית של ציור משל אל־גרקו. פי־
קאסו התבונן בציור ואמר: „מאטיס
טוב יותר!" השפעתו של אל־גרקו
על פיקאסו היתה מובהקת בתחילת
המאה, עד שהוא הוליכו בולאס־
קא.

התחריט המוקדם ביותר של פי־
קאסו שבאוסף המוזיאון נעשה ב־
1910 כאיור לספרו של מאקס ג'אי־
קוב „סנט מאטורל", וסדרת ההד־
פסים המאוחרת שבאוסף שהוענק
כעת למוזיאון, הידועה בשם „347
ההדפסים" שנעשו במוז'ין בין ה־
16 במארס ל־5 באוקטובר 1968 —
כוללת התחריטים לספרו של פרננדו
דה־רוחס „לה סלסטינה". שיראה אור
בקרוב. אך עוד ב־1905 הכין פי־
קאסו פיתוח־נחושת לספר השירים
של אנדרה סלמון. בפרק־זמן זה של
למעלה מששים שנה הכין פיקאסו
הדפסים כאיורים לעשרות ספרים:
למטאמורפוזות של אובידיוס ללי־
זיסטראטה של אריסטופאנס ב־1934,
לספרי אלואר, בראסון, רוורדי ו־
אחרים, שרק חלקם מצויים, עד עתה,
באוסף המוזיאון.

פיקאסו אמר: „דרך האמנות אנו
מבטאים את המושג שלנו על מה
שהטבע איננו", אך עבודותיו מב־
טאות את מה שהאמנות היתה.

פיקאסו: תחריט, 1968

שמואל טפלר

גלריה לייחיק, תל־אביב

המולים לגו ציורי הרוחיים של
שמואל טפלר, הרוחסים במשטחים
ונים אדירה מטאפיסית, במשיכות־
מכחול חומריות ובגיוון כהה, כופ־
ה. הפעם, כפתיעת תערוכתו בב־
דים הגיגיים, צבעוניים, הפונים מ־
ציורי־האווירה המכונסים אל הני־
גוד הצבעוני האפקטיבי.

לא אחת, נקשר העיון בעבודו־
תיו בשמות כמוראנדי, בגלל הצמ־
צום בפרטים ומשום תחושת השקט;
הקפאון הפנימי; או בדה־סטאל ה־
בונה מישטחים דומיננטיים בחומ־
ריות מדגשת. עבודותיו מן השנה
האחרונה, המוצגות כאן, נושאות
תכנים עשירים של ציור מבותל, ו־
במונוגראפיה על טפלר, שיצאה עתה
לאור במילאנו, בהוצאת איל ציגיו
כותב מאריו לפורדה: „במשיכות־
מכחול מפצות ומכריעות מוכיח לנו
טפלר את קיומו של האובייקט ואת
גרשיות הקימה בפרוב. במשטחים
הציוריים מתקבל רטט לירי, כשה־
צייר והאור זורמים בחפשיות".

טפלר מסוג צייר מתוכנן, כאופק
ארכיביו, מינימלי בתפיסתו, עם
רגישה חווייתית, שבה כתמי הצבע
נקבעים תוך כדי מהלך הציור ומ־
תוך ביקורת אסתטית. הצמצום ב־
מרכיבים או פישוט הצורות מאוזן
על־ידי עושר צבעוני, שבו התוכן
הוא הכתם, שבו הצורה נכתבת ב־
גוון, אחד הגישנים המצויינים של
טפלר הוא בהכללת מישטחים שוו־
ויים, בעיקר בציורי־פנים כמכשלה
שהתורגה מעיד על שליטה מובהקת
בעיצובו של ציור.

שמואל טפלר: דמות

ציורים חדשים של רפי לביא

ן שחורי

גלריה גורדון תל־אביב

אחת התופעות המוזרות בארץ היא
חס אל ציוריו של רפי לביא. את
רוכתו הנוכחית במוזיאון ישראל,
ציגה מבחר עבודות מהעשור
אחרון, התקיפו קשות הקהל ורוב
קרי האמנות, אף שחלק מהם
ד שציוריו כלפני שנים מספר
יפים ובעלי־ערך. (לפני כמה
ים התקיפו ציורים אלה עצמם
ם מבקרים). הקהל הרחב רואה
יוריו פרובוקציה מרגיזה, השמה
ע את הבנתו וטעמו ואת ערכי
רבות בכלל. הכותבים המתוחכמים
ר מדברים על עייפותה של
דשנה זו, מאפיה המימסדית" ה־
דסת את כוח־שיפוטם הבריא ו־
ובעי של המוני העם (אלה ש־
עים כה להוקיר את ציורי הבר־
, העצבים, הסוריאליסטים וכו').
בר לכל ההדיינות פילוסופית על
דת האמנות ומשמעותה, בולטת
ה העובדה, שמצויים אנשים אשר
יריו של לביא נראים להם „ציו־
ם" לכל דבר, ואחרים — הרואים
ם את שיאה של חוצפה קאפריזית.
ציוכתו הנוכחית בתל־אביב, ש־
צבות בה עבודות מהשנה האח־
נה, מחזקת את תחושת אי־ההבנה
גרואליזם זה.

ציוריו הם המשך ישיר, אורגאני
ובי למלאכת הציור ולשמחת ה־
ריות, המושרשים עמוק במסורת
אמנות המערבית. הוא צועד צעד
ד נוסף מעבר לבוספסים הנב־
נים מתוך עצמם של זריצקי ומעבר
לספונטאניות ולאינפנטיליסטיות של
דיביפה. עם־זאת ציוריו הם קודם־
כל „מרובעים" רגישי צבע, המפ־
עילים את הכלים המקובלים של
שקיפות, חומר, משיחת מכחול, מיר־
קם צבעוני וכדומה. רפי לביא הוא
קולוריסט רגיש ומעודן, ובציוריו
שולטת, יותר מכל מימד אחר ל־
דעתי, התפיסה ה„לירית" — אר־
תה נהייה אחרי הגוונים הזקים,
המתוחכמים, האניגים, הכרוכים,
הסולדים מכל אפקט, מאמירה ברו־
רה מדי ומאקורד חריף, כפי שהד־
בר בא לידי ביטוי במירקמים ה־
שקופים והשבריריים של לבן על
לבן. על בסיס זה הוא זורע מרכיבים
נוספים, התורמים להתרחשות רב־
ערכית בבדיו: הראשון הוא כתב־
יד ושירבוט ספונטאני, המדגישים
את עצם תהליך היצירה, את מימד
ה„קריות, את הטריות והבלתי־אמ־
צעיות. השני הוא בכלול של אל־
מנטים קרים ומהונדסים, ההופכים
את הקוטב השני, המנוגד: פלא־
קאטים מודפסים, קטעי ציטוטים,
תמונות נוף באנאליות וקיטשיות,
הדפסת „דולר" על דיקט, וכדומה.
שלושת המרכיבים האלה מאוחד־
ים בקפדנות, תוך יצירת קומפוזי־
ציה מודרכבת, השואפת, מצד אחד,
אל הפשוט, אל הסימטריה הבנויה
על קו האמצע, ומצד שני — פש־
טות זאת נשברת מדי פעם על־ידי
אלמנט יוצא־דופן, המונח כאילו
שלא במקומו, בצד התמונה. הנ
ציור קשה לקריאה ולהבנה בשל
רב־ערכיותו ורב־ממדיותו, בשל ה־
יותו בנוי מרבדים שונים, בשל
הכפילות המחושבת שבין „מוצר
מוגמר יפה" ובין התארעות ספונ־
טאנית, המעידה על התהליך יותר
מאשר על המטרה, בין המופשט
שבו ובין הדימויים המציאותיים
המשמעותיים כקטעי נוף ומלים,
ובין המשוכלל הבנוי היטב ובין
המיקרי הפרוע. כל אלה עושים
את רפי לביא אחד הציירים הרצי־
ניים, המעמיקים, המקפידים וה־
מהמירים עם עצמם. האסתטיקה של
ציוריו קשה לעיכול בשל אותו
ניגוד חריף שבין אנינות מעודנת
דקה וגזירה כמעט ובין סממני הוול־
גאריות הבאנאליות המשולבים בה.
בעבודותיו המוצגות עתה אין כלום
מחדשנות לשמה או מהשאיפה —
הלגיטימית כשלעצמה — לשבירת
מוסכמות. להיפך, הן בבחינת שלב
נוסף של בשלות וגיבוש בהתפתחו־
תו. לכן נשמעת אווילית במידה
רבה הטענה, שהאמנות חייבת להי־
יות קומוניקאטיבית — לדבר אל
לב האנשים. אלה שטוענים כך
שוכחים, שלקומוניקאציה דרושים
שני צדדים. אם המשהו איננו מובן,
ייתכן שהפגם מצוי דווקא בקולט,
או, כמאמרו של גוגול: „מה יוצא־
נן אדם על ראי ופניו עקומות".

ספרים חדשים

מקור

תל־אביב על התהלה — מאת
[illegible] זכרונות על הל־
[illegible] הוצ' „מסדה", 136 עמ'.
[illegible]

אורי צבי גרינברג — [illegible]
[illegible] 104 עמ'.

כתבי לאה גולדברג בארבעה כר־
כים — כרך א': טבעות עשן, שבלת
ירקת העין, שיר בכפרים, מוקדם ומאוחר;
כרך ב': על הפריחה, ברק בבקר, מלים
אחרונות; כרך ג': עם הלילה הזה,
שירים שלא כונסו בכבסים, הערות. כרך
ד': פרוזה: והוא האור — רומן;
סיפורים: האוהבת, פגישה באביב, או־
סוטיה, נכי ועוד. הכתבים נערכו בידי
ט. ריבנר. חבר העורכה: ע. אוסבכי,
ה. הנגבי, א.ב. יפה, ד. פגיס. הוצ' ספ־
רית פועלים.

ביה הציצין — כראות ואגדות
מאת אברהם רגלסון. הוצ' „דביר". 110
עמ'.

סיפורו של צבען ישראלי בשבי
המצרי — מאת אהרן וולק ויאיר דר־
רי, הוצ' בוסתן, 183 עמ'.

ירושלים והמלכה — שירים מאת
דליה בודדוב. 35 עמ'.

בין עגנון לקפקא — מחקר משוה
מאת הלל ברזל. חלקי הספר: מסה
מבוא ובה על עיצוב הדיוקן, הצחוק
שבאימה, קומיזה וטראגיות ועוד ועיו־
נים משלים. הוצ' „בר־און", 350 עמ'.

תמר ואילנה — לפעוטות. כתבה:
ימימה שרון; ציירה איה שמואלי.
הוצ' א. לוין־אפשטיין בע"מ.

תולדות ישראל — ישראל בגולה —
כרך שני — ספר שני — מאת בן־
ציון דינור. דמות עולמו של האדם
היהודי — לשון, חינוך וספרות. הוצ'
„דביר", 640 עמ'.

על המתוק בספרות הישראלית —
מבוא כללי ונפרט עיון ביצירות א.ב.
יהושע, נתן זך, יהודה עמיחי — מאת
חביבה שוחם מאירי. בספרי פרס לאה
גולדברג לעידוד מחקר השירה העברית.
ספרית פועלים, 160 עמ'.

יש לי אח! — לפעוטות. כתבה:
ימימה שרון. ציירה איה שמואלי. הוצ'
א. לוין־אפשטיין בע"מ.

יעל נוסעת לירושלים — לפעוטות.
כתבה: ימימה שרון; ציירה: איה
שמואלי. הוצ' א. לוין־אפשטיין בע"מ.

זריקה — לפעוטות. כתבה: ימימה
שרון. ציירה: איה שמואלי. הוצ' א.
לוין־אפשטיין בע"מ.

תורה לילד — א' — נערכה ע"י נ.
גבריאלי, ב. אביבי בהשתתפות פרופ'
א. פינקוביץ הוצ' „יבנה", 182 עמ'.

אלף־בית של חיות — שירים ליל־
דים מאת בניטו מנא. הוצ' „יבנה", 29
עמ'.

בעולם הספרות והאמנות

איינשטיין ודוסטוייבסקי

בספרו „איינשטיין ודוסטוייבסקי"
(הוצ' „האצ'יסון אדיוקשינאל")
עוסק בוריס קוזנצוב (תרגום: ול־
דימיר תלמי) בקשרים בין איינ־
שטיין ודוסטוייבסקי, כשהוא מסתמך
על הפרזו של הראשון: „הוא נותן
לי יותר מכל הוגה אחר, יותר מ־
גאוס".

דיונו של קוזנצוב מתנהל במק־
בילים שכאילו אינם נפגשים, וזאת
עד שמגיעים להערות־הסיכום שלו
ונזכרים בתורת־הסיכויים של הפי־
סיקה המודרנית. למעשה, זהו מחקר
על ההסתברויות, שכן רק בתחום ה־
הסתברויות מתקשר חיפושו הנואש
של דוסטוייבסקי אחר הארמוניה עול־
מית עם תורת־היחסות של איינ־
שטיין. הדיון פותח בבחינת „הריא־
ליזם הנסיוני" של דוסטוייבסקי, ד־
היינו: הרעיונות המרכזיים שבכל
מאגים שלו. בעיקר מתבסס קוזנ־
צוב על „שדים", שאותו הוא רואה
כרומאן פוליטי מובהק: „מה שתוכנן
כקונטרס המכוון נגד האינטליגנציה
המהפכנית, התגלה כשאלה המכוונת
אל העתיד: באילו נסיבות יכולה ה־
תבונה להוליך לטוטוריות הדו־ערכית,
לשימור הבטחה של חיי אנוש!
שהתבונה ולא המסורת צריכה לב־
נות מוסריות כזו — דבר זה נלמד
מן המארג האינטלקטואליסטי של ה־
רומאן, אשר בו כל קנה־מידה מוס־
רי הוא תוצאת מאמץ מנטאלי, ל־
עתים מאמץ מכאיב ביותר, ואשר
אינו מקבל את המסורת כמקור של
עתורות מוסריים". תפיסתו זו של
קוזנצוב מוטעית מיסודה, שכן דוס־
טויבסקי לא תלה תקוותיו בתבונה
דווקא, אולם חיפושיו אחר אותם הי־
בטים ביצירת דוסטויבסקי שהשפי־
עו על איינשטיין כנים הם. דוס־
טויבסקי, בניגוד לאיינשטיין, לא
היה מסוגל להימלט מפני העיסוק
המרכזי המתמיד באני, ועמד בתוקף
על הארמוניה עולמית שלא תתעלם
מגורל הפרט. קוזנצוב טוען כי גי־
שה זו רלבאנטית למדע, בעיקר מאז
פיתוח פצצת המימן. הקשר בין דוס־
טויבסקי, איינשטיין הוא הרעיון
שהקיום בלא הארמוניה הוא אשליה.
אפשר לתאר את יצירת דוסטויבסקי
כ„שאלה מופנית אל העתיד", במובן
זה שהחיפוש אחר הארמוניה קוס־
מית, כפי שהוא משתקפת במושגים
אאוקלידיים, עשויה למצוא את פת־
רונה במתחים המדעיים של היחסות
האיינשטיינית. (ט.ל.ס.).

דיוקן האוויר

„דיוקן האוויר" (1927) הוא ספרו
הראשון של לואיס סארנודה שהיה
שייך לקבוצת המשוררים הספרדיים
שנודעה „כדור 1927" וכללה את
לורקה ואת חורחה גיאן. אפשר ש־
משום שהיה הומוסקסואל היתה ל־
סארנודה תחושה חריפה של היותו
שונה משאר האנשים. תחושה זו
הניעה אותו לפתים, ובעיקר בבי־
קורתו, לבחור בהתקפה כצורת הת־
גוננות. הניכור האירוני והאינטרוס־
פקציה שלו, ניכרים בעיקר ביצי־
רותיו הבשלות, אפשר להבחין בהם
כבר ב„דיוקן האוויר", שיצא עתה
לאור בעריכתו של דאראק האריס
(„מאמסיס בוקס") ע מיצירות בשו־
כחות אחרות, מסמכים ומכתבים.

קבלת־הפנים הפושרת מצד הבי־
קורת פגעה בסארנודה עד כדי כך
שב־1935 הוא ערך את הספר מחדש
והוציאו בשם „שירים חדשים". דא־
ראק האריס, שמשווה בספרו את
שתי הגירסות, הגיש לקורא המעני־
ין בשירה הספרדית של שנות הש־
לושים מסמך מעניין, המותח את „ה־
היסטוריה של התפתחותו האמוציו־
נאלית של סארנודה".

חולשתו ועוצמתו של „דיוקן הא־
וויר" בכך שנכתב בידי איש צעיר,
רגיש ובעל כשרון, שנצנה „להו־
לדת החשק" בתוככי עצמו. אלה ה־
מעוניינים בסארנודה יוכלו ללמוד
עליו רבות מספרו של האריס „סי־
רתו של לואיס סארנודה" (הוצ'
„ניו־יורק יוניברסיטי פרס").

הפרס ע"ש נוישטאדט לג.ג. מארקאס

גבריאל גארסיה מארקאס מחבר
„מאה שנים של בדידות" זכה בפרס
היוקרה הממומן על ידי רבעון לספ־
רות בינלאומי, ואוניברסיטת אוק־
להומה.

מארקאס נבחר על ידי חבר־שופ־
טים בינלאומי של 12 חברים, ש־
לכל אחד מהם ניתנה אפשרות להצ־
ביע בעד סופר אחד.

הסופר האיסלנדי תור ויליאמסון
שהיה בין הבוחרים במרקאס, אמר:
„בחרתי בסופר שניחן בכושר־דיבור
שמהייה אותו דהיין דינאמי. ג.ג.
מארקאס הוא אחד מאותם סופרים
שמקסימים אותנו כשהם מטפלים ב־
כוחות המסתוריים השולטים בחיינו
ומטלטלים אותנו לכאן ולכאן. הוא
אף מסמל תופעה מעודדת מאוד ב־
תחום ספרות העולם, שכוונתה תור
השגשוג הדרום־אמריקאי בספרות.
נראה לי שמארקאס משיא אוביקי־
טיביות וריאליזם לתחושה מיוחדת
מאוד של הפאנטאסטי ולכשרונות־
סיפור מתוקים, כשהוא משתמש ל־
עתים קרובות ביותר בחזיוניות סור־
ריאליסטית, כדי לצייר ציור־קיר
גדולים ספועבים תרועמת מוסרית
וזעם, הכוחים נגד דיכוי ואלימות,
התנוונות ושקר... הרומאן שלו „מאה
שנים של בדידות" מעמידו בשורת
המספרים החשובים ביותר של זמ־
ננו. עכשיו, משזכה בפרס, אני מ־
אושר שיש לי יד בבחירתו. הלב
האיסלנדי הקטן שלי מאושר".

וולפגאנג לוכטינג מאוניברסיטת
וושינגטון כתב: „התערובת של ה־
נטוראליסטי והעל־טבעי ביצירת
מארקאס, תואמת את מושגי החיים
וההיסטוריה, הזמן והקיום, הפולי־
טיקה והאלימות, שהם רבי־עוצמה
באמריקה הלטינית. זו יבשת אגדית,
אשר בה מתקיימים בו־זמנית כל
הזמנים של תולדות האנושות;
עם תנופה לחקר החלל בפרו, תחי־
קה חברתית מתקדמת מאוד, ליד
אדישות אכזרית לחיי האדם ול־
זכויות אנוש, שפע שלא ייאמן, בצד
העוני המחפיר ביותר הקיים עלי
אדמות. אין זה צריך, איפוא, להפ־
תיענו, שהפער ההכרחי בין קצוות
כאלה מוליד את המיתוסים המקסי־
מים ביותר, אגדות, סאגות, סיפו־
רים, שקרים יפים..."

הפרס בן 200,000 הדולר נתרם על
ידי משפחת נוישטאדט מאוקלהומה,
והוא יוענק מדי שנתיים. חתן הפרס
הראשון (1970) היה ג'וזפה אונג־
גארטי האיטלקי — אבי השירה
האיטלקית המודרנית.

סרט יוצא דופן

ורנר הרצוג הוא במאי סרטים
גרמני יוצא־דופן המייצר סרטים על
מצבים יוצאי־דופן. את החומר ל־
סרטיו נטל לרוב מן התרבות הס־
פרדית וסגנון סרטיו מזכיר את זה
של בונואל.

סרטו האחרון „אגירה, זעם האל"
מצולם ביערות־העד שעל גדות ה־
אמאזונס בפרו. זהו סרט ענק, רב־
עוצמה ומעניין על הרפתקאותיהם של
ספרדים האבי־ממגן שנשלחו על־
ידי פיסארו למצוא את אלדוראדו ה־
אגדית — סיפור מפחיד, המתרחש
בנוף גראנדיוזי ומטיל אימה, המציג
את התמוטטותה של המשלחת של
פיסארו.

(„פראנקפורטר אלגמיינה")

טראומה מינית (ב)

ברשימתנו הקודמת יצאנו לבדוק,
אם יש מקום לשנות מן הנהוג
הקיים, אשר לפיו שם המסתיים
בתנועת A נחשב אוטומטית לנ־
קבה. הטענה היתה, כי יש שמות
אשר בלשון המקור המשאילה (יוו־
נית, למשל שלפנינו) אינם נקבה —
ההפרש יש ביניהם לבין שמות נק־
בה מקוריים בעברית, שהם מוטע־
מים שלא מלרע (פראמה, וכו').
כבר העלינו, כי הלשון הלכה מעצ־
מה בדרך נכונה. שכן, אותו מנוג
עצמו קיים בשמות כמו: טראומה,
סכימה, ידראמה, מכאן ובשמות כמו:
קתדרה, פמליה מכאן. הראשונים
אינם נקבה במקורם האחרונים ב־
אים גם בלשון המשאילה במין נק־
בה. אבל כיצד זה ידע הכותב עב־
רית לכוון את לשונו על פי דק־
דוקי לגו אלו? אילו היינו הול־
כים על פי המין בלנו, היינו מכ־
ניסים מהומה אין סוף ללשון.

טור הלשון

לא זו אף זו. אמרנו, כי הלשון
הלכה בדרך הנכונה. הבעיה ש־
עלתה אינה בעית הדור הזה או
הדור הקודם. בכגון זה כבר נתנסתה
העברית בנסיון דורות. הרי שאי־
לות הלעז ללשוננו באו בימי קדם,
וכבר בלשון חכמים נבלעו מלים
יווניות. ומה קרה אז? הוה אומר:
אותו דבר גופו.

הרי לנו, למשל, לשון „בימה". לא
ניכנס כאן לפרשת הערבוב בין
„בימה" שחז"ל שאלו מן היוונית
ובין „במה" במקרא. „בימה" של
חז"ל היא כידוע bema ביו־
נית — וזו מלה בטיבורם יווני. נכון,
מסיבות היסטוריות יש שמלים כא־
לו שוחרו בלשון חז"ל, כבר נת־
שבות לנו למלים עבריות לכל
דבר, ואין אנו חשים עוד בזרותן.
משום כך יש למלה כמו „בימה"
דמויי הטעמה מילה — לעתים היא
מוטעמת מלעיל ולעתים מלרע (ו־
לא ניכנס כרגע להתניות). העיקר,
זו מלה הנחשבת לנו לנקבה, וכך
היא נחשבת במשך אלפיים שנה.

כיוצא בכך „בימה" שהיא bema
יוונית. אף היא מלה בטיבורם יוונ־
ית, והיא נחשבת לנו נקבה. חכמי הל־
שון יודעים, כי כגון אלו כבר נ־
אספו ונסדרו לפני עשרות בשנים
על ספר, וכל הרוצה לעיין בגלגו־
ליהן של מלים יווניות השאולות
לעברית בלשון חז"ל יבוא ויעיין.

אם כן, לא עניין של בחירות
דורנו יש כאן, אלא מנהג העברית
מדורי דורות. זו הדרך הטבעית,
וכך היה ראוי. אלא עניין לא ס־
יימנו.

כל שהבאנו עד כה היה משאי־
לות היווניות הרומית. אבל רוב
השאילות ללשוננו באו לנו דווקא
מן הארמית — ויש שבאו דרך
הארמית מלשון אחרת. הנה: ב־
דוע ששמות ארמיים מסתיימים ב־
קמץ־אליף, סימן לתוית היידוע
הארמית. מאות שמות, אם לא אל־
פים, מסתובבים בעברית של ימי־
נו בלבוש ארמי זה — אלא שכבר
נהגו העם להמיר את האלפיין ב־
ה"אין, כאילו מלים עבריות בנקבה
יש כאן. הכיוון שנוהלפו ל[illegible]
יש שגם הטעם עבר למלרע. דרך
כלל: אין „אוירה" אלא „אווירא".
אבל אירע כה שאירע, ולנו נחשבת
המלה „אווירה" למלה בנקבה לכל
דבר.

על דרך סיכום: איני סבור, כי
אפילו היינו צריכים להחליט מל־
כתחילה על מינם של כלים ה־
מסתיימות בתנועת A, היינו רשאים
להחליט, כי כל שם ישמור על המין
הקבוע לו במקורו הלועזי. זו גזירה
שהציבור לא היה יכול לעמוד בה.
בדיעבד, אין כאן מקום לשמץ של
ערטה. ממקורות שונים נסלה העב־
רית ביד רחבה, יש ששינתה בכ־
תיב ויש ששינתה בהטעמה. הצד ה־
שוה, על דרך האיחוד כל השמות
נחשבים לנקבה — ואין לשנות.

משה גושן־גוטשטיין

עורך המדור עונה על שאלות
קוראים בבעיות לשון שיש בהן עניין
לכלל. את השאלות יש להפנות
למדור „טור הלשון", מערכת „ה־
ארץ", ת"ד 233, תל־אביב.

מכתבים לעורך

סבלותיו של סולז'ניצין (קוראיו) בעברית

רשימתו של שבתי טבת על תרגום
ספרו של סולז'ניצין „אוגוסט 1914"
לעברית („תרבות וספרות" 2.2.73)
היתה עשויה להיות מבדרת אלמלא
הסתמך על תרגומו האנגלי של
מיכאל גלאני לספר המפורסם. על
התרגום זה כתב בגליון „ניו־יורק
טיימס בוק רביו" של 10 בספטמבר
1972 סימון קרלינסקי, פרופ' לשו־
נות סלאביות בברקלי, האוניברסיטה
של קליפורניה:

„איש (ממתרגמי סולז'ניצין הער־
כים) אינו מחליק ומקצץ ביותר הפ־
קרות מאשר מיכאל גלני, מתרגם
„סיפורים ושירים־בפרוזה" וכעת —
„אוגוסט 1914". הוא מפשט פסוקים
ארוכים ומפותלים ומבתר אותם ל־
פרוסות נוחות לבליעה; פיסקאות
של זרם־התודעה, שבהם הסיפור
עובר מגוף שלישי לגוף ראשון או
שני, הוא מוחק ומעביר הכול לגוף
שלישי; משפטי־קריאה מהודים, כ־
תובים בסטאקאטו ובהשמטת־מלים
מכוונת, הוא מוליך לאנגלית ענייו־
נית, חלקלקה, סתמית; וציורי־לשון
פיוטים הוא מוחק בשיטתיות...

„הכול מודים ש„אוגוסט 1914"
הוא טכסט קשה ביותר לתרגום;
עם־זאת, מתוך הגינות כלפי הקו־
רא, היו המו"לים חייבים לציין כי
הנוסח האנגלי „עובד" או „נכתב מ־
חדש" בידי מיכאל גלני, ולא תור־
גם בידיו. קשה להעלות במחשבה
דוגמה אחרת מן הזמן האחרון ש־
המימרה העתיקה — Traduttore
Traditore (לשון נופל על לשון ב־
איטלקית: המתרגם — בוגד) תהיה
הולמת אותה יותר".

תרגומו של י. סערוני ביקש לש־
מר עד כמה שאפשר את רוחו של
הספר ולא בכל המקרים יכול לה־
שיג גם דיוק ובהירות. ציוני הדר־
גות של צבא הצאר ניתנו במקורן
— לפי דרישת המערכת — אף
זאת כדי לקיים את אחידות הימים
ההם. סולז'ניצין עצמו לא הקל על
הקורא הרוסי ולא השתמש בדרגות
הנוהגות בצבא הסובייטי כיום. ב־
צבא הצארי היה לכל חיל סולם־
דרגות אחר — קשת־דרגות רחבה
מאוד. מתן דרגות צה"ל לחיילים
רוסיים במלחמת־העולם הראשונה
הוא אנאכרוניזם גמור, שהיה מפשט
ומסלף את כוונת המחבר. כדי לס־
בר את האוזן החלטנו לתרגם רק
תוארי תפקיד של קצינים וחיילים,
כגון מפקד הסיבה, גונדאי וכיו"ב.

אין ספק שתרגום „אוגוסט 1914"
לעברית טעון שיפור, אך בשום
פנים לא על דרך ה„פארטייטשט
אונד פארבעסערט" (מבואר ומשו־
פר) הבא מעבר לים, אשר המבקר
שלנו מתגעגע עליו כל־כך.

ירוחם לוריא
הוצאת „עם עובד"

★

אילולא הנימה הרציניות שבמאמ־
רו של שבתי טבת „סבלותיו של
סולז'ניצין (קוראיו) בעברית" עשו־
יים היינו לחשוב, שכל כוונתו של
טבת לא היתה אלא לשם פארודיה,
שהרי המאמר כולו בנוי על פאר־
דוכס משעשע ביותר: מר טבת
אינו טוען כבר י. סערוני שאין
תרגומו ל„אוגוסט 1914" נאמן למ־
קור הרוסי — סערוני חטא, לדידו
של טבת, חטא חמור מזה בהרבה:
תרגומו אינו נאמן לתרגום האנגלי
של היצירה! טענה אבסורדית מעין
זו עשויה היתה לשמש לטבת נקודת־
מוצא נפלאה לשליחות חיצי סאטי־
רה באנשי־עט מסוימים, המתפתים
לעתים לדון בנושאים שאין הם
מבינים בהם דבר. אלא שטבת,
כאמור, לא ביקש לכתוב פארודיה,
הוא התכוון ברצינות.

איני באה להתווכח עם טבת
באשר לתרגום המונחים הצבאיים,
שכן בכל הנוגע לחטיבות, אוגדות,
גייסות וכיו"ב נאמנה עלי עדותו
כמבין ובקי. אולם בהמשך מאמרו
מרשה לעצמו טבת להיטפל לשורה
שלמה של קטעים ולקבוע הלכה פ־
סוקה, כי התרגום העברי סוטה ב־
הם מן המקור, וכי „יקצר המצע
לפרט את כל אי־ההבנות והבל־
בול שיצר המתרגם בשביל הקורא
העברי". האורים־והתומים, שמהם שו־
אב טבת את בטחונו הבלתי־מעו־
רער, הוא תרגומו האנגלי של מיי־
קל גלאני (טבת מעיד על עצמו
כי אין הוא קורא רוסית). אלא
ל זיתנות הלעג, ששופך טבת על
המתרגם העברי, מתגלים כבומ־
ראנג: מסוכן לאחר עיון קל במ־
קור הרוסי. אביא דוגמה אופיינית.
טבת כותב: „אותו רצון למליצה
וחדשנות מביא את המתרגם (ה־
עברי — נ.מ.) לכתוב בסוף פרק
21 כשמש סתום זה: „היה כה עז ו־
אלהים גנב", ואת הפירוש למה
שאירע באמת מקבל הקורא האנגלי
בפשטות: „פרק 22 השמטם לפי
בקשת המחבר". את המשפט הס־
תום, שעליו יצא קצפו של מר טבת,
לא המציא סערוני. אין זה אלא
פתגם רוסי (המבוסס גם במקור
בצורת חרוז), שבו בחר סולז'ניצין
לסיים את הפרק ה־21 של ספרו (זו־
הי, אגב, תבנית חוזרת ביצירה:
כמה וכמה פרקים נחתמים בפתגם).
העובדה, שהמתרגם האנגלי בחר
משום־מה להשמיט את הפתגם ב־
מקום זה אינה נראית לי סיבה מס־
פקת להלעיג בארסיות כזאת על
עבודתו של המתרגם העברי. וב־
אשר ל„פירוש הפשוט שמקבל כאן
הקורא האנגלי", הרי שאין הוא
מצוי במקור כלל.

הוא הדין בכמה וכמה מהערותיו
הביקורתיות של מר טבת. מקום ש־
בו הוא מוצא „פשטות ובהירות"
בתרגום האנגלי מצאתי אני חוסר־
נאמנות למקור הרוסי, ואין טעם
לפרט כאן את כל הדוגמאות. אך
הבחנה נוספת של מר טבת ראויה
לעיון רחב קצת יותר. הוא כותב:
„כאשר זרקורי השדה הגרמניים מ־
אירים בחשכת־הלילה את העמדות
הרוסיות נעטפת עליו נמשו של ה־
מתרגם והוא מגביר את לשון המ־
ליצה שלו. הקורא שלנו מוצא:
„בתחנה שבקו החיים. הגיע לכאן
כתם הזר־מת, אור גמול־חיים' (עמ'
180) בעוד שהקורא האנגלי מקבל
תמונה בהירה לחלוטין: „כל החי־
יילים בתחנה קפאו במקומם כאשר
אלומת האור הלבנה־כמת של הזר־
קור נגה וקרבה אליהם". אכן, ש־
פר עליו חלקו של הקורא האנגלי —
אך דומני, כי חשוב לא פחות לק־
בוע בנקודה זו מהי התמונה שמקבל
כאן הקורא הרוסי? חוששתני, כי
התשובה עשויה לאכזב את מר טבת
הטכסט המקורי, מסתבר, נאמן מלה
במלה לתרגום העברי, והתמונה ה־
מצטיירת בעיני הקורא ה־
אנגלי, אינה מצויה אצל סולז'ני־
צין. במקור אין נזכרים כלל „חיי־
לים", „אלומת־אור" ו„זרקור", וה־
תיאור המתקבל הוא קטוע, עמום ו־
ערטילאי לא פחות מזה המצטייר
לעיני הקורא העברי. כל כוחו של
הקטע הוא דווקא באותה איכות
סתומה שלו. סערוני נאמן כאן למ־
קור באמנות מוחלטת, הן מבחינה
מילולית והן מבחינת האווירה וה־
אפקט האסתטי שרצה סולז'ניצין
להשיג, בעוד שהמתרגם האנגלי נת־
פס, מן־הסתם, לפיתוי המוכר לכל מי
ששלח פעם יד במלאכת התרגום,
היינו לאותה שאיפה „לייפות" את
המקור, להבהירו ולסלק ממנו כל
הספק. כתרגם ראוי לשמר גלחם
זה, שכן הוא יודע היטב,
כי הנטייה „להחליק פינות חדות",
לפשט בקושות מוקשים ולעשותם
שוים לכל־נפש סופה לפגום ביי־
חוד האמנותי של היצירה ובעוצמת
ביטויה. מר טבת סבור בתום־לבו
כי „אין תחליף ללשון רהוטה, מדו־
יקת ובהירה" הנכה. זו משמשת לו
אבן־בוחן לבדיקת איכותו של ה־
תרגום. אולם אבן־בוחן זו הפכה
לו לאבן־נגף, מן הסיבה הפשוטה,
שאין היא תואמת את סגנונו וה־
לשוניות המגוונת של סולז'ניצין.
לשונו של סולז'ניצין ב„אוגוסט
1914" מצטיינת במורכבות מופלגת,
התחביר שלו מסובך לעתים עד כדי
סרבול, אוצר המילים, הביטויים וה־
ניבים המופיעים ביצירה הוא עשיר
ורבגוני לאין־שיעור. מתוך מגמה
מודעת להלחם באוניפורמיות הל־
שונית הרדודה של הספרות ה־
סובייטית המקובלת משתדל סול־
ז'ניצין להחזיר בשפתו את כל רב־
גוניה של הלשון הרוסית ולהפעילם
זה בצד זה בעת־ובעונה־אחת; הוא
מרבה להשתמש בניבים מקומיים,
שאינם מובנים לחלק ניכר מקוראיו,
בצירופי־מלים בלתי־מקובלים וב־
צורות דקדוקיות בלתי־שגורות; הוא
נדרש לביטויים סתומים, לשנה, ל־
ארכאיזמים, לפתגמים ואף למליו־
צות, הוא טובע תבופות מטבעות־
לשון חדשות משלו. המירקם הלשו־
ני המורכב והמתוחכם של „אוגוסט
1914" הוא ההישג האמנותי הוודאי
היחיד של היצירה. עדותו של מר
טבת, כי „הקורא האנגלי רץ ב־
„אוגוסט 14" מעוררת בי חשש, כי
גלאני לא עשה הטעם את מלאכתו
נאמנה, שכן לשונו של סולז'ניצין
לעולם אינה מאפשרת „ריצה". היא
דורשת מאמץ ניכר גם מאנשים ב־
עלי בקיאות מופלגת בשפה הרוסית,
ותרגום נאמן של סולז'ניצין, חזקה
עליו שיתבע מאמץ מכל קורא. קבי־
עתו הפוזה של טבת, כי „כל הי־
שגיו של סולז'ניצין בטלים לגבי
הקורא העברי" עושה עוול מצער
לי. סערוני, שלמרות כמה פתרונות
בלתי־מספיקים פה־ושם, עלה בידו
להתמודד בכבוד עם המשימה הק־
שה של תרגום „אוגוסט 1914" ל־
עברית.

נילי מירסקי

„פסל המריבה"

ב„תרבות וספרות" מיום 26.1.73
הופיעה רשימה שבה פורטו מעלל־
תיו של „פסל המריבה" בקמפוס של
אוניברסיטת תל־אביב, הכדבריו של
המשבח: „פסלו של תומרקין כולו
נוכחות. הוא פצע כביר בלבו של
הקמפוס, הוא בולט בסביבתו, הוא
גם ו„מכוער" — ובכך טמונים כוחו
ועוצמתו וביטויו האמנותי. מידותיו
הגדולות (10×10×6.20 מטר) וחומ־
ריותו — יציקות בטון כבדות צבו־
עות לבן ואבני מתכת בארום, צ־
הוב, כחול ושחור — מקנים לו את
תחושת הנוכחות שאין להתעלם מ־
מנה", ומסיים הכותב את המאמר
במשפט הנבואה וההוראה לרבים:
„בטחוני שבמשך הזמן יתרגלו באי
האוניברסיטה לפסל והוא יהיה ב־
עיניהם חלק אינטגרלי של הקמפוס.
ויש לקוות שפסל זה, שאיננו לוקה
בהתיפיפות ובקשטנות, יתרום גם ל־
שינוי ערכים אסתטי של רואיו ואולי
אף יביאם לכלל הכרת ההבדל בין
„יפה" ובין „בעל ערך".

אינני מתכוון להתווכח עם הכותב
על טיב הביקורת האמנותית ועל
המבנה הלוגי של טענותיו. אני מס־
כים אתו בכל לב לתיאור הגראפי
והטיפוסיים שהוא מייחס לפסל. חלו־
קים אנו רק בתפיסת־העולם. אינני
מזדהה עם תפיסת הצליבה ואינני
אוהב פצעים.

אני מתפעל מכושר הנבואה של
הכותב. בוודאי שנתרגל לפצע אמ־
נותי זה בלב הקמפוס כפי שהתרג־
לנו לכל שאר פצעי האמנות, ה־
שירות והאטימות בנוף הארץ, ב־
מבנה הערים, בהנהיות לשקם את
הכיכר, אין לי ספק שהפסל ימשיך
לשכון בו כשם שרידינג די לא ימוט
ומגדלי חולסתן — פצעים נהדרים —
בעמק הצלבה, מול משכן הכנסת,
לא ישתותתו ובית־ההבראה החדש
שהשחית ללא תקנה את נוף הכי־
נרת מכיוון טבריה לא ייהרס, ובתי־
המלון בחוף תל־אביב יסתירו לדו־
רות את מתנת הטבע העיקרית של
הגדולה בערי ישראל. הריני מקבל
גם את עבודתו של מהלל הפסל ל־
שינוי ערכים אסתטי וכשאעבור ל־
רגליו בקנים שנתרו לי בדרכי
לספרייה או למסעדה, אשנן לעצמי
שזה אמנם לא פסל יפה, אבל בעל
ערך בדיוק כמו שאולקוס הוא בעל
ערך בהשוואה לפורונקל.

על מה ולמה אני כותב? כדי
להמשיך ולקיים את הזכות שכמעט
אבדה לנו ובמידה לא מעטה ב־
אשמתנו: הזכות למחות.

ד"ר משה שוקד
מרצה בכיר באנתרופולוגיה חברתית
אוניברסיטת תל־אביב

גאות
בשוק התמונות

בשבועות האחרונים מורגשת דרישה גוברת לתמונותיהם של ציירים ישראליים ה־ ECOLE DE PARIS
תהליך זה הוא לא מסביב לשוק האמנות הישראלי בלבד, בעולם כלו יש התעוררות גדולה בדרישה לציורים.

בארץ עבודות עיקריות של ציירים כמו לבנון, פרנקל, זריצקי, סטימצקי, גוטמן, מוקדי, קסטל ואחרים הכפילו או השלישו את מחיריהם תוך השנתיים האחרונות.

לדוגמא:

	סוג	1971	1973
לבנון	גואש	800.—	2000.—
גוטמן	גואש	600.—	2200.—
מנה כץ	גואש	3500.—	8250.—

סדרת המכירות האחרונות מוכיחה באופן ברור שלציור הישראלי המודרני מקום נכבד בהעדפתם של בני ארצנו. תהליך זה הוא רק בתחילתו כדי להשתרש בה בצורה איתנה. יש להניח שהסטרוקטורה של המחירים הנוכחית טרם התאזנה וצפויות עדיין עליות חדות בשטח זה.

גלריה לאמנות
Rooz
סמטת בית השואבה 1
(פינת אלנבי 94)
תל־אביב, טל. 613924

שעות עבודה: 9.30—13.00, 16.30—19.00

תצוגה מתמדת של תמונות מעולות

יופיע בסוף החודש
בהוצאת מלוא

דרכים לשמים

מאת זלמן חן

סיפורים ומסות על תולדותיהם, מאבקיהם ובשורותיהם של מייסדי האמונות אברהם העברי, משה רבנו, ישוע הנוצרי ומוחמד, על הסוציאליזם ובעיות היהדות בימינו.

הספר הקורא אתגר
ליהודי המחפש את זהותו

התלמוד הבבלי
בהתהוותו ההיסטורית

מאת: מ. א. טננבלאט

מחקר מקיף על חיבורו, סידורו ועריכתו של התלמוד הבבלי. תיאור מאלף של עבודת האמוראים והסבוראים שליקטו תורה עקיפה והצליחו לגבשה לחטיבה אחת ולמסרה כנכסי צאן ברזל לאומה כולה.

17.— ל"י

הוצאת דביר

כיצד לדבר עם ילדים קטנים על ענייני מין?

בספר החינוכי החשוב

חינוך מיני לילדים קטנים

להורים ולמורים!

מוסד ביאליק • ספרים חדשים

גבריאל פרייל
מתוך זמן ונוף

אסופת־שירים, שהיא מעין סיכום־ביניים לכלל יצירתו של אחד מן הבולטים במשוררינו, שהוא בעל ייחוד משלו ושירתו מקובלת על כל בני דורנו.

235 עמ'. 18 ל"י

*

בסדרת ספרי „דורות"

מסכת אבות, מפורשת ומבוארת מתוך עיון במבנה מאמריה, זמניה ומסיבותיהם, ובצירוף מבוא מאת בן־ציון דינור; אליעזר צבי הכהן צוויפל: שלום על ישראל (בשני כרכים). ההדירה, הוסיף מבוא והערות אברהם רובינשטיין; כתבי ר' ישראל סלנטר. ההדירה, הוסיף מבוא והערות מרדכי פכטר; גינזי הריאליזם בסיפורת העברית (קובץ סיפורים). ההדירה, הוסיף מבוא והערות יוסף אבן.

מחיר כל ספר בסדרת „דורות" 6 ל"י

בכל בתי־המסחר לספרים ובמדור ההפצה של מוסד ביאליק ת.ד. 92, ירושלים

هكذا من الأصل

אלופת היחידים בפסטיוואל

יד השבוע: כחלק מערב. צפון-דרום פגיעים.

צפון
♠ A J 10
♡ 8 3
♢ K 6 4
♣ Q J 7 5 2

מערב
♠ K 8
♡ K 10 2
♢ Q J 9 7 5
♣ K 10 4

מזרח
♠ 9 7 5 4 2
♡ Q 7 6 5
♢ 3 2
♣ 9 6

דרום
♠ Q 6 3
♡ K J 9 4
♢ A 10 8
♣ A 8 3

ברידג'
מאת [illegible]

פסטיוואל הברידג' הבין-לאומי ה-8 שנערך בימים אלה במלון פאן-אמריקן בבת-ים מייצג הצלחה ללא תקדים בפעילות הברידג' הספורטיבי בישראל. בפסטיוואל מתמודדים יותר מ-120 אורחים שהגיעו מחוץ לארץ, וביניהם מספר ניכר של כוכבי ברידג' בין-לאומיים מאיטליה, צרפת, בריטניה, ברמניה, שוויץ, ובצאלה דרום-אפריקה. מולם ד' איתם התייצבו כמאתיים ישראלים מכל חלקי הארץ, ועימם כל הצמרת של הברידג' הישראלי. הארוע הראשון בפסטיוואל היה בצורת תחרות היחידים שבו התמודדו 260 יחידים בשני סיבובים. באירוע השני של תחרות הזוגות המעורבים השתתפו 308 מתחרים, כאשר מספר זוגות נותר ללא מקום בשל הרשמה מאוחרת.

תחרות היחידים נסתיימה בבצורה המשכנעת של ד"ר מגדה פולדש שהובילה בראש הרשימה לאורך כל הדרך. (קביעת התוצאות באמצעות המחשב האלקטרוני נתנה צביון מיוחד לעובדה זו). זה הישגה הגדול ביותר של הגב' פולדש הפופולרית, אם כי היו לה כבר בעבר הישגי ברידג' נאים, בעיקר בתחרויות בין-לאומיות בחוץ-לארץ.

ביד שלפנינו הוכיחה הגב' פולדש את כושרה בהעברת היד, על מנת להשיג תוצאה מכסימלית (Top) בתחרות היחידים.

ברוב השולחנות פתח מערב את מלך הכרות. בקריאה על "1 דיאמונד", אך זה לא מנע (בדרך כלל) מצפון-דרום להגיע לחוזה סופי של "3 בלי שליט". בחוזה זה היתה התוצאה הממוצעת 630 נקודות לזכות צפון-דרום, מאחר שזכו בעשר לקיחות (ארבע בקלאב, שלוש בספייד, אחת בהארט ושתיים בדיאמונד). הגב' פולדש השיגה תוצאת שיא של 660 נקודות, כאשר זכתה ב-11 לקיחות, תוך הצגת טכניקה יפה.

מערב התחיל את ההגנה עם ה-Q דיאמונד שנלקח ביד הכרות (דרום) עם ה-A דיאמונד. מגדה שיחקה קלאב נמוך מידה ומערב שיחק נמוך באמצעו ל-Q קלאב לזכות בלקיחה בדומם. היא המשיכה בקלאב אל ה-A קלאב בידה, ואחר כך נלקח קלאב שלישי מידה על ידי ה-K קלאב של מערב, בעוד מזרח משליך דיאמונד. מערב שיחק הארט נמוך וה-Q הארט של מזרח נלקח על ידי ה-A הארט ביד הכרות. מגדה שיחקה את ה-Q ספייד שנלקח בלקיחה כאשר מערב לא שיחק את ה-K. המשך בספייד, הפיל את ה-K ספייד על ידי ה-A ספייד בדומם. עתה משכה הגב' פולדש שתי לקיחות גבוהות בקלאב שעליהן השליך מערב שני קלפי דיאמונד. כאשר שיחקה מגדה את הספייד הגבוה בדומם "בלחץ" מערב בסדרות האדומות. הוא היה מוכרח לשמור על ה-J דיאמונד, ונאלץ להיפרד מה-10 הארט. מגדה שיחקה הארט מהדומם שנלקח על-ידי ה-K הארט ביד מערב. זה שיחק דיאמונד והכרות זכתה ב-2 הלקיחות האחרונות.

מחדשות הפסטיבל

תוצאות סופיות של תחרות היחידים (260 מתמודדים):
(1) ד"ר מגדה פולדש (ת"א) 3690; (2) ד"ר ב. משולם (ת"א) 3503; (3) גב' ל. גראנג'ר (צרפת) 3461; (4) ב. סגולר (נתניה) 3434; (5) ד"ר א. שטרייך (ארה"ב) 3426; (6) ב. שאבי (ת"א) 3408; (7) ש. וליבמן (ת"א) 3375; (8) ש. ליברמן (ת"א) 3354; (9) ט. אילן (סביון) 3341; (10) גב' גוסלר (ד. אפריקה) 3320.

תוצאות סופיות של תחרות הזוגות המעורבים (154 זוגות):
(1) גב' טינטנר — לאבל (צרפת) 4316; (2) גב' וולקר — פולק (בריטניה) 4143; (3) גב' רבר — ד"ר קירקובסקי (ת"א) 4023; (4) גב' צור — שוסטר (ת"א) 3951; (5) פרוסינסקי — פרוסינסקי (אר' טליה) 3942; (6) גב' כ"ץ — לוויס (ת"א) 3934; (7) גב' ליכטנר — בירמן (חיפה) 3914; (8) גב' מוסקונה — עזיאל (ת"א) 3896; (9) גב' פלד — ד"ר רטן (ת"א) 3880; (10) גב' קפלן — שטמפלר (שוויץ) 3853.

המצטיינים, הזוג הצרפתי גב' טינטנר — לאבל היה גם הזוג היחיד שהצטיין בשני הסיבובים של התחרות.

המשך תכנית הפסטיבל
(במלון פאן-אמריקן)

היום, יום שישי החל משעה 16.00 תתקיים התחרות קבוצות של אמנים בין-לאומיים בלבד. יתמודדו שש קבוצות המייצגות את צרפת, איטליה, בריטניה, כמו-כן נבחרת מעורבת (דרום אפריקה הבלגית), ושתי נבחרות ישראל (הנבחרת הצעירה). כמו-כן, מבצע שבת הערב תחרות הזוגות הפתוחה של גביע "מעריב" במקביל יתקיים הסיבוב השני של תחרות הקבוצות.

ביום א' בערב, תתחיל תחרות הגמר הבין-לאומית בפסטיוואל.

מיניאטורות סובייטיות

שחמט
מאת משה צרנאק

להלן מספר משחקים קצרים מן התחרויות האחרונות בברית המועצות.

חיסול כלי עויין

לבן: קוזמין
שחור: מוחין
אליפות בריה"מ, באקו, 1972

1. ה4, ג5; 2. פ—ו3, ד6; 3. ד4, ג:ד4; 4. פ:ד4, פ—ו6; 5. פ—ג3, א6; 6. ה4, ה6; 7. ר—ה3, פה—ג7; 8. 0—0, ר—ה2; 9. פ—ו3, פ—ג6; 10. מה—ה1, 0—0;

טוכה כותנו הגליות של הלבן ל-העביר את המלכה ל-ז3 להתקפה באגף המלך. היה זהיר יותר להשוות את ההצרונה ולהמשיך 10... ב5 ואחרי כן ר—ב7.

11. פ—ה1, פ—ד7; 12. מה—ז3, צ—ד8;

כאן עדיף 12... פ—ב5 ואז אסור 13. ו5 בשל 13... פ:ד3; 14. ב:ד3, ה:ו5;

13. ו5, ר—ו8?!

משגה. לא טוב גם 13... פ=ד—ה5; 14. פ:ה5, פ:ה5; 15. ו6, מן ההכרח היה להמשיך 13... פ—ה5, כדי להסל את הרץ ז7 בעוד מועד.

14. ו:ה6, ה:ה6; 15. ה5!

הלבן מקריב רגלי כדי לפתוח קווי התקפה לכליו.

15... פ=ד:ה5; 16. ר:ה7+!

עתה מובן מדוע היה חשוב להחליף את הרץ.

16... מ:ה7; 17. פ—ו5+, פ—ו8; 18. מה—ה4, ו6; 19. פ—ה4, השחור נכנע.

אין מנוס ממט 20. פ—ו6+ וממט בלתי נמנע.

מסע שקשה לחזותו מראש

לבן: ואסיוקוב
שחור: אלבורט
אליפות בריה"מ, באקו 1972

1. פ—ו3, ו5; 2. ז3, פ—ו6; 3. ר—ז2, ה6; 4. 0—0, ר—ה7; 5. ד3

אם הגנה הולנדית היא בעלת סיכויים, מדוע לא ישתמש בה הלבן, כשלזכותו טמפו עודף? התשובה לשאלה זו: הלבן, בעל המסע הראשון, אינו צריך כלל לשחק ב"הגנה" כי אם לחתור לנקודות בפתיחה ידועה.

5... פ—ג6; 6. פ—ב=ד2, 0—0; 7. ג3, א5;

אם השחור יורשה להמשיך 8. א4 הרגלי הזה ישתק כליל את פעילותו של הלבן באגף המלכה.

8. א4, ד6; 9. מ4, פ=ה=ב3; 10. ה:ד5!?

הלוטה נועזת. הלבן חשף את נקודות התורפה שלו בה3 והלבנר שכליו יוכלו לפעול בתופשיות.

10... פ:ו5; 11. צ—ה1, צ—ה5;

תכנית יותר יעילה: 11... ר—ו6;

12. פ—ג4, מה—ז7; ואחרי כן לפי המורד צ=א—ה8 או צ—א—ה8.

12. פ—ג4, ר—ו6; 13. פ—ה3, מה—ז7; 14. מה—ה2, צ—ה8;

שני מסעיו האחרונים של הלבן הכינו מהלומה טקטית מפתיעה. אילו חזה השחור את מה שצפוי לו היה אולי מקריב רגלי כדי להשתחרר מן הלחץ: 14... ה4! וצתו, 15. פ:ה4, ו5; 16. פ—ו6+ (16. ר—ה3, מה—ה7;) 17. ר—ו5, ו:ה4; 16... פ:ו5; ונוכח כי אסור 17... צ—ה8? בשל צ—ה1+! ; אך 15 צ—ה8; צ—ה2, ה4, פ—ו6 — עם יתרון בצד הלבן.

15. פ—ז6!!

הגירוה כמתיעה זו מששה כליל את פני המערכה. כפי, למעשה, המשך 15... ג:ו6; 16. מה:ו5, ר—

ה3; 17. מה—ה3 הוכה מכות איום כפול: מה:ה3 או פ:ו5 ובעקבותיו ר—ו5.

השחור ניסה למנוע זאת הצל קורבן לתחבולה טקטית.

15... מה:ו6; 16. מה:ד7+, מ—ח8; 17. מה:ה8+!, צ:ה8; 18. פ—ו7+, מ—ח8; 19. פ:ד8, השחור נכנע.

המלכה שנלכדה

לבן: לוטיקוב
שחור: גברילוב
תחרות מוסקווה, 1972/73

1. ה4, ה6; 2. ד4, ד5; 3. ה5?!

לוטיקוב ידוע כבעל רעיונותיו הבלתי שגרתיים בפתיחות. בעצם, אם מותר לשחק כך נגד קארו-קאן, מדוע שיהיה אסור הדבר בהגנה הצרפתית? אם 3... ה:ד4; 4. ה:ו4, ה5!?

5. פ—ו3, ה:ד4; 6. ר—ג4 וללבן יוזמה חזקה.

3... ג5; 4. פ—ג3, פ—ו6; 5. ר—ד3

אנו נמצאים בתחומה של הגנת קארו-קאן. לדעת המומחים אין הלבן משיג עדיפות בנוסחה זו. אך זוהי הערכה תיאורטית; ולמעשה — אין זה פשוט לשחור להשיג עמדה שקולה, מה עוד כשהמתמודד עמו הוא רב-אמן מעולה.

5... מה—ב6; 6. א3, ג5;

כמובן, לא 6... מה:ב2? 7. פ—ב4 חוכה במלכה.

7. ר—ה3, ר—ד7;

מונע פ—ב4 ומאיים בהבאת הרגלי ב5.

8. ה4, פ—ו8; 9. פ=ו—ה2, ו6; 10. ו4, פ—ו6; 11. ה:ו6, ו:ו6;

השחור מאיים 12... פ—ו5 עם יד מה.

12. פ—ו3, מה:ב2!?

השחור סבור כי הגיע הזמן להכות את הכלי המוצע.

13. פ—ג5!, ר:ג5; 14. צ—ב1, מה—ג3+?

מפסיד מיד, אך גם אחרי 14... מה:א3; 15. ר:ג5+, פ—ו6; 16. צ—ב3, מה—א5+; 17. ר—ד2, מה—ו7; 18. ו5 (עם איום ר:ו6) ללבן התקפה חזקה מאד.

15. ר—ד2, מה:ד4?; 16. ר:ו5+, מ—ו7; 17. ג3, השחור נכנע.

לפתע נלכדה מלכתו באמצע הלוח.

שחמט בעולם

ידיעות בקצרה. האליפות ה-28 של הונגריה נערכה זו פעם ראשונה ללא השתתפות רבי האמנים. המאבק היה בלתי פשרני ומספר משחקי-תיקו קטן יחסית. ניצח צעם שצבר 10 נקודות ב-14 משחקים הקדים את ריבלי ואת אדוריאן בחצי נקודה בלבד ● בבצנותם המרשים של הרוסים נסתיימה התחרות הגדולה בוויק-אן-זי שבהולנד. ניצח סאל עם 10½ נקודות (מ-15), ללא הפסד. אחריו: באלאשוב 10, גאוסיקוב 9, הורט וכלאגוגין 8½, אנדרסון, ליובוייביץ, ריבלי ואנקלאר 8 כ"א, הוחקים — ג'ירודוף ואמבר צברו 7½ נק' כ"א. בתחרות אמנים שנערכה במקביל לתחרות הראשית הועלו במקומות הראשונים גיטסקו (רומניה) וקיבלר (ארגנטינה). אחריהם: הגרמנים הפטר והורל ● בקוקב נערכת עתה התחרות המסורתית של אמנים סובייטיים צעירים. אחרי 9 סיבובים מוביל סוושינקוב עם 7 נקודות. אחריו: ביאורגוזה, גולקו 6 כ"א, פודגייץ, סוסוליצקו 5½ כ"א ● פרס בתאספת השחיטה, לפיה הציגה קבוצת הברית לבחירי פישר מליון דולר בעד קיום הדו-קרב במיכל עם ספאסקי בלסונג. יומני הדו-קרב היו צריכים לשאל ותחילה את שלטונות ברית המועצות אם יורשו לספאסקי להתמודד בדו-קרב כזה.

תחבולות 1972

רב האמן הצעיר, ולאסטימיל הורט נחשב לבעל סגנון "פוזיציוני" שעיקר כוחו במימוש הדרגתי של עדיפות זעירה. אך ראו כיצד הוא יודע להתקיף כאשר ניתנה הזדמנות לכך.

סיום משחק 796
אולימפיאדת סקופליה, 1972
הורט

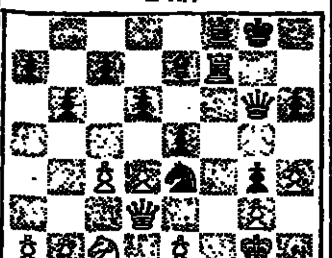

היזה
תורו של השחור

יריבו של הורט, אמן שוויצרי צעיר (אלוף העולם לנוער) נקלע למצב קשה. די להשוות את שני הצריחים השחורים עם אלה של הלבן. הורט מסיים את המערכה בדרך אלגנטית מאד.

24... ר:ו4!;

הקרבה ראשונה זו מבינה את פרנטי הצור ז7.

25. ה:ו4, צ—ז3;!

ווזהו שקץ התחבולה. אחרי 26. ה:ז3, ו:ז3+; 27. מ—ו1, מה—ז1+; 28. מה—ו1, ז2+ ; וממט במסע הבא. 26. פ—ה3, צ—ה3+; 27. פ—ה1 אם 27. מ—ז2 או מה—ו5.

27... צ—ז2; הלבן נכנע.

השחקנית היוגוסלבית, מילונקה לורביץ, הידועה בשל נטיתה לסבך נץ תחבולות חריף, נהלה את כל המשחק בהתקפה גלויה. אולם, בהגיעה לעמדת הדיאגרמה, הוליכה להחזיר לעצמה את הצריח, אותו הקריבה קודם לכן, ובכך החמיצה הזדמנות להכתיר את מלאכתה בכתר נאה.

סיום משחק מס' 797
תחרות נשים, בלגראד 1972
לורביץ

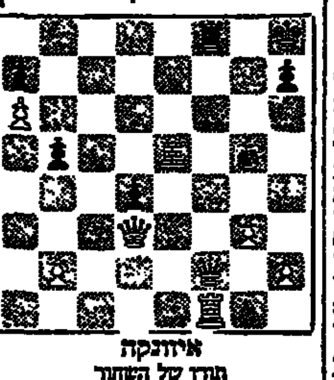

איוונקה
תורה של השחור

המשחק נמשך: 34... מה:ו3 ובסופו של דבר הצליחה השחור לסיימו בתיקו. במקום זה עמד לרשותו המשחק הבא:

34... צ—ז1+!; 35. מ—ו8+; 36. צ—ו8, מה:ו3+; 36. צ—ו8, מה—ז2+!; סילוקו של הכלי המגן.

37. מה:ז2, צ—ו6 X.

שחמט בישראל

הסיבוב השלישי בליגה ליגה ארצית: אוניברסיטה א' ת"א — רמת-גן 5 : 1; טכניון חיפה — חדרה 5 : 1; "הבינשטיין" ים — ביתי"ר ת"א 4 : 2; "לסקר" ת"א — "פולדקלייין" 3 : 1 (2); בת-ים — "לסקר" חיפה 2½:3½; עמק חפר — הפ' ירושלים 3 : 3; הדירוג בתום 3 סיבובים: אוניברסיטת ת"א 13, בת-ים, עמק חפר 10½, "לסקר" ת"א 10 (2), טכניון, "לסקר" חיפה 10, "רובינשטיין" 9½, רמת-גן, הפ' ירושלים 8½, ביתי"ר 6, "פולדקליין" 5½ (2), חדרה 4.

ליגה א' צפון: הפ' חיפה — קדמת כנרת 2½:3½, עפולה — נצרת עילית 3½:1½ (1), נוער נתניה — הפ' חפר 3:3. שאר המפגשים נדחו. הדירוג יפורסם אחרי השלמתם.

ליגה א' דרום: כרכו הנוער ת"א — הפ' ראשל"צ 1½:3½ (1); "רשבסקי" — "לסקר" ב' ת"א 2½:3½; חולון — אוניברסיטה בר-אילן 5:1, אוניברסיטה ב' ת"א — אס"א ים 2½:3½; "רעי" ת"א — צעירי הפ' ירושלים 3:3; פ"ת — ערד 1½:4½. הדירוג בתום 3 סיבובים: מרכז הנוער 14½ (1), אס"א ירושלים 10½, חולון, "רשבסקי", אג. בר-אילן 9½, אוניברסיטה ב' ת"א, פתח-תקוה 9.

תחרויות נתניה 1973. הפסטיבל השחמטי בנתניה יתקיים בתאריכים 27 במאי עד 13 ביוני. בתחרות הראשית הבטיחו את השתתפותם רבי הדאמנים: יננבסקי, רובן, דמייאנוביץ. צפויה גם השתתפותו של סכמן ושני רבי-אמנים מארה"ב שטרם נקבעו. מצפים למספר רבי אמנים נוספים. בתחרות אמנים נרשמו כבר 10 אורחים, ביניהם: מאמאי (איטליה), ציר קילסיה (רומניה), טורס וקרדוזו (פיליפינים), מרקלנד (אנגליה), לוי (סקוטלנד), דנקר (ארה"ב) ועוד. בתחרות השלישית תשתתף גם אמנית ידועה, ל. פוליכרוניאדה (רומניה).

ידיעות בקצרה. במשכות התחרויות רבע הגמר. ב"לסקר" חיפה, אחרי 4 סיבובים מוביל י. גרינפלד עם 4 נק', אחריו יגלום 3; ב"רשבסקי" אחרי 4 סיבובים: ברנד 3, קורצ'טג 2 (2). ב"רפי" (3 סיבובים): וולפינגר, גרוס, סחוה 2½ כ"א; בכרכו הנוער ת"א: לוצוב, בורשטיין, גוטליב 1½ (נ"ב); ב"לסקר" חיפה (4 סיבובים) הררי 3½, אגודמן 3 ● ועדת הדירוג העניקה דרגות נוספות (מחוסר מקום לא נוכל להביא אלא את שהמאמצי דרגות גבוהות יותר) דרגה שניה קבלו: יגאל שקלרין (לוד), אלי ברעם (רוחמה), מיכאל ברשדסקי (נצרת-עילית); דרגה שלישית: חנן קליין (נתניה), ברונו שטופמן (ת"א), נח סגל (משאבי-שדה), שמעון שגיא (רביבים) ● בתחרות שתערך בתופעת פסח באוניברסיטת ת"א הבטיחו כבר את השתתפותם 14 אמנים: קין, לוי (מ-תו"ל), כגן, בלשן, קלדור, אבגר, סטפק, כרמל, מרט, בירנבאום וגרוס. יוזמנו גם בליימן, רוט ופורץ מחיפה וכן שלושה מועמדים בבירים: עגור, פלאי ושורק, שני מנצחים מתחרות חצי הגמר, הנערכת עתה ישלימו את מספר המשתתפים (20—22) ● באליפות המועדון "רובינשטיין" ירושלים מוביל אחרי 5 סיבובים ריכטר עם 5 נקודות. אחריו: הדקה, דוד וגוטליב 4 (1) כ"א.

נצלו את ההזדמנות!
עד ה-1 באפריל 1973 בתשלומים נוחים ובהנחה

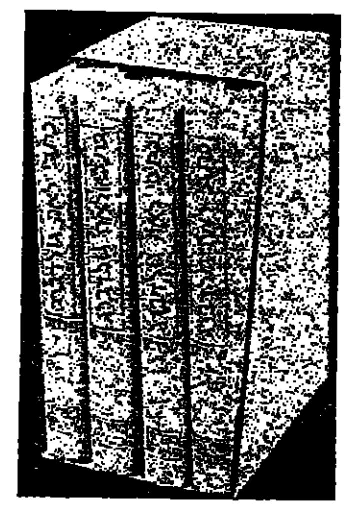

כתבי לאה גולדברג

בהוצאת ספרית פועלים
יצאו לאור ארבעה כרכים:

ספר פרוזה
והוא האור ● סיפורים ● פגישה עם המשורר.

שלושה ספרי שירה
בהם קובצי-השירה כסדרם
וכן שירים שרק נדפסו בכתבי-עת
שינויי גירסאות וציונים ביבליוגראפיים מפורטים.

כריכת-בד מלאה בקופסה נאה

מחיר הקומפלט בהנחה ובתשלומים
85.— ל"י במקום 95.— ל"י

תשלום ראשון 25.— ל"י, היתרה — 60 ל"י ב-6 תשלומים חודשיים רצופים בני 10.— ל"י.
המשלם את כל התשלום מראש ייהנה מהנחה נוספת.

לכב' ספרית פועלים בע"מ, תל-אביב, רח' אלנבי 73, ת.ד. 526, טל. 611431

אני מבקש לשלוח לי את "כתבי לאה גולדברג" ב-4 כרכים שבהוצאתכם, ומצרף בזה שיק / המחאה דואר על סך 25.— ל"י ואת היתרה בסך 60.— ל"י הנני מתחייב לשלם ב-6 תשלומים שווים ורצופים של 10.— ל"י כל חודש החל מהחודש הבא למשרדכם במישרין. אני מסכים, אם לא אפרע שני תשלומים במועדיהם, יחול חובת התשלום מיד של כל יתרת חובי, במשרדכם בתל-אביב. נא לראות בהתחייבותי זו שטר התחייבות על כל הטבע ממנו.

שם המשפחה ______ ת. ז. ______
כתובת ______ טלפון ______
מקום העבודה ______
התאריך ______ חתימה ______

נצל את זכותך להנחה המירבית!

הזמנות אפשר להגיש גם במישרין בחנות ספרית פועלים — ת"א, אלנבי 73

צבא הגנה לישראל
הוצאת "מערכות"

הופיע

מול להב הקרב
קומנדו במדבר

מאת: ב. פיט

סיפורם האישי של שני חיילים — כיצד נלחמו, ביצעו משימתם וגברו על כל מכשול שר שגבר עליהם המדבר העוין ותלאותיו — על רקע פעולות הקומנדו במדבר המערבי.

מחיר 9.— ל"י

להשיג בחנויות ספרים, שקים ובבית ההוצאה רחוב ב' 29, הקריה ת"א, המפצה לחנויות ספרים, "ספרים לעם" רחוב יבנה 7 תל-אביב.

למכירה
סרקפור אוניאוג
שנת ייצור 1968
מוסע לשנתיים,
במצב מצוין.
המעוניינים יפנו טלפונית ב-שעות הערב טל. 03-953575

מכירה פומבית

של החלקה 48 בגוש 6376, ששטחה 902 ממ"ר בפתח-תקוה. החלקה הנ"ל תועמד למכירה פומבית על-ידי מנהלי העזבון של המנוח ריימונד ליטוינסקי ז"ל ביום חמישי, 1.3.73, בשעה 17.00, במשרדו של מ. בעתם, עו"ד, ברחוב השחר 1, תל-אביב. כל מציע ידרש לחתום על טופס-השתתפות ולהפקיד שיק בנקאי על 10% לפחות מסכום הצעתו. מנהלי העזבון לא יהיו חייבים לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או הצעה כל-שהיא. הגשת הצעה לא תקנה למציע זכות כל-שהיא אלא אם ובמידה שתאושר על-ידי בית המשפט. מנהלי העזבון שומרים לעצמם את הזכות לבטל את עריכת המכירה הפומבית או לדחותה לתאריך אחר.

Deutsche Botschaft Kulturzentrum

הסופר
קארל הוכה
KARL HOCHE

קורא
דפוסי מכונות כתיבה
פארודיות על הספרות הגרמנית בת זמננו

בחיפה:
בית רוטשילד
אולם התיאטרון הקטן
ביום רביעי
21 בפברואר 1973
בשעה 5.00 אחה"צ

בתל-אביב:
שרש התרבות
כפר מלכי ישראל 19
ביום חמישי
22 בפברואר 1973
בשעה 8.30 בערב

הקריאות בשפה הגרמנית
כניסה חפשית

יובל האינטרפול

בולים מאת שמשון בוצאק

מפי פורס. בשנת חיפנית והתחדדה רשמית שנת היובל 1923—1973 פריזלים

יום הבול ואוטומציה בטלפונים

השווה הממשלתי הגרמני יצא יום ב-19 בפברואר בול-זכרון במלאת 50 שנה ליסוד ה"אינטרפול".

הדואר האוסטרי הנפיק בסוף 1972 בול-זכרון בודד בערך נקוב 4+1 שילינג לכבוד יום הבול האוסטרי. הבול בתבנית מלבנית-אנכית מראה נושא-מכתבים בהלבשת טכנולוגית ר שוקית המוסר מכתב דרך חלון.

כן הונפק באוסטריה בול-זכרון בערך נקוב 2 שילינג לכבוד השלמת האוטומציה של רשת הטלפונים

באוסטריה. ציור הבול מראה מפת אוסטריה מכוסה ברשת שלטנית, על רקע שפופרת טלפון.

הבול בתבנית מלבנית-אופקית, צויר בידי פרופ' קרל אוסקר בלאזה ונדפס בשיטת דפוס-שטח (אופסט) על נייר פלאורסצנטי לבן, בגודל 27.5×32 מ"מ. על הבול "שערה" 40 פניג, קצה הזרן שיגור באלחוט וכתרכו אגבנות שינוי, והמלים "אינטרפול" באותיות לאטיניות והמלה.

פסלים מפורסמים בדהומיי

בדהומיי הונפקה סדרת בולי-דפסלים המתארים יצירות של אמנים מפורסמים. הבולים בערכים שונים מצטיינים בחן ובביצוע גרפי נאה.

בולים חדשים בקובה

קובה הנפיקה לא-מכבר סדרה בת שלושה בולים בערכים שונים לזכר להוטי המהפכה שלה. סדרה נוספת בת שלושה בולים בערכים שונים, מתארת כלי נגינה פרימיטיביים ר עתיקים.

הדואר של קובה הנפיק למבצע הבין-לאומי הנערך עתה בחסות "יד-נסקו" להצלת וניציה משקיעה. הדואר הקובאני הנפיק סדרה בת שלושה בולים (כבראה הכל בדואר הקובאני הולך בשלשות) בערכים שונים. שני בולים בסדרה מתארים גרפים מוניציה. הבול השלישי בסדרה, מראה את האריה המנונף, סמל העיר ונציה.

רוח העצמאות והנשיא טרומן בבולי ארה"ב

לכבוד העצמאות בין לאומית לבולים המתקיימת בעיר פורטלנד שבמדינת אורגון, ינפיק היום הדואר של ארה"ב את הראשון בסדרה בת ארבעה בולים שיופיעו ב-1973 בנושא "התעוררות רוח העצמאות במסגרת ההכנות לחגיגות 200 שנה לארצות הברית של אמריקה".

ב-8 במאי, ביום הולדתו ה-89 של הנשיא הארי טרומן המנוח, ינפק בול לזכרון. בארה"ב קיים חוק ה-אוסר הנפקת בולים עם דיוקניהם של אנשים חיים. לאחר שהחלט על הנפקת בול הנשיא טרומן המנוח, נפטר הנשיא בינתיים. קרוב לוודאי שגם ינפק בול לזכרון בשנה זו.

ההתאגדות הישראלית לברידג'

הפסטיבל הישראלי הבינלאומי ה-8

במסגרת הפסטיבל תתקיים תחרות בינלאומית של קבוצות בהשתתפות בחירי שחקני הברידג' של:
אנגליה, צרפת, איטליה, דרום-אפריקה וישראל
מלון פאן-אמריקן בת-ים, יום ו' 16.2.73 בשעה 4.00 אחה"צ
דמי כניסה לצופים — 5.— לירות

הידעת כי

בסטודנט באחד המוסדות לחשכלה גבוהה אתה זכאי להנחת ניכרת מדמי המנוי שלך.
ראה מודעה בעמוד 21

הארץ

בצלאל צ'ריקובר — מוציא לאור, בע"מ
גומא — ספרי מדע ומחקר

גאים להודיע על הופעת ספרו של הפסיכולוג רב ההשפעה והשנוי במחלוקת ביותר בעולמנו

ב. פ. סקינר
מעבר לחרות ולכבוד

- הספר שעורר סערת ויכוחים בכל רחבי העולם
- הספר שעמד בראש רשימת רבי המכר האמריקאית
- הספר שזכה לשער ב-TIME ביום 20 בספטמבר 1971 האומר:
  "ב. פ. סקינר טוען: אינגו יכולים להרשות לעצמנו לדגול בחרות"
- האם מושגי החירות והכבוד שלנו זקוקים לבחינה מחודשת?
- האם הסביבה היא הזקוקה לשינוי, או האדם?
- האם נוכל למנוע את השואה שלעברה נסחפים אנו עתה?
- מיהו זה אשר יעצב אותו עולם נועז חדש של העתיד?

המחיר 13.40 ל"י

גזור ושלח
לכבוד בצלאל צ'ריקובר, מוציא לאור בע"מ
רחוב השרון 12 תל-אביב
אבקש לשלוח לי את מעבר לחירות ולכבוד. מצורף סך ______ ל"י
השם ______
הכתובת ______

בקרוב תופיע חוברת מיוחדת

עבודה עברית
בהוצאת שדמות

נערך ע"י קבוצת צעירים מהתנועות הקיבוציות

מתוך החוברת:
מתולדה של — שחרור או ניכור בתרבות הטכנולוגית; מונולוג של פועל ב"עלית"; מוקי צור — תפיסת העבודה בעלית השניה; דני רובינשטיין — הקריה היהודית והעבודה הערבית; ס. יזהר — האיש הרץ בנור האחרון; חליל ג'יבראן — עבודה; שון או'קייסי — על כותבת מחזות; קרל מרקס — בין האדם והטבע; אלי שביד — היצירה הרוחנית ועבודת הכפיים; המהר"ל מפראג — כל עושר הוא על חשבון זולתו; אברהם שפירא — יצירתיות והגשמה עצמית; אנה ארנדט — הומו פאבר, ועוד.

האשה הגדולה מן החלומות

רומן חדש מאת: יהושע קנז

עניינו — דיירי בית משותף לבני עדות שונות בת"א, בהם ארציים, גשמיים ובעלי תאוה, ובהם המהוהים, בודדים ונפגעי נפש, ועלילת חייהם היומיומיים. ריאליזם דק ועדין, רגאה פנימה. חתירה לפשטות לשון וסגנון. מתמנות שבריכוז פנימי.
ראשון לספריית הרומן והנובלה, הכוללת מקור מעולה ותרגום ספרי מופת מספרות העולם.

6.80 ל"י

הוצאת דביר

...Or Did I Dream a Dream?

Ruth Dayan's story now available at all bookstores IL. 26.50

Weidenfeld • Steimatzky

100 אמנים בישראל

שהלכו לעולמם בשנים 1908—1971
מבוא, האמנים בחייהם וביצירתם, סוף-דבר
מאת גבריאל טלפיר

באלבום מפואר זה 108 לוחות בשחור-לבן, 10 הדפסים צבעוניים, 100 עמ' טכסט עברי ו-16 עמ' טכסט אנגלי. מיוצגים בו האמנים מכל הזרמים ומכל האסכולות בצירוף פרטים מאלפים על חייהם והערכות ממצות ומקיפות על יצירתם. האלבום מוסר חתך ממצה של התנועה האמנותית בארץ, מהתחלות הצנועות של העשור הראשון בבאה הזאת ועד שנות השבעים. המחיר: סך 60.— ל"י.

הוצאת "גזית" תל-אביב

איננו מחלקים חינם

ירחון לנוער המתבגר
את **לדעת**

ובכל זאת המהדורה השניה כבר אזלה!

ואיפה אתה

הזהר, פן תאחר את המהדורה השלישית!

יוצא לאור על-ידי
מוסד ויצמן לפרסומים במדעי הטבע ובטכנולוגיה
ירושלים, רח' המלך ג'ורג' 33

גזור ושלח
לכבוד
מוסד ויצמן לפרסומים
ת"ד 801
ירושלים 91 000

אבקש לחתום על כרך א / ב / ג
(סמן בעיגול את המשבצת המתאימה).

מחיר כל כרך 6 ל"י. ניתן לרכוש אוגן לכריכת שני הכרכים הראשונים (א'—ב'). מחיר האוגן 1 ל"י בלבד.

מצ"ב . . . . ל"י (בשיק או בהמחאת דואר) לפקודת מוסד ויצמן לפרסומים

שם ______ כתובת ______ מיקוד ______

הוצאת עם עובד
וקרן ת"א לספרות ואמנות

הופיע

מבחר מאמרי בקורת על יצירתו של המשורר **אמיר גלבוע**

ליקט וצירף מבוא — **אברהם בלבן**

ספר זה הינו הראשון בסדרה שניה של "פני הספרות" בעריכתו של פרופ' **דן מירון**.

ארבע הספרים שהופיעו במסגרת הסדרה הראשונה הוקדשו לסופרים:

יעקב פיכמן — ליקטה ומבוא נורית גוברין
יוסף חיים ברנר — ליקט ומבוא יצחק בקון
נתן אלתרמן — ליקטה ומבוא אורה באומגרטן
ס. יזהר — ליקט ומבוא חיים נגיד

להשיג בכל בתי-המסחר לספרים
ובהוצאת עם עובד רח' מזא"ה 22 ת"א

הוצאת הקיבוץ המאוחד
רח' סוטין 27 תל-אביב, טל. 246194

הופיע

מבחר סיפורים של
בנימין תמוז / אנג'יובסיל, תרופה נדירה
תולות הזוהב, תולדה של גולדן, תחרות שחיה, חמש זכירות ועוד.

עין-חרוד / פרקי יובל
העורכים: זרובבל גלעד ונריה ציזלינג

בספר נגלה מסכת-חיים רבת הפנים של חישוב הקיבוצי הגדול הראשון בארץ, בכור ישובי הקיבוץ המאוחד, במלאות לו 50 שנה. דברי-עדות, תעוד וסיפורים אישיים של בני שלושה דורות בקיבוץ.
בלוויית צלומים.

ספרים לילדים
תקוה שריג / מלא סיפורים
ציירה: אראלה
25 סיפורים לבני 5—9 על ילדים בקיבוץ (מהדורה מורכבת של הספר מרחישטים).

דורית אורגד / חברתי זהובת הפרווה
צייר: אהרן שושני
סיפור על ילדה ועל האוגרת שנידלה בביתה לגיל 7—10.

המאבק נגד עלית המחירים

מאת איתן ליפשיץ

נשקלים צעדים שיביאו לידי ספיגה של 600–700 מיליון לירות

...חד הגורמים העיקריים הפועלים ...ק לעליית מחירים, הוא הגידול ...קוש. כשיש בזמן נתון כמות מסו... של סחורות ושרותים והביקוש ... גדל, עולים המחירים. הביקוש ...ק מודרני מופיע תמיד בצורה ... ביקוש כספי. בבירה שכורמים ...ק כסף המזין את הביקוש ל... ...יות ולשרותים שהמצע שלהם ה... ...ל, עולים המחירים, וכשמדב... ...על „ספיגה" — מונח פופולרי ... בתודשים האחרונים — כת... ...ים להיפוכו של המושג הזרמה. ...ף זורם למשק משלושה מקורות. ...שון — מאזן התשלומים. יצוא... ... מקבלי מתנות, מקבלי פיצויים ...זות הממשלה מקבלים באופנים ...ים מטבע־זר בחו"ל, ממירים אות... בבנק ישראל ויש להם „לירות ...אליות הנכנסות למחזור.

...אזן התשלומים יכול להיות גם ... מופג, במידה שבנק ישראל ... מטבע־חוץ יותר ממה שהוא ... במציאות הישראלית של השי... האחרונות היה מאזן התשלומים ... שהורים בכמיות גדולות של ... ב־1969, בזמן מלחמת ההתשה, ... ירידה קבועה ותלולה ברזרבות ...צה ממכירת מטבע־חוץ למבקש... ...או היה מאזן התשלומים גורם ...

...ורם השני שמורים כסף למשק, ... הממשלה. במידה שהממשלה מו... ... יותר לירות לפעולותיה מן ה... ...ת שהיא מקבלת מן הציבור ב... ...צות מיסים, תשלומי חובה אחר... ... אמיסיות ומלוות, היא מוזימה ... למשק.

...ורם השלישי המזרים כסף למשק ... מערכת הבנקאות הכוללת את ...ים המסחריים ואת בנק ישראל. ...ישראל עצמו יכול להזרים כסף ... במתן אשראי למימון קרנות ... או בעת בגיון־מישנה. הוא גם ... לספוג כסף כאשר הוא מוכר ... בעיקר מילוות קצרי־מועד. ...ים המסחריים מזרימים כסף ב... ...ות והאשראים וההלוואות שהם ...ים מכספי הפקדונות שלהם.

כמות הכסף אותה יכולים הבנקים ה־מסחריים להזרים נשלטת כמעט באו־פן מוחלט על־ידי בנק ישראל באמ־צעות קביעת יחסי הנזילות, היינו: איזה חלק מכספי המפקידים חייבים הבנקים להפקיד בבנק ישראל ללא אפשרות להעבירו למשק בצורת הל־ואות.

שתי זרועות

שלושת גורמים אלה, העיקריים ל־הזרמת כסף למשק, הם גם הגורמים העיקריים שניתן להפעיל לספיגת כסף — למשל, אם מונעים בצעדים שונים המרה של מטבע־חוץ ללירות ישרא־ליות מצמצמים את ההזרמה ממאזן התשלומים ובמידה שמגבירים את קניית מטבע־חוץ מבנק ישראל מק־טינים את כמות הלירות, היינו סופ־גים אותן. זהו המצב בסקטור הממ־שלתי. הממשלה בפעולותיה קונה יותר דולרים מאשר היא מוציאה (הדבר היה ב־1972 ולפי התכנון גם ב־1973), לכן היא סופגת. אולם מי־דת הספיגה של פעולות הממשלה הי־תה קטנה יותר במידת ההזרמה ש־נבעה ממאזן התשלומים.

הממשלה סופגת כספים בשתי זרו־עות. צמצום פעולות בצד ההוצאה — ומסים, אמיסיות, מלוות, אגרות וכו' בצד ההכנסה. בנק ישראל יכול לצמצם את גביון־המישנה שלו, להג־ביר מכירה ניירות־ערך ממשלתיים ולגרום להעלאת הריבית במשק (ועל־ידי כך לצמצם הביקוש לאשראי). העלאת שיעורי נזילות (אשר הצמצם את פוטנציאל הזרמת הכספים של מערכת הבנקאות) ובמידת הצורך גם על־ידי הגבלה של תקרת האש־ראי.

מוגבלים הכלים העומדים לרשות הממשלה לצמצום ההזרמה ממאזן התשלומים היות ואיש לא יעיז ל־צמצם את היצוא. רוב־סעיפי יבוא ההון ניתנים, כיום לישראל בתנאים נוחים באופן מיוחד גוכח הצורך ב־רזרבות של מטבע־זר. תהיות זו שמות...

כך סבורים בממשלה, אם לא תקום הממשלה מלווה בחו"ל. בדיונים ה־אחרונים הועלתה הצעה לספוג כס־פים באמצעות מאזן התשלומים על־ידי הגבלה מלאכותית של היבוא. הוצע לאפשר יבוא זול יחסית בהי־קף 300 מיליון דולר. — ועל־ידי כך לספוג מיליארד ורבע לירות. ההצ־עה נפסלה משום שבאוצר סבורים כי אין כל הצדקה לשלם את מחיר האינפלציה בהגדלת הגרעון במאזן התשלומים. בעיני הממשלה עדיפה עליית מחירים על עליות בגרעון. ב־אותה מידה גם אי־אפשר, או לפחות לא רצוי, לפגוע בדרך הוקתית או אדמיניסטרטיבית המרת מטבע־חוץ ללירות על־ידי מקבלי פיצויים מגר־מניה, מחשש מבוסס, שהם יפסיקו להביא כסף לארץ.

הצעדים שנעשו

אין שום ספק בממשלה שצריך ל־המשיך לספוג כסף מן הציבור. ב־מידות שונות של נכונות מסכימים לכך גם ראשי ההסתדרות והתעשיי־נים. עד כה כבר נעשו צעדים ש־השפעתם, אם יתבצעו כלשונם, אי־נה מבוטלת. התקציב במתכונת ש־הוגש לאישור הכנסת יספוג ב־1973 למעלה ממיליארד ל"י. אופטימיסטים סוברים שהוא יספוג מיליארד וחצי לירות. הוקפאו אמיסיות בהיקף של קרוב למיליארד ל"י. בבדיקות אפש־רויות להקפאת פרוייקטים במסגרת תקציב הפיתוח בהיקף עד 300 מי־ליון ל"י. הוחלט על ביצוע מדוקדק של התאמת ההוצאות להכנסות, לא רק על פני השנה כולה, אלא ביחי־דות זמן קצרות יותר. במינהל ה־הכנסות אומדים כי ההכנסות ממי־סים שונים יהיו גדולות מן החזוי ב־תחילת השנה, בשל רמת הפעילות הגבוהה שהמשק מצוי בה.

באוצר הוכנה לאחרונה תחזית ה־הזרמה הצפויה ממאזן התשלומים. לפי תחזית זו יורים ב־1973 מאזן התשלומים רק כשליש מהיקף הלירות שהוזרמו ב־1972: כ־700—750 מיליון ל"י לעומת הזרמה של כ־2.2 מיל־יארד ל"י בשנה הקודמת. כלכלנים בממשלה מעריכים כי אם אמנם תת־ממש תחזית זו, די יהיה בצעדים משלימים בלבד.

באוצר בודקים עתה גם צעדים שו־נים בתחום החסכון. גם כשהחסכון נשאר במערכת הבנקאות, הוא יוצר בסיס טוב לספיגת כספים באמצעות אמיסיות, או משמש מקור אלטרנטי־בי למימון השקעות ומצמצם על־ידי כך את הצורך במימון ממשלתי מלא או חלקי להשקעות הדרושות.

הנושא הספציפי הנבדק עתה הוא בניית תכנית חסכון אלטרנטיבית, שתמשוך הפקדות של התשלומים ה־רטרואקטיביים שהוזרמו עתה לרב־בות השכירים.

אין דנים בהעלאת מסים

אין דיונים על הפלאת מסים. אר־לם ישנן הצעות שמקורן לא בממ־שלה ליטול חלק מהנחות־המס שנית־נו לבעלי הכנסות גבוהות. ודאי ייב־דקו הצעות אלטרנטיביות לעיקור חלקים גדולים מתוספת השכר על־ידי מלוות כרצון או מלוות חובה. עדיין לא ברור אם יוצלו מחירי מו־צרים חיוניים, או לחילופין, תספוג הממשלה את כל עליית המחירים ב־חו"ל שגוררת לתוספת הוצאה של כ־250 מיליון ל"י בתקציב של השנה הבאה. גורלו של נושא זה ייקבע במסגרת ההסדר הכולל.

בתחום המוניטרי לא נראה כי צפו־יים צעדים קיצוניים נוספים בזמן הקרוב. בירושלים עדיין ממתינים ל־תוצאותיהם של הצעדים שנעשו. תי־אורטית ניתן עוד לעשות הרבה. ב־עוד שעד לפני זמן מה פעלה מדי־ניות זו באפקטיביות מוגבלה, בגלל עודפי נזילות עצומים במערכת הבנ־קאות, הרי בשבועות האחרונים הגי־עו הבנקים למצב שאינם יכולים לס־פק את כל הביקוש לאשראי.

בבמסגרת המדיניות המוניטרית נב־דקת שוב הדרישה להעלות את שער הריבית על האשראי המוכוון להש־קעות. מרבית כלכלני הממשלה סבו־רים שיש מקום להעלאת הריבית. מו־נעת צעד זה התנגדותו של השר בר־לב, אם כי התנגדות זו כנראה איננה ללא פשרות.

לשנן עוד אלטרנטיבות תיאור־טיות. התמונה הנראית עתה היא כי תוך שבועיים יוחלט על שורה של צעדים להגברת הספיגה, וזאת בהס־כמה כללית של כל הגורמים. ההס־דר ייבנה ממספר צעדים שבחשבון הסופי יביא לספיגה נוספת של 600—700 מיליון ל"י.

לאן נעלם המיקוד?

מאת יהודה ליטני

לפני כשנה „הפגיז" משרד התק־שורת את הציבור בסיסמאות ופיר־סומים על הפעלת שיטת המיקוד. הודפסו כספים מיוחדים בעתונים בהם מפורטת רשימת אזורי המיקוד. כיום, שנה לאחר מעשה, איש כמ־עט אינו זוכר את השיטה החדשה, שלא לדבר על השימוש בה. ברור כי מבצע פרסומת כזה עולה כמה עשרות אלפי לירות ועדיין המיקוד אינו פועל. האם הכספים שהוצאו לשם כך ירדו לטמיון?

מנהל שירותי הדואר במשרד ה־תקשורת, שלמה אמבר שנכנס לתפ־קידו לפני כמה חודשים, טוען כי המיקוד לא נעלם. לדבריו, מתוך למעלה כמיליון דברי דואר ליום, עשרים אחוז ממוקדים. לוא הייתי מנהל הדואר לפני שנה לא הייתי מתחיל בטראסק אז, אומר אמבר, אולם אנו חותרים להגיע למצב ש־בו כל דבר דואר ממוקד יזכה ב־עדיפות.

כיום כל המיון עדיין נעשה ביד, אולם לעוד כמה שנים מתכנן ה־דואר מערכת מיון מיכנית אשר לא תהיה מסוגלת למיין חומר בלתי מ־מוקד. במיון מיכני כזה ניתן יהיה למיין עשרים אלף מכתבים לשעה, במקום 1,200 לשעה כיום.

כסך הכל דברי הדואר המועברים כיום, פחות מחמישים אחוז הם דב־רי דואר פרטיים והשאר דואר מס־חרי. מר אמבר אומר שבעוד מספר שנים ייווצר מצב של שלושים אחוז דואר פרטי והשאר מסחרי. לכן הצ־ביר הדואר במשך החודשים האח־רונים כמאות אלפי כתובות ממוקדות לארגונים מסחריים והסתדרויות צוב־רים כדי שישתמשו במיקוד. נוסף לכך עשה הדואר פעולות הבנה ב־מחשבים, כדי להוסיף כתובות במי־קוד.

תכנית נוספת של שירותי הדואר — להדביק על כל בית בישראל מד־בקה עליה יהיה כתוב מספר המי־קוד. מדריך הטלפון בשנה הבאה יכלול את מספרי המיקוד בישראל. אמבר מספר כי מונה אדם שתפ־קידו לפנות לכל החברות הגדולות והבינוניות ולתת הסברים על השי־טה החדשה. בעתיד תיעשה תעמולה נוספת בסרטים (סרט אחד כבר נב־צא בביצוע) בפרסומות רדיו, בחות־מות דואר מיוחדות ובסרטי שרות בטלוויזיה.

משרד התקשורת פתח במיבצע־פירסום ראוותני למיקוד, אולם נראה כי הישראלי נשאר אדיש לכך. בארה"ב – אומר מנהל שירותי הדואר – נמשך מיבצע ההסברה של המיקוד 10 שנים.

בשנת 1975/76 יעמוד על מכונו בית המיון הממוכן הראשון בארץ ביד אליהו. בהתאם לקיבולת של היום, ניתן יהיה לשרת באמצעותו את כל הארץ. לאחר מכן ייבנו עוד 4—5 בתי דואר מרכזיים אשר ישרתו את כל הארץ. משרד המיון ביד אליהו יהיה בן 12 קומות ובעוד חצי שנה יוצא מכרז בין־לאומי ל־הכנת בית המערכת הפנימית. מנ־הל שירותי הדואר אומר כי עדיין לא נקבע אם משרד המיון ביד א־ליהו ישרת את כל הארץ או רק את אזור תל אביב. עם הקמת המרכז החדש, יצטרך הציבור להתרגל לש־לוח דברי דואר במיקוד שכן שיטת ההפעלה המכנית החדשה תמיין את דברי הדואר בהתאם למספרי המי־קוד.

יהיה צורך לשנות את הבולים — עדיין לא ידוע לאיזו שיטה. למשל, באנגליה משתמשים בשיטת הפלאר־רסנט, המכונה הממיינת קוראת את סוגי הבולים (דואר אויר, דואר מהיר וכו') בקריאה אופטית לפי שט־חי הצבע. כיום הנטייה בדואר יש־ראל היא לאמץ את השיטה האנ־גלית. נשקלת גם הצעה לשנות את סוגי המשלוח הבין־ארציים לסוגים הנהוגים באנגליה ובארצות אחרות של סוג א' וסוג ב' כשסוג ב' מקבל עדיפות ומחירו של סוג ב' נמוך יותר.

✶

בשיטה החדשה לא יצטרכו לצמ־צם את צוות העובדים אולם לא יק־לטו עובדים חדשים לשירותי הדו־אר. הדואר נמצא כל העת במחסור כרוני בעובדים. הכנסת המיכון ת־קל על המצב. הדואר מנהל משא ו־מתן עם ספקי הנייר הגדולים לשם קביעת גודל סטנדרטי של מעטפה. מכון התקנים כבר קבע תקן למע־טפת כזו.

במבצע ההסברה החדש תהיה ה־סיסמא „דואר ממוקד יגיע תוך 24 שעות". לדברי אמבר תהיה עדיפות לדואר הממוקד, כפי שמשתדלים ל־עשות גם כיום, אולם אם יגיע דו־אר בלתי ממוקד — גם הוא יישו־לח. לדברי מנהל שירותי הדואר מעוניין משרדו לתת לקהל שרות טוב יותר אולם גם הציבור חייב לתרום את חלקו. לדברי אמבר, נוצרים ב־דואר תורים ארוכים כי אנשים באים לקנות בולים בכל פעם שיש צורך לשלוח מכתב. לוא היו קונים כמות מספקת בפעם אחת היו חוסכים מ־עצמם ומעובדי הדואר טרחה מיו־תרת. כיום מועסקת בדואר מחלקה שלמה העוסקת „בבילושי" אחר כ־תובות בלתי ברורות. לדעת אמבר, המיקוד יקל מאוד על פעולתה של מחלקה זו.

אמבר טוען כי בארצות הברית נמשך מבצע ההסברה של המיקוד עשר שנים עד שנכנס לתודעת ה־ציבור שם. גם בישראל יהיה צורך לחזור על המבצע שלוש או ארבע פעמים. מנהל שירותי הדואר אומר כי כיום משתמשים במיקוד בכל משרדי הממשלה וכי לדעתו תוך שנה שנתיים יכנס המיקוד גם לתו־דעת הציבור הרחב.

✶

דומה כי דבריו של מנהל שירותי הדואר אופטימיים מדי. מי מאתנו זכה לקבל מכתב ממוקד בשנה ה־אחרונה מגוף ממשלתי כלשהו? מב־צע ההסברה הראשון נעשה, גם ל־פי דעתו של מנהל הדואר, מוקדם מדי. הזמן שעבר מהמבצע הראשון עד למבצע השני (למעלה משנה) ודאי שאינו מסייע להכניס להודעת הקהל הרחב את המיקוד. ואם היתה השפעה כלשהי למבצע ההסברה ה־ראשון, הוא נשכח מזמן. תיכנוניו של משרד התקשורת נראים ורודים ובטוחים רבות. לשם הצלחת המב־צע החדש חייב המשרד ללמוד לקחים מכשלונות העבר ולא לצאת ל־מבצעי פרסומת ראוותניים אם אינו ערוך להפעלת תוכנית מקיפה וכו־ללת כמיקוד.

אדישות לעניי ירושלים

קבצנים בירושלים: העיריה מפנה את הנזקקים למשרד הסעד.

יום יום בירושלים

מאת גדעון אלון

למעלה מ־16 אחוז מתושבי ירו־שלים הם עניים. רבים מהם בני ע־דות־המזרח, ורובם במשפחות מרו־בות ילדים. כ־40 אחוז מהמשפחות הנתמכות על־ידי שירותי הסעד ב־בירה, סמוכות על שולחנו של ראש משפחה המשמש כפועל ששכרו ז־עום. 40 אחוז מנתמכי הסעד קשי־שים, ו־15 אחוז מהם נכים בגופם או ברוחם.

עם איחוד ירושלים לפני שש ש־נים, ההעדרה ביתר־שאת בעיית ה־ניגוד בין שכונות עניות מזה וחד־שות מזה, מול שיכוני שמואל־הנביא הבעורים. בצפון ירושלים צמחה שכונת רמת־אשכול החדישה, מול שיכוני הקטמונים המזוהמים. בדרום העיר הוקמו הבתים השגיאים של סן־סימון, ובסמוך למשכנות העוני של נחלאות מזדקרים מגדלי קריית וולפסון.

העיכתה של ירושלים מעיד איב־טימיה, השורית בכל הגבול, לעיר שלמה המופתות בקצב מדהים, הב־ליטה את הפערים והגבירה את ה־קוטביות בין תושבי הבירה שמספ־רם הגיע לאחר איחודה ל־300 אלף, כשליש מהם מוסלמים.

ד"ר אליצור יפה, מרצה בכיר ב־בית־הספר לעבודה סוציאלית לשעבר, המנהל את המחלקה הסוציאלית של עיריית ירושלים, קובל על העבודה המצערה שאין כל תוכנית־אב ל־סעד בירושלים. לדעתו נושא זה מצוי בתחתית סולם העדיפויות של תכנון העיר. קומץ המנהרים השוכ־רים, בהסיסתם לפני כשנתיים השמו את אפס קצהה של הבעיה, ואת הר־סר ההבנה של הרשויות.

מי נותן את דעתו לבעיות הסוצי־אליות של ירושלים? לאחרונה הוד־עתה הבעיה מחדש, כשעיריית ירושלים איימה לפטר 40 עובדים סוציאליים המטפלים בקשישים ובנוער שוליים בשכונות. כלומר ש־משרד הסעד ביקש לצמצם את הש־תתפותו בשכרם מ־100 אחוז ל־41 אחוז. אולם לאחר שהעובדים הסו־ציאליים איימו בהפגנות ובשביתת־שבת בלשכת שר הסעד, בוטלה ה־גזירה והם ממשיכים בעבודתם ה־מלאה.

יחד עם זאת, אין להתעלם מה־עובדה שרק כ־30 מתוך 107 בתי־ספר עממיים בירושלים פועלים עוב־דים סוציאליים. לדעת ד"ר יפה מ־שמשים העובדים הסוציאליים כבל־מים עבור הממשלה העיריה. והוא ציין כי משרד הסעד מעולם לא פיר־סם נורמות פעולה ומצמצם לעובדי המחלקה הסוציאלית, כפי שנהוג ל־גבי כל שאר העובדים בשרותים ה־ממלכתיים כמורים, רופאים וכו'. גם עיריית ירושלים סירבה לתת בעקרון של צורמות בעניין עומס תיקי ה־עבודה המוטל על העובדים הסוצי־אליים, שכל אחד מהם מטפל בכ־274 משפחות.

גם בעיית הנערות במצוקה בבירת תולכת ומחריפה. ב־1966 היו כ־60 נערות המעורבות בזנות, בטיפול עובדי הסעד. היום מגיע מספרן ל־300. לדעת ד"ר יפה, יש צורך דחוף בהקמת הוסטל לבנות הרוצות להי־גמל מזנות — מרכז המתכלה סגור הנותן פוסה והעבסידיות להעסוקות מגוונות לבנות אלה. לדבריו, עיריית ירושלים עדיין לא התחילה כלל להתמודד עם בעיה זו.

גם בעיית הקשישים בבירת מחו־ריפה. מצויים בעיר למעלה מ־700 קשישים הזקוקים לשירותים עבור תולים כרוניים, אך כיום ניתן להשיג רק 120 מיטות, בגלל חוסר תקציב. המדיניות הקיימת היא שחולה כרו־ני חייב להמתין למותו של חולה אחר, כדי לזכות במקום בבייה. ל־דעת ד"ר יפה, נתון הנושא למריב שירותי בין משרד הסעד, משרד האוצר ובין משרד הסעד העובדים הסוציאליים. גם בנושא זה אין קרי־טריונים למדיניות ברורה.

מי מטפל בילדים מפגרים בירוש־לים? השירותים הקהילתיים יקרים וילדים רבים ממתינים לפיתוח שלוש שנים לסידור מתאים. מי דואג ל־בית מלאכה מוגן ל־600 הפגורים ב־ירושלים? מי חושב על המשפחות מרובות הילדים, תשובות הצעירים הזקוקים באופן חיוני לשיכון? לדעת ד"ר יפה, אין בעיריית ירושלים כ־תובת לנושא חשוב זה. העיריה מע־דיפה להפנות את הנזקקים אל ה־שירותים הממלכתיים (משרד הסעד), כיוון שאינה מעוניינת לטפל לגו־רן הבעיה. לדעת ד"ר יפה בעיית הסעד היא נושא מרכזי בחיי העיר, אולם היא בן חורג בעיני העיריה.

העוני הוא אחת מבעיות היסוד של ירושלים. כולם מדברים על כך ש־תשעה קבין של יופי נטלה ירושלים, אולם מה ערכו של היופי, כאשר קשישים, נוער שוליים ונערות סו־טות, אינם זוכים להשומת־לבו?

✶ ✶ ✶

האם ייהרס בית קלאוזנר?

ועדת המשנה לתכנון ולבניה ב־ירושלים אישרה את הריסת ביתו של פרופ' יוסף קלאוזנר ז"ל, בשכו־נת תלפיות בירושלים, למרות שבית זה יחד עם ביתו של חתן פרס נו־בל לספרות, הסופר ש"י עגנון ז"ל, כלולים ברשימת האתרים הראויים לשימור, שהוכנה על־ידי משרד ה־פנים.

במקום בית קלאוזנר עומדים להו־קים בית־מידות בן 3 קומות, לאחר שהאוניברסיטה העברית, שהבית נמ־סר לה כעזבונו של פרופ' קלאוזנר, החליטה להתיר את הריסתו תמורת מבנן קיבולם על־ידי היום העומד...

להקים את הבניין החדש. חבר מו־עצת ירושלים מר שבתי נגבי (גח"ל) טען שהנושא לא נבדק על־ידי ועדת המשנה לפני שהחליטה על הריסה. הבית, הוא תבע מעי־ריית ירושלים להפעיל את מלוא השפעתה אצל האוניברסיטה, כדי שהבית לא ייהרס. רק תודות לעי־נותו של מר נגבי, שהגיע שאילתא בנושא זה למרים ראש העיר מר מריבוב, הוחלט להביא את הנושא לדיון נוסף בפני הועדה.

עם־סאת, מתמיהה במידה רבה ה־שבתו של מר מריבוב בנושא זה. לדבריו אין בעיריה רשימה מחייבת של אתרים. אשר אושרו לשימור. הוא טוען כי משרד הפנים הכין רשימה של 20 אתרים לשימור, אר־לם ועדת המשנה המליצה להוציא את ירושלים מהתוכנית הארצית ל־שמירת אתרים מאחר והתוכנית־האב יעבה רשימה רחבה יותר של אתרים מומלצים לשימור. כן טען מר מריבוב: „באופי התיכנון של העיריה לא היתה כנראה הרשימה של משרד הפנים ולא הובאה השו־מת־לב ועדת המשנה כאשר דנה ב־בית קלאוזנר ולכן החליטה על הרי־סת הבית".

✶ ✶ ✶

השלג בבירה ופרסומי העיריה

מדי חודש מפיצה עיריית ירושלים (הלשכה להסברה וליחסי ציבור) יר־חון אינפורמטיבי באה, הסוקר את פעולות העיריה. בפתח החוברת הד־אחרונה (מספר 23), בפרק הנושא את השם „חדשות מבית־העיריה" מובא דו"ח של השלג שפקד לאח־רונה את העיר.

מתוך עיון בכתבה מתקבל הרושם שהכל פעל כתקנו ביום השלג. לא היו תקלות. ירושלים לא נותקה מ־השפלה במשך 12 שעות. כה בהי"ל שנהלך לעזרת העיריה כדי להתגבר על „מיתקפה" השלג לא אירע ב־שבע שנה.

הכל פעל, לכאורה, על הצד הטוב ביותר. כנספח לכתבה, מובא מכתב של תושבת העיר המשבחת את פעו־לות העיריה. הבר לא נאמר על הבי־קורת הציבורית שמצאה חד בעיתו־נות הגלילית את החלטה הנחלת ה־עיריה להקים „ועדת שלג" חדשה, שתחפש דרכים להתגבר על השלג להבא.

✶ ✶ ✶

מחסור חמור באחיות

מחסור חמור באחיות מעשיות ו־מוסמכות ניכר באחרונה בירושלים. מדי שנה מסיימת את שלושת בתי הספר לאחיות בבירה („הדסה", „שע־רי צדק" ו„ביקור חולים") פחות מ־100 אחיות, אשר לא כולן נקלטות בעבודה בעיר.

חלק מהן נישאות ועוזבות את ירו־שלים. אחרות נקלטות במקצועות לא־רפואיים. יש היוצאות להשת־לומות לימודים. הצורך בתגדלת צוותי אחיות בכל המוסדות הרפו־איים בעיר, הולך וגדל. הצורך לא רק עקב הגידול באוכלוסיה אלא גם בגלל התפתחויות הטכנולוגיות, ה־מחייבות מספר יותר גדול של אחיות במוסדות רפואיים.

בעקבות הזכרות המחסור באחיות בבירה, הוקמה לאחרונה ועדת משי־חות שקיבלה על עצמה לפעול ל־איחוד אחיות האחים מעשיים או מוסמכים שאינם עובדים במקצוע או שאינם עובדים כלל, ולנסות להחזי־רם לעיסוק במקצוע הסיעוד.

הועדה מורכבת מאחיות ראשיות של בתי־חולים בעיר, מנציגי משרד הבריאות, קופת־חולים כללית והס־תדרות האחיות האחים שבמועצת פועלי ירושלים. הועדה הגליחה „להתחקות אחר עקבותיהם" של כמה עשרות אחיות האחים שאינם עובדים במקצוע.

ביום שני הקרוב, ה־19 בפברואר, תתקיים פגישה ראשונה בין חברי הוועדה לבין האחיות והאחים ש־אותרו. אומרת מזכירת איגוד ה־אחיות והאחים במועצת פועלי ירו־שלים, הגב' מזריה בראוטבר: „מט־רתנו בקיום מיפגש זה היא ללמוד מהן הסיבות לכך שאותן אחיות אי־נן עובדות במקצוע ולברר באילו תנ־אים יסכימו לחזור לעבודה".

מכל מקום, ברור שכל אחות או אח בירושלים שיבקשו לחזור ולעי־סוק במקצועם, יוכלו להיקלט מיד בעבודה בכל אחד מהמוסדות הרפו־איים בבירה ובכל הבראה, גם בתנאי עבודה משופרים יותר מאי־פעם.

גזור לפי הקו המרוסק, קפל לפי הקו המנוקד, הדבק ושלח ללא בול ומעטפה.

דמי הדואר שולמו ע"י המוען מניף הדואר הראשי בדואר מלגבי תל־אביב, אישור 6305.

לכבוד
הארץ
מחי המתאמה המבצעים
ת.ד. 233
תל־אביב — 61000

16.2.73

שם פרטי ______ שם משפחה ______

הכתובת ______ טלפון מס' ______

נא לשלוח לי את פרטי המבצע. סמן ב־x במשבצת המתאימה:

☐ עובדי מדינה — יהיב
☐ עובדי משרד הבטחון על כל שלוחותיו
☐ צבא קבע — מדים
☐ עצמאי או שכיר במקום עבודה כלשהו
☐ סטודנט ☐ עקרת בית

קפל פנימה

הערה: הגזירים המחוקים במיכות או הגזירים בלתי דבוקים או פתוחים מכל צד שהוא של הגזיר — לא יגיעו לתעודתם באמצעות דואר ישראל.

הנפש המופקרת

מאת דליה אבינאון

אין אדם רשאי להתמחה הכן בשוק ולמכור עגבניות, אלא אם קיבל רשיון לכך. לעומת זאת, יכול כל מי שחפץ בכך לעסוק בריפוי־הנפש, בלא שתהיה לו הכשרה מספקת לכך. ואין זו תיאוריה בלבד. במרכז תל־אביב תלוי בפתח בית־מגורים שלט המכריז: „ד"ר י.ב. — יועץ פסי־כולוגי" (השם המלא במערכת). לפני זמן מה התחלף אותו שלט בשלט חדש, כששמו מקום התואר „הקטור" מופיע התואר „פרופסור".

הפרופסורה ניתנה לי. ב. על ידי מי שנתן לו את הדוקטוראט. זהו אומר דו על־ידי י.ב. כבכדו הטמא. הס־תבר שלא זו בלבד שאין הוא מוסמך לעסוק בפסיכותרפיה, אלא שהוא מו־כר בחוג הפסיכולוגים כמי שהגאשם בעבר על־ידי בית־משפט בהברחות בולים. שיחה טלפונית מבהירה כי שעת „טיפול" אצלו מחירה 100 ל"י, אך אם מתקבלים ללא המטפל הזה, יורד המחיר ל־50 ל"י. בשקרה כזה במשך הטיפול רק 20 דקות.

מצב אבסורדי זה נובע מכך שטרם חוקק בארץ חוק המגביל את העי־סוק בפסיכותרפיה רק לאלה שהוס־מכו לכך. הסתדרות הפסיכולוגים בישראל להצעת של משרד הבריאות בנושא זה כבר זמן רב. מפני שרבים נזקקים לריפוי־הנפש, והצד מכיוני הפסיכולוגיה למוצר ספקולטיבי, ר־ואיה לכך מספרן ההולך ורב של הלוגות הציבור, הבוגרות של שולחן הסתדרות הפסיכולוגים.

אמנות מולוגנת כי למרות שיל־דיעון מבצאים בטיפול זמן רב, אין הם מבחינות בשיפור כלשהו במצבם. להיפך: במקרים רבים מחמיר המצב בשל אבחנה בלתי־מדויקת ומתן טי־פול בלתי מתאים. ראשי ההסתדרות עומדים חסרי־אונים מול גל תלונות זה. לדברי ד"ר מרדכי ערן, יו"ר הסתדרות הפסיכולוגים בישראל ומר־צה בכיר באוניברסיטת בר־אילן, „אין לנו כל סמכות להתערב במקרים כי־אלה, ואם בעשה זאת, אנו מסתכנים בכך שיתבעו אותנו לדין באשמת התערבות בעניני הפרט, או בגוילת פרנסתם של אחרים".

כזכור, האשם לפני כשנתיים פסי־כותרפיסט מזויפה בביצוע מעשה מגונה באשה שהיתה בטיפולו. הטק־רה לא עורר את ראשי משרד הבריא־ות לפעולה. שאנגות זו מצד המופ־קדים על כך שהציבור לא יפגע ויושף לשרלטנות, הולידה מקרים נוספים. ד"ר מנחם לרמן, כ„בילינסקי" מספר כי מקיר בתובה הותיפול עסק בשער תיי הצעירות ב„ריפוי". הוא יעץ להר־לה כי עליה להפסיק לקבל הקרנות, כפי שגיותר רופאיה, ובמקום ההקרנות יעץ לה לשתות מיץ עגבים. „בקושי רב שיכנעו את החולה להפסיק את שתיית המיץ, ולשוב ולקבל הקרנות. אלמלא כן, בוודאי שלא היה היום בין החיים".

אלא שהלוקים אינם בשורה הפרק־טיקה הפרטית בלבד. גם המישור הציבורי אינבו נקי מגמגומים. מישרות מפתח במוסדות ציבוריים כמאיושות על־ידי בעלי תואר ב.א. בלבד, ש־טרם סיימו התמחותם, שזה שעל פי התקן חייבים לאייש אותן בבעלי תו־אר „פסיכולוג־קליני", ומעלה.

התואר „פסיכולוג־קליני" ניתן לפ־סיים המש שנות לימוד, ובהר הש־תלמות בת שלוש שנים במוסד מוכר, שאוכלוסייתו חולי מנטאלית. השתל־מות זו כפשוטה במסגרה לרכוש נסיון רוב עד כמה שאפשר, תחת פיקוחו של מומחה. זה הסגי שהסתדרות ה־פסיכולוגים מחייבת והמעקידה על מילויו. בחור אינשא, שבעל תואר ב.א. התופש את מקומו של המומחה, שלא למנות מנות רב. בין המוסדות הרבים שאינם מקפידים על מילוי הוראה זו: מעון לילדים פסיכוטיים במרכז הארץ; מחלקה לייעוץ־פסי־כולוגי לסטודנטים באחת האוניבר־סיטאות; יחידה פסיכולוגית במשרד ממשלתי, בה נבדקים כל המועמדים לשירות במשרדי הממשלה; בתי־ספר; מוסדות העשייתיים, ואחרים.

אפליה מסובכת

„התוצאות לקויי הטיפול במאות אנ־שים, הכן בילדי־הנוער או בעורי המשושה לא יתרגשו, כמובן, בטווח קצר, אולם בוקיהם יהיו ניכרים רק כעבור זמן רב", אומר מרדכי ערן. ועל כך מאבקם של הפסיכולוגים, שלא לדבר על השגבה הבלתי־צהי־קת בה ניתנת ההוצאות שזה לעבו־דה הקידום לפי שמקדיש שמטה ש־בים לקבלת התואר, לעומת מי שלמד שנתיים בלבד.

אך משרד הבריאות אינו רואה בכך עניין חמור, כפי שהגביר זאת ד"ר ל. פרטר, ראש שירותי בריאות־הנפש: „בשום ארץ אין הגדרה מדוייקת מי מורשה לעסוק בפסיכו־לוגיה. אפילו רב יכול לעסוק בכך — ולמעשה הוא עושה זאת, כיון ש־רוב הפונים אליו הם אנשים עם בע־יות אמוציונליות הנובעות ממצב כל־כלי או משפחתי". הוסיף: „אם את חושבת שתוכלי לתת עצה שתביא הקלה לחולה, גם את יכולה לעסוק בכך..."

כשהמדיניות היא כזו, אין כל פלא שהמצבים בין משרד הבריאות לבין משרד המשפטים, לצורך חקיקת חוק הענין זה, מתנהלים בעצלתיים כבר שנים, בלא שייראה באופק סיכוי שיביא למישור האוטוריטטיבי. „למרות הלחץ הרב שאנו מפעילים עליהם, הבניין לא זז", אומר יו"ר ההסתדרות הפסיכולוגים. בהסבירו את הסכנה הנורבת לציבור רוב ביותר של ברי־קקים לספר נפשי. מספרם של אלה הולך ורב כתוצאה מאורח־חיים שכבמה עלינו — איומי מלחמה, את־גרים כלכליים וחברתיים, שאין המפ־פל לעמוד בהם. המתירנות ביחס לעשבות, התמכרות לסמים והכישלו־נות בהם.

יש להניח שהמדיניות המוגדרה של משרד הבריאות מבשת מכך שהתואה ארוגנית שלולה להבטא לממונה בעקי־בות טיפול בלתי נכון. לשמה זאת ...רפואת־הנפש, אם לא תועיל, לא תזיק. מחשבה זו בטעות יסודה, אומר פרופ' יואל שגן, חוקר במחלקה לפסיכולוגיה של האוניברסיטה העב־רית, והפסיכולוג־הראשי בביה"ח „הד־סה" בירושלים: „אדם המעסק בריפוי נפש ואינו מוסמך לכך, עלול להכניס את החולה לסבכי הרגעה עד שיגיע להתרפסות פסיכוטית, שגם ממנה לא יוכל עוד לשחרר. לא פעם מתגלות הפרעות נפשיות בשלב מאוחר יותר. הן מתבטאות בתגובה, הר־זה, מתירנות, ומהו הפרעות בתפקוד גופני".

מה בטעם „טיפול נפשי"? אין מי שיכול לקבוע בדרכי טיפול מסוימות. כל אחד וראוי רשאי שלו. זמן רב לפני שהוכרה הפסיכולוגיה כמדע, הכיר כל אחד ויודע מנסיונו את כל הגורמים שהפסיכולוגיה עו־סקת בהם. אלא שהמדע מעלה את התהיות, הרגשות, מכביר־ירות, ההר־שיבה וההכרה, לרמה גבוהה יותר של דיוק ואוביקטיביות.

פרופ' שגן סבור שאנו עצמנו אשר־מים לא במעט בעידוד מושגים הב־טלפים שיש לרבים על משמעות הפסיכולוגיה. בנרבנים של מתנר־ציכה שונים, כך גם בנוביכת עורה רפואית, אין אנו בודקים בציצית הפסיכולוגי. הנה, הסתדרות הפסיכולו־גים מתיאה כדי שנה רשימה שמית של כל המוסמכים לעסוק בפסיכו־תרפיה. רשימה המתפרסמת בכל העיתונים הרשמיים ונמצאת בכל המשרדים לבריאות הנפש. כל מי שרוצה לדעת אם מי יש לו עסק, אין לו אלא להעיין בה ויהיו בנשמי מי הוא עומד.

ייצור מוסמכים

לדעת שגן, האוניברסיטאות בארץ „מייצרות" מוסמכים בפסיכולוגיה יותר מאשר אירעשם. אלא שאין ל־מוסדות הקיימים תקנים והקציבים כדי להעסיקם. מה עוד שמרבית התקנים תפוסים על־ידי מוסמכים בעלבי ליפוד השונים. יש להבין שהמצב ילך ויחמיר, מכיון שרופאי שנים, מפאם שהתחרויות לשנים הבאות אומרות שיצא לשוק תוספת מסות פסיכולוגים קליניים. כדי לתת את־שרויות התמודדות בתחומים הנכונים למסיימים את חוק לימודים, הוקמה לפני זמן מה ועדה המציעה תוכנית מילגות למתמחים, שאינם ברור כי אין לדרוש מהם שיעבדו חינם משך שנות התמחותם. מאידך אין משלם הכסים המממן ותחכך האוניברסיטאי יכול לתמוך בהם גם בתקופת התמחות.

לדברי שגן נוצר מצב שבו ביתוכת בידי הבתבוהה שתי אפשרויות: ש־ירד מן הארץ; שיעבוד בלא הת־מחות, דבר שמורשל ההדרת רמת העבודה. „שתי האפשרויות אינן לרד־ע", אומר שגן.

המתנחים, זהלה רק תוצרה קטנה, אך לא כשמעותית משרד הבריאות הב־ביר הוכיר. בחודש אוגוסט 1971 אל שלושת דיקני הפקולטאות למשפטים, וכן לכל היועצים המשפטיים במשר־רדי הממשלה, האומר כי פסיכולוג ייקרא רק מי שהוא בעל התואר מ.א. ומעלה. לכן מן הראוי ש„חוק הפסי־כולוגים", כפי שהוא בקרוא הנבית, העתיד להיות מועבר לועדת השירו־תים ולהעגה שרים בקרוב, לא יעו־כב יותר, שמרי בבירור־נפשות מרו־בה.

מחירון השוואתי למצרכים

עוד הצרכנים בישראל החל ל־... אחת לשבוע מחירון השוואתי ... מזון לצרכן, הכולל מחירי ... פירות ועופות. המחירים בב־... בתל־אביב בשוק הכרמל, שו־... צרכניה והנות בצפון ת"א. ... המחירים בקילוגרם כפי שנר־... ביום ג' השבוע. בין השאר מס־... מן המחירון כי בקניית סל ירקות ופירות בסיסיים למשפחה, חוס־כים על קנייה של קילוגרם בשוק הכרמל כ־10 ל"י לשבוע בהשוואה לחנויות השרות העצמי וחנויות פר־טיות בתל־אביב. בקניית שופות ו־הודיים אפשר לחסוך בערך זאת ב־ממוצע כ־11 ל"י לשבוע ברשימה 1 ק"ג מכל סוג בשוק הכרמל.

(13.2.73)

ירקות	שוק הכרמל	שופרסל	אגודות צרכניות	חנויות פרטיות בצפון ת"א
עגבניות	0.80—1.40	1.98	1.68	1.80
מלפפונים	3.00—3.20	3.20	3.30	3.50
חצילים	1.20	3.50	2.80	3.00
כרובית	1.00—0.80	1.10	0.78	1.40
פלפל ירוק	3.80	5.00	4.20	4.00
תפוחי אדמה	0.80	1.40	1.00	(ארוז) 1.00
כרוב ירוק	0.80	0.98	1.20	1.20
גזר	0.70—0.80	1.20	1.18	1.50
בצל	1.50—2.20	1.90	2.00	2.40
קישואים	2.50—4.00	6.00	6.00	4.00
אבוקדו	2.60	2.18	2.18—3.50	2.80
פירות				
תפוזים	0.80	0.80	0.85	0.90
אשכוליות	0.80	0.80	0.85	0.90
תפוחים				
חרמון	2.40—3.40	3.90	4.40	4.40
גרנד	1.80—2.00	2.40—2.99	1.88—3.00	2.60
גולד דלישס	1.60—2.40	2.68—3.60	2.80—3.00	3.60
אגסים	1.90—2.40	2.18	1.88—3.40	3.40
בננות	2.00—1.70	2.50	2.40	2.40

מחירי עופות והודיים

(13.2.73)

עופות	שוק הכרמל	שופרסל	אגודות צרכניות	חנויות פרטיות בצפון ת"א
עוף חי+חלקי פנים	4.80—4.70	6.70	5.95	5.80
עוף נקי ארוז	6.00	6.00	6.90 + חצי פנים	
חזה עוף (נקי)		13.00(ארוז) ½ ק"ג	12.00 (ארוז) ½ ק"ג	
כבדי עוף	18.00		19.— (ארוז)	18.—
הודו				
חזה		7.50	13.50(ארוז) 11.00	11.80
שוק (עם עצם)		5.50 (רבע תחתון)	7.40	7.00
שוק (נקי)		7.00		8.50
כבד הודו		15.00		15.00

סבון באלי
צמחי טהור, סבון קוסמטי שי לעור

مكذا من الأصل

مكذا من الأصل

הלוח הכפול | הארץ | ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: תל־אביב שד' רוטשילד 99 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 248905, 230521, 230401
המחיר: יום חול: 1.00 ל״י לשורה / יום ו': 1.20 ל״י לשורה

דרוש רופא
לעבודה מינהלית
במשרה שלמה או חלקית
עדיפות לרופא כללי או פנימי
נא לפנות ת.ד. 469 תל־אביב

ארגמן בע״מ יבנה
חברת בת של
ארגמן מפעלים לצביעת טקסטיל בע״מ

דרושים למפעל בהקמה:
1. מרכז תפ״י
2. מחסנאי
3. תמחירן
4. מרכז בקרת איכות
5. טכנאי מכונות
6. מפעיל לגליוטינה

המעונינים יפנו בכתב לפי הכתובת הנ״ל.
הסעה מובטחת 7 סודיות מובטחת

לחברת
י.ב.מ.
דרוש/ה
נציג מכירות לתעשיה

הכישורים הדרושים:
* רקע הנדסי בתעשייה הכרחי.
* רקע בעיבוד נתונים.

מועמדים מתבקשים לפנות בכתב יד לחברת י.ב.מ. ישראל בע״מ מחלקת כח אדם ת.ד. 20210 — תל־אביב.

דרושים
פועלי יצור לפלסטיקה
תנאי שכר טובים
עם אפשרות להתקדמות
אחרי צבא עד גיל 40

לפנות: ירקון פלסטיק בע״מ
טל. 779171 ת״א

לחברת טלקומוניקציה
דרוש
שותף פעיל
(300.000-150.000) ל״י
רצוי עם ידע בתקשורת
ואדמיניסטרציה

עם פרטים נא לפנות ת.ד. 22029 תל־אביב.

לצה״ל דרוש/ה
מפעיל/ה מדפסת

* בדבר פרטים נא לפנות ל־ד.צ. 2129

קליל

לעבודה במפעל מתכת
דרושים
1. מהנדס ייצור
2. טכנאי מכונות
3. שרטט מכונות

עבודה מקצועית מעניינת — אפשרויות קידום.

בעלי שתי שנות נסיון לפחות יפנו בכתב יד בצירוף קורות חיים ונסיון למנהל כח אדם.

תעשיות מתכת אלומיניום בע״מ
כתובת: ת.ד. [illegible] חיפה

במחלקה למיזוג אויר
דרושים
מהנדסי מכונות
עדיפים בעלי נסיון של 3 שנים לפחות בעבודה קבלנות בארץ.

המעונינים מתבקשים לפנות בציון פרטים מלאים לת. ד. 1969 ת״א עבור מיזוג אויר.

לחברת ק.ד.מ. אלקטרוניקה בע״מ
דרוש
מהנדס אלקטרוניקה למח' מכירות,
בעלי נסיון בנהול משא ומתן וטיפול במכירות עם מפעלים ומוסדות

יפנו לת.ד. 4770 ת״א בצרוף קורות חיים ומקומות עבודה קודמים.
סודיות מובטחת.

בנק בעל רשת סניפים בכל הארץ
זקוק ל־
עורך דין
בעל נסיון מעשי של
מספר שנים במקצוע

פניות מפורטות בכתב יד לת.ד. 29569 ת״א
עבור „עו״ד״

"אגן"
יצרני כימיקלים בע״מ
למפעלינו באשדוד
דרושים
1. **עובדי אחזקה**
(מסגרים מתוילים)

2. **ע/מחסנאי תוצרת**
ידיעה מושלמת בשפה העברית וידיעה חלקית בשפה האנגלית.

המעוניינים יפנו לת.ד. 262 אשדוד
טלפון 21321—055 או למשרד כח־אדם.
סודיות מובטחת.

לצה״ל דרוש
טכנאי יצור
בסביבות ת״א

* על המעונינים לפנות ל־ד.צ. 1190

דרוש
מפקח בנין

לביצוע, פיקות ותאום עבודות בניה בתל־אביב ובירושלים
* בעל נסיון וידע בחשוב כמויות והגשת חשבונות
* בעל רשיון נהיגה ונסיון של שלש שנים

העונים על הדרישות יפנו אל:
„אלבן", חברת רכוש והשקעות בע״מ
טל. 56264/5 (בין 3—8)

"ציון"
חברה לביטוח בע״מ
למחלקת מיכון
דרושים
1. **מתכנתים**
* נסיון של 4 שנים במחשבי י.ב.מ.
* נסיון קודם בתכנות.

2. **מתכנתים**
* נסיון של 4 שנים במחשבי י.ב.מ.
* שליטה מלאה בשפות Cobol Assembler
תנאים טובים למועמדים המתאימים

לפנות טל. 611971 — מח' מיכון

IBM נקבנות
דרושות מועמדות
ללמוד מקצוע משתלם
ניקוב י.ב.מ.
גיל והשכלה ללא הגבלה
המתאימות תועסקנה עם סיום הקורס בעבודה מעניינת ובתנאים טובים.
ש.ר.נ.ל. בע״מ, חיפה, הנביאים 28
טל. 04-641628

נציבות שרות המדינה

מודיעה על מכרז קבוצי מק/3/73 למנתחי שיטות למחשבים אלקטרוניים

במרכז למיכון משרדי — במשרד האוצר

אקדמאי

בוגר במקצועות: מדעי החברה, מדעי הטבע, מתמטיקה או הנדסה

המרכז למיכון משרדי מציע לך עבודה מעניינת בשטח של

ניתוח שיטות
למחשבים אלקטרוניים

דרגת המשרה: ג—ב' או ד'—ג' של דירוג האקדמאים.

המועמדים שיבחרו יעברו קורסים מרוכזים למנתחי שיטות.

למסיימי הקורס בהצלחה מובטחת עבודה מעניינת במערכים ממשלתיים וצבוריים רבי היקף.

מקום העבודה: ירושלים או תל־אביב.

* הגשת בקשות בנציבות שירות המדינה: בירושלים (בקריה — דרך רופין), בתל־אביב (בקריה — רח' ה' 5), בחיפה (בית הממשלה), או בבאר־שבע (מינהל המחוז, דרך הנשיאים).
* מידע נוסף וטפסי התחייבות ניתן לקבל גם במרכז למיכון משרדי בקריה רוממה ירושלים (ת. ד. 13016 — טל. 02/525111), ובתל־אביב רחוב יהודה הימית 33 (טל. 03/828181).
* המועד האחרון להגשת הבקשות — יום באדר א' תשל״ג (21.2.73).

למפעל והיק בת״א
דרוש
לעבודה מעניינת
מסגר אחזקה,
מסגר רתך
תנאים טובים
לפנות: טל. 778121

למפעל חדיש
בת״א דרוש
לעבודה מעניינת
חרט, מסגר כלים,
כרסומן, משחזן
תנאים טובים
טל. 778121

דרוש מפעיל
למוטורגריידר
בעל נסיון
תנאים טובים
להתקשר בשעות הערב
843635

לחברה ידועה
דרושים:
* קופאית (עם המלצות)
* עוזר מחסנאי
לפנות: ת.ד. 33130 תל־אביב עבור „קופאית" או „מחסנאי".

לחברת מזון ידועה
דרושים סוכנים
עם רכב בעל נפח

לאזורים:
תל־אביב, נתניה, באר־שבע, גדרה ורחובות.

נא לפנות לת. ד. 33157 תל־אביב עבור מס. 663.

למפעל בטחוני בתל־אביב
דרושים
עובדים באפסנאות טכנית - אלקטרוניקה
בגיל 40 — 25

(רצוי מהנדסאי פקיד טכני לשעבר) בעלי ידע בכיסוי בעבודות אפסנאות.

* המעונינים מתבקשים לפנות בכתב יד לד.צ. 25034 ולצרף פרוט תולדות חיים, כתובת ומס' טלפון.

למוסד ממלכתי למחקר ופתוח
דרושים:

טכנאי מכ״ם
להתפקיד: פתוח, אחזקה והפעלה של מערכות מכ״ם מתקדמות.
הכשורים: בוגרי ב״יס טכני ה״א או ב״יס לטכנאים והנדסאים. נסיון במערכות מכ״ם, מעגלים אנלוגיים וספרתיים. ידיעת השפה האנגלית לצורך קריאת ספרות מקצועית.

מהנדס טלמטריה
לתפקידי — פתוח, אחזקה, הפעלה ונהול תחנות קליטה.
הכשורים: בוגר מוסד אקדמי. נסיון מעשי בשטח הטלמטריה. נסיון בניהול והדרכה טכנית. ידע אנגלית טכנית.

טכנאי/הנדסאי טלמטריה
לתפקידי אחזקה והפעלה של תחנות קליטה
הכשורים: בוגר ב״יס טכני. ידע אנגלית טכנית. נסיון מעשי בשטח הטלמטריה.
המעונינים יפנו בכתב, בצרוף תולדות חיים, לת.ד. 7857 ת״א עבור ש. ד.

למוסד בטחוני בתל־אביב
דרושים
* **מהנדס כימיה - בכיר**
לנהל צוות מהנדסים וטכנאים, בעל נסיון בעבודות פלבטיקה, ציפויים ומעגלים מודפסים.
* **טכנאי מעגלים מודפסים**
לייצור מעגלים מודפסים.

מועמדים מתבקשים לפנות לת. ד. 25034 תל־אביב, בצירוף תולדות חיים בכתב יד, כתובת ומס' טלפון.
סודיות מובטחת

למפעל גדול בדרום
דרוש טכנאי
* תאור התפקיד:
בחינה וקטלוג ציוד וחלקי חילוף שלהם, עדכון וקביעת מפתחות קטלוג (אינדקס קטלוגים).
* הכישורים הדרושים:
טכנאי בעל ידיעות רחבות בציוד למפעלים כימיים ומעבדות או בוגר ב״יס מקצועי ארבע־שנתי; בעל נסיון של שנתיים כמחסנאי טכני בכיר ו/או נסיון שוה באחזקת ציוד כנ״ל; בעל שליטה מלאה בשפה העברית ומונחיה הטכניים; ידיעה בשפה האנגלית/צרפתית הטכנית.
רצוי בעל נסיון בסיסי בעבודה עם מערכת אפסניה ממוכנת.
* על המעונינים לפנות תוך פירוט נסיונם בעבודה לת.ד. 387 באר־שבע, ויוזמנו לראיון אישי.
— סודיות מובטחת —

משרד העבודה — משרד החנוך והתרבות
המכון הממשלתי להכשרה טכנית
אוניברסיטת הנגב
בית־הספר להנדסאים, באר־שבע
דרושים
מורים לפיסיקה BSc
(רצוי בעלי התואר MSc)
בעלי נסיון בהוראה, למשרה מלאה

* המעונינים יפנו בכתב בצרוף קורות חיים ותעודות להנהלת ביה״ס להנדסאים ת.ד. 45 באר־שבע.

לצה״ל דרושים
עובדים
בסביבות ראשון־לציון, רמלה
במקצועות הבאים:

א. כרסם — ד. נגרים
ב. מסגרים — ה. מחסנאים
ג. פחחים — ו. שרטטים

* בדבר פרטים נוספים נא לפנות ל־ד. צ. 3036.

דרושים למפעל בטחוני
בתל־אביב

* **הנדסאי וטכנאי אלקטרוניקה**
לעבודות פתוח ובניה של מעגלים והערכות.
* **כתב טכני**
לעבודה במשרד טכני נדרשת התמצאות בכתיבה ועריכת חומר טכני בשטח האלקטרוניקה.
* **כרסם**
לעבודות מכניות בבנית דגמים לציוד אלקטרוני.
* **טכנאי בקורת איכות**
לבקורת איכות של מעגלים ומערכות אלקטרוניות.

* מועמדים מתבקשים לפנות ל־ת.ד. 25057 בצרוף תולדות חיים בכתב־יד, כתובת, ומספר טלפון.
סודיות מובטחת

למשרד הנדסי בת״א
דרוש
1. **מהנדס בנין -**
לעבודות תכנון מבנים, תאום, תכנון ופקוח עליון.
2. **הנדסאי/טכנאי -**
לעבודות תכנון בפתוח שטח, תאום תכנון ופקוח עליון, בעל ידע המדידות.

* הצעות בצרוף קורות חיים נא להפנות לת.ד. 7057 תל־אביב, עבור ד. א.

למפעל תעשיתי בטחוני בת״א
דרושים
1. **טכנאי ייצור**
נסיון בשיטות ארגון תכנון ופקוח על הייצור.
2. **שרטטים/שרטטות**
בעלי נסיון קודם בשרטוט אלקטרוני — בשרטוט מכונות.
3. **טכנאי/הנדסאי מכונות**
עבודה בתכנון זווד לציוד אלקטרוני.
4. **עובדות ייצור באלקטרוניקה**
לעבודות חיוט הרכבה והלחמה.

* מועמדים מתבקשים לפנות לת.ד. 25057 בצרוף תולדות חיים בכתב־יד, כתובת ומס' טלפון.
סודיות מובטחת

הצטרף
לשירות הקבע בצה״ל
לצה״ל דרושים מועמדים לשירות קבע במקצועות הבאים:
* בעלי מקצועות פיקוד ומשמעת
* אפסנאים ומחסנאים טכניים
* חובשים ובעלי מקצועות רפואיים
* מכונאי רכב וחשמלאי רכב
* בעלי מקצועות טכניים לחיל האויר
* נהגים לרכב מעל 4 טון

מועמדים במקצועות הנ״ל יוכלו לשלוח את התלוש המצורף לדואר צבאי 2146 עבור „קבע"

גזור ושלח

אל: דואר צבאי 2146 צה״ל, עבור „קבע".
הנני מעוניין להקרא לראיון על מנת לברר תנאי ביטוי לשירות „קבע".
מס. אישי ______ שם ______ גיל ______
כתובת ______ 2

המשרד הראשי: תל־אביב שד' רוטשילד 99 (פנת שינקין) טלפונים: מחלקת מודעות — 248905, 230521, 230401
המחיר: יום חול: 1.00 ל"י לשורה / יום ו': 1.20 ל"י לשורה

דרושות צעירות בכל הארץ

באם את בגיל 16 — 25
באם אין לך מקצוע והשכלה
תוכלי להרויח —.800 ל"י
לחודש ויותר

לאחר שתרכשי מקצוע חדיש ומתקדם תוך שלושה חודשי הכשרה בזמנך הפנוי.

לקבלת פרטים גזרי ושלחי לת.ד. 28125 מס. 20 2

שם: ______
כתובת: ______
עיר: ______ גיל: ______

דרושים
מכונאי רכב או מכונאי דיזל

תנאי שכר ותנאי עבודה מצויינים

לפנות בין השעות 08.00 — 13.00 ל„בדיקי" כופר לתיקון מכוניות בע"מ רח' ביסין קרית־אריה פ"ת. טל: 910528, 910621.

א.אי.ל ישראלי בנויבד

לבית המלאכה המכני
דרושים
כרסם מעולה (מע/435)
מחסנאי (מע/432)
* לעבודה באפסטנות, בית מלאכה מכני

לפנות טלפונית 182141, 131,787, אל מר כוראוס, רחוב מבצע קדש 48, בני־ברק 51203

למפעל פלסטיק בת"א
עם ציוד חדיש
דרושים
מסגרים מכניים
לעבודה מעניינת
עם אפשרות התקדמות

הכישורים הדרושים:
* מוגר בי"ס מקצועי
* בעל נסיון מעשי של שנתיים
* אחרי שרות צבאי

נא לפנות בפירוט קורות חיים לת. ד. 1049 ת"א, עבור מס' 6

מפעל תעשייתי
באזור באר־שבע
מחפש
1) **טכנאי מכונות**
רצוי עם רשיון השמל
2) **חרט - כרסם**

נא לפנות לטלפון: 3782—057

למשרד טכני לתכנון מבנים
בסביבת ת"א
דרושים
* ארכיטקט/ית צעיר/ה
* הנדסאי/ת
* טכנאים
* שרטטים

בעלי נסיון באדריכלות וקונסטרוקציה
מתבקשים לפנות טלפונית: 785260, 792680 בשעות העבודה.

סודיות מובטחת

תעשיות מווה
ירושלים בע"מ
MOVE
דרוש
מנהל חשבונות סוג 2

הכישורים הדרושים: נסיון במפעל תעשייתי וידיעת השפות גרמנית ו/או אנגלית

*

השכר יקבע בהתאם לכישורים

*

לקביעת ראיון נא לפנות לט. 65125/6—02

למפעל תעשייתי באזור חדרה
דרוש
מחסנאי טכני

כישורים:
* התמצאות ברשומת טכנית ואפסנאות.
* נסיון בעבודת מחסן.
* ידיעת השפה העברית. ידיעת שפות גרמנית ו/או אנגלית — יתרון.
* לבוגרי קורס מפ"ס בצה"ל — יתרון.

המועמדים מתבקשים לפנות בכתב לת.ד. 1049 ת"א, עבור „מחסנאי", בציון קורות חיים, נסיון והכשרה.

ההסתדרות הציונית העולמית
המחלקה לנוער והחלוץ

דרושים מדריכים/ות לעבודת הדרכה במסגרת מפעלי הקיץ של מחלקתנו

תאור התפקיד:
— עבודה חינוכית רצופה למשך 7—6 שבועות בתקופה שבין יוני־ספטמבר 1973 הכוללת סיורים, טיולים, וסמינרים חינוכיים ברחבי הארץ.
— על המדריך להיות צמוד לקבוצתו במשך כל שעות היממה — לינה וכלכלה במקום.

כישורים דרושים:
— ידיעת אחת השפות: אנגלית, צרפתית, גרמנית, הולנדית, יוונית (הרשאה).
— לאחר שירות בצה"ל.
— נסיון בעבודה חינוכית עם נוער.

המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב למחלקה לנוער והחלוץ, אגף מפעלים קצרים, ת.ד. 92 ירושלים. סמינר הכנה בתנאי פנימיה יתקיים בירושלים.

סטודנטים המעוניינים בעבודה יפנו לשרות התעסוקה לסטודנטים.

עדיפות תינתן למדריכים אשר יצטיינו בעבודתם ויציגו מועמדותם להדרכה במחנות קיץ לנוער יהודי שיתקיימו בארצות־הברית ובאירופה בקיץ 1974.

בית הספר להנדסאים

המכון הטכנולוגי לישראל — משרד העבודה — משרד החינוך והתרבות — המכון הממשלתי להכשרה מקצועית

דרושים:
1. הנדסאי מכונות
— במשרה מלאה להדרכה והוראה הנדסית.
2. הנדסאי בניה
— במשרה מלאה להדרכה והוראה הנדסית.
3. ספרנית עוזרת
— בוגרת בי"ס תיכון לאחר שרות צבאי; נסיון בכתיבה במכונה עברית; כושר קריאה והבנת טכסטים באנגלית; רצוי נסיון קודם בספרנות. העבודה משרדית.
4. עובד טכני
— בוגר בי"ס מקצועי במגמת מסגרות מכנית או מכשירנות או חשמל לעבודות אחזקה במעבדות המגמות למכונות בבתי־גלים.

מועמדים מתאימים העונים לדרישות הנ"ל מתבקשים לפנות בכתב בלבד להנהלת ביה"ס ת. ד. 4459, חיפה, ולצרף קורות חיים.

למשרד לתכנון
דרושים באופן מיידי

טכנאי ארכיטקטורה
טכנאי קונסטרוקציה
עם נסיון של 3 שנים לפחות
מזכירה
מנהל (ת) חשבונות

בדבר פרטים נא לפנות לטלפון 6—249271 תל־אביב.

לחברת השמירה
דרושים

* **מנהל חשבונות**
סוג ג'—ד'.
עם נסיון של שנתיים לפחות.

* **מנהל חשבונות**
לעבודה במדור הכספים
סוג ג'—ד'.
עם נסיון של שנתיים לפחות. בהתאמת כרטסת לקוחות. נסיון בעבודה במחשב.

למתאימים תנאים טובים!

לפנות בכתב יד, בפירוט קורות חיים לת. ד. 3101 ת"א, עבור „מנהל חשבונות".

— סודיות מובטחת —

*

סניפים בכל רחבי הארץ.

שמירה אבטחה חקירות מערכות אזעקה

מתאים לכל הגילים!!!

חשבת וודאי על דרכים להתעשר, ובכן, הדרך מוחזה לפניך, אם תשלח רק —.5 ל"י לכיסוי ההוצאות לת. ד. 3396 ת"א בצירוף פרוט קורות חיים. ראה, האנשרויות עצומות.

דרוש פקיד עוזר למחלקת מכירות

השולט בעברית עם ידע באנגלית, רצוי בעל הבנה בתכניות בניה.
לפנות בכתב בלבד.

tromasbest

שד' רוטשילד 106, ת"א.

במשרד הראשי
דרושה
כתבנית

בעלת נסיון, רצויה הדפסת גם בשפה האנגלית

המעוניינות מתבקשות לפנות בציון פרטים מלאים לת.ד. 1969 תל־אביב, עבור „כתבנית"

בלקווד הודג' (ישראל) בע"מ
BH BLACKWOOD HODGE

דרושים
מכונאים מעולים
לציוד מכני כבד

הכישורים הדרושים:
* נסיון של שנים אחדות בציוד מכני כבד
* רצויה התמחות במדחסים

מחסנאי
למחסן כלי העבודה של בתי המלאכה
* רצוי נסיון של שנתיים לפחות בעבודה דומה

המעונינים יפנו לבלקווד הודג' (ישראל) בע"מ ת.ד. 297 פתח־תקוה, או טל. 914461, 913804

אוניברסיטת הנגב
באר־שבע

מכרז מספר 72/32

אוניברסיטת הנגב מודיעה על משרות פנויות: במחלקת ארגון ושיטות

1. מהנדס ייצור
תאור התפקיד:
א. תאום מהלים ופריכות.
ב. עריכת סקרים בנושאי משרד וכוראדם למעבדות.
ג. בדיקת תהליכי עבודה.
ד. טיפול בנושאי ניירת הרימות.
הכישורים הדרושים:
א. מהנדס ייצור.
ב. נסיון של שנתיים בנושאי או"ש.
ג. ידיעת השפות עברית ואנגלית.
הדרגה והבעת: בהתאם לכישורי המועמד.

2. מנתח מערכות
תאור התפקיד:
א. ביצוע עבודות התיכנות, תיחזוק התוכניות הקיימות והרכנה.
ב. ליווי נושאים ומטרים לתיכנות מחוץ לאוניברסיטה.
הכישורים הדרושים:
א. קורסים בניתוח מערכות ותיכנות.
ב. נסיון של שנתיים בע.נ.מ.
ג. ידיעת השפות עברית ואנגלית.
הדרגה והבעת: בהתאם לכישורי המועמד.

כל המשרות הינן מלאות
למועמדים מחוץ לבאר־שבע תנתן קדימה בדיור

פניות בכתב בצירוף תולדות חיים והשכלה יש לשלוח עד יום ו' 23.2.73 אל מחלקת המנגנון אוניברסיטת הנגב, ת.ד. 2053, באר־שבע.
נא לציין על המעטפה כמספר המשרה המבוקשת

למשרד אדריכלים
דרושים
אדריכל/ית
שרטט/ת
להתקשר טל. 442755
תל־אביב.

אל:
מהנדס תעשיה וניהול

באם מעונין הנך בזירוז התקדמותך האישית, שלח נא פרטים אודות עצמך אל: ת. ד. 6550, תל־אביב.

אנו מציעים תעסוקת קבע בתנאים טובים למהנדסי ייצור מוכשרים ודינמיים. נסיון קודם (אל בא תשכח לפרטו) רצוי, וגם יפותה כראוי, אך אינו הכרחי. התעסוקה בכל הארץ.

סודיות מוחלטת מובטחת.

בנק ישראלי לתעשיה בע"מ
דרושים

בתל־אביב
* פקיד/ה להנהלת חשבונות
* פקיד מסלקה
* חניכים/חניכות
* פקידה כתבנית

ברמת־גן
* פקידה-כתבנית
* חניכה

בחולון
* פקידה/מפעילת נשיונל

נא לפנות בכתב לת.ד. 29179, תל־אביב.

מכון ויצמן למדע

דרוש
מתכנת

לניתוח ותיכנות מערכות מיני-מחשבים לייישומים כדעיים בזמן אמיתי.

רצוי נסיון של 5 שנים, רקע באנליזה מספרית, וידיעה בתיכנות מערכות. משרה מס' 198.

על המעונינים לפנות בכתב, בצירוף קורות חיים ונסיון קודם, למחלקת המנגנון ת.ד. 26 רחובות — בציון מס' המשרה.

לחברה ציבורית בת"א
דרושה
מרכזנית
למרכזיה אוטומטית

העבודה ב־2 משמרות
(משמרת שניה עד שעה 18.30)

מועמדות בעלות נסיון וידיעה בשפה האנגלית בנוסף לעברית מתבקשות לפנות בכתב לת.ד. 23048 תל־אביב למס' 65.

ללשכה המרכזית לסטטיסטיקה
דרושים
פוקדים-מראיינים
לפקר שימשך כחמשה חודשים בתל אביב ובסביבתה

דרושה: השכלה תיכונית או השכלה מקבילה. ידיעת השפה העברית (דיבור, קריאה, כתיבה) הכרחית.
זמני העבודה: בכל ימי השבוע בשעות לפה"צ, אחה"צ או הערב.
התשלום: לפי שעות העבודה.

המעונינים יפנו ללשכה המרכזית לסטטיסטיקה בתל־אביב, שדרות שאול המלך פינת לאונרדו דה וינצ'י, אל מר בוכייסטר, בימים 20.2.72 או 21.2.72 בין השעות 16.00 — 14.00. מס. הטלפון 260556, 260848.

מרום קור בע"מ
חברה להנדסה קירור ומזוג אויר
דרושים
טכנאי קירור
שרות והתקנות

תנאים טובים מובטחים

נא לפנות טלפון 963860, 962936 לוד.
— סודיות מובטחת! —

למשרד אדריכלים גדול
דרושים:
* אדריכלים
* שרטטי/טכנאי ארכיטקטורה

לפנות טלפון: 264161, ת"א.

למחלקה לעיבוד שבבי בת"א
דרושים חרטים

בוגרי בי"ס מקצועיים
לאחר שרות צבאי.
טלפון: 820171 בשעות העבודה.

דרוש
טבח מעולה

תנאים טובים למתאים

ת. ד. 3122
בת־ים.

לסוכנות יבוא לציוד תעשייתי
דרושה
מזכירה באנגלית
למשרה מלאה
בעלת נסיון, עם ידע בסיסי בעברית

נא להתקשר לטל. 31085, ת"א, בשעות העבודה

מילם ישראל בערבון מוגבל

דרוש
מסיק דודים
לעבודה במשמרות

נא לפנות בכתב לת.ד. 288
חיפה 31000

מפעלי צביעה, הדפסה ואשפרות בדים עדיקים בע"מ
ת"א, רח' חכרול 26 טל. 777777
Zikit

לעבודה קבועה בתנאים טובים
דרושים
* עובדים לא מקצועיים
(הכשרה במפעל)
* עובדים מנוסים למחלקת הדפסה
(FLAT SCREEN)
* עובדים מנוסים למחלקות צביעה
* עובדי ממתחה
* מסגרים

לחברת שיווק בירושלים
דרושים:
1) **מחסנאי** בעל נסיון
2) **עוזר למחסנאי**
בעל רשיון נהיגה למשאית

נא לפנות בציון פרטים אישיים לת.ד. 7281 ירושלים עבור „חברת שיווק".

דרוש
שותף פעיל

לחברה לייבוא ושווק
חלקי חילוף למכוניות
בתל־אביב
רצוי בעל נסיון

בהצעות רציניות נא לפנות בכתב לת.ד. 275 גבעתיים עבור „שותף"

בנק בתל־אביב
מחפש
כתבנית
עברית-אנגלית
לעבודה רצופה בהפעלת טלקס אנגלי

הצעות מפורטות בכתב יד בציון השכלה וגיל לת.ד. 29569 ת"א עבור „טלקס"

לחברה א"י לאוטומובילים בע"מ
מפיצי Ford בישראל
לסניפנו בחיפה
דרוש
איש מכירות

רצוי נסיון מכירות בענף המכוניות. ידיעת שפות עברית ואנגלית לפחות, רצוי רקע טכני

*

המעוניינים מתבקשים לפנות אישית לסניפנו בחיפה למודיעין ברח' יפו 145 בשעות העבודה.

למוסד רפואי
דרוש
סוכן-מארגן
עם נסיון
לפנות ת.ד. 469 תל־אביב

כשתבוא לעבוד בנמל אילת...

לנמל אילת דרושים עובדים עד גיל 32 אחרי שירות צבאי ובעלי כושר גופני מעולה למקצוע הסוואורות.

נמל אילת מציע לך:
• עבודה קבועה ומסודרת במפעל דינמי עם סיכויי קידום בעתיד • בתקופת הנסיון מגורים בבית נמלן (מלון) עם ארוחות, תמורת תשלום מינימלי • בשנה הראשונה זכות של 8 טיסות לתל־אביב וחזרה, על חשבון הנמל • עזרה כספית ברכישת דירה בתוספת הלוואה ל־10 שנים • (יש צורך להמתין בתור לקבלת דירה באמצעות חברת עמידר באילת). הנחה במס הכנסה ומס אחיד.

למחוסרי נסיון בעבודת נמלים, תינתן הכשרה מתאימה והדרכה בנמל אילת.

המעוניינים לעבוד בנמל אילת ולהשתקע בעיר, יפנו למשרד הראשי: רשות הנמלים, בית מעיא דרך פתח תקוה 74, תל־אביב, קומה 11, חדר 1121 בכל יום שישי, בין השעות 9.00—12.00 ויביאו עמם תעודת זהות ופנקס מלואים; ניתן גם לפנות בכתב למדור כח אדם, נמל אילת, ת. ד. 37, אילת.

אילת הקסומה קוראת לך!

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

הלוח הכפול — הארץ — ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: תל-אביב שד' רוטשילד 99 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 248905, 230521, 230401
המחיר: יום חול: 1.00 ל"י לשורה / יום ו': 1.20 ל"י לשורה

ד ר ו ש
מ נ ה ל
משמרת

* רשיון בהשכלאות הכרחי
* עבודה במשמרות
* שכר על בסיס חודשי
* תנאי השכר ייקבעו לפי כישורי המועמד

נא לפנות בכתב יד בצירוף קורות חיים ונסיון למנהל כח אדם.

ד ר ו ש
טכנאי/הנדסאי
למבנים ומתקנים

המשרה כרוכה בנסיעות בכל רחבי הארץ

על המעונינים לפנות ל־ד.צ. 2472

לבצוע פרויקטים תעשייתיים
באזור חיפה
דרושים

1. **מהנדס בנין** — בעל נסיון של 5 שנים לפחות, בבצוע אתרים של עבודות הנדסה אזרחית.
2. **טכנאי בנין** — בעל נסיון של 10 שנים לפחות, בבצוע אתרים.
3. **מנהל עבודה בכיר** — בעל נסיון רב בבצוע עבודות בטונים מעולות, והבקיא בשמוש בציוד, ובשיטות חדישות.

לפנות: ל־פאול ש. גולדשמידט,
קבלני הנדסה אזרחית בע"מ
טל' ב־04־667791.

דרושים לנו:
טכנאי מכונות
למשרד הטכני שלנו

הכישורים:
1. טכנאים בעלי הסמכה
2. ותק של שנתיים לפחות
3. יועדפו בעלי נסיון בשטח הרכב.

לפנות לאוטוקרס בע"מ מחלקת כח אדם
שדרות הכרמל ת.ד. 21 טלפון 04—941961.

לביח"ד ישראל רוזן
דרושים
1. אפסנאי פקיד מכירות
2. שליח — ל־6 שעות עבודה

לפנות בכתב לת.ד. 1677 ת"א
או טלפונית 823395

למפעל תעשייתי בחיפה
ד ר ו ש
הנדסאי כימי
עם נסיון של לפחות שנתיים
בניהול מערכת ייצור.
בהצעות נא לפנות לת.ד. 1509 חיפה

מהנדס כימי
רצוי בעל נסיון בדבקים פלסטיים
מנהל מכירות
בעל קשרים עם ארדיכלים, מהנדסים וקבלנים.
מסגר אחזקה מעולה
דרושים למפעל תעשייתי גדול באזור חולון.
נא לפנות בכתב לת.ד. 2905 תל־אביב.

לאינגרם אנד גלס
(ישראל) בע"מ
ד ר ו ש י ם
* עובד בכיר בצפויים אלקטרוכימיים
* עובדים בצפויים אלקטרוכימיים

לפנות: אזור התעשיה יבנה. ת.ד. 231
טל. 055—95353 055—95242

לגוטקס מודלס בע"מ
אופנת בגדי־ים וחוף
ד ר ו ש י ם
למחלקת המכירות
* **מוכרת** — בעלת נסיון
* **מחסנאי** — בעל נסיון
* **פקידה** — למשמרת מלאה

נא להתקשר טלפונית: 34348 —
לפנות למרתה.

לחברת בטוח גדולה בירושלים
ד ר ו ש ה
כ ת ב נ י ת
עברית-אנגלית
בעלת שליטה בשתי השפות, לשעות אחה"צ

נא לפנות בכתב־יד בצרוף קורות חיים ל־ת.ד. 2045 ירושלים למספר 636

מוסד הטכניון למחקר ופתוח

מודיע על המשרות הפנויות הבאות
במרכז לחקר אוירונוטי:

1. **עובדת מיכשור**
המועמדת המתאימה תוכשר לעבודות חיוט והתקנה של מדידים עדינים במעבדת נקבות רוח.
הכשירויות הדרושות:
בוגרת תיכון בעלת נטיה לעבודה טכנית.
מכרז מס' 19/73.
2. **טכנאי מעבדה בכיר במעבדה ללייזרים**
הכשירויות הדרושות:
הנדסאי מכונות (בוגר בי"ס מקצועי).
בעל נסיון של 5 שנים לפחות.
ידיעות בסיסיות בחשמל, במערכות ואקום ובאופטיקה.
רצוי נסיון בהקמת מערכות, עבודות מסגרות ושרטוט ובהפעלת מערכות הכוללות מיכשור אופטי.
מכרז מס' 29/73.

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב, בצרוף קורות חיים, פירוט השכלה הנסיון המעשי ליחידת המנגנון, מוסד הטכניון למחקר ופתוח בע"מ, בית הסנט, קרית הטכניון חיפה עד יום ו' 23 בפברואר 1973 בציון מס' המכרז המתאים.

חברת י.ב.מ.
מחפשת עבור
אחד מלקוחותיה
בירושלים

מנתחי מערכות
בכירים

הכישורים הנדרשים:
4 שנים (לפחות) נסיון בניתוח, תכנון ותכנות למערכות גדולות
ידע בארגון מאגרי נתונים.
ידע בהנהלת חשבונות, בתמחיר ובכלכלה. רצויה השכלה אקדמאית.
הדרגה המוצעת: ב' ממ"ש או דרגה מקבילה.

בוחני או"ש
הכישורים הנדרשים:
בוגרי קורס־בוחני או"ש.
נסיון של שנה אחת (לפחות) בניתוח תהליכים, בדיקות או"ש ותכנון טפסים.
הדרגה תיקבע עפ"י הכישורים.

המועמדים מתבקשים לשלוח את הצעותיהם לי.ב.מ. ישראל בע"מ
רחוב קרן היסוד 22
„עבור לקוח"

מכרז על משרה פנויה
מס' 12/73
לבנק ישראל בחיפה
ד ר ו ש ה
מ ז כ י ר ה

הכשירויות הדרושות:
1. השכלה תיכונית מושלמת;
2. שליטה מלאה בלשון העברית;
3. ידיעה טובה בלשון האנגלית;
4. הדפסה מהירה ומדויקת בעברית ובאנגלית;
5. נסיון של 3 שנים לפחות בניהול מזכירות;
6. רצויה ידיעת קצרנות;

הערה: בשלב זה — המשרה היא זמנית.

המעונינות תפנינה ליחידת כח אדם, בנק ישראל, ת. ד. 780, ירושלים, או לבנק ישראל חיפה, ת. ד. 564, חיפה, לקבלת שאלון אישי אשר יש להחזירו עד יום 26.2.73.

מקבלת עבודות
ע צ ו ב פ נ י ם
טל: 03—773363

ד ר ו ש
מסגר
למפעל
בפתח-תקוה
לפנות: טלפון 914166.

למפעל תעשייתי בדרום
ד ר ו ש י ם
* מסגרים מכניים
* כרסמים
* חרטים

בוגרי בי"ס מקצועי תלת־שנתי לפחות במגמת מסגרות בנית או עיבוד שבבי.
רצוי נסיון מקצועי קודם של שנתיים לפחות.
המועמדים שיבחרו יקבלו
* שכר בהתאם לכישוריהם האישיים
* עזרה בדיור
* אפשרויות נרחבות לקידום מקצועי
* המעונינים יפנו תוך פירוט הכשרתם ונסיונם המקצועי לת.ד. 7084 תל־אביב, ויוזמנו לראיון אישי.

סודיות מובטחת

דרושים מועמדים
לעבודה קבועה

באם רצונך בעבודה קבועה פנה אלינו
משכורתך תהא *

	עם הכניסה לעבודה	לאחר 6 חודשים
רווק	755.—	970.—
נשוי + 2	816.—	1031.—

עובדים במשמרת לילה, בשבתות או חגים יקבלו תוספת מיוחדת.
עובדים בשטחים יקבלו תוספת של —.100 ל"י.
לעובדים בעלי נתונים מתאימים יתאפשר קידום בסולם הדרגות.

● תזכה להטבות הבאות: —
1. נסיעות חופשיות בתחבורה הציבורית.
2. הנחות ניכרות בתשלום מס בריאות (קופ"ח). מס עירוני וקנית כרטיסים למופעי בידור.
3. זכות קניה בחנויות שק"ם.
4. השתתפות בשכר לימוד תיכון וגבוה של ילדיך.
5. ביגוד חינם וארוחות במחירים מוזלים.
6. הטבות רבות נוספות עליהן תיוודע בעת פניתך אלינו.

אם: —
גילך אינו עולה על 39;
בריאותך תקינה;
השכלתך יסודית לפחות;
סיימת שירות סדיר בצה"ל;
עבר ללא דופי.

פנה לעבודה בשרות בתי הסוהר ותבטיח לעצמך את השכר וההטבות האמורות לעיל.

● פנה נא עם תעודת זהות ותעודת מילואים בשעות המשרד הרגילות אל:
1. בתל-אביב — לשכת הגיוס, הקריה רח' ח' מס' 8.
2. בבאר-שבע — בלשכת התעסוקה (מול קולנוע „קרן" בימים ב' ו־ד')
3. באשקלון — בבית סוהר אשקלון.

בכמה
אתה
מעריך
את עצמך

בכל מקום עבודה -
קובעים את הכנסתך החודשית.
אצלנו - אתה הוא
המחליט על גובהה

אנו ברנים בבחירת אנשינו, משום שהדרישות שלנו גבוהות. עליך להיות נשוי מעל גיל 25, או רווק מעל גיל 30, ובעל השכלה תיכונית או מקבילה.

נשמח להפגש עמך ולראות אם אתה מתאים לנו.

לאנשים המתאימים אנו מציעים מקצוע עם אפשרויות הכנסה בלתי מוגבלות, כיועץ מומחה לבטוח חיים, באחד מסניפנו בארץ.

טלפן לקביעת מועד לראיון:
תל־אביב, שד' רוטשילד 42, טל. 611941 קו 23
ירושלים, דבוטינסקי 36, טל. 32820

קלעקד ושות.
(סוכנויות בטוח) בע"מ
מייצגים בלעדית את
יובל לייף חברה לבטוח בע"מ
משרד ראשי שדרות רוטשילד 42, תל־אביב

לחברת בניה גדולה
ד ר ו ש
מ נ ה ל
מכירות
ב כ י ר

לריכוז המכירות בפרויקט גדול של משרדים וחנויות במרכז תל-אביב.

●

לפנות בין השעות 8 — 4 לטל' 268139.

לחברת
יבוא
ושיווק
ארצית

ד ר ו ש ה
מזכירה
למנכ"ל

הכישורים הדרושים:
* 5 שנות נסיון
* ידיעת עברית אנגלית על בוריין
* רצויה ידיעה בצרפתית (לפחות חלקית)

שעות העבודה: מ־8.00 עד 16.00
נא לפנות: ת.ד. 4694, תל־אביב
סודיות מובטחת

מוסד הטכניון למחקר ופתוח

מודיע על המשרות הפנויות הבאות:
במעבדה לתהליכי עיבוד
שרטט(ת)

הכשירויות הדרושות:
— בוגר(ת) קורס שרטוט ותכנון חלקי מכונות במדור ללמודי חוץ או בעל(ת) רקע דומה.
— דרוש נסיון מקצועי של 3 שנים לפחות.
מכרז מס' 25/73.

במעבדה לטכנולוגיה של
חומרים פלסטיים
מהנדס־כימאי

הכשירויות הדרושות:
— בעל נסיון של מספר שנים בעיבוד חומרים פלסטיים.
מכרז מס' 30/73.

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב, בצרוף קורות חיים, פירוט ההשכלה והנסיון המעשי ליחידת המנגנון, מוסד הטכניון למחקר ופתוח בע"מ, בית הסנט, קרית הטכניון חיפה עד יום ו' 23 בפברואר 1973 בציון מס' המכרז המתאים.

אוניברסיטת חיפה

הצעת מכרז
סגן מנהל הספריה
לעניני מינהל

1. תיאור התפקיד —
אחראי למינהל הספריה; כולל ניהול תקציבי, ניהול המנגנון, נהלים וסדרים ניהוליים. אחראי להפעלה הניהולית של המיכון.
2. דרישות התפקיד —
השכלה גבוהה, תואר שני בניהול, נסיון של חמש שנים לפחות בניהול יחידה גדולה, התמצאות מערכות מידע למחשבים.
3. דרגה — בהתאם לכישורי המועמד.
4. בתשובה — יש לפנות בכתב למחלקת כח־אדם, אוניברסיטת חיפה, הר־הכרמל.

משרד החקלאות — המרכז לשיתוף חקלאי בינלאומי
משרד החוץ — המחלקה לשיתוף בינלאומי

לפעולות הסיוע החקלאי
בארצות מתפתחות
ד ר ו ש י ם מ ו ע מ ד י ם

לתקופת שרות בחו"ל לפחות שנתיים עם אפשרות הארכה במדינות הדוברות אנגלית או צרפתית או ספרדית

משימה מס. 23/72 — מומחה לגדול ירקות
תאור המשימה:
רכוז גני הירק של המתיישבים המקומיים, הדרכה ובצוע מעשי של כל שלבי גדול הירקות וגדולי שדה, נהול יחידות ייצור חקלאי כולל השווק.
בעל השכלה תיכונית חקלאית עם 8 שנות נסיון מעשי בחקלאות (גדולי ירקות וגדולי שדה), או בעל השכלה תיכונית עם 10 שנות נסיון בחקלאות (גדולי ירקות וגדולי שדה).
בעל כושר הדרכה בירקות וגדולי שדה ובעל כושר ביטוי בכתב ובע"פ.
ידיעת השפה האנגלית. בעל רשיון נהיגה.

* * *

משימה מס. 24/72 — מומחה להדרכה וגידולי שדה
תאור המשימה:
אחראי על ההדרכה החקלאית בפרויקטים השונים, אחראי על גדולי השדה והירקות.
אחראי על הציוד המכני החקלאי.
בעל השכלה תיכונית חקלאית עם נסיון מעשי של 8 שנים בחקלאות כולל המשק המשפחתי או הקבוצי.
או בעל השכלה תיכונית עם נסיון מעשי של 10 שנים בחקלאות כולל המשק המשפחתי או הקבוצי.
בעל ידיעות מעשיות ותאורטיות בגדולי שדה, כושר הבעה בכתב ובע"פ.
ידיעת השפה הצרפתית. בעל רשיון נהיגה.

* * *

משימה מס. 25/72 — מומחה לגידול עופות
תאור המשימה:
יעוץ, הדרכה וניהול לולים בהיקף גדול כולל האספקטים המקצועיים, ניהול חשבונות, שיווק הכנת מזון, הדגרת אפרוחים והרבעת מולות.
בעל השכלה תיכונית חקלאית עם נסיון של 10 שנים בהדרכה מעשית וריכוז ענף הלול כולל אמון אפרוחים ונסיון בשטח השווק.
ידיעה בהכנת תכניות משקיות שנתיות, לחות לגיצול מבנים, הערכת כמויות מזון ויצור, הכנת תכניות עבודה למשק מעורב.
ידיעת השפה הצרפתית ו/או האנגלית. בעל רשיון נהיגה.

* * *

משימה מס. 26/72 — מומחה לתכנון וארגון משק חקלאי קואופרטיבי
תאור המשימה:
תכנון, ארגון ונהול ישובים חקלאים קואופרטיביים.
יצירת מערכות הפעלה במינהל, כספים ומשק, שיווק וקניות מרכזות, הקמה והדרכה בחוות לימוד להכשרת כח־אדם לניהול המשק השיתופי, הכוון וארגון של משקים חקלאיים מעורבים בדרג אזורי וארצי.
בעל השכלה אקדמאית בחקלאות עם נסיון של 8 שנים בנהול מעשי של משק חקלאי מעורב — רצוי עם התמחות בענפי הלול, הרפת, מטעים וגידולי שדה, שלחין או בעל השכלה תיכונית־חקלאית עם נסיון של 12 שנים בנהול מעשי של משק חקלאי מעורב, רצוי עם התמחות בענפי הלול, הרפת, מטעים וגידולי שדה, שלחין.
בעל ידע בתכנון משקי, נהול פיננסי ויכולת להרצות ולהדריך בנושאים אלה.
נסיון בנהול מו"מ עם מוסדות אזוריים וארציים.
יכולת להפעיל צוותות בנושאים שונים ולהתאם ביניהם.
ידיעת השפה הספרדית כדי כתיבת דו"חות מקצועיים.
בעל רשיון נהיגה.

* * *

משימה מס. 27/72 — ראש צוות חקלאי (2 משרות)
תאור המשימה:
אחראי לתכנון וביצוע פעולות התישבותיות חקלאיות בעיקר במשק המשפחתי בהיקף ארצי.
תאום עם רשויות מקומיות מוסמכות באיתור בעיות חקלאיות וקביעת יעדים ועדיפויות לפתרונן.
אחראי לתכנון ולבצוע נושאי התכנון והאשראי החקלאי תכניות הדרכה והכשרת כח־אדם.

בעל השכלה אקדמאית חקלאית עם נסיון של 8 שנים בתכנון התיישבות חקלאית אזורית, או בעל השכלה תיכונית חקלאית עם נסיון של 12 שנים בתכנון התיישבות חקלאית אזורית.
בעל ידע בנושאי תכנון חקלאי, נהול המשק המשפחתי והכרת המוסדות החקלאיים בישראל.
נסיון מעשי בהתיישבות חקלאית — רצוי נסיון וידע בגדולי שדה ושלחין.
כושר נהול מו"מ עם מוסדות חקלאיים ואחרים.
נסיון בהפעלת צוותות חקלאיים.
ידיעת השפה הספרדית כדי יכולת כתיבת דו"חות מקצועיים.
בעל רשיון נהיגה.

* * *

משימה מס. 28/72 — מומחה בקר לחלב, מספוא והתיישבות חקלאית (2 משרות)
תאור המשימה:
תכנון הדרכה בנושאי הבקר לחלב והמספוא.
ארגון הדרכה בשרותים חקלאיים לאגודה חקלאית, תשומות, אשראי־חקלאי ושיווק.
ארגון הקמת ענף הרפת במסגרת המושב המשק המשפחתי, הכשרת מדריכים חקלאים בנושאי הבקר לחלב והמספוא.

השכלה אקדמאית בחקלאות עם נסיון של 8 שנים בגידול בקר לחלב ומספוא, ארגון המושב המשק המשפחתי, או בוגר תיכון חקלאי עם נסיון של 12 שנים בגידול בקר לחלב ומספוא, ארגון המושב המשק המשפחתי, רצוי נסיון וידע בגידולי שדה, שלחין וירקות.
בעל יכולת להכשיר מדריכים חקלאים בנושאי בקר לחלב ומספוא.
כושר לנהל מו"מ עם מוסדות חקלאיים.
ידיעת השפה הפורטוגזית או הספרדית כדי כתיבת דו"חות מקצועיים.
בעל רשיון נהיגה.

* * *

משימה מס. 29/72 — מומחה בקר לבשר, מספוא ומרעה (2 משרות)
תאור המשימה:
תכנון הדרכה בנושאי בקר לבשר, מספוא ומרעה.
ארגון הדרכה בשרותים חקלאיים, תשומות, אשראי חקלאי ושיווק.
ארגון הקמת ענף הבקר, המספוא והמרעה, והכשרת מדריכים חקלאים בנושאים אלה.

בעל השכלה אקדמאית בחקלאות עם נסיון של 8 שנים בגידול בקר לבשר, מספוא ומרעה, או בעל השכלה תיכונית חקלאית עם נסיון של 12 שנים בגידול בקר לבשר, מספוא ומרעה.
רצוי ידע בגדולי שדה ושלחין, ארגון המושב המשק המשפחתי.
בעל נסיון בהכשרת מדריכים חקלאים בגידול בקר לבשר, מספוא ומרעה.
כושר לנהל מו"מ עם מוסדות חקלאיים.
ידיעת השפה הספרדית כדי כתיבת דו"חות מקצועיים.
בעל רשיון נהיגה.

הערות:
1. שאלונים אישיים ופרטים נוספים בקשר להשכלה, שכר, נסיון וכו', ניתן להשיג במזכירות המרכז לפי הכתובת: רחובות רח' הרצל (ליד פסי הרכבת) טל. 950־984 (03).
2. המועמדים יוזמנו בפני ועדות מקצועיות וועדות המלצה, אשר מתפקידן להמליץ בפני הרשויות המוסמכות על המועמדים למשימות.
על המועמדים ע"י הועדות האמורות לעבור השתלמויות והכשרה מקצועית בכל הקשור לשליחות, לרבות בענפי החקלאות המתאימים ובתחומים אחרים.
הרשויות תבחרנה את המועמדים למשימות לפי המלצות ועדת המלצה, תוצאות ההשתלמויות וההכשרה שהמועמדים יעברו ונתונים נוספים.
עם המועמדים שיבחרו — יערכו חוזים.
3. המועד האחרון להגשת הבקשה הוא 2 במרס 1973.

המשרד הראשי: תל־אביב שד׳ רוטשילד 99 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 248905, 230521, 230401
המחיר: יום חול: 1.00 ל״י למלה / יום ו׳: 1.20 ל״י למלה

למפעל גדול בענף העץ
דרוש
באזור התעשיה במפרץ
1) מחסנאי טכני ורכז קניות
בענף העץ והפרזול.
2) עובד אחזקה, בוגר בי״ס מקצועי
יוצא צבא הבקיא במכונאות.
לפנות בכתב לת.ד. 4627 עבור מס׳ 124 חיפה

למפעל מתכת בת״א
דרושים
עובדים לא־מקצועיים
אחרי שרות צבאי
ונערים
נא לפנות אישית
בין השעות 16.00 — 8.00
אל:
רפאל
אבזרי צנרת - בנין ותעשיה
תל־אביב רחוב הכרמל 12, טל. 61953-4-5

למפעל מתכת גדול בשרון
דרושים
* **הנדסאי מכונות**
בעל 3 שנות נסיון
* **מחסנאי טכני**
בנוכה
* **מבקר איכות**
נא לפנות בכתב לת.ד. 1101 ת״א

למפעל „סופרוסט" באשדוד
SF
דרושים
1) מכונאי רכב דיזל
אשר יטפל בהפעלת צי רכב קטן
2) חשמלאי תעשיה
לעבודה במשמרות
בעלי כשורים מתאימים יזכו לתנאים טובים
זכות קדימה לתושבי אשדוד והסביבה.
המעונינים יפנו לת.ד. 2223 אשדוד
או ישירות למפעל למח׳ כח אדם.

לעבודה במפעל בטחוני
בת״א
דרוש
כורך עצמאי
בהוצאה לאור
* * *
על המעונינים לפנות בכתב לת.ד. 1074,
צה״ל עבור 1 ד׳ בציון קורות חיים
והמספר אישי בצה״ל.

בחנות ספרים
עבריים ולועזיים
בכל-בו שלום
דרוש/ה
מוכר/ת
אינטליגנטי/ת
ובעל/ת נסיון.
שעות עבודה:
מ־9.00 בבוקר עד
14.00 אחה״צ
ידיעת אנגלית ועברית.
נא לפנות לת.ד. 628
תל־אביב בציון נסיון
קודם והמלצות.

לביח״ר לבגדי
עור ליצוא
דרושים
בתנאים טובים
* **גזרן**
בעל נסיון
* **תופרים/ות**
לפנות: עירו בע״מ
הגדוד העברי 31
טלפון 39492
(תחנה מרכזית) ת״א

ל„דירן" בע״מ
אבן גבירול 30 ת״א
דרוש פקיד טכני
בעל נסיון בטיפול באספקות
וכרטיסי מלאי
נא לפנות בין השעות:
13.00 — 09.00, 19.00 — 16.00
טלפון: 252470

אוניברסיטה בר-אילן
מודיעה על משרה פנויה של:
עוזר לראש המחלקה לכלכלה
מכרז מס. 9/73
הכישורים הדרושים: השכלה אקדמית מושלמת במדעי החברה (לפחות תואר ראשון), שליטה בעברית ובאנגלית, נסיון רחב בשטח המנהלי, כושר ניהול מו״מ עם מוסדות וארגונים.
הדרגה תקבע בהתאם לכישורים.
נא לפנות בכתב בציון מס. המכרז אל: מחלקת המנגנון, אוניברסיטה בר אילן, רמת־גן.

למפעל בפרס
דרושים
1. מנהל המפעל
2. מנהל ייצור במפעל
להרכבת תנורי חשמל וגז וכו׳
עם 5 שנות נסיון
המועמדים יפנו לת.ד. 2223 אשדוד
עבור פרס

למפעל תעשייתי גדול
בסביבות ת״א
דרושה
נקבנית I.B.M.
בעלת נסיון של שנה לפחות
נא לפנות לת.ד. 230 ר״ג, למח׳ המנגנון

---

3 צעירים דינמיים
בעלי חנות 30 מטר-מרובע בצפון ת״א, רכב ונסיון רב במסחר. מעוניינים לקבל סוכנות או כל הצעה אחרת בשטח השווק או ההפצה
בהצעות רציניות נא לפנות טלפונית 614021 בשעות היום; טלפון 615517 בין השעות 19.00—22.00.

האוניברסיטה העברית בירושלים
ביה״ס לרפואה
המעבדה לבריאות הסביבה
דרוש מהנדס כימי או מהנדס תעשייתי לעבודת מחקר
העבודה כוללת הקמת והפעלת מתקנים נסיוניים לטיהור מים ולהפרדת אצות.
העבודה תהיה לפי חוזה מיוחד הדרגה תיקבע בהתאם להשכלה ולנסיון. קיימת אפשרות של עבודה לקראת תואר גבוה.
על המועמדים להגיש קורות חיים המפרטים השכלה ונסיון בצירוף שמות ממליצים, לפי הכתובת: פרופ׳ ה. שובל, מנהל המעבדה לבריאות הסביבה, ביה״ס לרפואה של האוניברסיטה העברית הדסה, עין כרם, ירושלים, עד לתאריך 28.2.73 ולציין על המעטפה „מועמד למשרה מס׳ 47/73".

טבח ראשי ישראלי התחר משוויץ
מעונין בעבודה מתאימה באזור הצפון
נא לכתוב עד 31.3.73
POSTRESSPANPE 11172
HAUPTBAHNHOS
ZURICH, SUISSE.

למפעל תעשיתי
במרכז הארץ
דרוש
מנהל חשבונות עצמאי
* נסיון בתעשיה
* ידיעת השפה האנגלית
נא לפנות בכתב לת.ד. 2789 תל־אביב
בצרוף קורות חיים ונסיון בעבודה.
סודיות מובטחת

לחברה קבלנית גדולה לבנין
דרושים
1. מנהל חשבונות
רצוי עם נסיון בענף הבניה
2. פקיד/ה
למדור שכר עובדים
3. פקידה מתחילה
לפנות טלפונית 281105 תל־אביב

דרושה
מזכירה
למנהל כללי
הכישורים:
* שליטה מלאה בשפות עברית ואנגלית (גרמנית רצויה)
* הדפסה ב־2 השפות הנ״ל.
* נסיון של 5 שנים ומעלה כמזכירה עצמאית.
•
נא לפנות בכתב־יד בצרוף תולדות חיים ונסיון קודם לת.ד. 16194 תל־אביב עבור „מזכירה".
סודיות מובטחת!

למשרד רואה חשבון דרוש
בוחן מנוסה
עדיפות לרואה חשבון
(קיימת אפשרות להתמחות)
לפנות בכתב יד לת.ד. 14134 ת״א עבור מס׳ 137
נא לפרט תולדות חיים, נסיון והשכלה.

לבית־ספר לחניכים
„עמל" באר־שבע
דרוש
עוזר למינהל
הכישורים: בוגר בי״ס תיכון, רצויה השכלה נוספת בנושאי מינהל. בעל נסיון של 5 שנים לפחות בעבודת מינהל ופיקוח על צוות עובדים. הדרגה תיקבע בהתאם לכישורי המועמד.
נא לפנות בכתב, בצרוף תולדות חיים לת״ד 248 באר־שבע, או לטל. 3925—057.

אם הנך
מהנדס
או
טכנאי אלקטרוניקה
בעל נסיון בפתוח מערכות
DATA – TRANSMISSION
ומערכות PCM
תוכל למצוא עבודה מעניינת ומאתגרת באגף הפתוח ב„טלרד".
המעונינים יפנו בכתב בצרוף קורות חיים ונסיון קודם למחלקת כח אדם בטלרד — ת.ד. 50 לוד.
סודיות מובטחת
טלרד
תעשיות-טלקומוניקציה ואלקטרוניקה בע״מ

דרושה פקידה
עם נסיון בהנהלת חשבונות
לפנות לת.ד. 8530 יפו

ל„מרכבים" — מפעלי מתכת
קרית־אריה
דרושים
מסגרים-רתכים
על המעונינים לפנות לת.ד. 825 ת״א
או טל. 913044, מנהל כח־אדם.

ל„מרכבים" — מפעלי מתכת
קרית־אריה
דרושים
פחחים
על המעונינים לפנות לת.ד. 825 ת״א
או טל. 913044, מנהל כח־אדם.

„יונה" חברה לדיג ותעשיה בע״מ
למפעל שמורי הדגים בטירת הכרמל
דרוש
מכונאי אחזקה
עדיפות לבעל נסיון
בתעשית השימורים
נא לפנות לת.ד. 58 טירת הכרמל

לצה״ל דרוש
קצין פרסומים
א. בעל כושר ארגון ונהול צוות עובדים המונה כ־30 עובדים העוסקים בהוצאה לאור ודפוס.
ב. בעל ידע ונסיון בהפעלת מכונות דפוס, שכפול, העתקות אור ואחזקת המכונות.
ג. בעל ידע ונסיון בנהול תקציבי.
ד. בעל כושר מו״מ עם ספקים.
ה. בעל ידע באנגלית טכנית ומינוח טכני.
ו. ידיעת השפה העברית — רצוי מינוח [illegible].
מקום העבודה באזור הצפון
תנאי השכר ייקבעו בהתאם לכישורים
בהצעות יש לפנות לת.ד. צ. 2229

כימיקלים ופוספטים בע״מ
דרושים לנו:
* עובד כח־אדם
עובד עצמאי בעל נסיון בעבודות מנגנון, בעל כושר ארגוני וניהולי. רצוי בוגר קורס ניהול מנגנון, עם נסיון של 5—3 שנים בשטחים הנ״ל.
* פקיד שכר/משכורת
עובד עצמאי בחישובי שכר / משכורת בשיטה ממוכנת, בעל נסיון של 3 שנים לפחות.
• מועמדים מתאימים יפנו אל מחלקת כח־אדם במפעלנו ת. ד. 1428 חיפה, או טלפונית 721381—04.

מכרז על משרה פנויה
מס׳ 13/73
לבנק ישראל בירושלים
דרוש עורך דין
בעל נסיון של 3 שנים לפחות
ללשכת היועץ המשפטי
המעונינים יפנו ליחידת כח אדם, בנק ישראל, ת. ד. 780, ירושלים, לקבלת שאלון אישי אשר יש להחזירו עד יום 26.2.73.

דרוש
איש מכירות
SALESMAN
הדרישות:
טכנאי בנין, הכרת השוק בענף הבניה, בעל רכב, נכונות לעבודה בשעות מפוצלות.
העונים לדרישות יפנו בכתב אל „איטונג" בע״מ, שדרות רוטשילד 138, תל־אביב, עבור „משרה".

התעשיה האלקטרו־אופטית בישראל בע״מ
אל־אופ
חברה עתירת מדע בקרית ויצמן
דרושים
• **חשמלאי מוסמך**
עם 5 שנות נסיון לפחות.
• **בוגר בית ספר מקצועי במגמה מכניקה כללית**
אחרי שרות צבאי לעבודה במדור כרסום. עדיפות לבעל נסיון בכרסום מדוייק.
• **טכנאי ״יצור מוסמך**
עם רקע של עבוד שבבי לעבודה במחלקת יעול.
תנאי קידום למועמדים המתאימים
לפנות בכתב בצרוף קורות חיים ונסיון קודם למחלקת כח אדם, ת״ד 1165, רחובות.
— סודיות מובטחת —

אמהד בע״מ
לעבודה ברחובות
דרושים:
* **מזכירה כתבנית עצמאית**
בשפות עברית ואנגלית
נדרש נסיון של 3 שנים לפחות.
* **מסגר - פחח עצמאי**
לבניית דגמים וייצור סדרות בודדות בעל ותק מקצועי של 3 שנים לפחות.
ידיעת ריתוך אוטוגני וחשמלי — הכרחי.
על המעונינים לפנות בכתב בצרוף קורות חיים ונסיון קודם בעבודה לאמהד בע״מ ת.ד. 2850, תל־אביב.
סודיות מובטחת

הקרן הקיימת לישראל
(מינהל פיתוח הקרקע)
דרושים

מכרז מס׳ 3/73
טרקטוריסטים
לעבודה קבועה בכל חלקי הארץ, על טרקטורים זחליים.

מכרז מס׳ 4/73
מנהלי עבודה
לפיקוח על עבודות הכשרת קרקע, פריצת דרכים ועבודות עפר.
הדרישות
נסיון קודם בעבודות דומות ובניהול עבודה.
הכרת ציוד מכני לסוגיו הכונים והכרה עבודות מהסוג הנ״ל.
יועדפו עובדים בעלי ידיעה בהפעלת חומר נפץ.
דרישות נוספות
מגורים במרכז הארץ ובדרומה.
דרגה
עפ״י הכישורים והנסיון.

מכרז מס׳ 5/73
מודד או חשב שרטט
לעבודה פיתוח קרקע, לביצוע עיבוד נתונים של מדידות שדה והכנת תכניות של דרכים, ישובי קרקע, חישוב פנקסי שדה במחלקת מיפוי ומדידות ירושלים.
דרגה
עפ״י הכישורים.

על המעונינים והממלאים אחר דרישות אחת מהמשרות הנ״ל להגיש מועמדותם בכתב, בצירוף תולדות חיים, השכלה, נסיון וכו׳, לא יאוחר מיום 23.2.73 לפי המען: אגף האדמיניסטרציה, ת״ד 283, ירושלים, ולציין על המעטפה עבור מכרז מס׳ ....

דרושים
1. מהנדס בנין — לפיקוח באתר.
2. טכנאי בנין — לפיקוח באתר.
3. שרטט/ת קונסטרוקציות
למתאימים תנאים מצויינים.
לקביעת ראיון להתקשר טל. 241196
08.00—15.00.

למפעלי „לאינרט" נתניה
דרושים
1. פקידה כתבנית אנגלית/עברית
בעלת שליטה מלאה בשפה האנגלית.
2. סורגים למכונות סריגה
עגולות ושטוחות.
להתקשר טלפונית 22730—053 בעבודה
(לאבנר).

MARY QUANT COSMETICS CHELSEA LONDON
דרושות בירושלים, חיפה, ת״א
דיילות/יועצות יופי
לפנות בכתב בציון פרטים מלאים
מרי קוואנט רח׳ רחל 6 ת״א

למפעל תעשייתי גדול באזור חיפה
דרושים
1. עוזר לאחראי על תכנות ומיכון השכר
רצוי עם רקע אקדמאי
2. עובד בקורת פנימית
עם נסיון במפעל תעשייתי.
מועמדים מתאימים יפנו הצעותיהם אל ת.ד. 4353 חיפה עבור מס׳ 376.

מרכז רפואי עירוני ממשלתי
בית החולים „איכילוב"
תל־אביב יפו
דרושות אחיות
א. אחיות מוסמכות ליחידת טיפול נמרץ בחולי לב.
ב. אחיות מוסמכות לקורס ביחידה הנ״ל.
ג. אחיות חדרי ניתוח.
ד. אחיות מוסמכות ומעשיות לעבודה במחלקות השונות בבית החולים.
לכל המשרות שצוינו לעיל תתקבלנה אחיות גם למשרות חלקיות.
בפרטים נא לפנות אל משרד האחות הראשית בבית החולים איכילוב רח׳ ויצמן 6 ת״א בשעות לפני הצהרים.

למוסך גדול בירושלים
דרוש
מנהל עבודה
דובר אנגלית — ערבית רצויה,
ובעל כתב הסמכה לניהול מוסך
* *
נא לפנות בכתב עם פירוט נסיון ותולדות חיים לת.ד. 522 ת״א (עבור המחלקה הטכנית).

בביה״ס הישראלי באדיס אבבה — אתיופיה
תתפנה משרה של מנהל ביה״ס
(יסודי-ממלכתי)
מראשית שנה״ל תשל״ד
התנאים הנדרשים מן המועמד הם:
1. השכלה עברית, כללית ופדגוגית, ברמת בית מדרש למורים. 5 שנות נסיון בהוראה לכל הפחות ונסיון בהוראה בכתות ז׳—ח׳.
2. נסיון בניהול בית ספר יסודי בארץ, לפחות שנתיים.
3. אשתו של המועמד תהא גם היא מורה, כשאחד משניהם יהא בעל נסיון בהוראת המקצועות הריאליים.
4. המועמד יתחייב לצאת להקופה של שנתיים עם אפשרות הארכה.
המעונינים להציג את מועמדותם למשרה הנ״ל יפנו בכתב עם צרוף הפרטים האישיים, השכלתם ופירוט נסיונם בהוראה ובניהול למחלקת [illegible] של משרד החוץ, רוממה ירושלים עד יום 1.3.73.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

הלוח הכפול | הארץ | ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: תל־אביב שד' רוטשילד 99 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 248905, 230523, 230401
המחיר: יום חול: 1.00 ל"י למלה / יום ו': 1.20 ל"י למלה

תדיראן

למחלקת השרות בחיפה
דרושה
פקידה
לקבלת הזמנות למוצרים, רישומי כרטסת ותיאום אספקה ללקוחות.
מועמדת אדיבה ובעלת נסיון, תתקשר לטלפון 539292 — חיפה.

למפעל בטון בירושלים
דרושים
1. איש אחזקה
רצוי נסיון במפעל בקונבוירים, עבודות מסגרות וציוד פניאומטי, בעל רשיון נהיגה.
2. פקידה
לעבודות משרד (לא כולל הדפסה).
נא לטלפן למס' 525712 או 526636 ירושלים ולבקש את יורם.

דרושים בירושלים
1. מנהל חשבונות
2. מחסנאי לחלקי חילוף
לפנות: אוטו רון בע"מ, דוד המלך 8, ירושלים טלפון 02—221588

לחברת בניה דינמית
דרוש
טכנאי בנין
לאתר בניה גדול ברחובות
בעל נסיון בפיקוח הנדסי ביצוע בנית
יתקבלו רק בעלי נסיון של 3 — 2 שנים.
נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים לת.ד. 29797 ת"א.

לביח"ר קדמה בע"מ
דרוש
מכונאי או מסגר
לטפול במזלגות הרמה או טרקטורים
לפנות בשעות העבודה טל: 31466

הרץ השכרת רכב
דרושים
פקידי השכרת רכב
למשרדנו בנתניה ובתל-אביב
הכישורים הדרושים:
שליטה מלאה בשפה האנגלית, רשיון נהיגה בר־תוקף למעלה משנה. גיל 21—24.
נא לפנות בכתב באנגלית אל „הרץ" רח' קרליבך 10, תל־אביב.

לצה"ל דרושים
עובדים
לעבודה בת"א
הכישורים הדרושים:
א. השכלה כללית רחבה.
ב. קצין מילואים.
ג. ידיעת השפות עברית ואנגלית על בורין.
ד. ידע בשפות זרות נוספות — רצוי.
ה. מגורים בת"א והסביבה.
דרגת השכר ותנאי הקידום יקבעו בהתאם לנתונים האישיים.
מועמדים העונים לדרישות המשרה יפנו לת.ד. 2563 תוך פרוט קורות חיים.

רשות הנמלים בישראל
הודעת על משרה פנויה
תואר המשרה: **רכז**
(רכז נתונים במדור המיכון)
מכרז מס' : 5
הדרגה: י'—י"ב בדירוג מינהלי
(שכר יסוד תחילי:
בדרגה י' בדירוג מינהלי 469.50 ל"י
בדרגה י"ב בדירוג מינהלי 780.50 ל"י
היחידה: מחלקת מינהל/מדור מיכון
מקום העבודה: נמל חיפה
הערות: חובת המגורים בחיפה
* בקשות למשרה זו יש להגיש למשרד הראשי של רשות הנמלים בתל־אביב. לא יאוחר מיום 27 לפברואר 1973.
* בדבר פרטים נוספים ולצורך קבלת טפסי־בקשה יש לפנות, בעל־פה או בכתב, למודיעין — רשות הנמלים, דרך פתח־תקוה 74 (בית מעי"א), ת. ד. 20121, תל־אביב.

דרוש
לחברה לשוק מכשירי כתיבה
סגן מנהל מכירות
עם נסיון בארגון מכירה וחקר שוק. סיכויים טובים להתקדמות לאדם דינמי ובעל מעוף
פרטים עם קורות חיים מלאים לשלוח לת.ד. 1334 תל־אביב עבור מס' א/36.
סודיות מובטחת

Lufthansa
לחברת התעופה הגרמנית
לופטהנזה
דרוש איש צעיר
לאחר שרות צבאי, לעבודה קבועה במחלקת החשבונות. ידיעת השפות גרמנית או אנגלית הכרחית.
נא לפנות בכתב יד, בצרוף קורות חיים לת.ד. 26129 ת"א.

אביק בע"מ
תעשיות כימיות ופרמצבטיות
דרוש מנהל
למחלקה הפרמצבטית
למפעלנו בנתניה
תאור התפקיד: תכנון ופיקוח על הייצור הפרמצבטי; ניהול צוות עובדים.
הכישורים: הכשרה אקדמאית, עדיפות למהנדס ייצור או לרוקח תעשייתי; בעל נסיון בניהול צוות עובדים.
מועמדים מתאימים יפנו בכתב תוך ציון כישורים וקורות חיים למנהל המנגנון ת.ד. 2077 רמת־גן.
סודיות מובטחת

דרושים
צעירים וצעירות לעבודה עם נוער
בכל חלקי הארץ
המועמדים יעברו תקופת הכשרה לתואר מדריך מוסמך וישובצו להדרכה במשרות מלאות בכל חלקי הארץ.
בתקופת הסמינר תינתן אפשרות להשלים את בחינות הבגרות.
שכר הלימוד ימומן ע"י המוסד, תמורת התחייבות לשנת עבודה, בשכר.
קבלת מועמדים בכל יום רביעי, בין השעות 13—8, במרכז הנוער העובד והלומד, רחוב החשמונאים 91, תל־אביב, טל. 267246 או 267241.

אלקו ELCO
תעשיות אלקטרוטכניות ישראליות בגוש דן
דרושים
מכונאי או הנדסאי מכונות
לתפקיד סגן מנהל המסגריה, יועדף מועמד בעל נסיון בתפקיד דומה.
טכנאי אלקטרוניקה
בעל נסיון של מספר שנים באלקטרוניקה תעשייתית.
טכנאי ייצור
בעל נסיון של שנה לפחות בחקר זמנים, למחלקת הנדסת יצור.
פקיד/ה
בעל/ת נסיון של מספר שנים,
- למחלקת עתוד מלאי
- ולמחלקת קניות.

עוזר למחסנאי
- במחסן חלקי חשמל
- במחסן חלקי אלקטרוניקה

בעלי רקע מתאים בתחומים הנ"ל.
עובדים
להרכבה וחווט של מכשירים אלק־טרוניים — בוגרי בתי־ספר מקצועיים באלקטרוניקה, או משוחררי צה"ל, בעלי נסיון בהשחלאות ממוכרות.
פועלות מנוסות
להלחמה של מעגלים מודפסים והרכבת מכשירים אלקטרוניים.
*
תנאים טובים למתאימים
*
המעוניינים יפנו ישירות למפעל, דרך ז'בוטינסקי 23 רמת־גן, או טלפונית 727131 למדור המנגנון.

תדיראן

למחלקת תכנון
דרושות:
נקבניות עברית
נקבניות אנגלית
להתקשר לטלפון 262346 בימים א — ה, בשעות 15.00 — 08.00.

דרושים נגרי בניין סוג א' א'
לעבודה בקבלנות (מכנאי) וכן לעבודה ע"י השולחן
תנאים טובים
טלפון 744374 בשעות 8 — 10 בערב

לחברתנו בתל-ברוך דרושים
1. פקיד/ה לעבודות משרדיות — כעקב. ידיעה באנגלית.
2. נער עם קטנוע לחצי משרה, רצוי מ־12.30—16.30.

עדיפות תינתן לתושבי רמת־השרון, הרצליה, שכון דן, תל־ברוך והסביבה. נא להתקשר לקביעת ראיון 777115

למפעל גדול בתל־אביב
דרושים:
מפעילה למיני מחשב
רצויה בעלת נסיון בהפעלת מכונת בשיזל.
אפשרות לעבודה חלקית.
צלם אופסט
בוגר בית ספר מקצועי או בעל נסיון בעבודה מעשית בצלום אופסט.
תנאים טובים למועמד המתאים.
בדבר פרטים נא לפנות אישית ל„אגיה", דרך השלום 10, תל־אביב, טלפון 36357, מחלקת כח־אדם.
— סודיות מובטחת —

לחברת הלבשה גדולה וידועה הפותחת בקרוב סניף סיטונאי בירושלים
דרוש מייד
סוכן מכירות
למשרה מלאה, בגיל 50—30
יתרון יינתן לבעלי נסיון במכירה קונפקציה בירושלים.
תנאים טובים ואפשרויות קידום לאדם המתאים.
סודיות מובטחת
נא לפנות בפרטים מלאים לת.ד. 6510 ירושלים, עבור „סוכן".

אחים פרג' אולפני צילום
דרושות
פקידות קבלה
לעבודה עם קהל.
כישורים: הופעה נאה. גיל: 20 עד 30. כושר מגע עם לקוחות. העבודה בסניף ת"א — פיצול.
מועמדות מתאימות תפנינה אישית למשרד הראשי ברחוב בן־יהודה 148, תל אביב ביום א' 18.2.73 בשעה 19.00.

אלסינט בע"מ
מכשור מדעי
למשרד הייצור טלפון 536101
דרושה
מזכירה טכנית
בוגרת בי"ס מקצועי המתמצאת בשרטוט טכני.
נסיון בתעשיה אלקטרונית יתרון.

למחלקת הקניות
דרושה
מזכירת מחלקה
כישורים:
שפת אם אנגלית ויכולת לעבוד ולהד־פיס גם בעברית. לקביעת ראיון נא להתקשר בטלפון 537390 או לפנות בכתב לת. ד. 8258 חיפה.
— סודיות מובטחת —
ת.ד. 5258, חיפה, טל. 522972

דרושים בירושלים
מוכר ראשי — אופנת גברים
קצין/ת בטחון
לתפקיד קבוע ומעניין
נא לפנות אישית למשרד הנהלת כל-בו ירושלים המשביר לצרכן

למשרד מהנדסי בנין
דרושים
שרטטים(ות) מנוסים
לקונסטרוקציות
תנאים טובים
לפנות טלפון: 265822, 265109, תל־אביב

דרושה מזכירה
ידיעה טובה בעברית אנגלית וצרפתית
נא לפנות בכתב לת. ד. 4353 חיפה
עבור מס' 378.

מוסד צבורי מחפש בירושלים
מנהל ליחידה לעיבוד נתונים אוטומטי
היחידה אחראית לתכנון והפעלת תוכניות של עיבוד נתונים במחשב, בפרויקטים בעלי היקף רחב
- הכישורים הדרושים:
  א. השכלה אקדמאית מלאה. רצויה גם הכשרה בניתוח מערכות.
  ב. נסיון רב בניהול פרויקטים של עב"א.
  ג. כושר מינהלי להפעלה ולהכוונה של צוות עובדים גדול.
- התנאים: דרגה ב'—א' אקדמאים.

המועמדים יפנו בכתב לת. ד. 7181 ירושלים ויצרפו בכתב יד קורות חייהם ופירוט השכלתם ונסיונם בעבודה ובניהול.

דרושים
בוגרי אוניברסיטה
לתפקידי
הדרכה משקמת בבני נוער
המועמדים אשר יתקבלו, לאחר שימצאו מתאימים, ע"י ועדת קבלה ובחינה פסיכוטכנית יוזמנו לקורס אשר יפתח ביום א' 4.3.73 וימשך 13—12 שבועות לימוד בפנימיה (לימודי יום וערב).
מטרת הקורס — להכשיר עובדים/מדריכים לתפקידי הדרכה משקמת בבני נוער במרכזים קהילתיים/מועדונים בי"ס/מרכזי הכשרה במקומות ישוב שונים בארץ.
נושאי הלימוד כוללים — מקצועות עיוניים, מיומנויות, עבודה מעשית מוד־רכת (בקבוצות).
תנאי קבלה — בוגרי אוניברסיטה בעלי תואר ב.א. בסוציולוגיה, פסיכולו־גיה או חינוך.
בדבר פרטים נוספים ותנאי רשום נא לפנות בכתב, טלפונית או אישית ל"מכון להשתלמות מקצועית משולבת", "אורט־ישראל", שד' דוד המלך 39 תל־אביב, טלפון: 267436 כל יום בין השעות 18—8 וביום ו' בין השעות 13—8.
מספר המקומות מוגבל

כצט כימיקלים וציוד טכני בע"מ CTS
משרד ראשי: תל אביב 65565, רח' מקוה ישראל 17, ת.ד. 10, טל. 622522
סניפים: ירושלים, רח' ההסתדרות 22, טל. 226662, חיפה, רח' העצמאות 104, טל. 523610
דרושים
1. **לבורנט תעשיתי או כימאי אנליטי**
לעבודה במעבדת ביקורת טיב במפעל תרופות באזור אשקלון.
2. **תעמלן רפואי בכיר לנהול צוות תעמלנים**
הכישורים הדרושים: גיל עד 35, נסיון בתעמולה רפואית ובנהול צוות תעמלנים באזור תל־אביב
3. **תעמלנים רפואיים**
הכישורים הדרושים: רקע רפואי, כימי או ביולוגי, גיל עד 35, הופעה נאה, רשיון נהיגה.
באזור חיפה או תל־אביב.
4. **מהנדס או הנדסאי אלקטרוניקה.**
בעל נסיון במקצוע לפחות 3 שנים, בתחום מכירות ציוד אלקטרוני, מדעי ורפואי.

לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים לת.ד. 10, ת"א
למועמד המתאים — תנאים נאותים.

למפעלנו העובר בקרוב לגדרה
דרושים
חרטים
בעלי נסיון מקצועי של 3 שנים לפחות
מסגרים
לעבודות במכניקה עדינה
מנהלת חשבונות
בעלת נסיון
פקידת כח אדם
עם ידע בהנהלת חשבונות
למועמדים המתאימים מובטחים תנאים טובים
נא לפנות טלפון 6—785125 פרט ליום ששי.

תדיראן

דרושה מזכירת מחלקה
מזכירה בכירה השולטת בשפות עברית, אנגליה רצויה־שפת אם
שפות נוספות יתרון
5 ימי עבודה בשבוע
מועמדות מתאימות תפנינה בכתב־יד לת. ד. 648 תל־אביב או לטל. 267272.

לחברה תעשייתית גדולה
דרושים:
עובדי ביקורת בכירים
למפעליה בצפון הארץ
הכישורים הדרושים: השכלה בכלכלה או מנהל עסקים ונסיון בבקורת.
אנשי חיפה והסביבה יפנו אל:
ת.ד. 658 תל־אביב

„קרתא"
החברה לפיתוח מרכז ירושלים בע"מ
דרושות
* **מזכירה — מרכזת משרד**
דרוש נסיון בניהול משרד — עדיפות לבעלות ידיעה באנגלית.
* **מזכירה כתבנית**
רצוי עם נסיון
נא לפנות לטלפון 223030 ירושלים — לפנה"צ

דרושה מזכירה
רצויה ידיעת גרמנית ואנגלית
שעות עבודה 16.00—08.00
לפנות לפוליאורטן בע"מ
רח' הבנקים 5, חיפה טלפון 531288
— סודיות מובטחת —

להקמת פרויקט בניה באילת
דרוש
מנהל עבודה מנוסה
תנאים טובים למועמד המתאים
נא לפנות: ת. ד. 36015 ת"א.

דרוש מורה להתעמלות
5 ימים בשבוע
בשעות אחה"צ, בתל־אביב.
פרטים נא לפנות למחלקת התרבות, בית אג"ד, דרך פ"ת 142 ת"א, טלפון 251333
ההנהלה

לעבודה בחו"ל
בארץ דוברת צרפתית
דרושים
מכונאים לציוד כבד
(עבודות עפר)
לפנות לת.ד. 20021, תל־אביב

האוניברסיטה העברית בירושלים
מודיעה על מכרזת פנויות של:

עוזר לחשב ביה"ס לתלמידים מחו"ל
מכרז מס' 9/73
תיאור התפקיד — עזרה בהכנת תקציבי ביה"ס, רגילים וביחודים. טיפול שוטף בהעברות תקציבית, קיום פיקוח תקציבי על כל תקציבי ביה"ס. ארגון מערכת רישום כספי וגבית כספים בתלמידי חו"ל העברתם לקופה המרכזית. קשר מתמיד עם תלמידי חו"ל בכל בעיות שכ"ל ושיכונים, כולל מלגות ספסי הריסמה לאוניברסיטה ולשיכוניה. קיום קשר מתמיד ותיאום עם מדור תקציבים, היחידה לחשבונות סטודנטים, מחלקת שירותים לסטודנט, מדור תקבולים ותשלומים ויחידות אחרות של האוניברסיטה.
דרישות התפקיד — ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין. ידיעת שפות נוספות רצויה. השכלה אקדמית בכלכלה ו/או מינהל עסקים; נסיון של שנתיים לפחות בעניני תקציב וכספים. כושר לקיים מו"מ בע"פ ובכתב בעברית ובאנגלית עם מוסדות וציבור תלמידים. רצוי ידע ונסיון בהנהלה חשבונות ומערכות ממוכנות.
הדרגה — ד"ג בדירוג מח"ר.

טכנאי חשמל במח' המשק - ביה"ס לרפואה
מכרז מס' 417/73
תיאור התפקיד — טיפול ואחזקה של אינסטלציה חשמל ומערכות פיקוד; החזקת מצב לחות הגבורים מכשירי חשמל ומערכות פיקוד; טיפול במתקני חשמל ומערכות מיזוג אויר, קירור וכו'.
דרישות התפקיד — ידיעת השפות עברית ואנגלית; בוגר בי"ס מקצועי 4 שנתי במגמת חשמל; נסיון של שנתיים לפחות ברשיון כבלכת"ראשי" או נסיון של 5 שנים ברשיון מוסמך.
הדרגה — הי"ג בדירוג טכנאים.

פקיד טכני במחלקת המשק
מכרז מס' 499/73
תיאור התפקיד — רישום וריכוז עבודות המבוצעות ע"י מהנדס מבנה־חשמל במחלקת המשק; רישום וסיכום עלויות העבודה הנ"ל; פיקוח תקציבי; עזרה לרכז קיום ומעקב בבתוך.
דרישות התפקיד — ידיעת השפה העברית — רצויה ידיעת שפה זרה — אנגלית; השכלה תיכונית; נסיון של לפחות של שנתיים בעבודה חשבונית.
הערה — העובד יידרש לעבוד בשעות נוספות בהתאם לצורך.
הדרגה — י'—י"א בדירוג אחיד.

עוזר להפעלה במינהל הכספים
מכרז מס' 41/73
תיאור התפקיד — אחראי להפעלת תכניות של מערכות שכ"ל הלוואות לסטודנטים, אחזקת התכניות ופיתוחן. אחראי להוצאה והדרכה על נהלי העבודה ביחידה המתייחסים למערכת הממוכנת ולהדרכת העובדים בהתאם לנהלים אלה. מתאם עם מערכות ממוכנות אחרות הקשורות לעבודת היחידה לחשבונות סטודנטים, עם יחידת המחשב ומחלקת אר"ש.
דרישות התפקיד — ידיעת השפות עברית ואנגלית; השכלה תיכונית מלאה; נסיון של שנה שנתיים בהפעלה של מערכת מורכבת ובתכנות בקובול.
הדרגה — יב—יג בדירוג האחיד או דרגה מקבילה בדירוג מיכון.

על המעוניינים לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים עד תאריך 26.2.73 אל: — מחלקת כח אדם, קרית האוניברסיטה העברית, ירושלים ולציין על המעטפה „מועמד למכרזה מס'....." (בהתאם למספר המצויין בראש המכרז המבוקש).

בנה עתידך במפעלנו

לבוגר מקצוע אחראי
מפעיל מתקני ייצור
ההדרכה לרכישת המקצוע על חשבון המפעל.
מובטחת לך משכורת בתקופת ההדרכה.
לאחר תקופת ההדרכה תנאי שכר טובים ואפשרויות קידום.
הכישורים הנדרשים:
השכלה של 10 שנות לימוד לפחות.
נכונות לעבוד במשמרות.
המעוניינים יפנו בכתב אל: ת.ד. 10036 חיפה.
דור כימיקלים בע"מ
מפעל המתנול

פרסום שפי

המשרד הראשי: תל־אביב שד' רוטשילד 99 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 248905, 230521, 230401
המחיר: יום חול: 1.00 ל"י לשורה / יום ו': 1.20 ל"י לשורה

תדיראן

דרושים

1. **מהנדס תקשורת**
אחריות להכנת מפרטים טכניים לבדיקה ולהפעלת מרכזיות טלפונים ציבוריות.
מהנדס תקשורת בעל נסיון בתחום ובעל כושר ניהול וארגון.

2. **מקדם אספקה**
להוצאת דרישות ומעקב אחר הזמנות עבור מח' הנדסה ופתוח בשטח האלקטרוניקה.
רצוי בעל רכב.

3. **חשמלאי תעשייתי**
בעל רשיון חשמלי לכתה גבוה ובעל נסיון מקצועי.

4. **גרפיקאי**
בעל ידיעת כתב אנגלי וידיעת כתיבה עם מכחול וצבע על שטחים.
גרפיקאי מתחיל.

5. **הנדסאי כימיה או פיזיקה**
אחריות על פתוח תכנון ויישום על התהליכים בקו יצור.
ידיעת השפה האנגלית הכרחית.

6. **מרכזנית**
בעלת נסיון בהפעלת מרכזית טלפונים.
אדיבה, זריזה ונמרצת.
לעבודה של 5 ימים בשבוע.

מועמדים מתאימים יפנו לת.ד. 648, תל־אביב

תדיראן תדיראן

לחברת „אלרום"
דרוש מהנדס
או הנדסאי בנין מנוסה
לפקוח על בניה באופירה ובאזור
נא לפנות בכתב לרחוב הרצל 97, באר־שבע.

מוסד כלכלי גדול
בתל־אביב
המהיב את פעולותיו בהחלפת מחשב ל־370 בשמוש ב־ Teleprocessing
מחפש
✶ מתכנתים מנוסים
למחשב 360/30 מערכת DOS
✶ מפעילים בעלי נסיון
במחשבי 360
✶ נקבניות
עם נסיון לפחות של שנתיים
לנקבניות המהירות תנאי תשלום מיוחדים
בפרטים נא לכתוב לת.ד. 866, תל־אביב,
עבור מס' 770.

הדר השכרת רכב
דרוש נהג
הכישורים הדרושים:
רשיון נהיגה בר תוקף למעלה משנה.
גיל 21—24, התמצאות כללית ברכב.
נא לפנות בכתב אל „הדר" רח' קרליבך 10, ת"א.

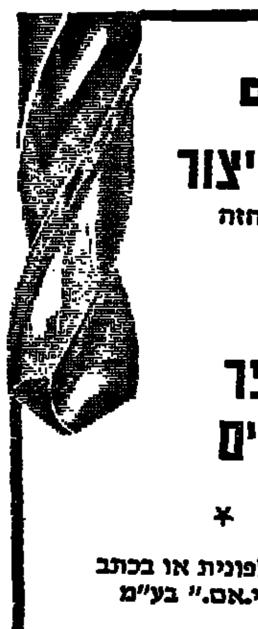

דרושים
1. **עובדי ייצור**
לעבודות השחזה וחריטה
2. **בוגרי בתי ספר מקצועיים**
✶
לפנות טלפונית או בכתב ל„אי.טי.אם." בע"מ
ת.ד. 309, הרצליה ב'
טלפון: 938426
ETM

נציבות שירות המדינה
מודיע כי
למשרד החוץ בירושלים
דרושות כתבניות
רשאיות להציע את מועמדותן עובדות בעלות אזרחות ישראלית. יוצאות צבא השולטות בשפה העברית ובכתבנות עברית. תנתן עדיפות ליודעות כתבנות בשפות נוספות.
● המועמדות מתבקשות לפנות למחלקה הסגל במשרד החוץ בירושלים לשם קבלת שאלונים אישיים.
● הערה: קיימת אפשרות של העסקה במשרה חלקית.

מחפשים קבוצה
לבנית שלד עם או בלי ציוד ובלי חומר
עבור פרויקט של בנין צבורי, כ־4000 ממ"ר, בסביבת תל־אביב.
לפנות: טל. 914731, בין השעות 7—8 בערב פרט לשבת.

קבלן בנין ותיק מנוסה
מתפנה בקרוב
מוכן לעבוד כמפקח או כמנהל עבודה, גמר עם הצעות רציניות
להתקשר 053—25851

דרושה מפעילה
למכונה להנהלת חשבונות אוליבטי
עם ידיעות בהנהלת חשבונות
בא לפנות לטלפון 03—876355

דרושים:
1) עובדי מתכת
2) רתכים
אחרי צבא, התקדמות מובטחת.
הסעה למפעל והחזרה.
לפנות: 855992 — 854695.

דרושות נקבניות
בעלות נסיון של 3 שנים לפחות
בתנאי שכר גבוהים
לפנות: טלפון 615875, תל־אביב

לחברת יבוא וסוכנויות
דרושים
1. **מהנדס אלקטרו מכני**
צעיר, לעבודה במכירות. שנת עבודה ראשונה — משרדית בלבד.
2. **מחסנאי-פקיד מכני**
רצוי עם נסיון בעבודות יבוא.
✶
נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים, השכלה ונסיון מפורטים. הצעות לא מפורטות לא תענינה. ת.ד. 21076 מס' 35, ת"א.

דרוש נער
לשליחויות פנים
נא לפנות ל„ידיעות אחרונות"
בשעות 10.00—12.00
רח' מוזס 5 תל־אביב, חדר 337

לחברת א"י לאוטומובילים בע"מ
מפיצי Ford בישראל
דרושה
אחראית למזכירות
הכישורים הדרושים: נסיון בארגון משרד, כתבנית מנוסה בעברית, רצוי גם אנגלית, רצוי נסיון בהפעלת מרכזיה.
המעוניינות תפנינה אישית למשרדנו בתל־אביב, רח' הכרמל 43 לאגף כח אדם בשעות העבודה.

למשרד רואי חשבון
דרושים בוחנים
עם נסיון של שנתיים לפחות
לפנות: ת. ד. 16018 ת"א

למוסד בטחוני בת"א
דרושות בדחיפות
✶ **פקידות לתבניות**
בעלות נסיון פקידותי וידע בכתבנות.
✶ **עובדות ארכיון**
באות בחשבון מועמדות חסרות נסיון בעבודה.
תנאי העבודה: משרה מלאה (מ־8.00—16.00). מקום עבודה קבוע ומסודר. שכר התחלתי — 550 ל"י ברוטו.
תנאי קבלה: 10 שנות לימוד לפחות. שליטה מלאה בעברית. אחרי שרות צבאי. עד גיל 35.
● מעונינות מתבקשות לפנות אישית לפגישה עם נציגנו בימים א'—ה' בתאריכים: 18.2.73—22.2.73, בין השעות 16.00—18.00, לרח' אבן־גבירול 10 חדר 102 ת"א ולהציג מודעה זו.

דרוש
צעיר
אחראי
לעבודות הכנה למחשב
בעל השכלה תיכונית
רצוי בעל נסיון
טלפון 624327, ת. ד. 987 תל־אביב.
LA NATIONALE לה נסיונל
חברה ישראלית לבטוח בע"מ

„דפניר" מערכות אריזה בע"מ
חברה בת של
מפעלי ניר אמריקאיים ישראליים בע"מ
לחברתנו המתפתחת דרושים
מנהל מחלקת מכירת מכונות אריזה
הכישורים:
✶ מהנדס מכונות
✶ נסיון בשיווק ומכירת ציוד
✶ נסיון והכרה של מכונות אריזה
✶ ידיעה טובה בשפה האנגלית
איש מכירות למוצרי אריזה
הכישורים:
✶ הכרת שטח האריזה (רצוי אריזות מקרטון ומתכת)
✶ נסיון בשיווק ובמכירות
✶ נכונות לעבודה עצמאית ונשיאה באחריות
תנאי קידום ; אתגר ;
בשכר הולם לאנשים המתאימים
לפנות בכתב תוך פרוט תולדות חיים לת.ד. 20418 תל־אביב, עבור דפניר.
— סודיות מוחלטת מובטחת —

דרושים
נציגי
מכירות
איזוריים
לעבודה מעניינת ואחראית, דרושים נציגי מכירות באיזור דן — שעות עבודה לא מוגבלות, תנאים טובים למועמדים המתאימים. לפנות למוסך פלא, רח' הרצל 158, תל־אביב, כל יום בין השעות 10—11, 16—17.

Monsanto ACRILAN
סיבים כימיים ישראליים בע"מ
חברה בת של מונסנטו אמריקה
דרושים
מהנדס/טכנאי להקמה
(באים בחשבון גם פנסיונרים)
כישורים: בעל נסיון מעשי בפקוח על הקמה. יכולת פקוח על קבלנים, מקבלת שרטוטים ועד גמר בצוע.
ידיעת עברית ואנגלית על בורין.
הערה: משרה מלאה לתקופה זמנית של כששה עד שמונה חדשים.
פקיד(ה) טכני(ת)
(באים בחשבון גם יוצאי צבא ו/או פנסיונרים)
כישורים: בוגר בית ספר טכני. נסיון טכני. ידיעת עברית ואנגלית.
הערה: המשרה זמנית לכששה עד שמונה חדשים, על בסיס מלא או חלקי.
עוזר(ת) קנין
כישורים: נסיון מעשי — רצוי. ידיעת עברית ואנגלית.
הערה: המשרה זמנית לכששה חדשים, על בסיס מלא או חלקי.
מזכירה
כישורים: ידיעת עברית ואנגלית (כולל הדפסה) על בורין.
המעונינים מתבקשים לפנות בכתב לת. ד. 19 — אשדוד.

למפעל כימי באזור חיפה
דרוש הנדסאי כימי
(עם נסיון של שנתיים) לניהול ייצור
בפרטים לפנות לת. ד. 1509 חיפה

לתה ויסוצקי
דרוש/ה
יומנאי/ת
בשיטת העתקה
ליום עבודה מלא
על המעונינים בא לפנות
לתה ויסוצקי
רח' החשמונאים 103 ת"א, טלפון 265222

לחברה הנדסית בחיפה
דרוש
מנהל חשבונות עצמאי
✶ עם נסיון של 4 שנים ומעלה
✶ עצמאי ובעל יוזמה
✶ למשרה מלאה של נהול אדמיניסטרטיבי של החברה ונהול החשבונות.
לפנות ת.ד. 242 חיפה, או לטלפון (04)535245
סודיות מובטחת

לחברה ארצית ידועה לשיווק מוצרי חשמל ביתיים
דרושים
נציגי או נציגות מכירה בחנויות
לעבודה בשעות אחה"צ
במרכז הארץ
✶ ✶ ✶
לפנות טלפון 735573 ו־721126 רמת־גן

מפעל בתל־אביב
מחפש
1. **פקיד כללי**
צעיר אחר שרות צבאי
עם ידיעה בהנהלת חשבונות
2. **פקיד - מיכון**
הכנת חומר הנשה למחשב, כתב־יד ברור הכרחי, יועדפו בעלי נסיון.
✶
המעונינים יפנו לת.ד. 14090 תל־אביב
עבור מס' 1

לאחד המפעלים הגדולים בדרום הארץ
דרוש
לתפקיד בכיר ובעל אתגר
רואה חשבון
צעיר
כישורים: עבודה מעשית בחשבונאות תעשייתית ובבקורת כללית.
מקום עבודה — באר שבע
עזרה בדיור תנתן
נא לפנות תוך פרוט מלא לת"ד 2072 ת"א
סודיות מוחלטת מובטחת

קולסו בע"מ
A SUBSIDIARY OF KULICKE AND SOFFA,USA
ייצור מכשירים אולטרה מדוייקים
חיפה, קרית המדע, ת.ד. 7206 טל. 520071
דרושים
מנהל אגף ייצור
לעבוד שבבי מדויק ולהרכבה של מכשירים אלקטרומכניים.
הכישורים הדרושים: מהנדס מכונות או מהנדס ייצור, נסיון של 5 שנים לפחות וידיעה מושלמת בשפה האנגלית.
מנהל מכירות
הכישורים הדרושים: נסיון במכירות של מוצרים טכניים, נסיון ביצוא למזרח הרחוק ואירופה, ידיעה מושלמת בשפה האנגלית, רצוי תואר אקדמאי.
תמחירן בעל נסיון בתעשיה, רצוי בענף המתכת.
קדום מקצועי · קדום כלכלי · עתיד בטוח

למזוג אויר מרכזי וקרור
דרוש שותף פעיל
בעל קשרים וידע טכני בענף
בפרטים לפנות, תוך ציון קורות חיים ונסיון מקצועי קודם לת.ד. 21095 ת"א, עבור מס. 700.
סודיות מובטחת

לחב' שוק לציוד תקשורת קווית
דרושים
✶ אנשי מכירות בירושלים, באר-שבע ותל-אביב.
✶ סוכנים נוסעים באיזור הדרום ובאזור הצפון
הכישורים:
נסיון קודם; אישיות דינמית; בעלי הופעה וכושר שכנוע; תנאי העבודה בהתאם לכי שורי המועמדים.
נא לפנות בכתב ת.ד. 26374 ת"א או טלפונית 55010 לקביעת ראיון.

דרושים פקידים
להנהלת - חשבונות
סוג ב' ג'
התחלת עבודה מיידית
לפנות לטל. 39993/2 ת"א

דרושה
מזכירה
למוסד צבורי גדול באזור תל-אביב
דרושה מזכירת מחלקה
כתבנות עברית על בוריה, רצוי גם באנגלית
בדבר פרטים נא לפנות תל־אביב, ת.ד. 33296

לחברת שיכון ציבורית
דרוש כלכלן
הכישורים הדרושים:
1) 3 שנות נסיון בעבודה כלכלית.
2) בוגר מינהל עסקים. אפשרי גם מועמד אשר טרם סיים לימודי מינהל עסקים.
המעונינים יפנו בכתב, תוך פרוט תולדות חיים ונסיון לת. ד. 7037 תל־אביב, למספר 15.

1000 ל"י
לצעירות בחורות ונשים
תוכלי להרויח לאחר הכשרה בזמנך הפנוי במקצוע חדש ומתפתח. גיל והשכלה לא קובעים.
ת.ד. 6288 ת"א,
עבור מספר 19.

דרושה
עוזרת למנהל חשבונות
בתנאים טובים
לפנות למושב מזור
ע"י פ"ת טלפון 913506
בין 8.00—15.00

למשרד נסיעות
„איל"
דרוש
נהג
עם רשיון מתאים למשאית נוסעים
להתקשר:
בעבודה 88533
בבית 61769

למשרד רואה-חשבון
דרושה נערה
לעבודות משרד כלליות
טל. 59946, תל־אביב

לחברה עתירת מדע
באיזור רחובות
דרושים:
1. **מהנדס אלקטרוניקה**
הכישורים הדרושים:
נסיון וידע בתיכנון ופיתוח מכשור מדעי כולל זיווד.
כושר בניהול ייצור.
יועדף מועמד בעל ידע ונסיון בשטח המכניקה.
2. **טכנאי אלקטרוניקה**
הכישורים הדרושים:
נסיון של שנתיים לפחות בעבודות פיתוח ובנית מכשור מדעי.
המעונינים יפנו בצירוף תולדות חיים ופירוט נסיון קודם לת.ד. 158 נס־ציונה.

ד. והנר חשובי כמויות ופקוח בע"מ
מהנדסים ויועצים
דרושים
1. **מהנדס בנין בעל נסיון**
2. **טכנאי בנין בעל נסיון**
לפנות טלפון 241321, חיפה.

לכלל
חברה להשקעות בישראל בע"מ
דרושה
מפעילה
למכונת הנהלת-חשבונות
למשרה מלאה בתנאים טובים
המעונינות מתבקשות להתקשר לטלפון:
03—622571, קו פנימי 71.

למפעלי בלו בנד תלמה חיפה
דרוש
מסיק דוד קיטור
בגיל 40 ומעלה, לעבודה ב-3 משמרות
בעלי נסיון בעבודה מעשית יפנו בכתב
למחלקת המנגנון, ת.ד. 707, חיפה,
למספר 14273.
בלו-בנד תלמה

אלביט מחשבים בע"מ
A SUBSIDIARY OF CONTROL DATA CORPORATION
דרושים
— **מנתח מערכות בכיר**
לפרויקט פתוח גדול ומעניין.
דרוש נסיון בתוכנה (Saftwane) של 3 שנים לפחות, רצוי במערכות העובדות בזמן אמיתי.
— **עורכי מעגלים מודפסים**
בעלי נסיון של שנתיים ומעלה בעריכת מעגלים מודפסים דו־שכבתיים ובמעגלים רב שכבתיים.
— **הנדסאי/טכנאי אלקטרוניקה**
(למינהל שווק)
כישורים: נסיון בציוד תעופתי, כושר אדמיניסטרטיבי, ידיעת השפה האנגלית.
(לתפקיד זה יועדף טכנאי יוצא חיל האויר).
תנאים טובים למועמדים המתאימים
לפנות בצרוף קורות חיים מפורטים:
ת.ד. 5390 חיפה, מחלקת כח אדם. סודיות מובטחת.

למפעל תעשייתי במפרץ חיפה
דרושים
1. מהנדס תעשיה וניהול
רצוי בעל נסיון.
2. מזכירה אנגלית עברית
3. כתבנית אנגלית
4. פקיד מחסן לעבודה זמנית
רצוי פנסיונר — בתנאים טובים ביותר
תנאים טובים למועמדים המתאימים.
על המעוניינים לפנות לת.ד. 4353 חיפה, עבור מס. 377

هكذا من الأصل

هكذا من الأمل

הימים הללו

החריף ניגוד האינטרסים בין יפאן לארה"ב.
(מן העתונות)

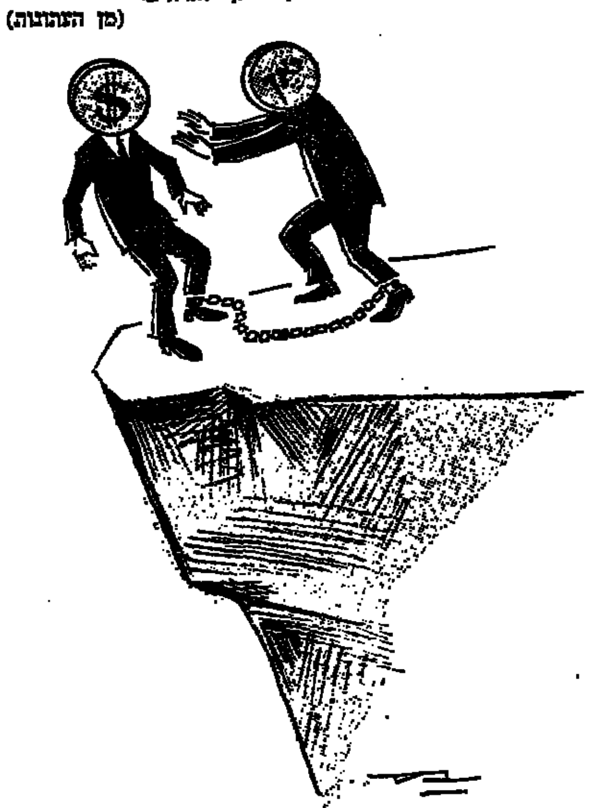

המגע עלול להפגע

מוסרגסקי וברונובסקי

כמו מדאסט מוסורגסקי, המביע בצלילים (תמונות בתערוכה) את התרשמותו מכה שראה, ומהנה בזה את המאזין, כך יורם ברונובסקי מביע במלים („תמונות מן הספריה", „הארץ" 9.2) את התרשמותו מכה שקרא ומהנה בזה את הקורא.

המאשימים אותו, מסיבות שונות, בפרובינציאליות, הם בבחינת הפוסל במומו פוסל.

קרית אליעזר — שרגא וינטראוב

אורח בלתי-מפלגתי

30,000 מצביעים + 60,000 לידות

(לשני מנדטים לכנסת) (תקציב הרשימה מתרומתך)

יתאפשר עכשיו קשר ישיר בין בוחר לבין נבחר

התעזור לנו להשיג מטרה זו?

הגיע הזמן לבחור באיש שלך בכנסת!

מוגש ע"י הרשימה למען בחירות אישיות („לב־אש") בראשותו של שלמה כהן-צידון ת.ד. 21013 ת"א

למכירה

אולם לחתונות

בקרבת חיפה

פרנסה בשפע לכמה משפחות

לפנות ת.ד. 4845 חיפה עבור „אולם"

תכנית שבועית

הנהלה
היום — 16.2 בשעה 8.30 בבקר, ישיבת ההנהלה, בבית מרכז המפלגה קומה ד' באולם „מירנבורג".

ישיבת המרכז
ביום ראשון — 18.2 בשעה 5.00 אחה"צ, ישיבת מרכז המפלגה, קומה ד' באולם „מירנבורג".

המח' לעולים חדשים וארגון הנשים — מרחב ת"א—יפו
בשבת — 17.2 בשעה 11.00 לפנה"צ, ירצה במסגרת „קידום לעולים של המפלגה הליברלית" בבית ציוני־אמריקה, חבר האקסקוטיבה העולמית של הצה"כ מר יוסף וינברג (פאריס) על הנושא: „סין בזירה הבינלאומית". הפותח: מר יצחק איזנברג, את ברכת האגוד העולמי יביא מ. דיק, הכנחה: גב' צ. לינקר.

חוג יוצאי פולין
בשבת — 17.2 בשעה 5.30 אחה"צ, קבלת פנים חגיגית של החוג למרק אניספלד — יו"ר הפדרציה הציונית בבלגיה וסגן נשיא האגוד העולמי של הצה"כ, בביתו של הח' שאול לנגוס, ת"א, רח' יהואש 5.

ארגון הנשים — נתניה
ביום ראשון — 18.2 יערך טיול להרכון, היציאה בשעה 7.00 בבקר.

ירושלים
יום שני — 19.2 בשעה 7.30 בערב, סימפוזיון כלכלי על הנושא: השלכות פיחות הדולר על המשק הישראלי. בהשתתף: ח"כ גדעון פת, מר אריאל וינשטיין — סופר „מעריב", מר משה רז — מנהל הבנק הבינלאומי בירושלים. הסימפוזיון יערך במועדון המפלגה בירושלים, רח' חבצלת 9.

מרחב תל-אביב—יפו
ביום שני — 19.2 יערכו סיורים של חברי מועצת העיר ד' פעילי המפלגה באיזור הדרום במקומות הבאים: בשעה 4.30 בשכ' שפירא (נפגשים בשד' הר־ציון פינת רח' סלמה) ר' בשעה 5.30 ביד אליהו (נפגשים ליד מועדון המפלגה רח' מרגולין 2).

חוג יוצאי מרכז אירופה — מרחב ת"א—יפו
ביום שני — 19.2 בשעה 8.00 בערב, בבית מרכז המפלגה קומה ד' באולם „מירנבורג", ירצה ד"ר א. פירשטיין על יצירות רמברנדט (שקופיות), המנחה: ש. וינטראוב.

„קדימה" — חוג יוצאי הונגריה
ביום שלישי — 20.2 בשעה 8.00 בערב, מפגש חברים ואוהדים בבית מרכז המפלגה, קומה ד' באולם „מירנבורג", בהשתתף: י. סלפטר, א. בליך, ד"ר פליאו, ד"ר א. וייס, כאג. א. הגבי.

נתניה
ביום שלישי — 20.2 בשעה 6.00 בערב, ישיבת הוועדה המוניציפלית בנתניה במועדון המפלגה, בהשתתפות נתנאל בסלון — יו"ר המחלקה המוניציפלית הארצית.

הנהלת המפלגה — מרחב תל-אביב—יפו
הנהלת המרחב בראשותו של ד"ר ע. הופמן מתכנסת ביום רביעי 21.2.73 בשעה 7.30 בערב בהשתתפות ח.כ. שמחה ארליך — יו"ר ההנהלה הארצית בבית המפלגה רח' אבן גבירול 68, אולם „מירנבורג" קומה ד'.

סניף יד-אליהו — מרחב ת"א—יפו
ביום חמישי — 22.2 בשעה 7.30 בערב, תיערך מסיבה לכבוד חבר ההנהלה עובדיה פלד, עם הופעת ספרו „הכוכבים במולדת הסוציאליסטית". המסיבה תיערך במועדון המפלגה רחוב מרגולין 2 בהשתתף: י. איזנברג, כ. פרבר, י. דויטש — יו"ר סניף יד אליהו, כ. הוברמן — מנכ"ל המרחב ר. זייבר.

דור צעיר — נס-ציונה
יום חמישי — 22.2 בשעה 9.00 בערב, פגישת צעירים בבית פרדס בנס ציונה בהשתתף: י. פלובין — יו"ר הדור הצעיר.

זכרון יעקב
ביום חמישי — 22.2 בשעה 3.00 אחה"צ, פגישת פעילים בזכרון יעקב בהשתתף הח"ח: ז. גרגו, י. שפאק, פ. גרופר, צ. ברונשטיין.

מכתבים למערכת הארץ

טלפון נוסח לוס־אנג'לס

במאמר „הטלפון כמצרך מותרות" („הארץ", 22.1) מביא מר ליפצי סדרת עובדות שמסר לו משרד התיקשורת. מכיון שבמשרד התיקשורת לא נמצא את מקורות האינפורמציה הדרושים לגבי שירותי הטלפון בארצות-הברית, אני מתנדב לסייע בידו בכמה עובדות אשר אין כל פלא שדובר המשרד נמנע מלפרסמן. אבקש להזים את טענותיו של שר התיקשורת בדבר היות שירותי התיקשורת בארץ מן הזולים בעולם.

בארה"ב המשרד המטפל במשלוח דברי דואר ובהפצת בולים נפרד משירותי הטלפון המצאים בידי מספר חברות פרטיות מתחרות שאין להן ולא כלום עם משרד ממשלתי כלשהו, ומשירותי הטלגרף שהם בידי המסחר יתנין, אף היא חברה פרטית מסחרית. הממשלה הפדראלית נושאת בהוצאות של טיפול בדברי הדאר בלבד. משרד התיקשורת שלנו מתעקש שלא למסור את הטיפול בטלפונים לחברות פרטיות ועל כן מרשה לעצמו להגיש את הגרעון בשירותים תמורת הגבוה במחירים.

כאשר במסורת טבלת השוואה בין מחירים בארצות שונות בעולם אין להעלות על הדעת שכסם אמריקאי יתושב בלירות ישראליות (4.20 ל"י = 1 $). הסיבה לכך פשוטה עד כדי גיחוך: כאשר משווים מחירים חובה להשוות משכורות. הטריפים הדואר בארה"ב בדואר רגיל הם 8 סנט למכתב בשעה שלדואר אוויר המחיר בתוך ארה"ב הוא 11 סנט. כאשר משווים מחירים של שירותים יש להשוותם כאשר, לכשל כבמקרה זה, סנט אחד שוה לאגורה אחת ומכאן שאזרח ישראלי משלם 18 אג' לעומת אמריקאי המשלם 8 אג' (כיוון שאין לנו דואר אוויר בתוך הארץ).

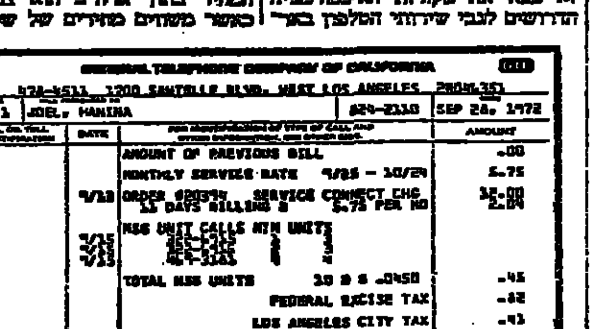

GENERAL TELEPHONE COMPANY OF CALIFORNIA

1200 SAWTELLE BLVD. WEST LOS ANGELES 2806-351

1 JOEL. HANINA 824-2110 SEP 24, 1972

DATE		AMOUNT
	AMOUNT OF PREVIOUS BILL	.00
	MONTHLY SERVICE RATE 9/25 – 10/24	5.75
9/13	ORDER ... SERVICE CONNECT CHG 12 DAYS BILLING 8 5.75 PER MO	12.00 2.04
	MSS UNIT CALLS MTN UNITS	
	TOTAL MSS UNITS 10 @ $ .0450	.45
	FEDERAL EXCISE TAX	.62
	LOS ANGELES CITY TAX	.41
	TOTAL DUE	21.47

חשבון טלפון חודשי בלוס־אנג'לס

אשר לשירותי הטלפון — ואני מצרף את חשבון הטלפון שלי, לרבות דמי ההתקנה — יגיד שר התיקשורת מה שירצה: מדינת ישראל יכולה לעלות למקום הראשון, קרוב לוודאי, בלי מתחרים באשר למחירי הטלפון. התקנת טלפון לסטודנט עולה בארה"ב 12 $ בלבד אך, בניגוד למה שנכתב במאמר של מר ליפצי, הם אינם בחזקת פיקוח. למי שאינו סטודנט עולה ההתקנה לא יותר מ־15 $. כל שלוחה לאותו המספר עולה עוד שני דולאר ועל כן אין פלא שלאמריקאי רגיל יש מכשיר טלפון בכל חדר.

בעל המכשיר משלם דמי שימוש חודשיים של 5.75 $ ותמורת זאת הוא יכול לשוחח כאוות נפשו בתוך האיזור שלו שהשטח רחב מאוד ועל כן אין הוא משלם ולא כלום. החישוב נעשה לגבי שיחות שמחוץ לאיזור ומנסיון אני יכול לומר שהסכום מגיע ל־3 $ לכל היותר. הוסף לכך עוד קרוב לדולאר מס עירוני ועוד כדולאר מס פדראלי (החשבון המצורף מראה שעשעתי במספרים) והרי התוצאה שאינה עולה על 10 $ לחודש ואף זה סכום שנחשב לגבוה.

„הגיע הזמן שמשרדי המשרדים הממשלתיים יחדלו להזין את הציבור בנתונים שהמטעה שהם הלכה. הגיע גם הזמן שמשרד התיקשורת יעביר את הטיפול בטלפונים לחברות פרטיות ואזי לא יהיה הטלפון בגדר מצרך של מותרות, אבטרד שלא בשמש כמותו בחברה מתקדמת.

יואל חנינא
לוס־אנג'לס

מה לחוסיין בירושלים

לאחרונה מדברים בהצעה לעשות את חוסיין בן־טלאל, השליט מרבת־עמון, לסבין שומר המקומות הקדושים לאיסלאם בירושלים. ייתכן שבעלי ההצעה סומכים על „זכויותיו ההיסטוריות" של חוסיין. כיוון שהוא נכדו של מי שהיה שומר מקומות קדושים. אבל הם שוכחים פרט קטן: השריף חוסיין, אבי סבו של חוסיין „שלנו", היה אמנם שומר מקומות קדושים, אבל לא כאן, אלא במכה ומדינה...

באשר לירושלים, בעלי ההצעה חושבים כנראה כי זכרונם קצר. רק תמול־שלשום היה חוסיין שליט בירושלים. בתי הכנסת היהודיים בעיר העתיקה היו לאשפתות; בית־הקברות העתיק על הר הזיתים חולל ומצבותיו שימשו מרצפות במחנות הלגיון; גישת היהודים לכותל המערבי ולהר הצופים נמנעה בניגוד לתנאי שביתת הנשק משנת 1949. באותו זמן התנכל חיילו של חוסיין לתושבי ירושלים העבריים. לביתור „משוגע" הרג ארבעה משתתפים בכינוס מדעי ברמת־רחל בסוכות תשי"ו. הבזיז השפיכים יותר מצעו והרגו אנשים מדי שנה. שלטונו של חוסיין בירושלים נסתיים בנסיבות הראויות לו. בהתאם למגמת שכרות עם נאצר במאי 1967, פירה בתחומי בתיה קומאנדו וחבלנים. כשהמצרים למלחמה נבוכו והציגו הוראות לרצוח את תושבי מוצא ושעלבים. תותחיו הפגיזו את ירושלים בלי הבחנה מתוך כוונה ברורה להרבות אבידות בקרב האזרחים. אף המרכז הרפואי של „הדסה" נפגע על־ידם.

לאחר כל זאת, מה הם הכישורים המוסריים של חוסיין כ„שומר מקומות קודשים"? שמא יחסו אל הפלשתינאים? גם כלפיהם נהג בפראות ובהרצחות כיאה לשליטים הטוטאליטריים בשאר ארצות ערב. אך בבביטיו ובאופרטוניזם שלו הוא שם על פניו מסוה של מלך מתון ונאור וג'נטלמן בעל תרבות אנגלית. המדיניות ההסברה הישראלית היו צריכות מזמן לקרוע את המסווה הזה מעל פניו. תחת זאת מעדיפים „החוגים המדיניים" שלנו להשתעשע בתוכניות „להמליך" את חוסיין על הר הבית. הוו המשך של האוריינטציה על „המלך הנבון" מרבת־עמון שהיא יסוד קבוע במדיניות הישראלית.

אוריינטציה זו נכשלה ב־1949—1951, בפרשת הסכם השלום עם עבדאללה, ושוב במאי 1967. כבר צריכים היינו ללמוד את הלקח: חוסיין אינו שונה מבחינה מוסרית משאר המנהיגים הערביים כיום; ושלשתו הם־אופורטוניזם שלו דוחפים אותו מפעם לפעם לעמדות קיצוניות. בעד סיבותו של מר דוד בן־גוריון שרצה לעשות את עבדאללה שותף לחלוקת ארץ־ישראל שילמנו בקורבנות רבים. האם עלינו שוב לחזור עליה?

הנה מדובר עתה סגן ראש־הממשלה מר יגאל אלון על „מתן מעמד אכסטריטוריאלי לירדן ברובע המוסלמי בעיר העתיקה בירושלים" ומביא בחשבון כבישים עיליים שיאפשרו לירדן גישה לרובע המוסלמי ולהר הבית בלי מעבר בטריטוריה הישראלית" („הארץ" 11.2). אלון אמנם הכחיש בינתיים את שייכותו לתכנית. מכל מקום, דומה כי בעל רעיונות אלה לא בידו לעצמו מהלכה את מדינה. אם מדובר במעמד אכסטריטוריאלי ולא בריבונות ירדנית, בכבישי גישה עיליים לשמה לו? אך שמא „מעמד אכסטריטוריאלי" הוא רק כזב אלגנטי המכסה על האמת — ריבונות ירדנית בעיר העתיקה.

ד"ר אלכסנדר רופא
ירושלים

השלט הוסר

במדור „ראיתי שמעתי" פורסם צילום של שלט ליד המזבלה בחיפה, שנכתב בעברית משובשת („הארץ" 26.1).

את השלט הנזכר הציב בעל מחסן לגרוטאות ולא העירייה. שטח המזבלה אינו נמצא בתחום שיפוטה של העירייה.

עם זאת, טיפלנו בהסרת השלט — ואמנם כבר הוסר.

י. ברוגנד
דובר עירית חיפה

ראיתי שמעתי

אם הרובע היהודי

אסתר טובה וייגנרטן שהובאה בימים אלה למנוחת בבירה, זכתה בערוב ימיה לפיצוי: האשה שניהלה בלב הרובע היהודי את אחד הבתים היהודיים היפים והפכה את ביתה למרכז שוקק, בראשות בעלה המנוח, ר' אברהם מרדכי, על השמורה הלאומית בתוך החומות, שוב ראתה בשנות חייה האחרונות את הרובע היהודי שוקק חיים, יהודים חוזרים להתיישב בו ובגבוהה כחודשות בו את הקן המשפחתי.

תלאות, סבל גופני ורוחני, מרירות, שהיו מנת חלקה של המבוגרה מאז גלתה ב־1948 עם בעלה מן הרובע הכבוש בידי הלגיון הירדני, פינו בחמש השנים האחרונות מקום להרגשת אושר כאשר צה"ל פילס ליהודים את הדרך לתוך החומות. אסתר וייגנרטן זכתה לחזור לביתה שבו נתקבלו בשעתם ראשי השלטון הבריטי ונכבדי האוכלוסיה הערבית, שבו נערך קידוש לרבנים ולאדמו"רים מפורסמים שעלו לרגל לירושלים ועל דלתותיו נהגו לדפוק הזקוקים לסעד מבני הרובע היהודי.

בעלה המנוח, הרב אברהם מרדכי וייגנרטן, שנאבק כל חייו בהתנגדות של מוסדות היישוב לקיום הרובע היהודי והציב למטרת חייו לשמור על המשך החיים היהודיים בו. כיהן עד לנפילת הרובע כנשיא יהודי ירושלים העתיקה. איש לא ידע מי העניק לו תואר זה, מי בחר אותו לתפקיד זה; יתכן שהוא צמח ממינוי בריטי שנשתנו ל„מוכתר". אבל כוח אישיותו, סמכותו וקנאותו לרובע היהודי היו כה גדולים שאיש לא ערער על תואר זה והכל קיבלו אותו כמובן מאליו. מלבד מרדכי וייגנרטן ורעייתו אסתר היו רק זוגות מעטים מוכנים להקריב הכל למען החיים ברובע הישן והמדכא, הנעדר אור שמש. הוייגנרטנים גידלו ברובע זה את חמש בנותיהם וידעו לכל אחת כהן הפקיד בהולדתה. עתה שוב הופכות הבנות את הבית ההרוס של הוריהן למרכז ציבורי שישקף את אהבת היהודים לרובע.

רעשים בסיני

במרץ 1969 התחוללה בדרום סיני רעידת אדמה שעוצמתה היתה כעוצמת הרעש שהרס לא מכבר את העיר מאנאגואה בניקאראגואה — אמר מר א. אריה מן המכון הגיאולוגי, בסימפוזיון על רעידות אדמה ותיכנון מיבנים שנערך מטעם אגודת האינג'ינירים והארכיטקטים בבית המהנדס בתל־אביב.

המרצה אמר כי רק בגלל מיעוט האוכלוסים והמיבנים בדרום סיני לא נגרם נזק חמור וכי הוא מקוה שבעת בניית העיר החדשה אופירה בשארם־א־שייך תובא בחשבון רגישותו של האיזור לרעשים. לדבריו רשמה התחנה הסייסמולוגית ליד אילת בשנתיים האחרונות רעשים רבים בעוצמה חלשה ובינונית בדרום סיני. המוקד של רעידות אדמה אלו נמצא בים סוף, מול האי שדואן.

ההסטוריה הסייסמית של ארץ־ישראל מגלה כי אחת ל־40 שנה בממוצע מתרחשת בארץ רעידת אדמה הרסנית (כמו זו שהחריבה את צפת ב־1927). המוקד העיקרי של רעידות האדמה הוא בקעת הירדן, שהיא חלק מהשקע הסורי־אפריקאי.

בסימפוזיון נדונה הצעה של תקן ישראלי לבנייה בהתחשב בסכנת רעידות אדמה באיזורים שונים בארץ. התקן מחמיר בדרישותיו לגבי בנייני ציבור, בתי־חולים, בתי־ספר, מיבנים גבוהים וכו'. בויכוח שהתעורר לאחר ההרצאות טענו מהנדסים רבים כי התקנה המוצעת מחמירות מדי ועלולות לייקר את הבנייה בישראל.

תשובת דולצ'ין

ב־9.2 התפרסם במדור זה מכתב ששלח מנכ"ל משרד הקליטה מר הלל אשכנזי לגזבר הסוכנות היהודית, מר אריה דולצ'ין על ביורוקרטיה ופרוטקציה בקליטת עולים. להלן תשובתו של דולצ'ין לאשכנזי על מכתב זה:

„שמחתי מאד שחלק מדברי בעתון ,מעריב' מיום 7.1 מצאו חן בעיניך. זה ללא ספק מוכיח שעמדתי בענין משרד הקליטה אובייקטיבית ביותר. אם הדבר גרם לך לקורת רוח אני מפרגן לך מקרב לב. ולגופו של ענין: אני עדיין מקוה שנגיע לכך כי הפקיד המטפל בעולה יראה קודם כל את העולה שלפניו ואח"כ את הסעיף בתקנון ולא להיפך כפי שנהוג כיום".

אריה דולצ'ין

רז"ן

הלוח הכפול | הארץ | ידיעות אחרונות

לחברת הובלה באזור הקריות
דרושים
1. מפעיל שופל בגלגלים 922—930 עם עבודה קבועה. רצוי שותף.
2. נהג שותף למערבל בטון עבודה קבועה.
להתקשר ת.ד. 47, קרית מוצקין או טל. 04/713102-3

ל„בר מאליק" בחיפה
דרושים
נהגי-חילוץ
טל': 04—719011; 04—715870

דרושה פקידה
אחרי צבא
בסוכנות ביטוח ב"מ. ידע בניהול חשבונות רצוי
עבודה מעונלת
תנאים טובים.
טלפון 721386 לקביעת ראיון.

למפעל תעשייתי
דרוש
מחסנאי
צעיר
לעבודה אחראית ומענינת
תנאי התקדמות טובים
לפנות: ת.ד. 4106 תל־אביב

במפעל
דרושות
תופרות חזיות
אלף אלף
וכן תופרות אחרות
שכר גבוה
לפנות טל. 222089 בין 7.00—16.00

לפרסום בורנשטיין
חליף בע"מ
רח' אחד העם 89, תל־אביב
דרוש/ה
גרפיקאי/ת
רצוי/ה בוגר/ת „בצלאל"
לפנות טלפונים: 226092, 227444.

גולדשטיין את כהן בע"מ
חברה לאספקה מבנית חיפה,
דרך ההגנה 57, טל. 538610.
דרוש
בחור צעיר ודינמי
בעל רקע טכני + רשיון נהיגה. רצוי בעל רכב, להתפקיד אינו מכירות. לפנות אישית 15.00—17.00

דרוש
דפס מולטיליט
מעולה
תנאים טובים
טל. 280386 תל־אביב

דרוש
צלם אופסט
בעיקר להפרדות צבעים
טלפון 32914
מ־8.00—16.30

למפעל ירושלמי
דרוש
פקיד אחראי
נא לפנות בכתב־יד ב־צירוף תולדות חיים מפורטות לת.ד. 587, ירושלים.

דרושה/ה
עוזר/ת למנהל חשבונות
בעל/ת נסיון ויכולת
שעות עבודה: מ־8.00 בבקר עד 4.00 אחה"צ
ידיעת אנגלית ועברית רצויה. נא לפנות בכתב לת.ד. 628 ת"א ולציין משכורת מבוקשת

דרושים
נהגים
בתנאי שותפות
* לסמיטריילרים
* להיברים
* למערבלי בטון
לפנות: טלפון 03—747421 מ־17.00 עד 20.00

למשרד
רואה-חשבון
בתל־אביב
דרושים
בוחן ראשי
בוחן מרכז
נא לפנות בכתב יד עם פרוט תולדות חיים אל ת. ד. 4681 תל־אביב.

ידיעות אחרונות ירושלים
דרוש/ה
רוכש/ת מודעות
רצוי עם נסיון
למתאימים תנאים טובים
לפנות טל. 221950 16.00—18.00 ירושלים

למשרד בחיפה
דרושה
פקידה כללית
היודעת להפעיל מכונה לנהלת חשבונות (אקסקמה)
תנאים טובים.
לפנות בכתב יד לת.ד. 1071 חיפה עם פרוט קורות חיים ונסיון קודם.
סודיות מובטחת

למשרד אדריכלים מהנדסים
דרוש-ה
שרטט/ת אדריכלות בנין
בעל/ת נסיון של שרוש שנים למשרה מלאה
טלפון 243189

לחברת ייצור מתקדם בחיפה
דרוש
חרט - מסגר
מסגר - רתך
עם נסיון של 3 שנים ומעלה, רצוי בוגר מקצועי או קורס מתאים, לעבודה מגוונת הרצות והרכבות אבזריםים.
המעונינים יפנו לקביעת ראיון לטל.: 233278 או בכתב לת.ד. 242, חיפה.
סודיות מובטחת

כור מתכת בע"מ
למפעלנו בחולון דרוש:
חשמלאי אחזקה
בעל רשיון מוסמך
המעונינים מתבקשים לפנות לרמ"ח כח אדם כור מתכת ת.ד. 1944 ת"א.

אסם
תעשיות מזון בע"מ
דרושים
נהגים
לאספקת סחורה לתנויות
בעלי רשיון נהיגה ג'־3 עם והק של שנה אחת לפחות.
מקום מגורים: תל־אביב, רמת־גן, בני ברק, גבעתיים, פתח־תקוה.
המעונינים מתבקשים לפנות למחלקה המכירות, רחוב החשמל 5, תל־אביב. בין השעות: 9.00—11.00, ו־15.00—17.00.
— סודיות מובטחת —

מפעלי טקסטיל קיסריה
(אור־עקיבא)
מחפשים
עובדים(ות)
למקצועות הטקסטיל
— המועמדים יועברו משך 2—3 חדשים במפעלינו בקיסריה.
— בתום ההכשרה ישלחו להשתלמות ל־3—5 חדשים לאירופה על חשבון המפעל.
— באים בחשבון בוגרי 10 שנות למוד או בעלי ותק של לפחות 3 שנים במקצועות אריגה ומכאניקה.
— בגמר ההשתלמות יעבדו במפעלים באור־עקיבא ב־3 משמרות.
בדבר פרטים יש לפנות למנהל כח אדם במפעל, טלפונים 063—88855/6.

אלסינט בע"מ
מכשור מדעי
עם הקמת MARKETING OPERATIONS DEPARTMENT
דרושים מיד מועמדים למשרות הבאות:
1. אחראי לניהול מכירות
לתפקיד אחראי לתהליכי מכירה, מעקב אחר יצור, משלוחים והזמנות מכירה.
כישורים: נסיון מוכח של 5 שנים לפחות בניהול אדמיניסטרטיבי של מכירות ויצוא, ידע בתהליכי משלוחים, שליטה באנגלית ועברית, נסיון הקשור בתאום עם אגף יצור — יתרון. גיל 28—40.
2. פקיד(ת) יצוא
לתפקיד הכנת מסמכי יצוא.
הכישורים: נסיון של 3 שנים לפחות בתפקיד דומה כולל ידע בתהליכי יצוא מכס, בנקים משלוחים וכו'.
יכולת לעבוד באנגלית ועברית כולל הדפסה בשתי השפות.
3. מזכירת מחלקה
הכישורים: לפחות 5 שנים נסיון בעבודה עצמאית בניהול משרד, ידיעה מושלמת של אנגלית ועברית כולל הדפסה בשתי השפות.
מועמדים מתאימים יפנו בכתב עם תיאור מלא של נסיונם בעבודה למר ל. מולטין.
— סודיות מובטחת —
ת.ד. 5258, חיפה, טל. 522872

הלוח הכפול | הארץ | ידיעות אחרונות

ל„דירות גינדי"
בראשון-לציון
דרוש
איש מכירות
צעיר, דינמי וכשרוני
(יועדף בעל רכב פרטי)
משכורת גבוהה — סודיות מובטחת
לראיון — טלפון 946180

לחברה הנדסית לטפול במים
דרושים
1. מהנדס כימאי
2. מהנדס מכונות עם נסיון בצנרת
3. מכשירן הבקיא באחזקת צנרת מים.
תנאים טובים במיוחד למועמדים המתאימים
להתקשר טל. 33802/3, לשם קביעת ראיון

לחברה להנדסה חשמלית
דרושות
1) מנהלת חשבונות
2) פקידה כללית
לפנות בכתב לת.ד. 8299 ת"א או טלפונית 822228, ת"א

לחברה מסחרית גדולה בת"א
דרוש
מנהל חשבונות ראשי / חשב
בעל נסיון במקצוע ובניהול צוות עובדים
מועמדים יפנו בכתב בצירוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 7172, ת"א
סודיות מובטחת!

דרוש
מנהל חשבונות מנוסה
למפעל יצרני משווק
נסיון מעשי בהכנת דוחות כספיים, התאמות השבונות, דוקומנטציה ליבוא ויצוא וידיעה טובה במערכת ההח"ש.
ידיעה טובה בשפה האנגלית הכרחית.
משרה טובה לאיש המתאים
לקביעת ראיון נא לטלפן בשעות לפנה"צ:
תקליטי סי.בי.אס. בע"מ
טל. 840191 ת"א
— סודיות מובטחת —

למפעלנו בלוד
דרושים:
1. מתכנן / מתכננת למעגלים מודפסים
דרוש ידע בתכנון ועריכה של מעגלים מודפסים חד־צדדיים, דו־צדדיים ורב־שכבתיים.
רצוי נסיון של שנתיים בתכנון מעגלים מודפסים.
2. שרטט / שרטטת למעגלים אלקטרוניים
רצוי נסיון גם בשרטוט טכני.
3. תמחירן
בוגר קורס לתמחירנים מטעם המכון לפריון העבודה והייצור. בעל נסיון קודם בתמחיר בבית־חרושת עתיר־עבודה. יועדף בעל השכלה תיכונית מקצועית.
4. עובדי אחזקה
מכלמנים, מסגרים, משחזים לעבודות אחזקה באגף המכני.
למועמדים המתאימים ינתנו תנאים טובים
המעונינים יפנו בכתב בצירוף קורות חיים, לטלרד, מחלקת כח אדם, ת.ד. 50, לוד.
טלרד
תעשיות טלקומוניקציה ואלקטרוניקה בע"מ

Burroughs-תמבין
דרושים:
תכניתנים לעבודה במחשבים קטנים
רצוי נסיון באסמבלר ו/או קובול
עבודה מעניינת עם סיכויי התקדמות נאים
בכתב יד נא לפנות לת. ד. 11014 תל־אביב
— סודיות מובטחת —

AUDI 100
מכונית למופת

החל מ- 34,240 ל"י

עם שינוי שיטות המיסוי לרכב, כצפוי בהתאם לפרסום בעתונים, יועלו מחיריהם של דגמי AUDI 100 ב־2500—2000 ל"י.

הזמן את ה־100 AUDI שלך עתה — הרווח וההנאה יהיו כולם שלך!

הזמן נסיעת מבחן ב־100 AUDI — ותיווכח כי נסיעה אחת שקולה כנגד 1000 מילים!

AUDI NSU

עדיפות באמצעות הטכניקה

משקיעים גרמנים החליטו לא להצטרף לחב' ההשקעות

רשו לקבל את הבנק לספנות ✶ המטרה, 100 מיליון ד'

מאת אלעזר לויה, סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ויכוחים בין שר האוצר מר ...ם ספיר לבין כמה משקיעים ...הודים־גרמנים שקדמו להתלכה ...קים את חברת ההשקעות החדשה (לפי שעה אין לה שם), ש־קבלה בין משקיעים שנערך ב־... שעבר בציריך. המשקיעים ...רמנים, ובעיקר ה"ה בראון ו־...ורמן, דרשו משר האוצר הטבות ...צות, ובראשן תשואה קבועה ...והשקעות.

...ר ספיר אמר כי אינו יכול לקבל ...ישות זו. המשקיעים דרשו גם ש־...שלת ישראל תתחייב למכור להם ...ת הבנק לספנות. שר האוצר השיב ...אם יוחלט למכור את הבנק, הדבר ...עשה במכרז.

...דיונים בין המשקיעים לבין שר ...אוצר נמשכו עד חצות הלילה, וב־...תום החליטו כמה מהנאשמים לא ...טול מניות בחברה החדשה. בין ...פורשים מהרכישה, נוסף להיה בר־...ן וקלורמן, נמצאים אנשי העסקים ...צ'יין וריץ' (שותפים בחברה הער־...ת בבניה להשכרה בגרמניה), פרנ־...ל, פייג (מבעלי מלונות הילטון ...לאוה בתל־אביב) וגרסלר. 18 מש־...קיעים אחרים התחייבו כל אחד לר־...ש מניה של מיליון דולר. מר ספיר ...מר, כי המשקיעים. ואחרים ...שעה עד 22 בפברואר לרכוש מנ־...ות. נמסר כי אחרים מהם מתכוננים ...בוא לארץ בשבוע הבא לצורך זה.

ועדה מכינה

...אנשי העסקים, רובם מגרמניה, שהשתתפו בכנס, בחרו ועדה מכינה (שמונה חברים לקראת הקמת ורי־שום החברה החדשה. חברי הועדה הם: היה מנדמן (בעל מלון כמאל בתל־אביב), שאלוך (בעל מלון גרנד ביץ' ופרוייקט מגדלור), זבדלוביץ (שותף סיני ב־50% במפעל סולתם), קלורמן, פרצאר (איש עסקים ממינ־כן), גוטסדינר, שותפו הצרפתי ב־פרוייקט דיזנגוף סנטר של מר אריה פילץ (שאף הוא נכח בכנס) והקבלן אהרון רובינשטיין.

מטרת החברה להגיע להשקעה של 50 מיליון דולר עד סוף השנה, ו־100 מיליון דולר עד סוף 1974. כל הונה של מניה ישלם 250 אלף דולר עם ההתחייבות, ואת היתרה בתשלומים. החברה החדשה תעסוק, כפי שהודיעו ה"ה ספיר ואברהם אגמון (מנכ"ל האוצר) בכנס, בשלושת התחומים הבאים:

✶ תעשיה: הקמת מפעלים חד־שים, רכישת מניות במפעלים קיימים לשם הרחבתם, הקמת מבנים לתעשיה והשכרתם לתעשיינים מקומיים.

✶ יצוא: עזרה בקשרים ליצוא ישראלי לארצות השוק המשותף, הקמת חברות שיווק לעידוד היצוא הישראלי.

✶ תיירות: הקמת מרכזי ביקור ושירותים לתיירים במקומות שונים בארץ.

מר עוזי רסקין, מנהל "ישראלום", ברכזו את עבודות ההקמה של החב־רה, אך לא יהיה מנהלה. מר ספיר יציע לממשלה, כי המשקיעים בחב־רה יקבלו הטבות זהות לאלו ש־קיבלו המשקיעים בחברה לישראל. נראה כי משקיעים ישראלים יוכלו לרכוש עד 20% ממניות החברה ול־שלם בלירות, ולא בדולרים.

עת"א נוטה לבטל המיכרז למכירת מגרש בית־המטבחים

הציעו 8 מיליון ל"י בעד קרקע ששוייה 10 מיליון ל"י

מאת אלעזר לויה, סופר "הארץ" לענייני כלכלה

עיריית תל־אביב נוטה לבטל את המכרז שהוציאה למכירת מגרש בית המטבחים בצפון תל־אביב, ולהוציא מכרז חדש, מא־חר שכל חמש ההצעות שהוגשו למכרז היו במחירים הנמוכים מ־שוויו הריאלי של המגרש, שהוא כ־10 מיליון ל"י. הנושא נבדק עתה על־ידי היועץ המשפטי של העיריה.

חמש ההצעות שהוגשו היו: חברת יקים 8.25 מיליון ל"י; רסקו 8 מיל־יון; משקיע יהודי־שווייצי המיוצג על־ידי משרד עו"ד הרצוג 7.25 מיל־יון; בעת"א (חברה בת של הלפסוד קלור־מאיר, שבבעלותה בית העיריה) 7 מיליון; ליאופולד 6.9 מיליון ל"י. כ־30 קבלנים ביקשו את החומר של המכרז, אך רובם לא השתתפו בו מפני שאינם יכולים "להרים" הש־קעה בגודל זה.

מגרש בית־המטבחים הוא עתודת הקרקעות הגדולה האחרונה שנותרה למכירה בצפון העיר. המקום, ש־שטחו כ־9.5 דונמים, היה מיועד ל־גינה ציבורית, אך העיריה החליטה לצמצם את הגינה למחצית השטח ו־לבנות על היתרה, כ־4.5 דונמים, בנייני מגורים — על אף מחאות ה־שכנים. בבקום יותר לבנות שלוש רבי־קומות ובהם בסך־הכל 120 די־רות בנות 3.5 חדרים בממוצע — כלומר 420 חדר. לפי הערכה שמרנית של 25 אלף ל"י לחדר מגיע שווי ה־קרקע ל־10 מיליון ל"י לערך. ארגון הקבלנים הזהיר את העיריה, כי היא תתקשה לקבל הצעות טובות, בשל ההיקף הכספי הגדול של העיסקה. הארגון הציע לעיריה לפצל את ה־מגרש ל־3—4 מגרשים קטנים ולמכ־רם בנפרד, אך העיריה דחתה את ה־הצעה.

השופט א. חייבי מועמד לראשות עיריית אשקלון

מאת סופר "הארץ" בדרום

השופט המחוזי אהרון חייבי יהיה מועמד המערך לראשות עיריית אש־קלון בבחירות הקרובות — החליטה מזכירות סניף מפלגת העבודה ב־אשקלון.

מועמדותו של מר חייבי נתקבלה פה אחד על ידי 68 חברי מזכירות הסניף, שהשתתפו בישיבה בנוכחותו של יו"ר הועדה המוניציפלית של מפלגת העבודה מר שרגא נצר. עוד בבחירות הקודמות ביקשה מפלגת העבודה מהשופט חייבי לעמוד בראש רשימה לעיריה, אך הוא דחה את הבקשה. פניות מתחדשות של הסניף ושל אישים מרכזיים במפלגה.

באשדוד מתנהל מאבק על ה־מועמד לראשות העיריה מטעם המערך. המועמדים לתפקיד זה היה שאול בן־שמחון, חבר ה־ועדה המרכזית של ההסתדרות והושע פרץ. מר פרץ רמז שאם לא יינתן לו לעמוד בראש רשי־מת המערך, הוא יעמוד בראש רשימה עצמאית בבחירות ה־קרובות.

משלחת העה"ז דורשת מההסתדרות לפעול לפתרון בעיית הזוגות הצעירים

בפגישה שנערכה אתמול בבנין ה־ועד הפועל של ההסתדרות, בין מש־לחת של ארגון הזוגות־הצעירים ליד תנועת העולם הזה — כוח חדש לבין היה בתמן פיין מזכירת העובדים ו־גיורא רוזן, עוזר למזכיר ההסתדרות, העלו חברי המשלחת את בעית ה־זוגות ודרשו מההסתדרות להפעיל את השפעתה ואת כוחה העירוני ו־המוסרי לפתרון הבעיה.

לדברי המשלחת, בידי ההסתדרות המפתח לפתרון חלק ניכר מבעיית ה־זוגות הצעירים.

איגוד המשתמשים דורש שיפור המצב בנמלים

מאת סופר "הארץ" בחיפה

איגוד המשתמשים בהובלה ימית התריע אתמול על מצבם החמור של נמלי חיפה ואשדוד, שעמדות בהם צפיפות שלא היתה כמוה מזה שנים. ... הנמלים לנקוט צעדים לא שגרתיים לתיקון המצב. האיגוד הזהיר, כי אם לא יחול השיפור המיוחל ימשיכו חברות ה־ספנות לגבות היטלי הצפיפות גם ב־עונת הקיץ.

שירה לינזי: אלמונים צילמו הפיצוץ

מאת סופר "הארץ" בירושלים

אלמונים באו אתמול לצלם את תוצאות הפיצוץ בביתה של האמרי־קאית שירה לינזי בשכונת בית הגן בירושלים. גב' לינזי, השייכת ל־תנועת "היהודים למען ישו", ראתה את האלמונים מבעד לדלתה, אולם חששה לפתוח את הדלת. היא אמרה אתמול לסופר "הארץ" לדעתה "ש־האלמונים צילמו, כדי להראות ל־שולחיהם את תוצאות הפיצוץ". המש־טרה הודיעה כי מניחי חומר הנפץ, שלא גרם נזק לרכוש או לנפש, באים מחוגים דתיים הנלחמים ב־מיסיונרים.

(ראה ראיון עם גב' לינזי — ב־מוסף "הארץ").

קוברסקי על החלטת עיריית נתניה

(ע). החלטת מועצת עיריית נתנ־יה לאפשר לקבלני בנין המשכירים דירות לעולים, בניה נוספת של די־רה בין עמודים או דירה נוספת ב־קומה עליונה, אין לה כל ערך מח־ייב, — אמר מנכ"ל משרד הפנים, מר ח. קוברסקי, בתשובה לשאלה.

לדבריו החליטה העיריה על כך כ־המלצת מועצה ולא כועדה מקומית לבנין ערים שדנה בבנייני בניה. אך אילו גם החליטה על כך הועדה המ־קומית לבנין ערים, אין בסמכותה ל־ממש החלטה זו, בלי אישור הועדה המחוזית, ואין להניח שגופי התכנון בועדה המחוזית ובמשרד הפנים יתנו ידם לחריגה כזאת.

המנכ"ל הוסיף, שאם תיגלה שעי־ריה נתניה תממש את החלטתה יש למשרד הפנים מספיק סמכויות כדי להעמיד אותה על מקומה.

משלחת הפארלמנט האוסטרי — בישראל

בימים הקרובים תגיע ... משלחת פארלמנטרית אוסטרית, בראשותם של סגן יו"ר הפארלמנט האוסטרי מר פרבסט ומר ביטל — שניהם מראשי אגודת ישראל־אוסטריה. מטרת הביקור: היכרות עם הארץ וחקר בעיית ישראל ...

רמי ליבנה, דוד קופר ויחזקאל כהן, מנאשמי רשת־הריגול, שאתמול הוארך מעצרם עד לסיום ההליכים המשפטיים נגדם (צילום: י. פ. פ. א.).

הוגשו כתבי־אישום נגד 9 נאשמים נוספים כחברי רשת־הריגול והחבלה הסורית

"הרשת תיכננה לחבל במפעלים הפטרו־כימיים ליד עכו, בבית חרושת למלט, במחנות צה"ל ובמיתקנים חיוניים"

(ע). רשת הריגול והחבלה ה־יהודית־ערבית תיכננה ביצוע ח־בלות במפעלים הפטרו־כימיים ליד עכו, בבית החרושת למלט, במיכלי גז במחנות צה"ל ובמית־קנים חיוניים אחרים — נודע אתמול מכתב האישום שהוגש נגד תשעה נאשמים נוספים של רשת זו.

פרקליט המחוז, עו"ד יצחק גר־בלי, הגיש את כתב האישום הרביעי נגד הנאשמים. נאשמים אלה יישפטו בארבע קבוצות נפר־דות, לפני בית־המשפט המחוזי ב־חיפה, באשמת ביצוע עבירות בט־חוניות שונות.

להלן חלקו של כל אחד מתשעת הנאשמים, כפי שהדבר בא לידי ביטוי בעשרות הסעיפים הכלולים בכתב האישום:

● יוסף בן אחמד נאסר, פועל בן 22 מהכפר עראבה, אשר זכה לכינוי מחתרתי כפול — "חאלד" ו"ג'יהד" — היה כלקוחותיו של דאוד אל טורקי הנאשם כראש הרשת.

בכתב האישום נאמר, כי נאשם זה הצטרף לארגון וידע על נסיעתו של טורקי לקפריסין ב־1969. כן נאמר, כי הנאשם ידע על יציאתם של מפקדי חוליות של הארגון לאימו־נים לחו"ל, והוא תודרך על ידי טורקי בתחום גיוס חברים נוספים לארגון.

כן נאמר, כי נאשם שמע מפי טור־קי, כי לחוליות השונות במסגרת הארגון יהיו משימות בביצוע מעשי חבלה בבסיסי צה"ל, במתקנים אח־רים לרבות בתי הזיקוק, מיכלי דלק וגם וצה. נאשם זה פעל ואיתר מ־קומות מיסתור לנשק וחומרי חבלה שעמד להגיע לישראל מלבנון, ב־אמצעות שליחים.

ההכנות לפעולות חבלה

● חסן עטלה (24) זכה אף הוא בכינוי מחתרתי כפול: "שמס", ו"ספורי". ... לאחר שגויס ב־1970 ל־רשת, ... 1972 ... לנסוע לחו"ל, ביולי 1972, לצורך אימונים בנשק ובחבלה. עוד נאמר, כי הוא נפגש בנושאי עם חבר אחר ... "מנצאויה", שהודיע לו כי הוא ... אשר עליו יהיה לבצע את פעולות החבלה ב־מפעלים הפטרו־כימיים, בית החרו־שת למלט, במפעלי גז, במחנות צה"ל ועוד. נאשם זה הכין מקום מיסתור לנשק באדמות משפחתו ב־גליל.

● עומר בן מובהא על' עטלה (28), פועל תושב הכפר עראבה, ש־כינויו המחתרתי "קמרי", מואשם כי הצטרף לרשת בסוף 1970, לאחר ש־גויס על־ידי שני הנאשמים דל־עיל.

● עלי בן מוחמד סמבה (26), פועל דפוס מעראב־סימניה, גויס ל־רשת, לטענת התביעה, בשנת 1971 על־ידי הנאשם סובחי נעראני, שהיה אחר מכן מפקדו. בכתב האישום נאמר כי הוא מיועד לצאת לחו"ל לאימו־נים אף הכין דרכון לשם כך, אך נסיעתו לא יצאה לפועל. נאשם זה גייס את הנאשם מוחמד דסוקי, מה־כפר טייבה. כן טוענת התביעה כי נאשם זה פנה, במסגרת עיסוקו ב־אירגון ועיסוקיו בחיפוש אחרי כלי נשק, לאדם שהשתייך לארגון ה־מחבלים "אל פתח", ובאמצעותו בי־קש להשיג את הנשק.

● מוחמד בן חליל דסוקי (48), פועל מכפר טייבה, מואשם כי גויס בתחילת 1972 על־ידי הנאשם עלי סימניה.

● שאוקי בן קאמל חמאדה (23), פועל משפרעם, מואשם כי גויס ל־רשת על־ידי הנאשם אניס קרצאוי. לטענת התביעה זכה לכינוי ה־מחתרתי "אבו חליל". התביעה טו־ענת כי ידע של אימון מגייסו ב־סוריה.

● חליל בן חנא קסיס, נגר בן 31 מחיפה, מואשם כי הצטרף ל־רשת בקיץ 1971 לאחר שגויס על־ידי דאוד טורקי, שהציע לו לנסוע לחו"ל לאימונים. גם נסיעתו של נא־שם זה לא יצאה אל הפועל.

● ברין בן חנן שולמאן (27), חקלאי מכפר סירה, שקיבל את ה־כינוי המחתרתי "אבו סאלמה", הוג־לבש בהתגייסותו לרשת. בסוף 1970 פנו אליו, לטענת התביעה, שאוקי חמיב, אחוד אריב וסובחי נעראני, וביקשוהו להצטרף לאירגון קומו־ניסטי מהפכני.

התביעה טוענת, כי תחילה סירב נאשם זה להצטרף לארגון הקומו־ניסטי המהפכני, וטען כי יש לו ב־כפרו מסגרת פוליטית והיא המפל־גה הקומוניסטית. אך לאחר כחו־דשיים נענה להצעת סובחי, שסיפר לו שהוא עצמו כבר התאמן בסוריה ו־הצטרף לרשת.

● חנא בן נחלה סבית (30) פועל מתרשיחא, הגיע באותן בקרי אל ה־רשת. לטענת התביעה התייצב בחנו־תו של טורקי בחיפה במטרה לקנות ספרים, אך בעת שיחה בין השנים, משהוברר לטורקי כי הנאשם מכיר את חביב קוהג'י (לשעבר המורה בביה"ס האורתודוכסי בחיפה, שהי־גר אותו בלוזנה, קשה היכים ל־חו"ל, ונתפר שם לשכן מודיעין סורי), מסר לו טורקי דו"ש מחביב קוהג'י. התביעה טוענת, כי הנא־שם סבית הכיר אישית את קוהג'י עוד בטרם היגר זה מהארץ, דן אתו בהקמת ארגון סודי שיפעל נגד ה־מדינה. באחת מפגישותיהם הבטיח קוהג'י לשגר אליו שליח. והותיר בידו סיסמה שבשליח זה צריך היה לפנות אליו באמצעותה.

התביעה טוענת, כי כשמסר טור־קי את דרישת השלום מקוהג'י חשב הנאשם סבית כי טורקי הוא השלי־ח המיועד, וביקש ממנו להזדהות באמצעות הסיסמה, אך טורקי לא ידע אותה סיסמה. נאשם זה, טו־ענת התביעה, סייע בידי טורקי ל־העביר הודעה לאדם אחר, הוא ה־יחיד שבין תשעת הנאשמים שאינו מואשם בחברות בארגון, אך כצד שני הוא נאשם בעשיית עבודה ו־מתן שירות להתאגדות בלתי מו־תרת וחיפוי על עבירה בטחונית.

כתב אישום חמישי

כתב אישום נוסף, החמישי ב־מספר, הוגש אתמול לבית המשפט המחוזי בחיפה נגד אחמד מחמוד הזהארי, בן 40, פועל מתרשיחא, ה־מואשם בעבירה אחת — חיפוי על עבירה בטחונית. משפטו יחל ב־6 במארס.

בסה"כ הוגשו בפרשת ריגול זו כתבי אישום נגד 33 אנשים.

הוארך מעצרם של 26 מנאשמי הרשת

(ע). שופט בית המשפט המ־חוזי בחיפה, מר שמואל סלתים, האריך אתמול עד לגמר ההלי־כים המשפטיים נגדם את מעצ־רם של 26 מנאשמי רשת הרי־גול והחבלה שפעלה בשירות ה־מודיעין הסורי. עם הנאשמים נמ־נים ארבעה יהודים ו־22 בני מי־עוטים. התחלת המשפט נקבעה על ידי השופט ל־11 במארס ול־12 בו.

ברחבת בית־המשפט המחוזי ב־חיפה שהיתה סגורה וגדורה עוד ביום די אתמול, הצטבר כחות מוג־ברים של שוטרים, אנשי הג"א ו־חיילות חיפה.

בעוד שבדיון הקודם התקהלו ר־בים מתושבי העיר לפני בית המש־פט הרי השבוע היה מספר הסקרנים מועט.

הכניסה לאולם בית המשפט הו־תרה רק לעיתונאים, עורכי דין, אנ־שי טלוויזיה ורדיו ובני משפחה.

בין הבודדים שלא היו קשורים ישירות במשפט הכו להיכנס לאולם, היה עו"ד מאיר כהן, חבר מועצת עיריית חיפה, אשר אחיו ברוך כהן, נרצח במאדריד.

הדיון בהארכת מעצרם של ה־נאשמים נמשך כל שעות הבוקר כיוון שהנאשמים הובאו לבית ה־משפט בשלוש קבוצות נפרדות. בין אלה שהובאו אתמול היו מאלי לר־מן, דוד קופר, יחזקאל כהן ורמי ליבנה.

כל הנאשמים, להוציא יחזקאל כהן, הודיעו לשופט סלתים כי מינו ל־עצמם עורכי־דין, אלא שרוב ה־סניגורים הללו לא הגיעו לבית ה־משפט. השופט סלתים אמר לנאשם יחזקאל כהן, כי אם לא ייקבע לו סניגור עד פתיחת המשפט, תמנה לו המדינה סניגור שיגן עליו.

השופט גם נעתר לבקשה להאריך את מעצרם עד לגמר ההליכים ה־משפטיים נגדם, כשם שעשה זאת לגבי שאר הנאשמים.

ארגון עובדי הטכניון ביקש מ־ההסתדרות הפקידים בבמ"ח אישור לנקיטת סנקציות כמחאה על שיטת מינויים, שנוהגים בה ראשי יחי־דות אקדמיות בטכניון. הארגון טו־ען כי ראשי היחידות המתחלפים כבי שנתיים־שלוש, מנסים להח־ליף באורח שרירותי גם עובדי מינ־הל בכירים ביחידותיהם.

הוראה להפסיק בניית ביה"ח „שערי צדק"

מאת גדעון אלון, סופר "הארץ" בירושלים

הועדה המחוזית לתיכנון ובנ־יה בירושלים הורתה אתמול ל־הפסיק מיד את בנייתו של בית־החולים החדש "שערי צדק" ב־שכונת בית וגן בירושלים, כיוון שהוא נבנה בלא רשיון.

נודע כי לבית־החולים המשקיע בתיכנון בית החולים ובהקמתו כ־60 מיליון לירות, ניתן היתר לחפירת השטח בלבד — אף על פי כן כבר נבנו שלוש קומות, ללא אישור.

בפני הועדה המחוזית הופיע את־מול בא־כוחן של 200 משפחות משי־כון בית וגן המתנגדות לבניית בית־החולים הגדול, סמוך לבתיהן.

סופר "הארץ" מעיר, כי הדיון ב־נושא זה בועדה המחוזית נערך בשש ישיבות. עם מתן ההוראה יאלץ בית־החולים להפסיק את הבניה לאלתר.

סגן מנהל בית־החולים "שערי צדק" מר פסין אמר בתגובה על כך: "לא ידוע לי על כל החלטה להפסיק את בניית בית החולים".

ח"כ יפרח דורש תוספת חדרים למשפחות גדולות

מאת עמוס חדד, סופר "הארץ"

ראש המועצה המקומית שדרות, ח"כ יהונתן יפרח, הציע אתמול ב־ועדת הכספים של הכנסת לחייב חברות בניה, העובדות בשביל מש־רד השיכון בערי הפיתוח, לבנות גם תוספות חדרים למשפחות מרובות ילדים, כיוון שכיום קשה להשיג קב־לנים לביצוע בניית החדרים המוס־פים בשכונות במצוקת דיור.

מר יפרח, שמסר לי זאת אתמול, אמר כי בדיון על תקציב משרד ה־שיכון דרש להפנות משאבים תק־ציביים להוספת חדרים בערי הפיתוח. כן דרש להגדיל את אחוז בניית ה־שיכונים לעולים בערי הפיתוח, ב־צורה כזו שיעלה על אחוז השיכונים לעולים באיזור המרכז. לדבריו הוב־רר כי העולים מוכנים ללכת לערי הפיתוח כשאין דיור במרכז הארץ. בתקופה האחרונה, כשיש מצוקה דיור לעולים, מופנים רוב העולים לערי הפיתוח והם נקלטים שם היטב — אמר.

דורש לחקור ולהביא לדין את מנהל חב' החשמל באילת

מאת סופר "הארץ" בחיפה

היועץ המשפטי של משרד־התחב־ורה פנה אל מפקד משטרת אילת בתלונה על מנהל חברת החשמל ב־אילת ותבע לחקור ולהביא לדין את האחראים להפרעת עבודתם של שני מפקחים מטעם משרד־התחבורה, ש־באו לתחנה לבדוק בנושא זיהום ה־ים.

השניים באו ב־30.1 לתחנת הכוח באילת. מנהל התחנה, נאמר בתלו־נה, מנע מהם עריכת הבדיקה הדרו־שה, התפרץ כלפיהם בצעקות, העליב אותם והוציאם מהמתקן.

לחקיקה רשות או משטרה אקו־לוגית הציע אתמול ראש עיריית רמת גן ד"ר ישראל פלד, במברקים ששלח אל שרי־הבריאות והפנים.

נקבעו כללים אחידים לישיבות של מועצות עירוניות

מאת סופר "הארץ"

משרד־הפנים הפיץ בין משרדי הממשלה תזכיר הצעת חוק אשר בא לקבוע כללים ברורים ואחידים לניהול ישיבות של מועצות עירו־ניות. החידושים העיקריים:

● במקרים מסויימים רשאי מנ־כ"ל העיריה לכנס את המועצה, כדי למנוע שיתוק פעולות העיריה.

● ראש העיריה רשאי לכלול את ההצעות לסדר יומה של הישי־בה הרגילה הקרובה כסעיף ראשון במקום לכנס ישיבה שלא מן ה־מנין.

● ההזמנות לישיבות ישלחו על־ידי מזכיר העיריה. להזמנה יש ל־צרף טיוטה ודברי הסבר לתקציב, היטל מסים וחוקי עזר.

● ייקבעו סדרי דיון מיוחדים ל־ישיבות חובה על הדו"ח השנתי של הגזבר, על דו"ח מבקר המדינה ועל דו"ח מבקר העיריה לכל היותר תוך חודש ימים לאחר הגשתם. כן יקבעו סדרי דיון מיוחדים על הצ־עת התקציב ועל היטל הארנונה.

תע"ל נגד מילווה חובה

"תנועת העבודה הליברלית מת־נגדת למלווה־חובה שהציעו כמה מראשי המערך בהסתדרות; אך מ־חייבת לעומת זאת מלווה מרצון וכן ייזום מבצע נרחב בקרב אזרחי ישראל לכין מפעל רב־היקף של חסכון צבאי, בכוונה להקטין את תומרת האינפלציה המואצת" — החלטה זו נתקבלה אתמול בישיבת הועדה המרכזת של תנועת העבודה הליברלית שנתכנסה בראשותו של מר הלל זידל בתל־אביב.

בדברי הפתיחה אמר מר זיידל כי הועדה התלת־ייצוגית (ממשלה, הס־תדרות ומעסיקים) שהוקמה על ידי ראש הממשלה, כדי לעבד תכנית ל־בלימת האינפלציה, תצליח במשי־מתה רק אם תוכל להגיע להסד־רות־התחייבות של שלושת הגורמים, בדבר הקפאת מינימום של מחירים, מסים ושכר לטווח של שנתיים.

חפירות בשטח החומה השלישית בירושלים

(ל.צ.מ.). בימים אלה מסתיימת עונת חפירות בשטח החומה השלי־שית של ירושלים, שליד דרך שכם. החפירה ארכה ארבעה חודשים מ־טעם אגף העתיקות והמוזיאונים וה־אוניברסיטה העברית, בהנהלתם של שרה בן־אריה, אדריכל אהוד נצר ומר יצחק לוי, במימון חברת פז. ה־חפירה נערכה בשטח שנחפר בחלקו בשנת 1926 על־ידי הפרופסורים א. ל. סוקניק וא. ל. מאיר, מן האוני־ברסיטה העברית.

● בשכבה העליונה חשפו שרי־די מיבנה ציבורי גדול מהתקופה ה־ביזאנטית.

● מתחת לשכבה זו, לכל אורך קו החומה, נתגלו כמה קברים מהת־קופה הרומית, שנשדדו, כנראה, כבר בימי קדם.

● בשכבה הקדומה יותר נחשף חלק מאותה חומה שקטעים ממנה נבדקו על־ידי סוקניק ומאיר.

● נחשף גם מיבנה בעל חזית אחד, אשר ככל הנראה ניתן לתארכו לסוף תקופת הבית השני. לפי מי־קומו יש לשער, שמיבנה זה נסמך אל החומה.

נחשו איזה מקום 'לקח' פיג'ו במשאלי דעת הקהל?

מקום ראשון. כמובן. כמו תמיד.
וכל מי שנוהג או נהג אי פעם בפיג'ו - יודע גם מדוע.

כי פיג'ו היא מכונית שאפשר לסמוך עליה וליהנות ממנה. מכונית המצטיינת בתצוגה נפלאה, בביצועים מכניים מושלמים, ברמת בטיחות גבוהה בגימור קפדני ובעיצוב מושלם.

כל אחד מ־10 הדגמים של פיג'ו נתכנן - עד לפרט האחרון על־ידי מיטב המהנדסים ומעצבי הרכב של אירופה. זו הסיבה שהנסיעה בפיג'ו היא חוויה מהנה ומרגיעה לנהג ולנוסעים כאחד.

היתרונות המכניים של פיג'ו, עיצובה הנאה, שפע אביזרי הנוחות שבה ורשת מוסכי פיג'ו המפורסים הפרוסה על פני כל־הארץ - כל אלה הביאו את פיג'ו גם השנה למקום הראשון במכוניות מעל 16 כ"ס במשאלי דעת הקהל.

PEUGEOT

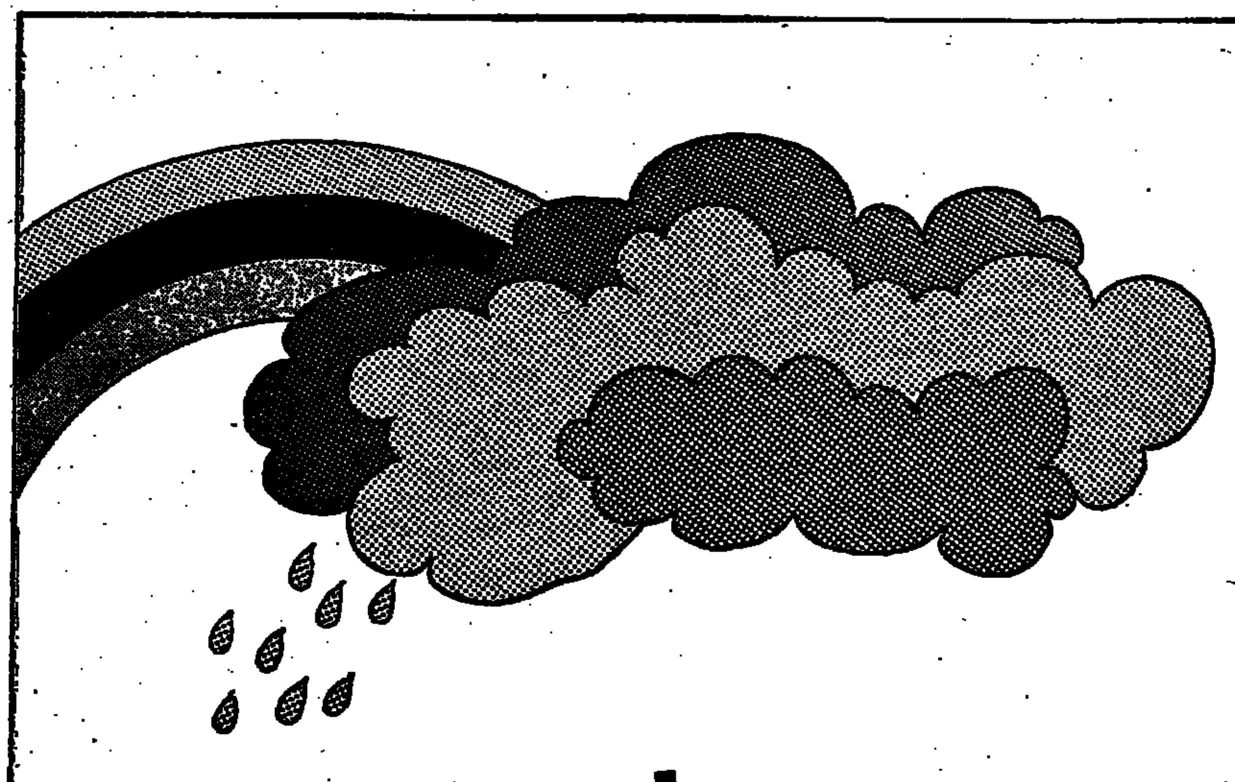

נפט וסולר להספקה ביתית

הזמנות להספקת נפט וסולר ניתן למסור **במשרדי פז** בימים א'-ה' בין השעות 07.30 עד 16.30. בימי ו' וערבי חג בין השעות 07.30 עד 15.00.

תל אביב גבעתיים רמת-גן	טל. 52341
ירושלים	טל. 527177
חיפה	טל. 539255

גזור ושמור קטע זה כדי שתהנה מחורף חמים ונעים.

פז לשירותך.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

האוניברסיטה העברית בירושלים

הפקולטה למדעי הרוח

מודיעה

טקס חלוקת תעודות בוגר

יתקיים ביום חמישי, כ׳ באדר א׳ תשל״ג (22.2.73)

תלמידים שסיימו חובותיהם לתואר בוגר ולא קיבלו הודעה כי שמם נכלל בין הבוגרים, יתקשרו ללא דיחוי עם מזכירות לעניני תלמידים בפקולטה למדעי הרוח

רהיטים וציוד אחר יתקבלו בברכה

למועדון חבורות רחוב

ההולך ומוקם בבית שמש

טלפון 02—911381 (שולה — בשעות העבודה)

יד יצחק בן צבי

מקיימת רב-שיח בנושא

„כובשים ונכבשים-
המדינה הצלבנית כמדינה קולוניאלית"

לרגל הופעת ספרו של פרופ׳ יהושע פראוור

THE LATIN WORLD OF JERUSALEM
EUROPEAN COLONIALISM IN THE MIDDLE AGES

משתתפים: פרופ׳ שלמה אבינרי
ד״ר ישראל אלדד
ד״ר משה ליסק
פרופ׳ יהושע פראוור
מנחה: מר מירון בנבנשתי

הרב שיח יערך ביום רביעי כ״ו באדר א׳ תשל״ג — 28.2.73 בשעה 20.30

בדבר הזמנות יש לפנות ליד יצחק בן־צבי, רחוב אבן־בנאל — גן הבוכרי ירושלים.

למדו לדבר, לקרוא ולכתוב

ערבית

בקורס שיפתח ב־1.3

משך הקורס 3 חדשים

נמשכת ההרשמה לקורס השתלמות ב־

עברית

מרכז לשפות

קורן
COREN

תל־אביב נחלת בנימין 3 טלפון 56347
שד׳ דוד המלך 1 טלפון 268443
חיפה רחוב החלוץ 27 טלפון 669265

משרד העבודה — הסתדרות הפקידים

המרכז להכשרה ולהשתלמות בפקידות, במינהל ובחשבונאות

חיפה

מודיעים על פתיחת קורס

הנהלת חשבונות למשתלמים

סוג 3

ועדת קבלה 25.2.73

פרטים והרשמה במזכירות ביה״ס, חיפה, רח׳ מאיר 44 טל. 24103

משרד החינוך והתרבות

האגף להכשרת עובדי הוראה ולהשתלמותם — המחלקה להכשרת עובדי הוראה

בית המדרש הממלכתי למורים
לחינוך גופני
במכון וינגייט

החלה ההרשמה לשנת הלימודים תשל״ד

שלוש שנות לימוד לקראת תעודת מורה מוסמך לבתי־ספר יסודיים ועל־יסודיים

התלמידים (או הבוגרים) יוכלו להשלים את לימודיהם באחד מהחוגים של אוניברסיטת תל־אביב לקבלת התואר הראשון. לימודיהם בבית המדרש ייחשבו כחוג שני.

לנזקקים ינתנו הלוואות והופכות למענקים בתנאים מסויימים. חייבי שירות בצה״ל ישרתו בעתוד הפדגוגי בתקופת לימודיהם.

פרטים והרשמה באמצעות הדואר לפי הכתובת: המדור לרישום ולקבלה

בית המדרש הממלכתי למורים לחינוך גופני במכון וינגייט.

אוניברסיטת תל־אביב

מודיעה על

המשך הרישום לשנת הלימודים תשל״ד

ללימודים לקראת התואר הראשון

ההרשמה תסתיים ביום רביעי, י״ט באדר א׳ תשל״ג, 21.2.73

יחידות הלימוד:

הפקולטה למדעי הרוח
הפקולטה לאמנויות ולתקשורת
האקדמיה למוסיקה
הפקולטה למדעי החברה
הפקולטה למדעים מדוייקים
הפקולטה למדעי החיים
הפקולטה למשפטים
הפקולטה להנדסה
ביה״ס לרפואה
ביה״ס ללימודי הפרעות בתקשורת
ביה״ס לעבודה סוציאלית
החוג לסיעוד
המדור להשתלמות מורים

מועמדים המשרתים בצה״ל או המתעתדים לנסוע לחו״ל, מתבקשים לפנות בכתב לקבלת טופסי רישום במועדים שצויינו לעיל.

מועד רישום זה מחייב גם תלמידים הממשיכים בלימודיהם באוניברסיטת תל־אביב והמבקשים להחליף את הוג לימודיהם לשנת תשל״ד.

חוברת הסברה וטופסי רישום ניתן לקבל אישית או בכתב על גבי גלויה במשרד הרישום, בנין מכסיקו, קרית האוניברסיטה, רמת אביב.

שעות הקבלה: בימים א׳ — ה׳ בשעות 08.00 — 14.00
בימי ד׳ גם בשעות 15.00 — 17.00
טלפון: 3־2־411191.

פניה שתגיע למשרד הרישום בתאריך מאוחר מתאריך 23.2.73 לא תיענה, וחומר הרישום יוחזר לשולחו.

המכללה למינהל

מיסודה של הסתדרות הפקידים

שלוחת ירושלים

המכללה

נמשכת ההרשמה

למכללה למינהל

ללמודים בסמסטר ב׳ שנת תשל״ג

בחוגים:

* מינהל צבורי
* מינהל עסקים

שיטת נקודות הזכות הנהוגה במכללה מאפשרת השתלבות בלימודים גם בסמסטר ב׳.

הלמודים יחלו ב־4.3.1973

כן יפתח בסמסטר ב׳ קורס השלמה לרואי חשבון בשפה האנגלית במקצועות הבאים:

מס הכנסה ומסים אחרים
חוקי חברות
חוקים אחרים

פרטים והרשמה:

בית הפקיד ע״ש משה שרת, רחוב מסריק 10, מושבה גרמנית, ירושלים. טלפון 68383, 66380.
שעות הקבלה: 10.00 — 12.00, 17.00 — 19.00

הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל

המדור ללמודי חוץ

בשיתוף עם

אגודת העיתונאים

מודיעים על פתיחת לימודי תעודה בנושא:

לימודי עיתונאות

בתל־אביב

הלימודים מיועדים לעיתונאים או למבקשים לעסוק בנושא העתונאות ויהיו פעמיים בשבוע בשעות הערב במשך שנה, בבית סוקולוב בתל־אביב

מועד הפתיחה: יום שני, 5.3.1973

פרטים והרשמה: הטכניון, המדור ללמודי חוץ, רחוב ליסין 14, תל־אביב, טלפון 268126/7, 266992

הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל

בית־הספר ללימודי מוסמכים

רישום מועמדים לתארים מגיסטר ודוקטור

לשנת הלימודים תשל״ד יתנהל במועדים הבאים:

לסמסטר הראשון מ־4.3.1973 עד 29.6.1973

לסמסטר השני מ־1.10.1973 עד 28.12.1973

המעונינים בקבלת טפסים ואינפורמציה מתבקשים לפנות אישית, בדואר או בטלפון למזכירות בית־הספר, קרית־הטכניון, בית הסנט, חדר 403, טלפון 225111, שלוחה 739.

אוניברסיטת חיפה

מודיעה

כי נמשכת ההרשמה לשנה״ל תשל״ד

ללימודי תואר ראשון בחוגים:

במדעי הרוח
בבית־הספר לחינוך (כולל המחלקה להכשרת מורים וביה״ס לחינוך של התנועה הקבוצית „אורנים")
במדעי החברה
בבית־ספר לעבודה סוציאלית
במכללת עמק יזרעאל „אהל שרה"

ללימודי תואר שני בחוגים:

ספרות עברית; היסטוריה של עם ישראל; היסטוריה כללית; אנגלית; חינוך; סוציולוגיה; מדעי המדינה.

וללימודי ספרנות, לימודי תעודה

ההרשמה נמשכת עד יום ה׳, י״א באדר ב׳ (15.3.73).

בחינת המיון הכלל־אוניברסיטאית תערך ביום ב׳ כ״ט באדר ב׳ (2.4.73).

המועמדים מתבקשים לעיין ב„מדריך לנרשמים לשנה״ל תשל״ד" בכל הנוגע למועדי בחינות הכניסה ולתהליכי הרשמה וקבלה. חוברות הסברה וטפסי הרשמה ניתן להשיג בנקודות מכירה הבאות:

1. מפעל השכפול של אגודת הסטודנטים באוניברסיטת חיפה, בימים א׳—ה׳ בשעות 09.30—17.30.
2. חיפה — זוהר, רח׳ החלוץ 22.
3. קרית מוצקין — פינת הנוער, ויצמן 10.
4. צפת — גרינבאום זאב, בנין מלון יאיר, רח׳ ירושלים 59.

סטודנטים המעונינים לרכוש את החוברות בדואר, מתבקשים לצרף המחאת דואר ע״ס 3.25 ל״י לפקודת אגודת הסטודנטים באוניברסיטת חיפה והחוברת תשלח לביתם. חיילי צה״ל הפונים באמצעות הדואר הצבאי, יקבלו חוברות ללא תשלום.

הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל

הפקולטה להנדסה אזרחית
השטח להנדסת דרכים וקרקע
המדור ללמודי חוץ
בשתוף עם
אגודת האינג׳ינרים והארכיטקטים בישראל
משרד השכון
משרד העבודה — מ.ע.צ.

מודיעים על יום עיון בנושא:

„השפעת תנאי הסביבה על חרסית תופחת כשתית לדרכים ולמבנים"

אשר יתקיים ביום רביעי, 21 בפברואר 1973, בשעה 8.30, במלון „אכדיה" חוף־ים הרצליה.

יתקיימו הרצאות ודיונים בהשתתפות:

ישיבה ראשונה אינג׳ א. פרשינסקי, משרד השכון — יו״ר
„מגמות מחקר בטכניון בהתכונות ההנדסיות של חרסיתנו התופחות" — פרופ׳ י. ג. צייטלין, פרופ״ח מ. ליבנה — הטכניון.
„מכניזם הפריקה של מסעות המבוססות על חרסית מתכווצה" — מר י. אוזן, פרופ״ח מ. ליבנה, פרופ׳ א. שקלרסקי, הטכניון.

ישיבה שניה אינג׳ ד. נרביה, מ.ע.צ. — יו״ר.
„מדידת פוטנציאל התפיחה בתנאי רוויה חלקית" — פרופ״ח ג. כסיף, הטכניון.
„הזוחק לגזירה של הרצועות לאחר הפיחה בתנאי רוויה מכר קריבי" — פרופ״ח מ. ליבנה, פרופ״ח ע. קומורניק, הטכניון.
„העמסות מחזוריות בחרסיה תופחת" — מר מ. ליאונב, פרופ״ח מ. ליבנה, הטכניון.
„השפעת הטמפרטורה על הבניה התרמית" — פרופ׳ ג. ויסמן, הטכניון.

דמי השתתפות ביום העיון: —.50 ל״י. כולל חוברת הרצאות, ארוחת צהרים וכיבוד קל.

ההרשמה: הטכניון, המדור ללמודי חוץ, תל־אביב, ליסין 14, טלפון 268126/7, 266992.

הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל

המדור ללימודי חוץ

בשיתוף עם

אגודת האינג׳ינרים והארכיטקטים בישראל

מודיעים על

פתיחת השתלמויות ערב בתל־אביב המיועדות למהנדסים ולסגל טכני בכיר

* מערכות ומעגלי מיתוג — אינג׳ ד. טוריס
51 שעות; דמי הלימוד: —.305 ל״י
מועד הפתיחה: יום שלישי, 20.2.73
* אנליזה ותכנון מעגלים טרנזיסטוריים — אינג׳ י. ברנע
28 שעות; דמי הלימוד: —.170 ל״י
מועד הפתיחה: יום שני, 26.2.73
* מעגלים לוגיים ויישומיהם במתקנים אוטומטיים — אינג׳ א. הבור
28 שעות; דמי הלימוד: —.170 ל״י
מועד הפתיחה: יום שני, 26.2.73
* קורס בטרנזיסטורים (בסיסי) — אינג׳ א. פינקלשטיין
45 שעות; דמי הלימוד: —.270 ל״י
מועד הפתיחה: יום שלישי, 27.2.73
* בקרה דיגיטלית — אינג׳ ד. לוי
20 שעות; דמי הלימוד: —.120 ל״י
מועד הפתיחה: יום שני, 5.3.73
* שיטות, ציוד והחישובים בעבודות עפר — אינג׳ צ. בוהדין
24 שעות; דמי הלימוד: —.145 ל״י
מועד הפתיחה: יום שני, 5.3.73
* שיטות סילוק שפכים — ד״ר י. פולקמן
22 שעות; דמי הלימוד: —.130 ל״י
מועד הפתיחה: יום שלישי, 6.3.73
* מערכות הידראוליות — תכנון ויישום — אינג׳ ב. גולדנברג
45 שעות: דמי הלימוד: — 270 ל״י
מועד הפתיחה: יום שלישי, 6.3.73
* הנדסת אמינות — אינג׳ מ. הרדים
28 שעות; דמי הלימוד: —.170 ל״י
מועד הפתיחה: יום שלישי, 13.3.73

בחודש מרץ תפתחנה ההשתלמויות הבאות:

* ארגון ובצוע של מבנים טרומיים למגורים ולתעשיה — אינג׳ מ. קומר
* אמנות המכירה והתנהגות צרכנים — מר ש. כהן, מר י. סירוב, מר מ. פרח, מר א. פיקר.
* ארגון מוסד מודרני — מר א. וייסברג
* בעיות ביקום — אינג׳ מ. קציר
* בעיות יסוד של תכנון אורי — אינג׳ א. ברזקוס
* דוח טכני — כתיבה, עריכה והגשה — מר ב. בן־בריה
* התכנון האקלימי של הבניה והעיר — ד״ר ב. א. הופמן
* חומרים פלסטיים — פרופ׳ א. רם
* חוק התכנון והבניה — אינג׳ א. רם
* יסודות תורת התחשיב בבניה — אינג׳ פ. ריזה
* כליות מלאכותיות והשתלת כליות באדם — פרופ׳ א. בהר
* ממירים סטטיים — ד״ר י. אלכסנדר

פרטים והרשמה: המדור ללמודי חוץ, הטכניון, רחוב ליסין 14, תל־אביב. טלפונים 268126/7, 266992.

המכללה

המדרשה למינהל
מיסודה של הסתדרות הפקידים

נפתחה ההרשמה

למכללה למינהל

לשנת הלימודים תשל״ד

לימודי ערב אקדמיים*

בחוגים:

מינהל ציבורי	7 סמסטרים
מינהל עסקים	7 סמסטרים
ראיית חשבון	9 סמסטרים

שיטות ההוראה מותאמות לאנשים הלומדים לאחר שעות העבודה.
שיטת נקודות־הזכות, הנהוגה במכללה, מאפשרת לתלמיד לקצר את משך הלימודים, בהתאם ליכולתו האישית.

מכינות במתמטיקה ובאנגלית תיפתחנה בחודש יוני 1973

פרטים והרשמה בשלוחות המכללה:

ירושלים — בית הפקיד, רח׳ מסריק 10, טל. 66380.
תל־אביב — המכללה למינהל, רח׳ אלנבי 113, טל. 624462.
חיפה — בית הפקיד, רח׳ מאיר 44—46, טל. 524103.
באר־שבע — בית הפקיד, רח׳ השלום 18, טל. 3706.

* בירושלים — יום אחד בשבוע — לימודי בוקר

האוניברסיטה העברית בירושלים

מחלקת מינהל תלמידים
המשרד לקבלת תלמידים

רישום מועמדים לשנת הלימודים תשל״ד
(1973/74)
יסתיים ביום ד׳, כ״ו באדר א׳ תשל״ג
(28.2.73).

מתקבלות בקשות לפקולטות/בתי־ספר:

מדעי הרוח	רפואה
חינוך	רפואת שיניים
הכשרת מורים (תעודת הוראה)	רוקחות
מדעי החברה	מתימטיקה ומדעי הטבע
עבודה סוציאלית	מדע שימושי וטכנולוגיה
הכשרת מנהלים למרכזים קהילתיים	הוראת המדעים
משפטים	חקלאות
	מדעי התזונה והבית
קרימינולוגיה	ספרנות

בעלי תעודת בגרות ישראלית או מי שלמד במוסד להשכלה גבוהה בארץ שנה אחת לפחות, יפנו אישית או בכתב ל„אקדמון", ת. ד. 41, גבעת רם, ירושלים 91999, ויקבלו את „המדריך לתלמיד החדש" וטפסי רישום תמורת —.4 ל״י (ללא צירוף המחאה על הסך הנ״ל לא יישלח המדריך).

חיילים בשרות חובה יקבלו את המדריך חינם, אישית או לכתובתם הצבאית.

בעלי תעודת בגרות שאינה ישראלית ושטרם למדו במוסד להשכלה גבוהה בארץ, יפנו למשרד לתלמידי חו״ל, הר הצופים, ירושלים 95621.

מועמדים חדשים או מחליפי פקולטות המבקשים להתקבל ללימודי תצהרה/מוסמך, מתבקשים לפנות לייעוץ מוקדם למזכירויות החוגים.

תלמידי האוניברסיטה העברית המבקשים להוסיף/להחליף תחום לימודים, יקבלו טפסים במזכירות הפקולטה או במשרד לקבלת תלמידים.

מועדי הרישום לשנה א׳ שלעיל חלים על כל המועמדים.

בדוק מהירות קריאתך והבנתך - חינם

לאחר מכן תוכל להצטרף לקורס

קריאה מהירה
של מיל״ה

מה תוכל להפיק מהשתתפותך בקורס? אתה תכפיל את מהירות קריאתך (שהיא כיום כ־150 מלה בדקה). פי־שניים, לפחות. אולם אתה מסוגל לקרוא פי־שלושה, פי־ארבעה ופי־חמישה יותר מהר. אם הנך כשרוני במקצת, אתה מסוגל לקרוא מעל 1000 מלים בדקה (כשלושה חצי עמודים) וכל זאת תוך קליטה והבנה של חומר הקריאה.

הקורס יפתח בבית ציוני אמריקה, רח׳ אבן גבירול 26 תל־אביב ביום שני 19.2.73 וביום חמישי 22.2.73 בשעה 6.00 בערב. ההרשמה במקום.

קורס לקריאה מהירה בביתך — פרטים: ת.ד. 470 פתח־תקוה

אוניברסיטת הנגב

באר־שבע

מודיעה

ההרשמה של מועמדים חדשים
לשנת הלימודים תשל״ד
(1973/74)

תסתיים ביום רביעי כ״ו אדר א׳ 28.2.73*

לחוגים/מחלקות:

הפקולטה למדעי הרוח והחברה (בחסות האוניברסיטה העברית): מקרא, ספרות עברית, לשון עברית, צרוף בין חוגי לשון עברית וספרות עברית, מחשבת עם ישראל, היסטוריה של עם ישראל, היסטוריה, גיאוגרפיה, חינוך, מסלול משולב חינוך ומדעי ההתנהגות, תעודת הוראה, הלשון האנגלית וספרותה, הלשון הצרפתית וספרותה, פילוסופיה, מדעי ההתנהגות, כלכלה, סטטיסטיקה.

הפקולטה למדעי הטבע: ביולוגיה, גיאולוגיה, מתימטיקה (קיימת אפשרות ללמוד מתמטיקה בצרוף חוג ממדעי הרוח והחברה); קיימת אפשרות להתמחות, אחרי השנה הראשונה, לקראת מדעי המחשב), פיסיקה, כימיה, מדעי הגרעין.

הפקולטה למדעי המכנולוגיה: הנדסת מכונות, הנדסה כימית, הנדסת חשמל ואלקטרוניקה, הנדסת תעשיה וניהול, הנדסת חומרים.

לקבלת פרטים וטפסי הרשמה נא לפנות בגלויה למדור הרישום, אוניברסיטת הנגב, ת.ד. 2053 באר־שבע.

* הערה: מעטפות הנושאות חותמת דואר לאחר התאריך הנ״ל תוחזרנה לשולחיהן.

משרד העבודה — משרד החינוך והתרבות

המכון הממשלתי להכשרה טכנית

אוניברסיטת הנגב

בית הספר להנדסאים באר־שבע

מודיע על פתיחת ההרשמה לקורס

טכנאי אלקטרוניקה - לימודי יום

משך הלימודים — 3 סמסטרים
תנאי הקבלה — בוגרי תיכון בעלי תעודת־בגרות או בגרות אקסטרנית.
פתיחת הקורס — בחודש מרץ 1973

* פרטים והרשמה: ביה״ס להנדסאים, רח׳ בזל 71, באר־שבע. טלפון 3290; ת.ד. 45, בימים א׳ ה׳ בין השעות 08.00—13.00 ובין השעות 17.00—20.00. ביום ו׳ אין קבלת קהל.

הועדה לאנרגיה אטומית

המרכז למחקר גרעיני, נחל שורק

מילגות לתלמידי מחקר לתארים M.Sc ו־Ph.D

המרכז למחקר גרעיני מודיע על מלגות לתלמידי מחקר לתואר M. Sc. ו־Ph. D. בשטחים כימיה ופיסיקה

המילגות תוענקנה לתלמידים אשר נתקבלו במוסדות להשכלה גבוהה. עבודת המחקר תתבצענה במעבדות המרכז ובהדרכת חוקריו.

* בדבר פרטים, נא לפנות בכתב אל:
המזכירות האקדמית
המרכז למחקר גרעיני, נחל שורק, דאר יבנה.

הליברלים תובעים שחרור סחורות בלי העלאת מכסים

הנהלת המועצה הכלכלית, שליד המפלגה הליברלית, תובעת שחרור מיד של סחורות הנצברות במכס בד לי שבעליהן יצטרכו לשלם מכסים גבוהים יותר.

יו"ר הנהלת המועצה ד. שיבמן אבח כי לא יהגן שער הכסתר הד העצמה יגדיר ברבים כי אין מקום להעלאות במחירים על המלאי הקיים — ואילו המבטלה הפכב את שהד רזרן של הסחורות, בנגבה לייקרן צלידי הנלה מכסים גבוהים יותר.

חוקרים ישראליים מנסים להפוך כדוריות דם „אי" ו„בי" לכדוריות „או"

מאת סופר „הארץ"

ניסיונות שבהם נבדקת האפשרות להפוך כדוריות־דם אדומות מסוגים „A" ו„B" לכדוריות בסוג „O" נעשים באוניברסיטה במכון וייצמן — נמסר בעלון הפנימי של המכון.

עבודת המחקר נעשית על־ידי ד"ר הרולד פלאורו בשיתוף עם מר נועם הירש ופרופ' נתן שרון. תוצאות המחקר עשויים לחולל מהפכה בתחום עירוי הדם וכן להקל על המחסור התמור בדם מסוג „O".

שערי ניירות ערך בבורסה התל־אביבית

15.2.73

מניות			
בנקים מסחריים			
חברות לאחזקות בבנקאות			
אי. הי. הי (ב)	356		361
אי. די. בי. בי׳ (ב)	291.5		293.5
אי. די. בי. ר״ב (ש)	286		288
אי. די. בי. ב (ש)	390		
אמר (ש)	447		447
אי׳ בריטי ר״ב (ב)	344		
אי׳ בריטי (ב)	341	−3	
דיסקונט א׳ (ש)	660	−3	660
מזרחי (ב)	197		201
פועלים ר״ב (ב)	435		435
פועלים (ב)	417	−1	416
בל״ל (ש)	420	+1.5	426
בל״ל הדבות (60%) (ש)	416.5	+2.5	422
בנקים למשכנתאות			
אפותיקאי (ב)	300.5	+0.5	302
כרמל (ב)	175	+4.5	
משכנתי בנין	280.5	+0.5	
פה׳ משכנת׳ (ב)	266		267
שבון בב׳	251	−3.5	255.5
טפחות בב׳	267	−1	266
טפחות ר״ב	255.5	−1.5	255
קבון ר״ב	262	−1	265
מוסדות מימון עצמאיים			
שילטון	138.5	−3.5	140
אוצר להשקעה	293	−1	298
הקלאות	90		
פה׳ השקעה בב׳	80		80.5
ביטוח			
הסנה	263	−1	268
סהר	252	+2	251
צור	168		
מסחר ושירותים			
בית הרכב	84.5		85.5
דלק (ש)	232	−1	235
דלק (ב)	246	−5	250
קידר 1	495		
קידר 10	437	−4	429
חשמל	71.5	+0.5	72
כמנה	240		240
צים	467	+22	
מקרקעין, בניה, פתוח והדרים			
אזורים	246		
אפריקה 1	347.5	+0.5	
אפריקה 10	310	−1	312
הכשר הישוב ש׳	225		227
הכשר הישוב ב׳	227		231
סולל בונה מ׳	160	+7	
נכסים	264.5	−0.5	267
ישרס	204.5	−0.5	205.5
כתדרין	173	+1	177
נכסי הדר	[illegible]	[illegible]	112.5
משקעים	124		124
נאות אביב	101.5	−3	104
פרי אור	162		
ריאלקו	141.5		
רסקו בב׳	125.5		129
רסקו רב׳	98	+2	99.5
תעשיה			
אליאנס	615	−5	610
אלקו 1	109.5	−0.5	110
אלקו 2.5	108		110
אלקטרה 1	333	−1	330
אלקטרה 5	334	−1	331
ארגמן בב׳	369		370
ארגמן (ב)	365.5		365
אתא ב׳	170		171
אתא ג׳	170		170
דובק	442	−3	444
כבלים	225		225
כבג (ב)	950		
כימיקלים	59.5	−0.5	
ל׳ אפשטיין	84.5		
מולר	258	−2	
פניציה (ב)	135	−1	135.5
פניציה 10	130		
ניר חדרה	422		417
עסיס	281.5	−1.5	
בושהן	369		
שרד	133.5		
שמן	133	−2	134
תנל	312	−7	315
חב׳ השקעות			
אלגר (ב)	114.5	−1	115
אלרן (ב)	270	−6	268

כורמית	299	−5	297
פועלים השק׳	310		310
פז	115	−1	115.5
חלפסון 1	206	−3	
חלפסון 10 (ב)	128.5	+1	131.5
אמפא	154	−3	155
דיסקונט השק׳ (ב)	289	−1.5	287.5
מזרחי השק׳	139	+1.5	142.5
בל״ל השק׳	261	−1	262.5
פריון	128	−2	
הסנהה	127	−1	128
יצוא השק׳	91	+1	91
כור	186.5		187
כלל השק׳	247	−0.5	248
כלל תעשיות	241		243
צוה	205.5	−5	207.5
פטריה	79		77.5
נפט			
נפטא	70.5	−0.5	70.5
לפידות (ש)	148	−3	147
לפידות (ב)	164	−3	
אגרות חוב להמרה			
שטרי הון בל״ל	164		168
שטרי הון בל״ל	125		130.5
פה׳ משכנתי	134.5	−1	135
הכשר הישוב	115		115
אלקטרה	230	+1.5	
ארגא	111.5	−1	112
דיסקונט השק׳	140	−1	140
מזרחי השק׳	113	−0.5	113
אי. די. בי	115	−1.5	115
מניות הצמודות במטבע חוץ			
אוגיקו א׳ (ב)	81	+1	82
8% אוגיקו (ב)	109		112
7% פ׳ התעשיה (ש)	214	−6.5	
6% פ׳ התעשיה ב׳ (ש)	175		
6% פ׳ תעשיה גג (ש)	108		
6% פ׳ התעשיה גג 1 (ש)	108		
בניה (ש)	74.5		

אגרות חוב

	כמויה	שינוי
צמודות הדולר		
5% חוצא ים המלח (ש)	215.2	+1
5% אג״ח ים המלח (ב)	139	−1.4
6% חשמל הסיבה ב׳ (ש)	136.9	+0.3
חלפסון קלור מאיר אג״ח 6.5% (ש)	87.5	−0.5
תהליים 5	123	−0.4
תהליים 6	123.7	−3
תהליים 7	131.8	+3
תהליים 8	103	−0.1
תהליים 9	104.3	−0.5
תהליים 10	106.7	
תהליים 11	104.8	+0.1
תהליים 13	105.2	−0.1
תהליים 14	105.3	
תהליים 15	109	−0.1
תהליים 16	109.4	+0.1
תהליים 17	106.5	
תהליים 18	105.9	+0.5
תהליים 19	109.1	−0.1
תהליים 5 פדיון	122	
תהליים 7 פדיון	129	+4
תהליים 8 פדיון	104.5	+1.3
צמודות למדד		
קרן הביה		
מלוה בטחון 1968		
סדרה א	167.5	+0.7
סדרה ה	167.4	
סדרה מא	164.6	−1
מלוה בטחון 1969		
סדרה א	163	
סדרה ט	155.5	
סדרה מא	156.9	
מלוה קליטה 1962		
אינדקס 132.6	170	+0.3
מלוה קליטה 1963		
אינדקס 132.6	238.1	
מלוה קליטה 1964		
אינדקס 138.5	218.2	−0.2
מלוה קליטה 1965		
אינדקס 110.1	199.5	+1.3
מלוה קליטה 1966		
אינדקס 118.7	167.2	−0.2

שערי מטבע חוץ בין בנקאיים (Interbank)

אתמול (15.2.73) באירופה

מסירה מיידית (Spot)

$ אה״ב	2.4560/90	ל־1 £ שטרלינג
מרקים גרמניים	2.9430/80	ל־1 $ אה״ב
פלורינים הולנדיים	2.9660/720	"
פרנקים שוויצריים	3.3700/3800	"
פרנקים בלגיים	40.88/95	"
פרנקים צרפתיים	4.63/4.64	"
לירות איטלקיות	567/571	"
יינים יפניים	260/263	"

מסירה מאוחרת (Forward)

	$/$	פר״ש/$	מר״ג/$
חודש:	2.4492/530	3.3605/725	2.9080/180
חודשיים:	2.4404/42	3.3525/645	2.8980/2.9080
3 חודשים:	2.4334/72	3.3470/590	28880/980
6 חודשים:	2.4143/83	3.3340/490	2.8630/780

הנתונים נמסרו על־ידי בנק דיסקונט לישראל בע״מ

בנק דיסקונט לישראל בע״מ

	מחיר היחידה	מחיר פדיון
אלון ($ 31%, אינדקס 69%)	124.54	121.48
דקל	506.7	482.1
ברוש	219.4*	208.8*

המוהל: חברה להשקעות של בנק דיסקונט בע״מ

החברה לניהול קרנות בנאמנות בע״מ

	מחיר יחידה	מחיר פדיון	מחיר שוק
צבר	305.4	291	298.2
ארז	168.5	160.8	164.7
איתן	119.51	—	116.60

הנאמן: בנק הפועלים בע״מ

ההסתערות על המטבעות החזקים והזהב — נמשכת

בשוקי ההון והכספים

מאת מרדכי צבי

שבוע סוער ורצוף אירועים דרמטיים בשוקי הכספים בעולם ובארץ מגיע היום לסיומו כאשר סימני שאלה רבים נשארו בעינם. הסדר לא חזר לשלוט במערכת המוניטארית הבין־לאומית. ההסתערות על המטבעות הנחשבים לחזקים ועל הזהב נמשכת בכל העוצמה.

פיחותו הפורמאלי של הדולר בשעור 10% היה בלי ספק הביטוי הבולט לדרמה המוניטארית העולמית שבמרכזה עמד כמו המטבע של כבר שנים אחדות. אולם השינויים בשערי המטבעות היו גדולים יותר. לפרנק השוויצרי לא נקבע שער חדש והוא נייד. אתמול נמכר הפרנק לפי שער של 3.36—3.35 לעומת המאוחרי הקודם של 3.60. הלישיט התחזקה באותה מדה: כי שער של 2.60 (לאחר היסוף הקודם בשעור 8%) ירד שערה ל־2.35 לעומת הדולר. אולם אתמול ניתן היה לקבל תמורת שטרלינג אחד 2.47 דולר. היין היפאני נייד והר בתשלה מתהרת שם יותר, אך לבד כשיהות הדולר עלה שער היאן בי אחוזים נוספים, כך שהשינויים הריאליים מתקרבים כבעט ל־20% לעומת העבר. ואילו המארק הגרמני עדיין נשאר יציב להתחרות ספקולטיבית: אתמול נסחר לפי 2.93 — 2.94 לדולר (לעומת שער רשמי חדש של 2.90, כך שעדיין לא נמוכה ההישבות המבטלה המוראלית לשם תמיכה בדולר).

לפי בנק־ישראל היו אתמול בחוקי שערי החליפין הבאים למסחר בשטרות:

	קניה	מכירה
מארק גרמני	1.41	1.46
פרנק שוויצרי	1.20	1.26
פרנק צרפתי	0.87	0.92
פלורין הולנדי	1.40	1.45
דולר קנדי	4.22	4.30
לישטים	10.10	10.50

הדולר בנייר בשאר אתמול יציב — 4.28 ל״י תמורת 45,000 דולר. בשוק השחור נקשרו עסקות לפי המחירים הבאים (שהם במחירת אינדיקציה בלבד): דולר — 4.55 ל״י, מארק גרמני — 1.54 ל״י, פרנק שוויצרי — 1.29 ל״י, לישטים — 10.50 ל״י.

הזהב נמכר אתמול בארץ לפי 11,100 ל״י הק״ג בעקבות רמת השיא של 72.50 דולר לאונקיה בבורסת הזהב של לונדון.

שקיעה בשוק המניות

שוק המניות נמצא בשלב של נסיגה בורית, הדבר אמור בעיקר לגבי היקף הפעילות המצטמצם במדרגה. אתמול ירד המחזור הכללי ל־4.1 מליון ל״י, כלומר כדי מחצית הכמויות בתקופת הגיאות שלפני שלושה־ארבעה שבועות. גורמים אחדים בעיקרים כיום על השוק: גרעון הנזילות בבנקים, מביאים בי הברות מעבר בפעילות בעלת אופי ספקולטיבי לפעילות של רכישה. בי התקופה של מחסור המזומן בבנקים מקבלים בעלי הסכומים הגדולים רבית גבוהה יותר, אפילו לתקופות קצרות. גורם אחר נובע מהצד השני של העסקות. כאמור הבנקים באהרינו. הציפיות שתעלו את שערי המניות לשיא חדש, מרשים הבאוהים, הפכו ביתנים לעובדות. כידסנות. בי הצד הנוסף לשוק מתחילים לממש גם אלה שישבו זמן רב על תיקיהם. אלה שקנו לפני חצי שנה וכשנה, וראו כיצד השוק עולה ועולה, נוכחים עתה לדעת כי ככל שהזמן עובר קטנה הולכת התנופה שלהם. מכאן הנטיה לממש ולהסתפק ברווחים.

מדד שערי המניות בבורסה התל־אביבית

100 — 31.3.67

	15.2.73	14.2.73
מדד כללי	316.25	317.33
כספים וביטוח	267.78	267.89
בנקים מסחריים	296.93	297.44
בנקים למשכנתאות	263.07	261.92
מוסדות מימון עצמיים	257.32	259.24
חברות להשקעה	270.82	272.32
תעשייה	466.28	469.47
מסחר ושירותים	463.19	463.93
מקרקעין בינוי ופיתוח (בלבד הדרים)	277.28	276.84

ידלין: צפוייה התייקרות גדולה יותר

מזו שציפו לה לפני פיחות הדולר

(ע). מזכיר חברת עובדים, מר אשר ידלין, אמר אתמול, כי מחכת העזועים במטבע בעולם צפויה התייקרות קצת יותר גדולה מזו שצפו לה לפני שבוע, למרות רצונם הטוב של הממשלה, ההסתדרות והמשק הפרטי, לבלום את העליות במחירים.

מר ידלין דיבר במפגש השבועי של מועדון רוטרי, בבית ציוני אמריקה בת״א.

מזכיר חברת עובדים הוסיף, כי נוכח מצב זה תצטרך הממשלה למצוא דרכים לספיגת כספים מהציבור, ומאידך לעודד את בעלי ההכנסה הנקבעה. כן מוטל עליה לעצור להגברת היצוא אשר ירד בשנת 1972 וקיימת סכנה שירד עוד בשנה הנוכחית.

בדברו על המבנה הפלורליסטי של כלכלת ישראל, ציין הנואם, כי מבנה משקי כזה, בו פועלים משקים פרטיים, ממשלתיים והסתדרותיים הוא בריא, באשר אין מצב שבו סקטור אחד בולע את השני, אלא מצב של תחרות בין השלושה וגם שיתוף פעולה. לדעתו, האינטרסים המשותפים של שלושת הסקטורים חזקים מן הניגודים ביניהם.

להלן אמר, כי המשק ההסתדרותי על כל גופיו מייצר 23 אחוז מכלל התפוקה הלאומית והמשק הממשלתי כחוה כ־30 אחוז. המשק הפרטי ציין, מייצר כמעט מחצית התפוקה הלאומית. אולם עובדה לפניו בעיות אשר לעתים קשה לבעלי התעשיה הפרטיים להתמודד איתן. עם זאת מצטיינים בעלי התעשיה במומחיות גדולה במקצועותיהם ויודעים יפה לי נצלה.

הרחבת התעשיה

בדברו על תכנית התנופה התעשייתית של הממשלה, אמר, כי התעשיה תורחב ב־11 אחוז בשנה. ועם הרחבת הגדל התפוקה, יגדל מספר המועסקים ויש לצפות לגידול ביצוא. גם המשק ההסתדרותי, הוסיף, מתאים עצמו עתה לתכניות הלאומיות בתעשיה. התעשיה ההסתדרותית תורחב ב־14 אחוז לשנה בהשקעה של כ־500 מיליון לירות, כלומר קרוב ל־25 אחוז מכלל ההשקעה להרחבת התעשיה בכלל, שהיא שני מיליארד לירות לשנה.

בסיום דבריו אמר, כי גם בעהיד הדאג המדינה לצמיחה מהירה. של המשק הדמוקרטיה מחייבת להמשך שיתוף הפעולה בין שלושת הסקטורים המשקיים בישראל.

סוחרים טוענים:

הורדות המכס יכסו רק חלק מההתיקרויות

מאת סופר „הארץ" לעניני כלכלה

הורדות המכס על מוצרי יבוא יכסו חלק מהתיקרות המוצרים המיובאים מאירופה ויפאן כתוצאה מפיחות הדולר — אמרו אמש סוחרים בענף בשיחות עמי. לדוגמה ציינו, כי מחיר מכוצע למקלט טלויזיה או מכונת כביסה מיובאת הוא כ־2200 ל״י לצרכן, וכתוצאה מהפיחות הוא יתייקר ב־10 — 11 אחוז, כלומר 220 לירות עד 240 לירות (גם ההובלה הימית והמכסים מתיקרים כתוצאה מהפיחות). המכס על מוצר זה הוא כ־400 לירות ליחידה, הורדתו כ־10 עד 15 אחוז — כפי שהבטיח שר המסחר והתעשיה תביא להוזלתו ב־40 עד 60 לירות בלבד.

גם אתמול היתה תנועה ערה של קונים בחנויות למוצרי חשמל.

בר-לב: סקר על עיירות פיתוח יושלם בחודש הבא

מאת יהודה אריאל, סופר „הארץ"

סקר מקיף על 29 עיירות פיתוח, שהוזמן על־ידי ועדת השרים לעניני עיירות פיתוח, יושלם בתוך החודש הבא ועל פיו יוסקו מסקנות התיכנון לגבי כל עיירה — לתקופה של חמש השנים הקרובות — אמר אתמול שר המסחר והתעשיה מר חיים בר־לב, בביקוריו בעיירות שלומי ומעלות בגליל.

הגיע המנהל הכללי של רויטר

לוד, 15 (ע). מר ג׳ראלד לונג, המנהל הכללי של סוכנות רויטר הגיע אמש לביקור של שבוע ימים בישראל. מר לונג אמר בנמל התעופה לוד, כי זהו ביקורו הראשון בישראל ועיקר מטרתו ללמוד על הנעשה בארץ ממקור ראשון. האורח ייפגש עם עורכי עתונים ואישים שונים, במשך ששת ימי שהותו כאן.

(ע). האדמו״ר מבעלזא, הרב יששכר דב רוקח חזר אתמול אחר הצהרים לישראל, לאחר ששהה שישה שבועות אצל חסידיו בארה״ב.

במלאת שלושים לפטירת יקירנו

פרץ (יצחק) ויברמן ז״ל

תערך אזכרה

ביום ראשון, ט״ז אדר א׳ תשל״ג (18.2.73), בשעה 2.30 אחה״צ, בבית העלמין בקרית שאול.

נפגשים ליד שער בית העלמין.

תודתנו העמוקה נתונה למנחמינו בכתב ובעל־פה

המתאבלים:
אשתו: רותי
בניו: אורי ובועז
אמו: שושנה
והמשפחה.

במלאת שלושים לפטירתו של בעלי ואבי היקר

ורנר אנגל ז״ל

נערוך אזכרה וגילוי מצבה ביום ראשון ט״ז באדר א׳ תשל״ג 18.2.73 בשעה 2.30 אחה״צ בבית העלמין החדש ליד כפר סמיר, חיפה.

מוקירי זכרו נפגשים ליד שער בית העלמין

התחבורה תצא בשעה 1.45 מתחנת המוניות 82727 מרכז הכרמל, חיפה.

אשתו — לואיזה
בתו — דניאלה

תודתנו נתונה בזה למוסדות ולכל אלה שהשתתפו בעל־פה ובכתב בהלקח מאתנו ללא עת יקירנו

המהנדס אויגן קוסמה ז״ל

אביו: ליאון שוהמבון
אחיו: ד״ר משה שוהמבון ומשפחתו

במלאת שלושים לפטירתו של יקירנו

שלום לוין ז״ל

מקרינקי (סינכה בידאו)

תערך אזכרה וגילוי מצבה ביום ראשון ט״ז אדר א׳ תשל״ג (18.2.73), בבית־העלמין בחולון.

נפגשים ליד השער החדש בשעה 15.30 או בבית הנפטר בשעה 15.00, בקרית־אונו.

המשפחה

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירת יקירנו

יעקב צבי וינגרטן (כרמי)

הלויה תצא היום, יום ששי, י״ד אדר א׳ תשל״ג (16.2.1973) בשעה 12.00 בצהרים מבית החולים אסותא, רחוב ז׳בוטינסקי 60 תל־אביב לבית העלמין בקרית שאול

המתאבלים:
אשתו: רחל
בנו: גדעון וב״ב
ויתר בני המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו
של אבינו סבנו ואחינו היקר

שלמה בולסלבסקי

(יליד לודז׳, פולין)

הלוויה תצא היום, יום שישי י״ד אדר א׳ (16.2.73) בשעה 10 בבוקר מבית ההלוויות בסנהדריה להר המנוחות בירושלים.

המתאבלים:
בתו: אפרת
חתנו, נכדיו
אחיו: אברהם בולסלבסקי (לוקסמבורג)
שמואל בולסלבסקי (רמת־גן)
והמשפחה

במלאת שלושים לפטירתו של אבינו וסבנו

ר׳ משה בלנדר ז״ל

תתקיים אזכרה וגלוי מצבה, ביום ראשון, ט״ז אדר א׳ (18.2.73) בשעה 3.00 אחה״צ, בבית העלמין בקרית־שאול.

מוקירי זכרו מתאספים ליד שער בית העלמין.

המשפחה

במלאת שנה לאסוננו הכבד,
בנפול בננו ואחינו היקר והאהוב, מחמד עינינו

סמל אליהו אביבי הי״ד

נעלה לקברו בבית העלמין הצבאי בקרית־שאול ביום שני, י״ז באדר א׳ תשל״ג 19.2.73 בשעה 3 אחה״צ.

האזכרה תתקיים בו ביום בשעה 4.30 אחה״צ בבית המשפחה ברח׳ הרצל 75, פתח תקוה.

המשפחה

במלאת 8 שנים לפטירת
בעלי האהוב הבלתי נשכח

דוד בר־נהור

(ברנהולץ) ז״ל

תיערך אזכרה ליד קברו

בבית העלמין בקרית־שאול ביום ראשון ט״ז אדר א׳ תשל״ג (18.2.73) בשעה 3.30 אחה״צ.

נפגשים במשרד רח׳ יהודה הלוי 55 תל־אביב.

אשתו והמשפחה

במלאת חודש לפטירתו של חברנו

ראובן פלדמן ז״ל

תתקיים אזכרה ביום א׳, ט״ז באדר א׳ תשל״ג, 18.2.73, בשעה 16.00

הנסיעה ליד בית העלמין בנהריה
ידידיו ומוקירי זכרו מוזמנים להשתתף

מנהל ועובדי מדור המטעים
הסוכנות היהודית צפת

במלאת שלושים לפטירת אשתנו היקרה

הדסה סלומון ז״ל

([illegible])

נעלה לקברה ביום שלישי י״ח באדר א׳ תשל״ג 20.2.73 בבית העלמין בקרית שאול.

יוצאים מביתה רח׳ בלוך 21 ת״א בשעה 3.30 אחה״צ.

תודתנו נתונה לכל המנחמים בעל־פה ובכתב

המשפחה

אנו מודים לכל אלה שהשתתפו עמנו בצערנו הגדול
על מות ראש משפחתנו היקר

אינג׳ינר משה ליליאן ז״ל

אשתו: לורה ליליאן
אילנה ויצחק אושינסקי

נשיא בית המשפט העליון
שופטי ישראל והנהלת בתי המשפט

משתתפים באבלו הכבד של

בנימין קהלת

שופט בית משפט השלום אילת

במות עולו

אבין ז״ל

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על מותה ללא עת
של אשתי אמנו וסבתנו היקרה

אסתר בת משה רופא ז״ל

הלויה תצא היום, יום ו׳ י״ד אדר א׳ תשל״ג (16.2.73) מבית החולים רוטשילד בחיפה בשעה 12.00 לבית העלמין החדש בכפר סמיר.

אוטובוסים לרשות המלווים יעמדו: האחד ע״י בית המשפט המחוזי בחיפה והשני ליד בית הכנסת ברח׳ פבזנר 23, חיפה. הכבצה ברחוב איינשטיין 65 א׳ חיפה.

המשפחה המתאבלת

ליוסי רופא ומשפחתו

אתך באבלך הכבד במות עליך

אמך ז״ל

אהרון רוזנפלד ובניו בע״מ
ההנהלה והעובדים

לצבי רופא ומשפחתו

משתתפים באבלך הכבד בהלקח ממך

רעיתך

ש.א.ש. — שרותי אבטחה ושמירה
ק״ל זונגר בע״מ

למנהלנו **רפאל בן יוסף**

אתך באבלך הכבד במות עליך בתך היקרה

תמי ז״ל

בדמי ימיה

עובדי חב׳ ערבה א.ט.י. בע״מ
תל־אביב

משרד המשפטים
פרקליטי מחוז ת״א והמרכז
וצוות העובדים

משתתפים בצערה של הפרקליטה
הגב׳ נעמי שטרן
על מות אביה

ד״ר רפאל קסטנבאום ז״ל

לידידנו

רפי בן־יוסף

משתתפים באבלך הכבד במות

בתך ז״ל

ארקיע — קווי תעופה
בישראל בע״מ
ההנהלה וסגל העובדים

לחברתנו **דליה משה ומשפחתה**

משתתפים באבלם הכבד במות

האב ז״ל

בית שיכון ופיתוח לישראל

למר **צבי רוזנצוייג**

חבר מועצת המנהלים של חברתנו

תנחומים על מות

אחותך ז״ל

פזגז חב׳ לבחוק בע״מ
ההנהלה והעובדים

נציב שירות המדינה וחבר העובדים

משתתפים באבלו של חברם לעבודה

מר **שלמה כוכבא**

במות אחותו

שרה שפירא

לבית שטרן־ליב ז״ל

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

השלל של קבוצות התחתית ישפיע על מירוץ האליפות

נתניה נגד הכח ברמת-גן והפועל פ"ת מול הפועל ת"א בבלומפילד ✱ מרמורק תארח את באר שבע ✱ מאבק הצלה של שמשון נגד הפועל חיפה

ליגה לאומית

מאת סופר „ספורט הארץ"

הליגה הלאומית לכדורגל נכנסת מחר לשלב השלישי והמכריע של המירוץ לאליפות ושל קביעת היורדים — הגם שתוצאות המחזור ה־21 עדיין לא יחוללו השבת שום תמורות מעשיות בפיסגה ובתחתית הדירוג.

שלוש נקודות היתרון של הכוח רמת־גן והפיגור של הפועל מרמורק, באותו שיעור, הם ערובה לקפאון זמני בשני קצות הטבלה. עם זאת, עשויים לחול מחר כמה שינויים מהותיים באיזורים הרגישים, שוודאי יהיו לה השלכות על המשך ההתמודדות.

שאיפות מנוגדות

לכאורה, יכול המוביל להוסיף לשחק בשלווה נגד מכבי נתניה בגליל, כי היתרון הביתי אינו מרמז על קשיים מיוחדים הצפויים להכוח. אבל אין לשכוח כי נתניה נחלה שלושה הפסדים רצופים, ומאחר שנסוגה עד למקום ה־13, עליה להיאבק ביותר שאת על עתידה — דבר שיחייב את הכוח לגלות יכולת טובה יותר מאשר לפני שבוע נגד ביתר תל־אביב.

במשחק בבלומפילד (2.30) יצפה הפועל תל־אביב מאמץ נוסף לצמצם את הפער בצמרת, במיפגש שהיה עשוי להיות חד צדדי — לולא העובדה שיריבו, הפועל פתח־תקוה, מצוי במקום ה־14 ומשווע לנקודות. למרות חמשה משחקי תיקו רצופים לא תתנגד פתח־תקוה לחלוקת נקודות נוספת, אבל הדבר לא יהיה לרוחו של השני בדירוג.

מצבת הליגה הלאומית

1.	הכח רמת־גן	20	12—27	29
2.	הפועל ת"א	20	19—31	26
3.	הפועל י־ם	20	14—20	24
4.	מכבי יפו	20	14—23	22
5.	מכבי פ"ת	20	28—29	22
6.	הפועל כפ"ס	20	18—20	22
7.	ביתר ת"א	20	17—19	20
8.	הפועל ב"ש	20	26—27	20
9.	מכבי ת"א	20	16—17	20
10.	מכבי חיפה	20	22—19	20
11.	הפועל חיפה	20	23—21	18
12.	ביתר י־ם	20	22—16	18
13.	מכבי נתניה	20	28—17	17
14.	הפועל פ"ת	20	19—14	16
15.	שמשון ת"א	20	32—23	15
16.	הפועל מרמורק	20	30—17	12

סיכוי למרמורק

לשני משחקים נוספים שיהיו מחר נודעת השפעה מרחיקת לכת על המאבק להיחלצות מירידה. אחד מהם יהיה ברחובות, בו יארח הפועל מרמורק את הפועל באר־שבע. הסיכוי המצורפל להיצל יוסיף לתת אותותיו במסע ההתאוששות המתחדש של מרמורק, ששאבה עידוד מהתיקו (2:2) נגד הפועל תל־אביב, ותשאף מחר לשתי נקודות מלאות. באיזו מידה יקדם הישג כזה את מטרותיה היא שאלה אחרת. התלויה לא מעט בתוצאות משחק תחתית אחר, זה שבין הפועל חיפה לשמשון תל־אביב בקרית־חיים. נצחון חיפאי ירחיק קבוצה זו מכל סכנה, אבל לעומת זאת יחמיר מאד את מצבו הרופף של שמשון, שאינו מצליח לשפר את מקומו ה־15.

שתי קבוצות מבצרות יתמודדו בבירה, שם יארח ביתר ירושלים את מכבי יפו. גם לגבי הירושלמים עשויה הצלחה נוספת, אחרי מהפיכת התצר, להוות נקודת מיפנה חשובה בדרך להשתחררות מחלקה התחתון של הטבלה.

מקומו השלישי של הפועל ירושלים יועמד במבחן בכפר־סבא, מול הקבוצה המקומית המדורגת ששית ומפגרת בשלוש נקודות אחרי שחקני הבירה. קשה לצפות לנצחון חוץ שני ברציפות של הירושלמים, לאחר הצלחתם לפני שבוע בבאר־שבע (1:2), אבל צפוי משחק שקול.

הכל עשוי לקרות

מיפגש אפייני בין קבוצה ביתית מובהקת לבין קבוצה המצליחה באחרונה דווקא במגרשים זרים יהיה בפתח־תקוה, בין מכבי המקומי לביתר תל־אביב. בנסיבות אלה הכל אפשרי, הן בגלל השכנות בדירוג הן בגלל העובדה, שביתר נטל חמש נקודות בשלושת משחקיו האחרונים.

הדרדרותו של מכבי תל־אביב למקום התשיעי, הגרוע ביותר מאז תחילת העונה, ודאי תדרבן אותו ליתר הצלחה במיפגש המוקדם בבלומפילד (12.30) עם מכבי חיפה. שתי הקבוצות צמודות בטבלה במספר נקודות זהה, וכיוון ששתיהן מגלות העונה כושר בינוני למדי, קשה לקבוע כיצד יתחלקו הנקודות.

הפועל ת"א בירושלים

במאבק על הסגנות

כדורסל

מאת סופר „ספורט הארץ"

משחק הצמרת בין הפועל ירושלים להפועל תל־אביב, שיהיה הערב ב־8 באולם הפועל בירושלים, יעמוד במרכז המחזור ה־12 בליגה הלאומית בכדורסל. הקבוצה שתזכה בנצחון תהיה מועמדת רצינית למקום השני ולייצוג ישראל במשחקי „גביע קוראץ'" בעונה הבאה. בסיבוב הראשון ניצחו הירושלמים בתל־אביב 81:84, בקרב גלהיב ומותח, וגם הפעם צפוי מאבק מענין.

מאבק נוסף יהיה ב־8 ברמת־גן בין מכבי המקומי, הנאבק אף הוא על הסגנות, לבין ביתר ירושלים. הירושלמים לא ניצחו העונה מחוץ לביתם, וספק אם יצליחו בכך הערב. קבוצת התחתית של מכבי חיפה תנסה לנצל את מגרשה הביתי, כדי לגבור על הפועל גבעת־ברנר/נצן ולשפר את מעמדה (8). בסיבוב הראשון זכתה הפועל גיר־דוד/בית־אלפא בנצחון גבוה ומפתיע (55:76) על הפועל גבת/יגור. הערב, בגומלין בגבת, קלושים סיכויי גיר־דוד לנצח.

האחרונה בטבלה, אשדות־יעקב, אמנם תארח במגרשה את הפועל מגידו, אך מעטים סיכוייה לזכות בנצחון ראשון. המשחק הששי של מחזור זה, בין הפועל קרית־חיים למכבי תל־אביב, נידחה ל־26 בחודש בגלל יציאת מכבי למאדריד.

תוך מתח גובר בצמרת מחוז הדרום

בני־יהודה מצפים לבלימת הפועל חולון בקרית־אונו

ליגה א'

מאת סופר „ספורט הארץ"

בהתקרב המאבק לעליה לליגה הלאומית בכדורגל לסיום השליש השני, גובר המתח בצמרת מחוז הדרום, בו נתונות שתי הלאומיות לשעבר — הפועל חולון בראש הדירוג ובני־יהודה במקום השני — לבדן בבדידות מזהירה במירוץ.

הפועל חולון יוצא מחר להתמודדות־חוץ קשה עם סגור הטבלה, הפועל קרית־אונו, למאבק קצות העשוי לסייע לבני־יהודה, שיארחו את הפועל דימונה המדורגת 5. אלה שני מיפגשים הטומנים בחובם אפשרויות מגוחכות, אם כי נראה שקבוצת בני־יהודה — המצויה בכושר טוב ובמורל גבוה, לאחר נצחון 0:3 על מכבי שעריים — לא תיכשל דווקא בביתה מול משוכה פחות גבוהה.

צמרת ליגה א' — דרום

1.	הפועל חולון	18	11—27	29
2.	בני־יהודה	18	15—33	28
3.	הפועל יהוד	18	23—29	23

יתר משחקי מחוז הדרום: מכבי שעריים — הפועל לוד, הפועל בת־ים — הפועל אשדוד, הפועל רמלה — מכבי רמת־עמידר, הפועל ראשון־לציון — הפועל יהוד, הפועל באר־יעקב — ביתר רמלה, הפועל בית־שמש — הפועל אילת.

דרבי בהרצליה

במחוז הצפון אמנם הוקטן בשבת שעברה יתרונו של הפועל חדרה בפיסגה (מ־5 ל־4 נקודות), אבל גם עתה עדיין אין שום סיכוי ממשי ליריב כלשהו לערער את העליונות החדרתית. שני המובילים במחוז הצפון יתמודדו מחר עם שני המדורגים 11 ו־12 במאבקי בית וחוץ: הפועל חדרה יוצא לנצרת כדי להתמודד שם עם הפועל בני־נצרת, היודע להפתיע חזקים וטובים ממנו. הפועל עכו, תוך פזילה לנצרת הקרובה. יארח את הפועל מגדל־העמק (מדורג 11) עם סיכוי טוב לנצח בתקוות שמשהו יתרחש בנצרת...

צמרת ליגה א' — צפון

1.	הפועל חדרה	18	11—38	30
2.	הפועל עכו	18	18—28	26
3.	מכבי הרצליה	18	15—26	23

יתר משחקי מחוז הצפון: הפועל קירות־הכרמל — הפועל מתנה־יהודה, הפועל נחליאל — הפועל טבריה, הפועל קרית־שמונה — הפועל צפת, מכבי הרצליה — הפועל הרצליה, הפועל גבעת־חיים — הפועל נהריה, ביתר נתניה — הפועל רמת־גן.

דו־קרב איטלקי בחצר־הגמר לאלופות

צ.ס.ק.א. נגד הכוכב האדום

גביע אירופה

וארזה, איטליה, 15 (שירות „ספורט הארץ"). קבוצת הכדורסל האיטלקית איניס ניצחה כאן אמש את צ.ס.ק.א. מוסקבה 65:78, במשחק הגומלין ב־בית ב' של גביע אירופה לאלופות. מכיון שהסובייטים ניצחו בהפרש 21 נקודות (76:97) במוסקבה, הובטחה להם ראשות הבית והם יתמודדו עתה בשלב חצי הגמר עם הכוכב האדום בלגראד.

משחק חצי הגמר האחר יפגיש את שתי הנציגות האיטלקיות, איניס ו־זימנטאל מילאנו, שניצחה את הכוכב האדום (74:80) גם במשחק הגומלין בבלגראד.

חובנטוד — סמיאותה 64:72

בוקארשט, 15 (עי"צ). קבוצת הכדורסל הספרדית הובנטוד באדאלונה, העפילה לחצי גמר גביע אירופה למחזיקות גביע, לאחר שניצחה כאן במשחק הגומלין את סטיאוה המקומית 64 : 72 (34 : 34).

במשחק הראשון, שהיה בברצלונה, ניצחו הרומנים 77:81.

כן עלתה לשלב זה ספארטאק לנינגראד, שניצחה גם בגומלין את ספארטאק ברנו 77:82 (בראשון 74:82).

קאסיוס קליי הולם באלוף האירופי ג'ו בוגנר בסיבוב העשירי של הקרב בלאס־וגאס, שהסתיים בנצחונו של קליי בנקודות. (צילום ראדיו של אֵי. פִּי.)

לאחר שגבר על האלוף האירופי בנקודות

קליי: ג'ו בוגנר יהיה האלוף העולמי הבא במשקל כבד

איגרוף

לאס וגאס, 15 (אֵי.פִּי.). קאסיוס קליי הודיע כי יפרוש מן הזירה תוך השנתיים הקרובות והבהיר, כי הוא צופה שג'ו בוגנר יהיה אלוף העולם הבא במשקל כבד. קליי אמר דברים אלה שעה קלה לאחר שגבר על בוגנר, האלוף הבריטי והאירופי, בקרב ידידותי בן 12 סיבובים, שהיה כאן הלילה. בנצחונו של קליי הושג בנקודות.

„בעוד שנה וחצי, עד שנתיים, אפרוש מן הזירה ואז אפנה את המקום לבוגנר. הוא יהיה ללא ספק האלוף הבא". קליי היה מלא שבחים לעבודת הרגליים המצויינת של בוגנר, בציינו: „תכונה זו היא אשר תוביל אותו לתואר העולמי. זו היכולת להכנס ולהחלץ ממצבים שונים".

קליי הודה, כי רק תודות לכושרו העצמי המעולה הצליח לעמוד בקרב. „לוא שקלתי כמה קילוגרמים יותר, לא הייתי מצליח לצאת בשלום מן ההתמודדות", אמר קליי. „זה היה קרב מהיר ביותר. ידעתי שאינני עומד להפסיד, אבל עם זאת היה ברור לי, שיתרוני בנקודות אינו גדול ביותר".

הפצע הראשון

לעומתו אמר בוגנר, כי החתך מעל עינו השמאלית, שקליי הלם בו לא הרף, גרם לו להיות זהיר יותר. „נזהרתי כדי שהחתך לא יעמיק יותר", אמר בוגנר. הוא ציין כי הבעיה העיקרית, שעמדה לפניו, היתה מהירותו המדהימה של קליי. „לא יכולתי להדביק אותו. הוא היה מהיר מאד".

בוגנר בן ה־22 הודה, עם זאת, כי הפציעה מעל עינו לא גרמה לו כאב, אם כי הביכה אותו במקצת. היה זה, לדבריו, הפצע הראשון שגרם לו בקריירה המקצועית שלו בזירה.

כאשר נשאל אם יבקש להתמודד עם אלוף העולם החדש, ג'ורג' פורמן, אמר בוגנר: „אני סבור שמנהלו של פורמן חייב לבוא אלי בהצעה כלשהי".

רק 5700 צופים נכחו בקרב, באולם שבו 7200 מושבים. רבים מאלה, אוהדיו של בוגנר, באו במיוחד לכאן במטוסים חכורים. ההכנסה ממכירת כרטיסים היתה כ־290 אלף דולאר בלבד, בעוד שהתחזית היתה 400 אלף דולאר. ההכנסות העיקריות היו משידורי הטלוויזיה.

בליגה האנגלית: לידס נגד צ'לסי

לונדון, 15 (עי"ר). המחזור ה־30 בליגה האנגלית בכדורגל יפגיש השבת את לידס, השלישית בצמרת עם צ'לסי, העשירית בטבלה, המשחק ביניהן יהיה בלידס.

מנצ'סטר סיטי, השמינית בטבלה — שהפיזה את ליברפול ממשחקי הגביע — תארח אותה שוב, והפעם במסגרת הליגה. ליברפול הודחה בשבת שעברה מהפיסגה לאחר שהוליכה שבועות אחדים.

המוליכה החדשה, ארסנל, תשחק בהיבורי עם לסטר, שעלתה לפני שבוע למקום ה־15, בעקבות נצחונה על לידס. מנצ'סטר יתנייטד. שהתאוששה באחרונה והגיעה עתה במקום ה־19 תתארח אצל קבוצת הצמרת של איפסוויץ (4). בסוף השבוע ניצחה סטוק את דרבי 0:3, במשחק ליגה שהוקדם, ועלתה כתוצאה ישירה מזה למקום ה־18.

יתר המשחקים: קובנטרי (12) — טוטנהאם (13); ווסטהאם (7) — ווסט ברומיץ' (22); קריסטל פאלאס (20) — סטוק (18); דרבי (6) — סאותהמפטון (9), אברטון (14) — נוריץ' (17), שפילד־יונייטד (6) — בירמינגהם (21); וולבס (11) — ניוקאסל (5).

אתלטיקה

התחרות אתלטיקה, למקצוצות השדה בלבד, תהיה מחר משעה 2 אחר הצהריים במכון וינגייט. התחרות תהיה במסגרת הסיבוב השני של הליגה למירוצי שדה.

כדורמים

התחרויות הגמר בליגת החורף בכדורמים יהיו מחר משעה 9 בבוקר במכון וינגייט. המשחקים: גבעת־חיים — ב.מ.ע.; גבעת־ברנר — הפועל פתח־תקוה; גבעת־חיים — הפועל תל־אביב; גבעת־ברנר — מכבי חיפה; ב.מ.ע. — הפועל תל־אביב; הפועל פתח־תקוה — מכבי חיפה.

אופניים

אליפות ישראל במירוצי אופניים לבוגרים ולנוער תהיה מחר בנצרת עילית. הזינוק בשעה 8.30 בוקר.

שיוט

תחרויות ארציות בשיוט, בדגם הטולנדי המעופף. יהיו מחר משעה 9 בבוקר מול חוף שדות־ים. כול חוף עכו ושדהון יהיו מחר תחרויות בדגם 420.

התעמלות

תחרות מבחן בהתעמלות, לסגל נבחרת הגברים של ישראל, בתרגילים אולימפיים, תהיה מחר משעה 10 לפנה"צ באולם הפועל בחולון.

בנס־ציונה תהיה מחר משעה 10 לפנה"צ תחרות בין מחוזית לבנות.

טניס שולחן

במסגרת הליגה הלאומית בטניס שולחן יהיו בסוף השבוע המשחקים הבאים: הערב, בשעה 8: מכבי צפון — הפועל תל־אביב; מחר, ב־8 בערב: אליצור משואות־יצחק — הפועל פתח־תקוה, מכבי חיפה — מכבי תל־אביב.

טפחות בנק משכנתאות לישראל בע"מ
מציעה למכירה
מכונית פלימות וליאנט
שנת ייצור 1970 כולל התוספות הבאות:
תיבת הילוכים אוטומטית, הגה כח, בלמי כח מזגן אויר ורדיו.
את המכונית ניתן לראות בחניון בית טפחות, ברח' הלני המלכה 9, ירושלים, החל מיום א' 18.2.73 — בין השעות 09.00—12.00.
הצעות יש להגיש בכתב בצירוף המחאה בנקאית בגובה של 10% מעדך ההצעה, לבנק טפחות, המזכירות הכללית, ת. ד. 93, ירושלים, לא יאוחר מיום 22.2.73.
אין הבנק מתחייב לקבל כל הצעה שהיא.

בעלי מגרשים בעפולה
לפני מכירת מגרשכם פנו למשרדנו
תקבלו יותר בתיווכנו
„מגורן שרותים" עפולה ככר העצמאות 6, קומה ב'
טלפון 065־22076 בבית ברומברג רפאל 065־22882.

„שקמונה"
חברה ממשלתית עירונית לשקום הדיור בחיפה בע"מ
הודעה על רכישת דירות
א) חברת „שקמונה" — החברה הממשלתית עירונית לשקום הדיור בחיפה, בע"מ, מעוניינת לרכוש את הזכויות על דירות מתאימות לשם אכלוס משפחות מפונים, מאזורי שקום ומדירות פגומות.
ב) דיירים הגרים בדירות תקינות, בבתים יציבים, שמחוץ לאיזורי השקום המיועדים להריסה, והמעוניינים למכור או להשכיר את דירתם הנוכחית תמורת מחיר או דמי מפתח סבירים, יפנו למשרדי החברה ברחוב המגינים 48, בימים א', ב', ד', ה', בין השעות 0800—1300 ולהציע את דירתם למטרה הנ"ל.
המעוניינים יכלו גם לפנות בכתב לחברה לפי כתובתה הנ"ל.
ג) דירות אשר החברה תמצא אותן מתאימות לצרכיה תרכשנה על ידה.
ד) בעלי הדירות יהיו זכאים לקבל, באמצעות החברה, הלוואה בסכום עד — 12,000 ל"י בתנאים נוחים במיוחד כעזרה להשגת דיור חליף.
משה עמאר, יו"ר החברה
16.2.73

פנינה ורוג'ר מרקס
שמחים להודיע על הולדת
בנם בכורם
דן
לונדון ל' שבט תשל"ג 2.2.73

תלמה אורדן — **ראובן רוטשטיין**
נשואים
תל־אביב, י"ד אדר א' תשל"ג (14.2.73)

דפנה קמינר ומנשה ארבל
נשואים
החופה נערכה בחוג המשפחה
ירושלים י"א באדר א' תשל"ג (13 בפברואר 1973)

אדית וישראל פולק
מברכים את
קלרה והילו אוסטפלד
ביום נשואי בתם
טרודי עם בח"ל **פרנק**

לאינג' ד. בן עזר וב"ב
שפע ברכות
להולדת הנכדה
מאחלים כל עובדי המשרד

לקלרה והילו אוסטפלד
ברכת מזל טוב לנשואי בתכם
טרודי עם בח"ל **פרנק**
מהעובדים
ומהנהלת ליגת בע"מ

לקלרה והילו אוסטפלד
קבלו נא ברכותינו
לרגל נשואי בתכם
טרודי עם בח"ל **פרנק**
ההנהלה
וחבר העובדים
בתשלובת פולגת

הטכניון — מכון טכנולוגי לישראל
מודיע על
סימפוזיון משותף ישראלי-גרמני
על הנושא:
„חמרים מרוכבים"
אשר יתקיים בחסות
משרד ראש הממשלה
המועצה הלאומית למחקר ופתוח ישראל
ד.פ.ג. — האיגוד הגרמני למחקר
הריפובליקה הפדרלית של גרמניה
הסימפוזיון יתקיים בימים שלישי רביעי, 20—21 בפברואר 1973, בבנין הפקולטה להנדסה אוירונאוטית, בקרית הטכניון, חיפה.
הנושאים המרכזיים של ההרצאות אשר תנתנה בנושא הנ"ל בשפה האנגלית:
1) Technology of Composite Materials.
2) Classification and Testing Methods.
3) Chemistry and Physics.
4) Mecanical Properties.
5) Problems of Advanced Technologies.
6) Elasticity and Conductivity.
7) Stress Resistance of Various Types of Compostie Materials.
דמי השתתפות —.35 ל"י
פרטים נוספים והרשמה בלשכה לקשרי חוץ אקדמיים, בנין הסנט, קרית הטכניון.

לחברות הובלה
לבעלי מוסכים
ולבעלי רכב תוצרת ליילנד
ברשותינו מלאי גדול של חלפים מקוריים לכל סוגי רכב ליילנד, בכלל זה ליילנד פרייטליין.
וכמו כן ברשותנו מחזירי שמן תוצרת חוץ מכל הסוגים לרכב הנ"ל.
רכבל - מסחר רכב וחלפים בע"מ
רח' קבוץ גלויות 24
בנין מרכזים ת"א טל' 826111

הלוח הככול הארץ ידיעות אחרונות

לדנאר בע"מ
דרושה פקידה
להנהלת חשבונות
לאחר צבא
עם נסיון והכשרה במגמה להנהלת חשבונות
לפנות לטלפון 04—723696

מודול בטון (ישראל) בע"מ
דרך העצמאות 43, חיפה
דרוש
פקיד טכני מנוסה
לקביעת ראיון נא לפנות
לטלפון 528211 — חיפה

GEVAERT Agfa
ש. גטר (צרכי צילום) בע"מ
דרוש/ה פקיד/ה
לסדורים בבנקים, משרדה, גביות ועבודות משרדיות קלות. שעות העבודה 8.00—16.00
דרושות המלצות
נא לפנות למר הורנצייק, טל. 221148

„אתא"
חברה לטכסטיל בע"מ
דרוש
מכשירן תעשיתי
דרישות: בעל ידע במיכשור פנאומטרי וחשמלי נסיון של שלוש שנים לפחות.
המעונינים יפנו בכתב או אישית למחלקת כח־אדם, לפי הכתובת: ביח"ר „אתא", ת.ד. 83 רח' העצמאות 10, קרית־אתא, טל. 04—721321

למפעל רדמונד־אמקור בירושלים
ליצור מנועים חשמליים
דרוש
טכנאי יצור או פקיד טכני
מעולה
כעוזר למנהל היצור
רצוי נסיון בתעשיה
ידיעה כבירה של שפה זרה הכרחית
נא לפנות בכתב ת.ד. 807 ירושלים

בנק גדול במרכז תל־אביב
מחפש
לעבודה רצופה (3—8)
1. כתבנית עברית אנגלית
(משרה מס. 501)
2. כתבנית עברית
(משרה מס. 502)
3. נערים ונערות
(משרה מס. 503)
פניות מפורטות לת.ד. 29569 ת"א
בציון מספר המשרה.

בחור צעיר, רציני, בעל רקע טכני + רשיון ג',
מעונין בהצעות רציניות
לפנות ת.ד. 1334 ת"א ד/33072.

דרושים פורגים למכבשות
לינקם לינקם
עבודה במשמרות
תנאים טובים
דבורניה,
העמל 5 בת־ים.

לפ.א.ב.
שרותים בע"מ
דרוש חשמלאי מוסמך
לתחזוקת מבנים באיזור תל־אביב
טלפון 03־757888.

למפעל חדיש ברמת החייל
דרושה
נשיאליסטית / פקידה
אפשרי גם כמתחילה תהבורה עד המפעל.
קוים: 20, 40, 75.
תנאים טובים.
ת.ד. 86 תל־אביב.

צעיר נמרץ (24)
4 שפות+רשיון נהיגה
מעונין בהצעות עבודה
אפשרית גם השקעה עד 60.000 ל"י
טל. 32554 (02)

דרוש בתל־אביב
מנהל מחלקה
סיטונאית
של ספרים עבריים
שעות עבודה: 8.00 בבקר עד 4.30 אחה"צ
דרוש נסיון קודם וידע בספרים עבריים.
תנאים טובים למועמד המתאים.
נא לפנות בכתב בציון נסיון קודם לת.ד. 628 תל־אביב.

בהוצאת ספרים גדולה בתל־אביב
דרוש/ה
מוכר/ת
ספרים עבריים ולועזיים
אינטליגנטי/ת ובעל/ת נסיון
ידיעת אנגלית ועברית.
שעות עבודה: רצוי מ־8.30—13.30 לפנה"צ ומ־3.30—19.00 אחה"צ
אפשרות של עבודה רק בשעות הבוקר או בשעות אחה"צ.
תנאים טובים למועמד המתאים.
סודיות מובטחת
נא לפנות לת.ד. 1125 מס' 113 תל־אביב.

דרוש מפעיל
בעל רשיון
למנוף נייד לורן
לפנות אמנון גולדשמיט, טלפון 723018 עד 16.00 ובערב 714148.

לנגרית בנין גדולה
דרושים מרכיבים
ברמת השרון, לוד ורמלה
לפנות טלפון 32966, 30929 תל־אביב
למר גלעד

למשרד רואי חשבון
דרושים מבקרים
תנאים נוחים.
לפנות בפרטים מלאים ת.ד. 36027 תל־אביב.

למפעל מתפתח בירושלים
של משקיע חוץ
דרוש
מנהל חשבונות
עצמאי עם נסיון של 3 שנים
למשרה מלאה.
פרטים נוספים נא לכתוב לת. ד. 1016 ירושלים עבור מנהל חשבונות.

למשרד אדריכלי נוף
דרושים
1. אדריכל נוף
2. שרטט/ת מעולה
3. טכנאי עם נסיון בעבודות פיתוח
תנאים טובים לבעלי הכישורים המתאימים
לפנות: 447280, 442920,
בשעות 16.00 — 8.00

הלוח הכפול הארץ ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: תל-אביב שד' רוטשילד 77 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 230403, 236521, 248905
המחיר: יום חול: 1.00 ל"י לשורה / יום ו': 1.20 ל"י לשורה

פרקי היום בתנ"ך

יחזקאל, י"ג—ס"ו.

המשנה היומית

בבא מציעא, ה' (ה—ח).

הדלקת הנרות

תורנות רופאים לפי המחוזות

תורנות בתי חולים

תורנות בתי מרקחת

דירות

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

קבלנים מציעים

וילות ובתים

2-2½ חדרים

1-1½ חדרים

דירות בדמי מפתח

דירות בשכר חודשי

חדרים מרוהטים

דירות להחלפה

ביקוש דירות

דירות מרוהטות

● בצריף: דירת 3 חדרים, קו' 2, מעלית, 2 מרפסות, הסקה, מטבח, ...

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

הלוח הכפול הארץ ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: תל-אביב שד׳ רוטשילד 99 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 240995, 230521, 239461
המחירים: יום חול: 1.00 ל״י לשורה / יום ו׳: 1.20 ל״י לשורה

● דרוש דחוף דירות בתל-אביב, רמת-אביב רמת-גן, ר באזורים המבוקשים. נא, — טל. 202192.

● מחפש וילה בסביבות לא מחוללים בהרצליה פיתוח בפרשמוריה 140 מ״ר בהצעות רציניות לטלפון בכבר השבוע.

● ביתו עם מגש ליום מחוץ ... [illegible]

● דרושה דירת חדר בת״א, לפנות טלפון 448631 אחרה.

אולמות

● למכירה אולמות להפקה מיוחדים רק למהתת, השטח באזור התעשיה, אזור, מי בנאה ל־5 שנים ללא הצמדה. פרטים בין 8—9 אחה״צ, — 411638 או 235168.

● במב״ת אולם דו קומתי ק.ק. בהנות חנות גדולה 85 מ״ר ומלפני מתאים לתעשיה קלה מלאכה ... [illegible]

● למכירה אולם 1000 מ״ר ביהוד, קומה ב׳ להעשיה ... [illegible]

● למכירה אולם 120 מ׳ + 80 מ׳ הצר ליד „קליה״ — [illegible]

מגרשים

● מעוניינים לקנות מגרשים לבניה ולתעשיה באזור השרון כגון רמת השרון, כפר סבא ... טלפון 203578.

● בהרצליה מגרשים לבניה ... [illegible]

משרדים

● מהודים + טלפונים בשכ״ת, בשרים, ולמכירה „לעבר״ מקומיישראל 8 הל׳ אביב 036495.

● חברה רצינית מעוניינת ב־מפרד לחניה או השכרה ... [illegible]

חנויות

● חנות להשכרה בהרצליה ... [illegible]

מחסנים

● למסור מחסן בגודל 70 מ״ר ... [illegible]

בתי מלאכה

● [illegible]

עסקים

● בהזדמנות למכירת זכות הלקוח בטובי ... [illegible]

● למכירה מדרם 15 דונם ... [illegible]

הצעות עבודה

● דרוש נער כתלמיד לדפוס „ערב״, פנוס 3 ת״א, טל. 31152.

● בהזדמנות לבקרה מבלת ... [illegible]

● דרושה מנהלת ספרים מתקדמת עם אפשרות לקידום מלא „הצפרה״ רח׳ קרמ-קהיר 17, בתים.

● דרושה בחורה בשנות ה׳ עשרים/שלושים לעבודה בחנות ... [illegible]

● דרוש נער מלאכת ... [illegible]

● דרושה פקידה בעלת נסיון בכתיבה במכונה ובהנה״ח ... [illegible]

● דרושה עוזרת טובה ... [illegible]

● דרושה עוזרת + בישול 6 שעות כל יום טלפון 240113 אחה״צ 8—9.

● דרושה מטפלת לתאומות 10 חודשים, עם נסיון, יום עבודה מלא. להתקשר 735011.

● דרושה פקידה מתחילה, טל. 823898.

● דרושה נערה לעבודה בחנות צעצועים ... [illegible]

הכשרה לעבודה

● קורסים ... [illegible]

ביקוש עבודה

● צעיר ובעל ... [illegible]

[illegible]

הלוח הכפול הארץ ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: תל־אביב, רח' רוטשילד 99 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 230491, 230521, 249995
המחיר: יום חול: 1.00 ל"י למלה / יום ו': 1.20 ל"י למלה

מכוניות למכירה

● [illegible]

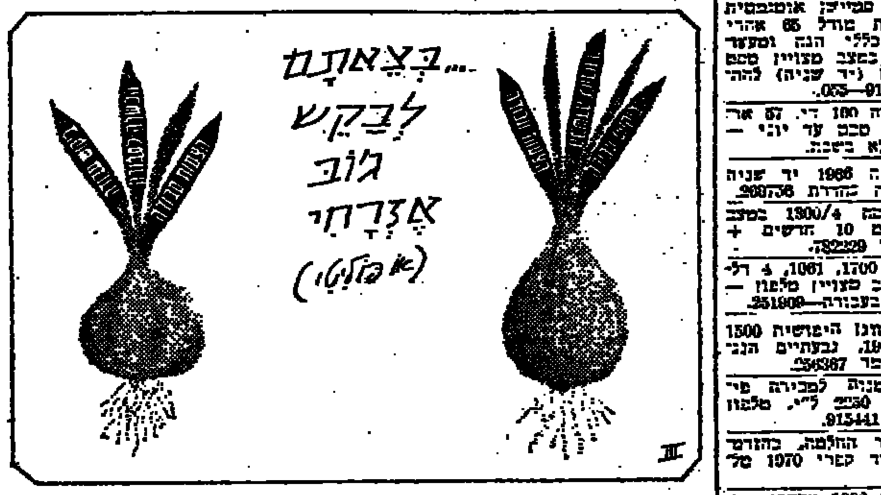

אופנועים וקטנועים

● [illegible]

בתי"ס לנהיגה

● לימוד נהיגה במכונית פולקסווגן חדשה [illegible]

חלקים למכירה

● [illegible]

השכרת רכב

● [illegible]

ביקוש רכב

● [illegible]

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

הלוח הכפול ירושלים

ידיעות אחרונות: הלל 28 טל. 225351
הארץ: החבצלת 5 טל. 224245

הצעות עבודה

● דרושה מטפלה + עוזרת בבית 6 שעות. טלפון 84263 לא בשבת.

חדרים מרוהטים

ביקוש דירות

● אנגלי מעונין לקנות בירושלים דירה מודרנית 4—3 חדרים.

אולמות

משרדים

מחסנים

מגרשים

חנויות

עסקים

מכוניות

הכשרה לעבודה

ביקוש עבודה

אופנועים וקטנועים

מציעים לחבר

דירות 2-2½ חדרים

דירות 1-1½ חדרים

דירות להחלפה

דירות בדמי מפתח

דירות בשכר חודשי

דירות מרוהטות

תורנות רפאים לפי המקומות

● הזמנת רופאים בבקרים דחופים כ-8 בערב עד למחרת ב-7 בבוקר בטלפון 101.

תורנות בתי מרקחת

תורניות בתי חולים

בתי כנסת

הרצאות וכינוסים

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

דירות

וילות ובתים

קבלנים

הלוח הכפול הארץ ידיעות אחרונות

בתי-ספר ושיעורים

שידוכים

ריקודים

כלי נגינה

חיות בית

אירועים ובידור

מי מצא?

הודעות

מספרות

נרשמו לנשואין

שטיחים

חוגים

ספרים

בולים ומטבעות

הלבשה

ציוד בנין

ביטוח

סירות

הלוואות

תריסים

חקלאות

מכונות כביסה

מכונות כתיבה

מכונות גילוח

שרותים

צילומים

טפסים

דודי שמש וחשמל

רהיטים

רוצים לקנות

טלויזיה

מקררים

הלוח הכפול חיפה והצפון

קריית מוצקין: העצמאות 28, טל. 667931
חדרה: נורדאו 20, טל. 661166

הלבשה

● מכירת סוף העונה! חליפות, סבבוני גרביים ושמלות במבחר גדול ובכל הגדלים.

חקלאות

הלוח הכפול באר-שבע

דירות בשכר חודשי

● דירה יפה מרוהטת חלקית (או בלי) 96 מ"ר, 3 חדרים, במחיר הזדמנותי. באר שבע.

חנויות

הצעות עבודה

מכוניות

ביטוח

הלוח הכפול נתניה

אירועים ובידור

בתי ספר ושיעורים

אשדוד

דירות למכירה

● ביבנה 3 חדרים ס"א, טל. 055-93529 ל"י 35,000.

דירות בשכר חודשי

● באשדוד בשכ"ח דירת 3 חדרים יפה, בניין 33, קומה ב'.

הצעות עבודה

● לעיתוני ילדים דרושים נציגים מכירים באשדוד, אשקלון, קריית גת. 03-763571 בשעות 13—16.

הכל בכל בלוח

בלוח הכפול

חיות בית

● למכירה גורי כלבים גזע, טלפון 245789.

תנורי חמום

● ליאו אלם אלנבי 28 — 521486 תנורי חימום בכל הדגמים, מכירת חיסול.

וילות ובתים

דירות למכירה

● 78 מ"ר 3 חדרים פינה, אבגל מטבח עם ארונות מטבח.

דירות מרוהטות

דירות

קבלנים מציעים

דירות למכירה

ביקוש דירות

הצעות עבודה

תרבות

נופש

אופנועים וקטנועים

● אופנוע ב.ס.א. 1956 6 כ"ס + סירה כפולה במצב מצויין.

ביקוש רכב

מציעים למכירה

רוצים לקנות

כלי נגינה

רהיטים

מכונות כביסה

טלוויזיה

מקררים

תערוכות

נופש

● סוסקה 1000 ט"ל. 1968 מסם אפריל טלפון — 952213 16.00 20.00.

● סובארו 72 + רדיו, במצב מצויין.

● מכוניות רכב, כל הדגמים, בדוד. טלפון.

חדרים 1-1½

דירות בדמי מפתח

עסקים

דירות בשכר חודשי

ביקוש עבודה

דירות מרוהטות

חדרים מרוהטים

הצעות עבודה

ביקוש דירות

אולמות

משרדים

חנויות

מגרשים

מכוניות

חדרים 2-2½

תורנות רופאים לפי המקומות

חיפה

● רופא תורן, כמר"א, טל' 101.

תורנויות בתי חולים

● היום ומחר: בית החולים רמב"ם.

תורנות בתי מרקחת

● ליל שבת: רמב"ם, אורלוזורוב 29, טל' 662274.

הודעות

דירות

קבלנים

וילות ובתים

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

טלוויזיה

מסעדות

רוצים לקנות

תי-ספר ושיעורים

פרסומים

שחיי רכב

מקררים

מכונות כביסה

ריקודים

רהיטים

שונות

כלי נגינה

הורים יקרים,

אם איכפת לכם מה שהילדים שלכם קוראים...

חיתמו למנוי על הארץ שלנו השבועון לילדים ולנוער, המיועד לגילאים 8—15 והמומלץ על ידי משרד החינוך והתרבות.

(גזור כאן)

רבע שנה	חצי שנה	שנה
13.— ל"י	25.— ל"י	48.— ל"י
במקום: 14.40	במקום: 28.80	במקום: 57.60

לכבוד הארץ שלנו, ת.ד. 233, תל-אביב

קוראי הארץ שלנו תלמידים טובים יותר

תעשיות רכב בע"מ
נצרת עלית

מכרז
למכירת עץ משומש
(ארגזים מפורקים)

תקופת ההתקשרות תהייה למשך שנה אחת עם אפשרות הארכה לתקופה נוספת

כמות שנתית כ־1000 טון עץ.

בדבר פרטים וסיור במקום נא לפנות בכתב לת.ד. 535 נצרת עלית, או טלפונית 065—55026, מר בן משה.

אין אנו מתחייבים לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

ארדט
חברה לבטוח בע״מ
המשרד הראשי: בית ארדט
רחוב יבנה 32, תל־אביב — טלפון 614431
סניף ירושלים, רחוב בן־יהודה 5, — טלפון 233721
סניף חיפה, רחוב נתן 11, — טלפון 668236

תעריפי הטיסה לבני 12 — 26 לאירופה הוזלו בכ־1000 ל״י

מאת עמוס הדר, סופר „הארץ״

תעריפי הטיסה לצעירים ישראלים בני 12—26 בקווים לצרפת, לבלגיה, להולנד ולגרמניה, הוזלו בכ־1000 ל״י לפי צו ממשלתי שהוצא הועבר לחברות התעופה.

המחירים לצרפת, בלגיה והולנד יהיו מעתה כ־371 דולר במקום כ־400 דולר, שהוא מחיר הטיסה הרגיל. ההוזלה לגרמניה היא 80 דולר לבינבן ו־85 דולר לפרנקפורט לכיוון אחד.

בין חברות אל־על, איר־פראנס, ק.ל.מ. סבאנה ולופטהאנזה. זו הפעם הראשונה שצעירים ישראלים, שאינם סטודנטים, יוכלו ליהנות מתעריפים מוזלים. המחירים החדשים זולים ב־25% ממחירי הטיסות הקבוצתיות הנהוגות בארצות אלה.

לשם רכישת כרטיסי טיסה מוזלים יש להציג דרכון בלבד, אין צורך להצטייד באישור של מוסד אקדמי כלשהו, כפי שהיה בעבר.

הפסקת ההצטיידות באישור של מוסד אקדמי תמנע שימוש באישורים מזויפים של מוסדות אקדמיים, כפי שנתגלו בעבר.

הוזלת המחירים נעשתה לפי הסכם

המחדלים בתעשיה האוירית — היום בועדת הכספים

מאת סופר „הארץ״

המחדלים בתעשיה האווירית, שנחשפו בסידרת המאמרים של שבתאי טבת (?) שון אריליך ב„הארץ״ יידונו היום בישיבת ועדת הכספים של הכנסת.

מנכ״ל התעשיה האווירית, מר אל שווימר, וחברי הנהלה אחרים הוזמנו לוועדה כדי להגיב על גילויי „הארץ״ וכן להשיב על שאלות שיוצגו להם על־ידי חברי הוועדה.

הנהלת התעשיה האווירית ציפתה אתמול להצהרות מצד ראש הממשלה ושר הבטחון שביקרו במפעל כנגד הביקורת שמותחים חוגים ממשלתיים על התעשיה האווירית, אך הם לא הצהירו דבר שיש בו כדי להשיב על הביקורות שנמתחה על התעשיה האווירית.

קריאה לעובדי האפייה לבוא לעבודה ביום א׳

מועצת פועלי תל־אביב־יפו ואגודת פועלי הבניין האפיה הודיעו אתמול כי „בעיצומו של הסכסוך אין שום יסוד לשביתה המוכרזת על ידי ועדת פעולה, כה גם שהמועצה, האגודה והגופים ההסתדרותיים לא אישרו שום שביתה״.

„האגודה בתל־אביב—יפו קוראת לעובדי המאפיות בתל־אביב—יפו להתייצב לעבודה ביום א׳ כרגיל — ולתת אפשרות לנציגי ההסתדרות לסיים את המשא־ומתן בכבוד ובהצלחה.

ג. מאיר ודיין ביקרו בתעשיה האוירית

(ע). אין לנו ברירה אלא לסמוך רק על עצמנו — אמרה אתמול ראש הממשלה גב׳ גולדה מאיר בנאומה באוזני עשרת אלפים עובדי התעשיה האווירית בסיום סיורה במפעל.

„אף כי אין אנו נמנים עם המעצמות, יש עשרות מדינות גדולות מאתנו שאינן עושות מה שאנו עושים״.

ראש הממשלה ביקרה במתקני התעשיה האווירית יחד עם שר־הבטחון מר משה דיין ופמליה גדולה. היא אמרה: „אני מודה ומתוודה שהגיעתי הנאה מיוחדת מסיורי במפעל בו עובד ציבור פועלים כה גדול ובעיקר פועלות. גם ישראלי ותיק המבקר במפעל ורואה את אשר נעשה בו לא יצליח להסביר במלים את אשר ראו עיניו״.

ראש הממשלה ציינה, כי היא נמנית עם אותה קבוצה קטנה של חברי ממשלה, אשר לפני 20 שנה קיבלה את ההחלטה הסופית להקים את התעשיה האווירית ו„אני יכולה לומר, שלא העזנו אז לחלום, כי נגיע לכה שהגענו במפעל זה״. להלן אמרה, כי ההכרה של כל עובד התעשיה האווירית בחשיבות תפקידו היא גורם בכריע כבחינת צה״ל. יש לנו טייסים מיוחדים בכינם, אולם גם הם לא היו כבליותים אילו לא היו בידיהם המטוסים במצב הטוב ביותר״ — אמרה.

ראש הממשלה באה לתעשיה האווירית אתמול לפני הצהרים, דקות אחדות לאחר שבא למקום שר־הבטחון, מר משה דיין עם פמליתו. עם הגיעה, עלתה גב׳ מאיר עם שר הבטחון ובלווית מנכ״ל משרדה, מר שמחה דיניץ, ושלישה הצבאי, תת־אלוף ליאור, למשרדי הנהלה התעשיה האווירית, שם קיימה דיון עם אנשי ההנהלה במשך כשעה.

אחר כך פתחה את הסיור בבית מלאכה ענק לשיפוץ מטוסי חיל האויר. ראש הממשלה התעניינה בכל פרט ופרט ושאלה שאלות רבות. כמה מטוסים שראתה ראש הממשלה היו בשלב של סיום השיפוץ והוסבר לה, כי הם כבר עברו טיסת ניסוי אחת ובתום טיסת ניסוי שניה, אם ימצאו שמישים, יוחזרו לחיל האויר.

כן התעניינה במטוס פוגה מייצור התעשיה האווירית שכמה מהם עברים תהליך שיפוץ לקראת טיסות ראווה ביום העצמאות.

באגף הייצור של כלי טיס התעניינה ראש הממשלה במכונות ענק מתוחכמות המייצרות חלקים וחלפים למטוסי חיל האוויר ולמטוסים אזרחיים.

הוחלט להקטין תפוקתו של המוביל הארצי

מאת שלמה גרבר סופר „הארץ״

החלטה שלא להפסיק את פעולתו של המוביל הארצי כפי שהוכנן נוכח עצירת הגשמים הממושכת, אלא להקטין את תפוקתו במשך כל השנה ל־15 מיליון מ״ק מים לחודש, נתקבלה בהתייעצויות שנערכו באחרונה על־ידי נציבות המים, תה״ל, וחברת מקורות.

בדיקים שנערכו נקבע, כי מבחינה תפעולית אין זה רצוי להפסיק את פעולת המוביל וכי חברת מקורות מסוגלת לספק את כל צריכת המים מקידוחים ובארות, כלומר ממאגרי מי התהום, גם בתקופות השיא של צריכת מים בחודשי הקיץ. ההנחה היא כי אם הצרכנים ישמרו על הקצבות המים ולא יחרגו מהן אפשר יהיה לספק את מלוא הצריכה, גם אם המוביל לא יופעל במלוא תפוקתו.

הועה״פ הציוני אישר התקציב: 130 מיליון ל״י

מאת סופר „הארץ״ בירושלים

הועד הפועל הציוני אישר אתמול את תקציב ההסתדרות הציונית העולמית לשנת 73/4 בסך של כ־130 מיליון ל״י. כן אושר תקציב הקרן הקיימת לישראל בסך של כ־95 מיליון ל״י.

כן אושרה הצעת ההחלטה שבה נקראים הנוער בארץ, בגולה והעולים החדשים „להצטרף ולקחת חלק בעשיית ההתישבות על כל צורותיה בכל חלקי הארץ״.

ועדת העליה והקליטה בועה״פ הציוני קיבלה החלטה ברוב קולות, לפיה היא ממליצה על החזרת ביצוע קליטת העליה לסוכנות היהודית. אין מביאים שהחלטה זו תאושר על־ידי המליאה.

קונצרט של תאודורקיס לטובת בתי־החולים העירוניים־ממשלתיים של ת״א־יפו

ביום א׳ (18.2), ב־8.30 בערב ייערך בהיכל התרבות בת״א קונצרט־גאלה של מיקיס תאודורקיס, בחסותו של ראש עירית ת״א, מר י. רבינוביץ.

הקונצרט נערך מטעם „אגודת ידידי בתי־חולים ת״א־יפו״ והכנסותיו יוקדשו לרכישת ציוד רפואי חדיש לבתי־החולים.

נוסף לקונצרט עורכת האגודה בחודש הבא מבצע התרמה מבית לבית, אשר ייקרא „עזור לעוזרים ונעזרת״. במבצע זה ישתתפו אלפי תלמידים מבתי הספר של תל־אביב ורמת־גן, אשר יעברו מבית לבית וימכרו כרטיסי הגרלה.

פחורות. ששוויין כ־25,000 ל״י, שנגנבו אור ליום ה׳ מבית המסחר למוצרי חשמל אלקטרואלגו במרכז קרית גת, נמצאו זמן מועט אחרי הפריצה במכונית מסחרית, שאף היא נגנבה. הפורץ הצליח להימלט בחשכת הלילה.

קונה בולים
מישראל והעולם
במחירים גבוהים
פלג, טלפון 268692
בשעות 16.00—19.00.

פקחי עיריית ת״א מאיימים להתחיל היום בסאנקציות

דורשים הטבות, תוספת מאמץ, מסלול קידום

מאת סופרת „הארץ״ בתל־אביב

פקחי עירית תל־אביב מאיימים לנקוט בסנקציות, במסגרת מאבקם להטבות שכר, בהם תוספת מאמץ, שיפורים במסלול קידומם. מהנהלת העיריה אי אפשר היה לקבל אמש מידע אם אמנם ינקטו בסנקציות ואם לאו.

בתשובה לשאלה אמר דובר העיריה יוסף גולן: „אינני יודע. יתכן מאד שתהיה שביתה. פנו לנציג המנגנון מנחם שרמן״.

פניתי אל מר מנחם שרמן והוא אמר: „אני מקוה שהם לא ישבתו, אין סיבה הגיונית שישבתו. ידוע לי כי יו״ר ארגון העובדים מר קאופמן שלח להם הבוקר מברק שבו הבהיר כי הארגון מתנגד לשביתה״.

מזכיר העיריה צבי אבי־גיא: „רק בבוקר יוודע באופן ברור. את סגן ראש העיריה אליהו שפיזר, שקיבל לידיו את תיק הפיקוח לאחרונה אי אפשר היה לאתר אמש. כן אי אפשר היה לאתר את מנהל אגף הפיקוח חברים אחרים בהנהלת ארגון עובדי העיריה.

מתה אשה שנכוותה בדליקה בטבעון

(ע). אחת הנשים שנכוותה לפני שבוע בדליקה בבית אבות בקרית טבעון, מתה אתמול מפצעיה בביתהחולים רמב״ם בחיפה ובכך הגיע מספר הנספים בדליקה זו לשתיים.

הדליקה פרצה ביום ו׳ שעבר בפנסיון „בלגיות״ בקרית טבעון, לאחר שנפגעו חשמל הוצאה במדור בו התגוררו 4 נשים. היה פירזיק, בת 87 מתה במקום וברטה ויסמן, בת 83 הרעבנה יחד עם שתי נשים אחרות לבילינסון ורמב״ם, שם מתה אתמול.

שתי הנשים האחרות, שנפגעו בדליקה, סגיורה מרכוס ומתילדה קרבי, עדיין מאושפזות בבית החולים. אין חשש לחייהן.

(ע). יו״ר הוועד המרכזי בביה״ס המקצועי אורט בבאר־שבע, פנה אל שר־החינוך מר יגאל אלון, בבקשה, כי ישים קץ לסכסוך הקיים בין הנהלת מרכז אורט לבין המורים בביה״ס. הסנקציות שהוטלו על־ידי המורים כבר חודש ימים, פוגעות בלימודים הסדירים — קובלים ההורים.

מזכיר הסתדרות פועלי הבניין, מר מרדכי אמסטר קרא אתמול לממשלה לקבוע סולם עדיפויות לבנייה החיונית ולא להתיר בתקופה זאת הקמת אתרים ומיבנים שאינם חיוניים עתה. מר אמסטר דיבר בישיבה משותפת של מזכירות מרכז הסתדרות פועלי הבניין ומרכז קרן הביטוח לפועלי בנין שנערכה בירושלים.

מוחה על הפסקת עבודת הייעור באיזור תפן

פועלי היישר של הקק״ל, לא יצאו אתמול לעבודתם הרגילה באזור תפן, על פי הוראת הועד הארצי של עובדי קק״ל, שלפיה יש להפסיק אותה עבודה באזור מחשש לפגיעה בפועלים, אחרי מקרת המיקוש השלישי בדרך או ב־ שלושה.

יו״ר המועצה המקומית מעלות־תרשיחא מר אלי בן־יעקב, מיחה על ההחלטה להפסקת העבודה ופנה לממשלה באמצעות יו״ר ועדת השרים לעיירות פיתוח, השר חיים בר־לב לופות את דרך תפן, שגם תאפשר התנחלות אותה ומהירה מעלות לכרמיאל.

מר בן־יעקב טען, שהפסקת עבודתם של פועלי היישר הוא בדיוק הדבר שרוצים אויבינו״.

בורע שלא חזו אור ליום אתמול מפגעים בקרב המפעיים באזור מיאל.

כרוזי הסתה נתגלו בירושלים העתיקה

(ע). כרוזי הסתה נמצאו אור ליום ה׳ בשני מקומות בעיר העתיקה בירושלים. הכרוזים, המכובים בכתב יד ומשוכפלים בצורה הרבגבית, קוראים לתושבי העיר העתיקה להתנגד לפינוי בתים שנתפסו ברחוב אל־שלשלת, המיועדים להריסה.

נהרג בהתנגשות עם אמבולנס

(ע). בהתנגשות בין אמבולנס צבאי לבין מכונית, נהרג נהג המכונית הולף גוטברג, בן 52, מרמת־אפעל. התאונה אירעה ביום ד׳ בקרית קריניצי, בכביש תל־השומר, ליד רחוב מבדים ברמת־גן. נהג האמבולנס הצבאי נעצר לחקירה.

המועצה המקומית מבשרת ציון הבקיה אתמול תעודת הרשמה בספר הזהב של הק.ק.ל. ליו״ר הנהלת הקואליציה הח״כ משה ברעם. ראש המועצה מר נתנאל גבאי, שמסר את התעודה בטקס שנערך באולם בית ההבראה אר־זים, אמר כי המועצה החליטה לרשום את ח״כ מ. ברעם בספר הזהב, כהוקרה והערכה על פעילותו לבנין פיתוחו ושגשוגו של היישוב.

כינוס מו״לים בכירים מישראל ומחו״ל — ערב פתיחת יריד הספרים ה־6

מאת סופר „הארץ״

מו״לים בכירים מישראל ומחו״ל ישתתפו בדיונים על קשרים בין־לאומיים בשטח המו״לות שייערכו ב־25 באפריל. באותו ערב יפתח בבנייני האומה בירושלים יריד הספרים השישי, שיימשך עד ה־30 בו.

יריד הספרים ישמש הזדמנות למו״לים מחו״ל לפגוש בעמיתיהם הישראלים, ולדון על עבודות משותפות בתחום ההוצאה לאור. שר־החוץ, מר אבא אבן ישמש יו״ר הסימפוזיון, שייערך בחסות יריד הספרים והועדה הבינלאומית לדפוס ומו״לות של הועידה הכלכלית אשר תערך בתיאטרון ירושלים.

המו״לים מחו״ל, שישתתפו באירועים נמנים: מר ג׳ורג׳ ויידנפלד יו״ר הוצאת וידנפלד את ניקולסון לונדון; אדוארד בהור, יו״ר מקגרו־היל אינטרנשונל, ויליי ברדפורד, יו״ר הוצאה המדעית לאון גרין ויליי ובניו, מרק יפה, סגן נשיא ספרי בנטאם, סיימון מייקל בסי, יו״ר אתאניום, מרכוס קראקאר מהוצאת תמס והדסון, הנרי ריימונד מרקוס בראיס דיובנביק, לשעבר כתב הניו־יורק טיימס.

נעצר סוחר נוסף החשוד בהברחות

(ע). סוחר תל־אביבי נוסף נעצר לחקירה בחשד הברחת סחורות בריבות לירות, במסווה של יבוא תפצי עולים.

הסוחר, דוד פיאקו, בעל חנות ברח׳ עליה 58 בתל־אביב, נעצר בפקודת בית משפט־השלום בחיפה ל־8 ימים לחקירה לאחר שהתייצב בעצמו במשטרה.

בא כוח המשטרה טען, כי החשוד זה, יחד עם אחרים, הבריחו לארץ בשנים 1971/72 סחורות ברבבות לירות, במסווה יבוא חפצי עולים חדשים אף חשד, כי שילמו שוחד לפקידי ממשלה, שסייעו להם בהברחות אלה.

יום קודם לכן נעצר אחיו של החשוד, אהרון פיאקו, בעל חנות לחפצי יואלים ליד הדואר, ברח׳ אלנבי בתל־אביב. וכן סוחר תיפאי, יוסף אלקובי.

(ראה כתבה בעמ׳ 14)

תיקון

ח״כ ישראל קרגמן מסר אמש, כי הוצע לו לעמוד בראש הועדה שתבדוק ותחקור את הנעשה ברשות השידור בעקבות הגילויים בסידרת המאמרים מאת יאיר קוטלר ב„הארץ״ — אך הוא סירב לקבל על עצמו את המינוי.

כלל ופרט

הגיעו לישראל

ד״ר חיים סונר, חבר הנהלת ידידיה, חזר ארצה משליחותו מטעם רשות הזיכרון בארצות־הברית ובכמה מארצות אירופה.

לוד, 15 (ע). — מר י. ג׳. קדבורי, יצרן השוקולדה הבריטי המפורסם ובעל מפעלי קדבורי, — עם קבוצת יורדים לביקור פרטי בישראל. (בבי.או. איי. סי).

אסותא אלישע

נולדו ל: —
לאה ואליעזר אשלג — בת
גילי ועמוס בן־שחר — בן
אלישבע וצבי פרומן — בן
יעל ויוסף גביסלב — בן
עליזה ואברהם יונה — בת
נעמיה וקרים הסן — בן
עופרה וברק מאיר — בן

שרות חיתולים הביתה
למגנות לבתי־חולים
אסותא 'אלישע'
תל־אביב 245211 — חיפה 87414

מכתבי תודה ממאות רוכשי דירות בפתח-תקוה
?
אצלנו זה מקובל
!

בביקורך במשרדי „גן״ בפתח־תקוה. תוכל לעיין באלבומים ולקרוא את מכתבי התודה ששלחו מאות רוכשי דירות.

בחברת „גן״ פתח-תקוה

יקחו אותך לסיור באתרי הבנייה השונים בפתח־תקוה־ למען תראה במו עיניך ותווכח בטיב וברמת הבניה. אז תבין מדוע אנו מקבלים מכתבי תודה ממאות דיירים.

מבחר דירות בכל חלקי פתח תקוה
הלוואות לא צמודות עד 40,000 ל״י
ע״י משכנתא בנקאית רגילה בין 15,000 - 25,000 ל״י
והלוואה נוספת של חב׳ „גן״ בסך 15,000 ל״י

העובדות הוכיחו הדיירים יגידו:
דירה בחברת „גן״ תקנה - כשתגור בה מרוצה תהיה.

„גן״
חברה קבלנית לבנין והשקעות בע״מ
פתח תקוה, רח׳ חיים עוזר 20

האם את מעוניינת לדעת יותר על „התנועה לשחרור האשה״?
פני לת.ד. 8357 ירושלים
ניתן להשיג עתוננו
„לשחרור האשה״

לא יתקבלו למשלוח חבילות לחו״ל בדואר אויר

משרד התקשורת מודיע לציבור כי עקב הסאנקציות של עובדי המכס במשרד האוצר לא יתקבלו למשלוח לחו״ל בדואר אויר וים חבילות בבתי הדואר בתל-אביב ובמחוזות המרכז והדרום כנתניה ועד אילת.

כן מובא לידיעת הציבור כי עקב הסאנקציות כבר הצטברה במחסני הדואר כמות גדולה של חבילות שתשלח רק לאחר חידוש העבודה התקינה במכס.

התאחדות עולי אמריקה וקנדה בישראל
ASSOCIATION OF AMERICANS & CANADIANS IN ISRAEL

בטוח קבוצתי

התאחדות עולי אמריקה וקנדה בישראל מזמינה בזה מחברות בטוח ומסוכני בטוח עצמאיים הצעות לתוכניות בטוח קבוצתי עבור החבריה בכל סניפי ההתאחדות בישראל.

פרטי ההצעה חייבים לכלול:
- תוכניות ריווקו ובטוח לכל החיים
- הגבלות גיל
- הגבלות כסוי
- תשלומי פרמיות
- הגודל המינימלי של הקבוצה
- בטוח הדדי

יש להפנות הצעות בכתב להנהלת התאחדות עולי אמריקה וקנדה, ת. ד. 26101, 61260 תל־אביב, לא יאוחר מ־5.3.73.

אין התאחדות עולי אמריקה וקנדה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

למכירה
בית מרקחת
כ־70 מ״ר בבעלות פרטית
ברחוב בלוך 32, תל-אביב
פרטים בטלפון 245706 ובמקום
בין 9 — 7 בערב

בטי ומורנו מיוחס — מרים ג׳יניאו

עליזה וגבריאל ג׳יניאו

מודיעים בשמחה על הולדת
בנם - נכדם

טקס הברית יתקיים אי״ה ביום ראשון, ט״ז באדר א׳ תשל״ג, 18.2.1973, בשעה 3.00 אחרי הצהרים בבית״ח „הדסה״ עין כרם, ירושלים

קרובינו וידידינו מוזמנים להשתתף בשמחתנו

בית ציוני אמריקה
תערוכת רפרודוקציות של האמן ההולנדי הנודע
מ.ק. אשר - M.C. ESCHER
פתוחה כל יום מ־10 בבוקר עד 10 בערב
2.3.73—18.2.73
בית ציוני אמריקה
רח׳ דניאל פריש 1, ת״א

מלון מרכזי
בצפת
מזמין אתכם לבלות פסח אביבי בצפת
סדר פסח באולם החדיש והמפואר
מספר מקומות מוגבל.
נא הקדימו הזמנותיכם
טל.: 067—30015, 067—31015.

אל קוראי „הארץ״ בארה״ב ובקנדה

לנוחיותכם קיים משרד של העתון בניו־יורק לקבלת מינויים חדשים, לחידוש מינויים קיימים ולקבלת מודעות מכל הסוגים ל„הארץ״ ול„הארץ שלנו״:
Israel Communications Inc.
110 East 59th Street
New York, N.Y. 10022
Tel. 421-5547.

נציגים בלעדיים של „הארץ״ בארה״ב ובקנדה.

אורה - פיקס
משחה אמריקאית להסרת שיניים תותבות להרכבה
למכירה
ברנטל־דפו
אשכנזי, טל׳ 624664
רח׳ לבונטין 4, תל־אביב
שימו לב! למכירה גם בבתי מרקחת

לחברה מסחרית גדולה
דרוש
מגרש
15—25 דונם בתל־אביב או הסביבה
נא לפנות טלפונית 615534 ת״א

בחנות שלנו
ברחוב דיזנגוף 155
עכשיו
מבחר גדול מאד
של כל מיני ספרים
נא לבקר
להשיג ב־
חנויות
סטימצקי

מחפשים
אולם לתעשיית טכסטיל
(בערך בקוטר עד 50 ק״מ מתל-אביב)
בשטח הרצוי 5 ממד גובה, גודל: מ־700 מ״ר ויותר
להתקשר: 842789 766506

הלוח הכפול
עמודים: 6, 7, 8, 9, 10, 11, 23, 24, 25, 26, 27, 28
הכל בכל בלוח
בלוח הכפול

שלושה שבועות רצופים בראש רשימת רבי המכר בארה״ב

תיק אודסה
רומן המתח המרתק
שהופיע עכשיו בעברית

Best Sellers
FICTION
1—The Odessa File, Forsyth (1 last week)
2—Jonathan Livingston Seagull, Bach (2)
3—Semi-Tough, Jenkins (3)
4—August 1914, Solzhenitsyn (4)
5—The Persian Boy, Renault (6)
6—Elephants Can Remember, Christie (7)
7—Snow Fire, Whitney
8—The Sunlight Dialogues, Gardner
9—Green Darkness, Seton (8)
10—The Camerons, Crichton

TIME, JANUARY 29, 1973
TIME, FEBRUARY 5, 1973
TIME, FEBRUARY 12, 1973

ספרי שין שין שין

המועצה השוודית למחקר בייעור והקלאות שטוקהולם, שוודיה — המועצה הלאומית למחקר ולפיתוח משרד ראש הממשלה ירושלים

סימפוזיון משותף ישראל - שוודיה
על
„היבטים וגישות בגנטיקה ובהשבחת צמחים״

הסימפוזיון יתקיים בימים 20—22 בפברואר 1973, בבנין הספריה בפקולטה להקלאות ברחובות.

מדענים משבדיה ומישראל יתנו הרצאות בנושאים הברכזיים הבאים:
1. מטיבציות בהשבחת צמחים.
2. ביוה, הירבות והשבחה של תבואות.
3. אידתאם עצמי ועקרות זכרית בהשבחה.
4. גנטיקה, פיזיולוגיה וחקלאות.

ההרצאות בסמפוזיון פתוחות והמעוניינים מוזמנים להשתתף.
ישיבות יתקיימו בבוקר מהשעה 9, ואחה״צ מהשעה 2.

טוס לאילת על חשבון המלכה